

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Livet. - 1903

Citation: Kidde, Harald: "Livet. - 1903", i Kidde, Harald: *Livet. - 1903*, 1902-03, s. a.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kidde02val-shoot-idm139744875082688.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Livet. - 1903

AAGE OG ELSE - LIVET - AF HARALD KIDDE

**KØBENHAVN
DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET ERNST BOJESEN
1903**

d

Oplag 1250 Ekspir.

KØBENHAVN - GRÆBES BOGTRYKKERI

1

I.

Natteregnen prikkede og prikkede på Ruden sin ensformige, tungsindige Sang, den eneste Lyd i den dybe Stilhed.

Tue Tavsens sad og lyttede til denne utrættelige Prikken, i Sofaen foran Bordet, med Hænderne foldet på dets falmede Tæppe foran det ensomme, brændende Stearinlys i det høje, tomme Værelse.

Det var i den store Lydløshed, som regnede alt omkring ham, regnede og prikkede, som regnede det på Bordet, på Gulvet, imod Væggene, som regnede det over hans Hoved og Nakke, over Stearinlysets gule, sitrende Flamme.

Som indspundet i Regn sad han, sløvet, hentryllet; der var tomt i hans Indre, hvor det kun regnede, hans Tanker var gået i Stå, som et Ur, der standser på Grund af megen Væde, han sansede intet andet end Regn, Prikken og Regn.

Og Regnen blev ved at regne og prikke, og Lyset blev ved at sitre i Værelsets kolde, tomme Mørke -

Et mægtigt Bulder drønedes gennem Stilheden, hastendé fra Etage til Etage i det store Hotel, stigende fra Trappe til Trappe, til det væltede ind til ham og jog ham op fra Sofaen, midt ud på Gulvet

Men alt var atter stille, selv Regnen var standset, 2 som skræmt ved det pludselige Brag, kun enkelte tøvende Dråber slog endnu mod den tilhyllede Rude. Det var Hotelporten, der slog i efter fremmede, rejsende, Nattetogene måtte altså være komne, han havde ikke hørt dem pibe, å nej, hvad hørte han vel, her oppe i sin Ensomhed?

Han lagde sig tilbage i Sofaen, i det snævre, stride Leje, med opmærksomt lyttende Øjne; Staden her var den sidste Station på Vejen til Italien, og her var en evig Kommen og Gåen. Nu begyndte travle Lyde at lade sig høre, først svage og få, efterhånden talrige og stærkere, voxende til de fyldte hele det døde Hotel med livlig Larmen - elektriske Klokker, der kimedede, Trin, der kom løbende op ad Trapperne, Døre, der smældede i med Knald som Pistolskud, Stemmer, der snakkede og lo langt borte.

Tue lå fremadbøjet med Foden udstrakt som rede til at springe ned - nu kom der Skridt lige hen forbi hans Dør - han stirrede på den - men nu lød de op ad den anden Trappe, en Dør slog i, og de blev borte.

Længere nede i Hotellet larmede det endnu, men svagere og svagere - Lydene spredte sig oppe og nede, tabende sig i det Fjærne, stundum brydende pludselig frem i samlet Trop, til de blev ganske borte, og den fuldkomne Tavshed voxede frem fra alle Kamre og Gange og bredte sig som en stor og stille Plante i den høje Bygning.

Tue drejede sig om mod Lyset og så på det. Det brændte endnu der midt paa Bordet, spillende som en lille, gul Tunge i ivrig, indtrængende Tale, en Præken til ham, der nu vendte sig til det som til sin eneste Ven og Fortrolige, vant til gennem mange lignende skuffede Aftner at forstå, hvad det var, det fortalte ham.

Også i Aften forstod han det, det var den gamle Lektie. Han lagde sit Hoved ned på Sofapuden og 3 lyttede efter. Om al den Hygge, der ellers alle Vegne smilede det i Møde, når det oplod sin Tunge på det bonede Familiebord i en lun og hjemlig Stue, men som det her forgæves søgte at fremtrylle.

Tue fulgte dets svage Skær, som det legede over de skumle, tapetgrå Vægge og det kolde, gibsede Loft, som det gnistrede lig en enkelt Varmedråbe i Spejlets dunkle, vandkolde Dyb og spillede over Servantestellets hvide, døde Porcelæn, og han så, hvor Værelset kun blev mere mørkt og stumt, mere fjendtligt og hjemløst om ham, og han forstod hvorfor.

Dette Værelse, hvori fremmed efter fremmed var trådt ind, kommende fra alle Verdens Kanter, havde kastet et ligegyldigt Blik omkring sig og sovet en urolig Søvn i den klamme, gule Seng der henne under Gardinerne, for næste Morgen at haste videre på sin Færd gennem Europa, hvor kunde det blive som de Stuer, hvor et Menneske daglig lever? På disse Vægge havde et Øje aldrig hvilet i stille Taknemlighed for det Ly, de byggede om ens Liv, til dem var aldrig en Hemmelighed blevet hvisket, hvorom ingen anden i Verden vidste - derfor var de kun golde Mure og Sten, ikke levende Kød og Blod, som hvert af de Rum bliver, hvori et Menneske stadig sidder.

Derfor var den lille Lues Kamp forgæves, her var intet i denne Luft, som kunde fænge.

Men han, som en Gang havde ejet alt dette, Lyset fortalte om, og som havde mistet det til sidste Hvid, blev ubevægelig liggende i den slidte Plyssofa og stirre hen for sig, mens han så sin Ånde som en hvid Damp fylde det mørke Rum og følte sine Fødder blive kolde.

Han trak dem til sig - ja, så bitterligt koldt det kunde være her mellem Bjærgene, ved Floden, endda det nu var langt henne mod Sommeren - hjemme i 4 Slettelandet Danmark var der sikkert allerede varmt og lunt af Sol - ja hjemme i Danmark - - -

Han rejste sig og begyndte at gå frem og tilbage på Gulvet, men Tæppet stumpede under Bordbenene, han trådte på de bare Brædder, og hans Skridt gav rungende Genlyd fra andre, tomme Værelser ovenpå og nedenunder og fra de lange, endeløse Korridorer.

Han stansede og lyttede med bøjet Hoved - nu hans Skridt hørte op, slog Nattestilheden i Hotellet sammen om ham. Hans Hjærte bankede hæftigt; ved denne Tomhedens Genlyd var der vakt angstfulde Minder i hans Sjæl. Han blev stående og stirre hen for sig, fasttryllet af det Syn, han så, til han pludselig mødte sin egen Skikkelse, som stod ubevægelig der inde i Spejlets Dunkelhed. En Gysen rystede ham - han vendte sig hastigt og begyndte atter at gå, men Skridtene rungede for pinagtigt høje, det var, som en Hærskare forladte Væsner fulgte ham, oppe og nede, og han standsede igen ved Bordet.

Og nu steg Synet atter frem for hans Øjne - en lang Række Værelser, tomme, mørke og kolde, i øde Perspektiv, uhyggeligt skræmmende som de Rum, man vandrer igennem i Søvn og dog så virkeligt sande - Værelserne i alle de Storstæders Hoteller, han havde beboet i dette År på sin Rejse gennem Tyskland. Frem steg de, ét efter ét, åndende deres isnende Kulde i hans Hjærte.

Og han så sig selv, som han sad dér de ubevægelige Aftner alene, i de svimlende høje Huse oppe under Stjærnerne og Skyerne i sin Ligkistestilhed, på Sofaen ved Bordet - en Sofa og et Bord som det, han nu stod ved - samme Sofa, samme Bord i alle Værelser, i alle Byer - indadvendt lyttende til sig selv i tavs og tankeløs Grubien, mens alting tav, tilsidst endog hans egen indre, ørkesløse Tale - seende på Stoleryggens sorte, tremmede Skygge på 5 det matte, grå Tapet, tilslut ej en Gang seende den, blot stirrende dumt og blindt.

Nede i Dybet under hans Ruder levede den store Stad, dens Larmen nåede herop som et Havs fjærne Brus, men det kom ham ikke ved, han kendte jo ikke ét af de Mennesker, som travlede dernede, og ligegyldig lå han, hvem alt var uvedkommende, som en Fange indemuret i sin Celle, dømt til langsomt at omkomme i sin Ensomheds Nød.

Sådanne Aftner kunde han til Tider føle sig som døvstum, forstenet, så han måtte rejse sig op, hvor stiv han end var, og hvor hårdt det end kneb, puffe til Stolen, så han hørte dens Bulder i Gulvet og fornem, at han var levende og hørte, udtale nogle Ord med hæs Stemme, hurtigt mumlende, ængstelig, som kunde han vække en truende Fare, som kunde han såre nogen eller noget ved den pludselige Lyd.

Hans Tunge var vissen af lange Timers Stumhed, hans Hjærne hentørret og stiv, ikke rummende én Tanke - - -

Tue så op, Lyset brændte højt og sygeligt gult inde bag sit Gitter af smæltet Stearin.

Ensomheden, den store Frelser og Opretholder, Diamantfjældet, hvorpå han skulde bygge sin Lykkes uforgængelige Borg, Ensomheden, der skulde fryse hans Hjærte til, så det aldrig mer kunde bløde -

Jovist - at han nogensinde havde kunnet tro på det, en Tro som den dødsdømtes på det umulige Håb - hvor længe havde han vel været om at opdage, hvor fejl han havde faret, at han havde kunnet tiltro sig Ensomhedens Styrke og Trods, han det forvænte, yngste Barn, som alle de, der nu var døde, havde værnet om, han ene - kains-ene - han -

Ja, den første Tid, de første Par Måneder hernede, da Mindet om, hvad det vilde sige at elske det forgængelige, der kunde dø, endnu var blødende friskt i hans Hjærte, da havde han været «lykkelig», 6 da havde han vandret om i Berlins Menneskevrimmel som hin Dag paa Københavns Østergade, da han kom fra sin Formynder og havde brudt det sidste Slægtskabsbånd, og i stivnende Fryd følt, hvor han var ene og ligegyldig, hvor han var fri for at elske og frygte, for at tage Hensyn til andre og læmpe sig efter andre - men siden -

Naturen, ja netop Naturen - herlige Syner havde han set, så stolte som intet af dem, Regitze og han havde drømt om der hjemme i Kakkellovnskrogen Vinteraftnerne, når Skibene kryssede på Fjorden med de klagende Tågehorn, og Sneen fæg over de vinterøde Marker - Bjærge i evig Sne, grønne, smilende Dale med snoede Sølvfloder og skyggende Træklynger, omslyngede af storbladede Vinløvsranker, Byer på Sletter og Stæder ved Havne - men hver Gang Jublen var brudt frem på hans Læber, og hans Øjne havde søgt ind i et andet forstående Øje, havde han kun haft den tomme Luft omkring sig. Og alt som denne evige Stumhed havde udtørret hans Hjærte og visnet alt frodigt og blomstrende derinde, havde han mødt de skønneste Åbenbaringer med samme sløve Kulde, som den hvormed han så på Dagens ligegyldige Gænge.

Og Bøgerne - ja, han havde fået meget læst hernede, al det han havde slæbt med sig i sine Kufferter og mere til, men midt under den mest ophøjede Ånds Visdomstale kunde han gribes af en fortærende Længsel efter det mest hverdagslige Ord fra en levende, elskende Læbe.

Men var det da muligt, at han virkelig længtes efter Mennesker påny, efter påny at elske og miste? vilde han påny ud på det forlokkende, det bundløse Dyb, han fordom så grundigt havde befaret, og hvori han havde set sine elskede forsvinde, én efter én - Livets, Kærlighedens troløse, omskiftelige Dyb?

Nej, nej, Gudskelov det var ovre, og før alt andet 7 end det påny, før fryse ihjel i sin Ensomheds Nød, som en Sælhund indefrosset mellem Isfjælde, end påny lide det, han havde lidt, fordi han havde elsket Mennesker, der kunde dø - - -

Han greb med rystende Hånd om Karaflen og skænkede det lunkne, oljede Vand op i et Glas, stod med det i Hånden og stirrede på det, påny fortabt; Vandet skinnede i Lyset, gyldent som Konjak, og gennem sin Hjærne fornå han fordærvede Drømme gå om at beruse sig i stærke, hede Væsker, om at ligge dér på Ryggen i Sofaen og lade Flaske efter Flaske glide klirrende ned under Bordet, mens Rusen steg øredøvende i ham og kvalte Erindringens sidste Stemme - han, på hvis altid spændte Nerver den mindste Dråbe Spiritus virkede som Gift -

Så, nu kunde det være nok - han satte hæftigt Glasset fra sig og pustede Lyset ud, han rev Tøjet af sig i Mørket, nu vilde han have Fred for i Dag, nu vilde han sove.

- - Men længe lå han og drejede sig urolig hid og did, forgæves søgende Søvnens i et Hjørne af Pudens, og som han lige skulde til at blunde ind, foer han atter op, lysvågen påny. På Søvnens gyngende Grænse havde Rædslen grebet ham, Drømmen om at han lå og var syg herude, hvor ikke én vilde pleje ham, at han stredes med Døden, uden nogen agtede på ham, og skulde graves ned ukendt og forglemt i det fremmede Lands Jord - den Drøm, der ej alene overfaldt ham om Natten, men ogsaa kunde komme over ham om Dagen midt på Gaden, i Vrimlen, eller oppe i de store Musæers og Bibliotekers lydløse Tomhed - - - Hør, hvad var det? - frem af Mørket kom der en Lyd, en eneste en, dirrende spinkel - en Prikken travl og flittig.

Tue drejede Hovedet og så op mod Væggen, det var hans Ur, som hang dér, det tunge, gamle Sølvur, 8 som havde været hans Faders - dik - dik - dik - dik - -

Han lukkede Øjnene og lyttede efter, sugende Lyden til sig som den vansmægtende, i Jorden indemurede Kildeårens sparsomt dryppende Dråber. Det Ur og Lyset før, de var hans Venner i Ensomheden, men Uret var den bedste, den mest trofaste. Lyset gik ud, og dets Tunge forstummede, men Uret tav ingensinde, Dag og Nat talte det til ham, blot han vilde være stille og lytte. Hvor tit havde han ikke i den højeste Nød bøjet sit Øre ned mod dets kolde, buede Glas og havde da ikke længere været ene, ikke mere ude i det fremmede, ligegyldige, men hjemme hvor han havde levet som Barn, hvor han hørte til og havde

sin Rod - derhjemme var de alle døde, men i Urets Tikken talte deres Stemmer endnu til ham, sørgmodigt trøstende og ledende med al den gamle Kærlighed og den Visdom, de havde høstet hinsides Graven, talte til ham, der endnu færdedes i det farlige Liv og kunde det så dårligt - - -

Hvor var her dog koldt herinde - blot han strakte Hånden ud over Tæppet, koldt og stumt. Mon der nogensteds var så koldt som på et Hotel om Natten? nej, og var det vel så underligt?

Her lå han nu på sit Værelse, og rundt om ham lå mange andre Mennesker, måske søvnløse som han, men fremmede for hverandre, usete, ukendte. Ingen venlige Drømme gik fra Værelse til Værelse til de kære, som sov derinde. Nej, drømtes der overhovedet her, da gik alle Drømmene bort, ud i Verden for at søge hen, hvor de hørte til, for at finde den Rude, hvorpå de kunde banke, og som vilde åbne sig for dem til Velkomst - Ruder i andre Byer, store og små, liggende på Sletter med Korn eller Sletter af det bare Sand, i ensomme Huse ved åbne, skyllende Havstrande eller dybt inde i skovbegravne Bjærgdale - bort, bort gik de - - men han, hvorhen 9 skulde han vel sende sine Drømme, hvor var den Rude, der vilde åbne sig for ham og lade ham ind? Kun Grave havde han at søge til, lukkede, stumme Grave, under hvis Muld der ikke drømtes flere Drømme, og mod hvis tunge Stene hans forgæves tørnede med Bøn om Modtagelse og Svar - - - Det var en forunderlig Gru at ligge således ved Nattetide og tænke sig, hvor forsvindende i Verden man var - en Gru som den forladte Sømands på den øde Ø, Maroonens altgennemtrængende Skræk, når han ser sig ene på den kolde Granitklippe, hvorom de stumme, grå Bølger plasker, og de kolde, tankeløse Vinde stryger - - Derhjemme, derhjemme, men hvad var det dog med ham i Nat? var da alle onde Ånder løs? Hvad var det vel, der havde manet dem frem så mandsstærke just i denne Nat? å, han vidste det jo vel, det var jo Fødselsdagen, Moders Fødselsdag - - nok, nok, nu måtte de lade ham i Ro, nu kunde han ikke mere - - - han åndede dybt ud, med lukkede Øjne, han følte sine sidste Kræfter tørt og Søvnens Sløvhed liste sig ind over hans slappede Hjerne, nu var Striden omme for i Dag - -

- - - - Hvad var det for Farver, der tændtes for ham i Mørket, hvad var det for Syner, der legede for ham i den kolde Nat?

En Drøm om at være hjemme, om de elskede, gamle Stuer, om Moders lille, polstrede Kabinet med den vide Udsigt over Engenes flade, grønne Stilhed, om den lyse Spisestue, bag hvis Ruder Fjorden blånede, frisk som en dugget Drue, om Faders stille, højtidsfulde Kontorer - en Drøm om en Vandring en fugtig Høstskumring, da de standsede dybt nede i Mølholm Dalen og hørte langt borte bag den sorte, tågede Skov Vinding Aftenklokker ringe - om Hjemkomsten, når Bordet var dækket, med Lampelys over Dug og Tallerkner, over Tekedlens snoede Damp og 10 dens snurrende Sang, over de tre kære Ansigter om det runde Bord, Faders kække, muntre Åsyn med det krøllede, hvide Hår om Skallepanden og det strømmende, hvide Skæg, Moders blege, strænge Profil under det sorte Hår og Regitzes unge, drømmende Hebeansigt i de røde Lokkers Glorie - en Drøm om Liv og Lykke og salig Stilhed, som gyldent Sollys i Mørket - - og en Drøm, som pludselig pustede Lampens Lue ud, som mørknede Mørket og snærede Hjærtet sammen mellem Knokkelfingre, en Drøm om Sygdoms Indbrud, om Død og Undergang, om Hammerslag på Kister og tunge Tramp af Folk, som bar dem bort, om Jordens Haglen på Kistelåg - en Tumlen fra Dag til Nat, fra rosenrød Morgen til uvejrsfuld Aften med Solnedgange så glødende vilde som en Verdensbrand - Jubel, der kvaltes på halv, og Skrig, der skreges ud - - -

Tue vågnede i et Sæt, badet i Sved, satte sig fortumlet over Ende og glippede med Øjnene.

Et tindrende rødt Lys blændede ham i Møde, eventyrligt rosenblussende - hele Hotelværelset steg imod ham, belyst som af et Rosenbål, badet som af en purpurfarvet Dugg - hvad var dog det? var han vågen, eller drømte han endnu.

Han lukkede Øjnene og slog dem atter op - nej, Skæret dvælede der endnu, kun stærkere, varmere, mer glødende rødt -

Det var Morgen, det var Morgenrøden, der skinnede ind til ham gennem de hvide Gardiner.

Han lå støttet på Albuen og så ind i det røde Skær med et undrende Blik - hvor var det dog purt og varmt - Genskin fra Englenes Paradis, hvor nu Morgensalmen blev sunget.

Og hvad var det nu, han så, hvad var det for et Syn, der tændtes for ham i det røde - et Atlantis dukkende op af de rødme Rosers Bølger - Byen der hjemme omkring Fjordens blånede Vande, krøbet 11 sammen om Kirketårnet med den blinkende Vejrhan under de grønne Højdeskoves Krans, Gaderne, hvor han kendte hver Sten og hvert Hus, Alleen, hvor hvert Træ var ham kendt og kært, Byen med hele hans Liv, med alle hans Minder, med Kirkegården, med Gravene. - Hvor underligt, så ofte han før havde tryglet om at leve sin tabte Lykke om i en Nats Drømmesyn, aldrig før var det blevet ham forundt, aldrig siden hin Efterårsdag, da han rejste over sit Lands Grænse ud i det fremmede, aldrig før nu -

- å de Drømme, de Drømme - han lukkede Øjnene og stred imod, han vilde ikke, vilde ikke ind i det igen - men så kom den over ham, uhinderlig som en pludselig frembrydende Strøm, som et Vandfald kom den over ham - Gråden, den ubændige Gråd, kastende ham ned i Puderne og vridende ham rundt, rystende ham fra

Top til Tå, til Hjærtets inderste Celle - den Gråd, han så længe havde været skyldig, som han havde nægtet at græde hin Nat ved Faders, den sidste, Dødsleje, som var bundfrosset i hans Hjærte og havde stivnet det til Is, nu kom den, smæltet af Drømmen om Hjemmet, af Morgentimens vårlige Røde.

Hvor længe han græd, vidste han ikke, han overgav sig ganske til denne Brænding, men midt mens Bølgerne tumlede ham højest omkring, dæmrede det for ham, klarere og klarere, en lys og fremstrålende Stjerne over Bølgegangen - at han vilde hjem, hjem!

Og da standsede Gråden med Et, da ebbede den ud og faldt til Ro. Det Sår i hans Indre, hvorfra den var strømmet, lukkedes sagte.

Hjem - ja, nu havde det lydt, det dragende, elskede, frygtede Ord, Ordet, der for ham rummede mer Sjæl end al Verdens andre Ord, der blussede ham i Møde som en Vinterovns Skær, der tog ham i et Favntag af Tryghed og Ømhed. - Gravene, ja 12 til dem vilde han hjem, hjem til Minderne, hjem til Sorgen. Dér vilde alt blive godt igen. Dér vilde han kunne leve det Liv, han altid havde drømt, ene, ikke ensom, rig, men på Skatte, der aldrig forgå. Dér vilde han gå ad de gamle Veje, pleje sine Grave, luge og vande, leve med de døde inderligt, tyst som hin sidste Aften, før Huset skulde sælges, og han skulde rejse.

Hvorfor var han rejst? ja, *hvorfor* ? - nu så han det, det var det evige, gamle - af Fejhed var det, af Fejhed for den overvældende Sorg - omnia mea mecum porto havde han fablet om, drømt at føre de døde med sig i sit Hjærte - men nej, det var netop Ulykken, fra det Øjeblik, han havde sat sin Fod over Landets Grænse, havde de forladt ham, de havde ikke kunnet følge ham i det fremmede, og derfor var han blevet ene, hans Hjærte tomt. Derfra stammede al hans lange Kval. Kun i Hjemmet var de døde, og kun dér vilde han atter kunne møde dem, de var blevet der hjemme på den Plet, hvor de havde levet og var døde, og kom han dertil, vilde de atter stige op for hans Syn, vilde han atter kunne tage dem i Hånden og atter se deres Ansigter, dem han forgæves havde anstrængt sig for at kalde frem herude. Der vågnede næsten et Smil om hans Mund, som han lå dér og så ind i Morgenrøden, der blev mer og mer gyldengul - den Fremtid, der nylig lå for ham så truende mørk, syntes ham med Et at være lysnet op til Dag. -

Han stod ved det åbne Vindue, lænet mod Karmen og så ned over den lille By, ned over en Stimmel af røde Tage, med svajede Rygge og høje, stejle Gavle, kryssende hverandre i alle Retninger mellem Havernes grønne Løv og med blå Røgvimpler vajende fra de lange Skorstene, ned til Flodens solglitrende Poppelalleer og videre ud over Sletten, som lå derude uendelig frodig og flad og tom, kun hist og her 13 spættet af græssende Fåreflokkes hvide, uldne Prikker, blinkende med Flodens Sølvstræng, med Grænsebjergerne som luftige, hvilende Skyer i det morgenrødmende Fjærne.

Flodens Brusen steg op til ham, Gal af Haner skingrede fra de dybe Gårde, Vogne rumlede nede i de snævre Gader, og fra det af de røde Tårne skjulte Torv summende lystige Stemmer og munter Latter. En Sværm af hvide Duer flagrede over den solbeskinnede Stad.

Den duggede Blæst legede med Tues Hår og kølede hans af Nattens Ophidselse hede Kinder, langt ind i Hjærtet fornam han Morgenstundens kvægende Kølning. Længe stod han mellem de bølgede Gardiner og så ned over Tagene med et taknemligt Blik - over en Måned havde han nu boet her, Dag efter Dag bestemmende sin Rejse og Dag efter Dag skydende den ud, angst for at slippe det Tag i Livet han dog syntes, han havde fået her i denne lille, venlige Stad, der i så meget mindede ham om Byen derhjemme, angst for påny at skulle ud og flakke i det tomme, fremmede, det endnu mer fremmede hinsides Bjærgene

- Italien.

Italien - nej, han rystede på Hovedet, han vilde ikke derned, ikke ned til den hvide, svidende Sol, til det gule, blændende Marmor, de brogede, prunkende Dragter, det farveblussende, sansesvulmende Liv, det han altid havde frygtet, helt fra Regitze fortalte ham sine Tropedrømme om Aftnerne derhjemme.

Nej, nej, nu var han også fri for den Bekymring, nu vilde han hjem, det var det eneste, han vilde, hjem til sit Hjærtes Rede.

Så snart bare Pengene kom fra Formynderen, rejste han, før kunde han ikke, ti så billigt her end var at leve, så havde dog denne Måned tømmt hans Pung.

- Han fik i en Fart Brevet skrevet, puttede det i Lommen og greb sin Hue og Stok, han vilde gå en 14 sidste Runde gennem de stejle, krogede Gader, ned til Floden og for sidste Gang se over den morgentågede Slette ud til de fjærne Bjærge, der gemte det Italien, hvortil han, Gudskelov, ikke skulde.

Kirkegårdslågen smækkede i efter Tue - hvor erindrede han den Lyd, og de lange Lindealleers grønne Sus lukkede sig om ham. Han gik op ad den solplettede, grusknasende Gang, Kors og Marmortavler blinkede mellem Stammerne, Roserne duftede stærkt og sødt, Fuglene kvidrede i de tætte Akaciebuske, og Solen

skinnede. Alt var fredsælt og blidt på den stille, varme Søndagformiddag.

Af og til standsede han og læste på Gravtavlerne, Navne han kendte fra fordem, Navne, han havde læst allerede som Barn i vemodig Undren over de Mennesker, som lå begravne her, og som han aldrig havde kendt, og nye Navne, Navne på Mennesker, han havde set raske og muntre, da han forlod Byen.

«Grave - lutter Grave» - lød det i hans Øren med Præstens brystne Stemme hin Dag, da de begravede Alf, den første - de Ord, der siden var blevet Omkvædet på hele hans Liv.

Om forbi det lille, blinkende og sprøjtende Springvand drejede han, ned ad Alleen mod sine egne Grave - et Øjeblik standsede han midt i de varme, grønne Lindeskygger og lukkede Øjnene, smilende, lyksaligt betaget - nu kom det, nu skulde han ikke længere være ene, nu skulde han se dem igen - -

- så slog han Øjnene op og gik ned gennem Solflimret, og der nede foran ham lå Graven bag den høje Tujahæk, under den stille, solblinkende Birk, Graven i sit Vedbendsskrud, med sin Sten, tung og grå, inde i den solplettede Dæmring.

Ja, nu stod han her - det var Graven - hans kæres Grav - - -

Jærnbanelinjen løb forbi neden under Hækken, og 15 derovre stod Nørreskovens høje, grønne Mur, den lille Sti gik op imod den og forsvandt derind som i en Port. - Han satte sig pludselig på den gamle, grå Naturbænk under den mægtige Kastanies brune Stamme, hastigt, næsten som svimlede han omkuld - han klemte Stokken fast mellem Hænderne og stirrede målløs på Graven.

Vinden suste sagte i de tætte Hække, Sommerfugle sværmede over Vedbenden. En Engelsødbregne gyngede foran Stenen, dens kniplingslette Skygge legede over den slebne Plade, som vilde den dølgge eller udviske de sorte Bogstavers uudslettelige Skrift. Om det ranke, hvide Kors hang en tung, rød Rosenkrans og duftede sødt og varmt, Gruset var revet i sirlige Stjærner.

Ovre fra det lille, gulmalede Sommerteater under Nørreskoven klang Musik og Sang, lystigt og overmodigt skingrende i den solstille Luft - der holdtes Prøve til Aftnens Forestilling.

Tue hørte det vel og tænkte ved sig selv: Nå, de morer sig da endnu her i Byen. Han hørte ogsaa vel de tunge Skridt, der knasede i Gruset og så et Par store, blanke Støvler spejle Solen, et Par sribede Benklæder og det nederste af en slæbende Kjole - han mærkede nysgærrige Øjne på sig, men rørte sig ikke.

Han så og hørte det altsammen - Fuglenes sorgløse Kvidren, Springvandets Susen oppe i Alleens Slutning og den glade Dansemusik ovre fra Sommerteatret, men det vedrørte ham ikke, det var altsammen ligegyldigt og ringe mod det ene, han tænkte på, det ene, han sad og sugede ind i sig her ved Forældrenes Grav, det ene: - At de var ham fremmede, at han havde mistet dem, de sidste, de eneste.

Koldblodigt og roligt gjorde han sig det klart - han kendte dem ikke, de var borte, de var forsvundne for ham. Han så ikke deres Ansigter, han hørte ikke 16 deres Stemmer. De var døde. Og han vidste, de var døde. Det var forbi mellem ham og dem. Han havde fablet om at leve med dem som hin Aften, den sidste, ude i det gamle Hjem, han havde bildt sig ind, at stod han blot ved deres Grave, vilde de leve op for ham, varme og lysende - at han skulde gå og pleje deres Grave og hviske med dem i lune Sommeraftner, ene ikke ensom.

Det havde han bildt sig ind, det havde han troet på, ti det var hans eneste Frelse fra den slugende Tomhed - horror vacui. - Og nu havde han set, at det var Løgn. At de var ham fremmede, at de var døde for ham, for Alvor døde. Og han vidste, hvorfor det var blevet således. Han havde villet redde sig for Sorgen, han var rejst bort og havde ladet sit Hjærte fryse til af Europas Kulde. Nu havde han mistet Evnen til at elske og mindes. Med ham var det forbi.

Han rejste sig og forlod Kirkegården.

Tue stod med Ryggen til Vinduet og stirrede ind i det Værelse, som nu skulde være hans Hjem. Det var en solrød Aften i Slutningen af August, Skolen var lige begyndt.

Hans Kufferter med de mange, fremmede Poststempler gabede imellem hverandre, halvudpakkede, kun Bøgerne havde han fået frem og stillet i Række på de høje Reoler eller lagt i Bunker omkring sig på Stole og Borde i det lange, smalle Rum.

Han stod og så hjælpeløs på den vilde Uorden - hvad skulde det blive til? Hvor var den Hånd, som vilde hjælpe ham at bringe dette i Orden og hygge inden disse fire Vægge, som nu altså skulde rumme hans Liv i de nærmest kommende År - til han blev Student?

Hans Øjne gled langsomt hen over Væggene, hvor de gamle Kobberstik glødede med deres forgyldte 17 Rammer i Aftensolen lig de sidste Emmer fra hans Hjem slukte Arne.

Tue faldt i Tanker ved Vinduet, med Nakken lænet mod Karmen - for sine lukkede Øjne så han den Måned, han havde levet her i Byen - han mindedes den første Aften, han kom, og den Følelse, som da ganske havde fyldt hans Hjærte, lige fra han satte Foden i Land der nede ved Havnen - så underlig lykkelig-
vemodig en Stemning, smilende gennem Tårer, halvt forlegen, halvt glad bevæget som den voxne Yngling, der kommer til sin Barndoms Legestue, hvorinde hans Barnepige sidder og strikker som for År tilbage - det var, som gik en Dør op, og så han en Skumringsild blusse derinde, som hørte han sin Barndoms Vugge gå - og Menneskene, han mødte, mens han gik op gennem Havnealleen, med hvilke Øjne så han ikke på dem, dem han for et År siden havde svoret evigt Had og Vrede for deres Troløshed mod hans Hjem, da Døden kom over det. dem hilste han nu som Brødre og Søstre, alle de, som boede i den lille, røde By under de grønne Skove. - Jo vist - Brødre og Søstre - ikke én var der, som havde villet ofre ham blot et Velkommen; her i denne By, hvor han en Gang havde haft sit Hjem, her fandt han nu alle Døre lukkede.

Men han havde smilet deraf - det fik jo være ham det samme, han havde jo det, der bedre var, i Vente, det dybe Velkommen, der aldrig kunde blive til Farvel, den Modtagelse, der aldrig kunde vendes til Afsked. Og så da han var kommet derud til det Sted, han havde rejst efter, som Pilegrimmen rejser efter Frelserens Grav bag Oliebjærget, og havde set - - -

Han rettede sig hæftigt og løftede Hovedet - nuvel, Ensomheden var ham ikke ny, han skulde vel vide at bære den, denne Måned havde lært ham meget, den havde været hans sidste, store Prøvelse, nu var 18 der ikke mere det tilbage, som han kunde stole på, og altså kunde han heller ikke mere skuffes - - -

Han gik over Gulvet hen og åbnede Døren ind til det andet Værelse. Aftensolen fulgte med herind, fyldende Rummet med sin Rosenånede, over Bordets runde Mahogniplade, Stolenes Plys og Sengens hvide Tæppe.

Han blev stående hensunken på Tærsklen og stirrede derind, det var som en Aften for længe siden

- i det gamle Hjem. Her havde han jo bjærget hen de Møbler, som var ham dyrebarest, som han ikke kunde efterlade i fremmedes Eje, alle dem, han havde valgt hin Aften, før han rejste, før Huset skulde sælges - Moders røde Plysstol og det lille Sybord fra hendes Kabinet, hvorved han så ofte havde leget Morian og Farian med de sorte og hvide Knapper i lange, lyse Vinterformiddage, Søster Regitzes hvide Jomfruseng og hendes venezianske Spejl og hendes klingerske og bœcklinske Raderinger, Faders brede Armstol, hvori han havde siddet sine flittige, lykkelige Arbejdsdage og hans store, sorte Lænestol, hvori han havde hensøvet sit sidste, ulykkelige Vanvidsår -

Tue slog hårdt Døren i. Det ringede ude i Entreen.

Så rystede han undrende på Hovedet - at han dog aldrig blev færdig, at han dog aldrig blev klog

- som om han behøvede at være bange for, at der skulde komme nogen til ham og uforvarende få hans Skat at se - nej, heldigvis, heldigvis - - -

Solen var gået bag en Sky, og der bredte sig en stille, grå Aftensumring i Stuen. Pludselig hørte han Stemmer derude og trådte et Skridt frem -

- det var Lulls Stemme, Lulls - det var ikke til at tage fejl af, det bløde, syngende Mæle, hvori hendes tyske Fødsel vedblev at tone - - nå ja, det var jo sandt, han havde jo lige set hende henne på Skolen i Dag, hun var altså alligevel blevet ved at 19 studere. Nå, hende om det, ham kom det ikke ved, men hvad vilde hun nu her, hvorfor kunde hun ikke lade ham i Fred? var det ikke forbi mellem dem - han skulde - - han lod Hånden falde tungt i Bordet.

Døren gik op og Lull Wedén stod på Tærsklen.

I samme Nu brød Aftensolen atter frem og luede ind i Værelset lige imod hende, så hun måtte knibe Øjnene sammen - som i Glansen af et rødt Bål stod hun, slank og let, med det store, lyse Hår tindrende og flimrende. Så gik Solen atter bag en Sky. Kun oppe under det hvide Loft hang endnu dens Skær som et Silkeslør.

«God Aften, Tue,» hilste hun og kom langsomt frem

«God Aften,» svarede han og sænkede forskende sit Blik i hendes store, blå Øjne, der nu fuldtåbne lyste ham i Møde.

Hun standsede lidt, forvirret, og så ned for sig. Så smilte hun og trak en Bog frem fra Jakettens Bryst.

«Å Tue - du vilde vel ikke sige mig, hvor langt det var, vi fik for her i Græsk?»

Nu stod hun henne ved Bordet og skubbede varsomt en Bogstabel til Side.

Tue svarede ikke, han stirrede tavs på hende.

«Ja så, Frøken Wedén, De blev dog altså ved med at læse?» sagde han endelig, langsomt, dvælende hånligt på hvert enkelt Ord.

Lull så op:

«Ja, Tue, alligevel for - hvorfor kalder du mig Frøken Wedén?» udbrød hun hæftig, rød i Kinderne.

«Jeg glemte, vi var Dus,» svarede Tue koldt.

Hun stod og så på ham, så bøjede hun Hovedet.

«Tue, vil du så vise mig det?»

Tue bøjede sig over den opslagne Bog - det var første Bind af Herodot - og ledte mellem de tætte, 20 græske Linier, han mærkede Lulls Ånde mod sin Kind, og pludselig kom hans Hånd til at dirre.

«Dertil,» pegede han og slog Bogen i.

«Tak,» Lull stak Bogen ind paa Jakettens Bryst.

Tue gik tilbage til Døren, men Lull blev stående og så sig om. Hendes Øjne gled ud ad Vinduet.

«Å Tue, hvor smukt du bor,» hun gik hen og så ud.

Så vendte hun sig atter om.

«Men hvor her ser ud!» smilte hun og slog Hæn derne sammen, «Tue, lad mig dog hjælpe dig lidt at gøre i Orden.»

Hurtigt bøjede hun sig og greb Bogstablerne, løftede dem op og begyndte at ordne dem på Hylderne, omhyggeligt efter Størrelse og Bind.

Tue stod tavs og så til, hvorledes hendes lette, faste Hånd med bestemte Smæk pressede Bog ind ved Bog - hun havde så travlt, at Kinderne rødmede under Hårets løse Brus, og Munden pustede halvåben.

Der brændte ham en Spot på Læben, et vredt Spørgsmål om, hvad hun havde at gøre her, men han formåede ikke at tale, hans Hjærte hamrede, så Blodet steg ham kvælende i Struben.

Lull blev uforstyrret ved.

«Gud, Tue, hvor du har fået slæbt mange Bøger med hjem fra din Rejse - å de Bøger, de dumme Bøger!» hun slap en hel Favnduld ind i et tomt Rum på Reolen.

«Dumme Bøger - hvorfor vil du så gøre dem den Ære stadig at beskæftige dig med dem?» Tonen skulde være spotsk, men den blev det ikke.

Lull standsede forpustet og så på ham, så udbrød hun hæftig og med Øjnene fulde af Tårer.

«Og det spørger du mig om?»

Tue kom forundret et Skridt nærmere.

«Hvad mener du med det?» 21 «Å» - hun smilte og snappede mod Gråden, hurtigt bøjede hun sig, og idet hun fik en ny Stabel op i Favnen, mumlede hun, «du er ikke meget venlig mod mig, Tue.»

Tue stirrede skarpt på hende, men pludselig begyndte det at dirre om hans Mund - var det muligt, var det derfor at hun - nej, nej, det vilde han ikke - hun skulde ikke - - -

I det samme kom hun hen til ham, og inden han kunde undvige, havde han hendes Arme om sin Hals.

«Tue, hvorfor sagde du mig ikke, at du var kommet hjem? så var jeg kommet strax - jeg ventede dig jo ikke endnu.»

Tue svarede ikke, hun så ham ind i Øjnene.

«Tue,» hviskede hun, «må jeg komme og læse med dig - hver Dag - Lektierne til Skolen, vi to sammen?»

Tue rykkede hæftigt Hovedet til sig, men hun holdt fast.

«Nej,» sagde han.

«Tue, bare Latin og Græsk,» bad hun.

Han dukkede Hovedet og slap fra hende. Han gik hen til Vinduet.

«Lull, hvad mener du med det?» han søgte at gøre sin Stemme fast.

«Vi er jo ene bægge to, Tue - og så går det også lettere,» lagde hun hviskende til. Hun var gået hen til ham og stod og så på ham.

Han fortrak Ansigtet og drejede Hovedet bort.

«Lull, hvorfor gør du det?» spurgte han lavt.

«Fordi det kan ikke være andet,» sagde hun sagte og bredte Hænderne ud.

Han vendte sig om, store og rolige mødte hendes Øjne hans, langt så han ind i disse klare og dog så dunkle Øjne - dybt inde vældede som en lønlig Gråd, sitrede som en sagte Angst, men fast og besluttet lyste Viljen ham i Møde.

22

«Tue, jeg har tænkt over det, og det må være sådan.»

Der kom et Stik i Tues Hjærte.

«Og Sigurd?» spurgte han giftigt.

Der gik et Slør over Lulls Øjne.

«Tue,» hviskede hun bønfoldende.

Hans Hjærte tog atter til at hamre - hvor var hun dog sød og køn, men - den Aften i Grejsdalen, da hun vilde favne ham - og da hun bagefter blev hos Sigurd - og -

«Nej,» udbrød han og slog Næven i Karmen.

«Jo,» sagde Lull, hun gik ham lige ind på Livet og stirrede ham ind i Øjnene.

«Ja,» mumlede han slapt og bøjede Hovedet.

Lull vendte sig hurtigt om og lod sit lille, lette Lommetørklæde fare hen over Øjnene.

«Så kommer jeg i Morgen,» smilte hun, hun stod henne ved Døren, atter rolig og mild, «og så læser vi ikke alene Latin og Græsk, men alle de dumme Lektier sammen. Farvel, liden Tue.»

Han svarede ikke, nikkede blot - hun stod lidt, så hviskede hun dæmpet:

«Tue, du skal nok blive glad ved mig.»

Tue så op, og pludselig så han med al den gamle Varme på hendes dybe, klare Øjne, hendes kække Pande og faste, blide Mund, og han så, at Øjnene var blevet dybere, Læberne rødere og hendes Holdning mere rank

Et År var gået - et År så goldt for ham, så rigt for hende.

«Farvel, Lull,» hviskede han.

«Farvel, Tue.»

- Tue sank om i den store Stol ved Vinduet, så snart Døren havde lukket sig efter hende, overvældet, med Hånden for Panden, rystende af en lydløs Gråd, der strømmede fra alle hans Hjærtens dybe Sår - å, du min Gud - å, du min Gud - det var ovre, det var forbi, han var ikke mere ene, ikke mere ene i 23 den vide, tomme Verden, han havde hende ved sin Side, hende han havde kendt fra Barn, fra de lykkelige Tider, hans unge, lyse Veninde med det muntre Sind og den faste Hånd, hun, som kunde værne og lede, hjælpe og støtte - og le, le i den frygtelige Tomhed - hun - hun - hun - -

- og hvad var det, hvad var det nu - de døde, deres Grave - i et brusende Væld brød det frem fra hans

Hjærte - Savnet af dem, Længslen efter dem, den han forgæves havde anråbt om den lange, frygtelige Tid herhjemme - dér var de atter, dukkede frem af hans Blods varme Strømme, én for én, nyfødte, nyskabte af hans atter vågnede Hjærte - o, også dem havde han fået påny, også dem, de dyrebareste af alle - over til dem, over til dem - nu kunde han komme til dem som deres rette Søn -

Hastigt, fortumlet greb han sin Hue og løb ned ad Trapperne.

24

II.

Det var en Aften i September.

Tue og Lull sad sammen i hans Værelse ved det store Skrivebord, der lå fuldt af Bøger og Papirer. De havde læst flittigt hele Eftermiddagen og hvilte nu i Skumringen.

Tue lå tilbagelænet i Stolen og så gennem Vinduet ud mod Højdeskoven derovre, hvis Løv begyndte at spragles i mangfoldige Farver. Tunge Skyer drev hen over de ludende Kroner.

Lull sad med Albuerne støttet på Bordet og så på sine spillende Fingre. Af og til skottede hun til ham.

Der var ganske stille i det smalle Værelse mellem de høje Bogreoler, inde fra Stuen ved Siden af hørte de den gamle Bornholmer gå. Stundum skreg en Krage derude og baskede op over Skovkammen. Lulls Fingre spillede ivrigere og ivrigere, hun skottede stedse uroligere til ham.

Hvad var det, han tænkte på, når han således sad og stirrede ubevægelig uden at sige det allermindste Ord til hende? Hvor var han vel henne med sine Tanker sådanne Øjeblikke? Hun vidste nok, at så holdt han ikke af at forstyrres, det havde hun allerede fået at mærke før, når hun ikke vilde sidde pænt stille og vente, til han atter vågnede. Men hun 25 holdt ikke af, at han sad således, han blev så underlig borte for hende, ligesom toges fra hende - langt, langt bort, og når han omsider vendte tilbage, kunde han se på hende med så koldt og fremmed et Blik, og så varede det altid længe, inden hun kunde få ham igen, sådan som hun helst vilde. Og nu havde hun det her at foreslå ham, som -

«Tue.»

«Nå?» han rørte sig ikke, men han havde dog hørt.

«Synes du ikke, det er kedeligt med det, at vi aldrig kan blive færdig med vore Sager, før jeg må køre hjem?»

«Nå-å jo, men derved er jo ingenting at gøre,» han sad stadig og så ud ad Vinduet.

Lull så på ham. «Jo, det var der da endelig nok,» smilte hun, idet det blinkede i hendes Øjne.

Tue blev pludselig opmærksom og så om på hende.

«Så, hvad da?»

«Jo - for blev jeg nu herinde og kørte ikke først ud på Kølholt at spise, så vandt vi jo næsten to Timer.»

«Hvor skulde du så få noget at spise fra?»

«Nå - jeg kunde jo spise sammen med dig ude i Skovhuset.»

Tue sad et Øjeblik tavs, så rejste han sig i et Ryk.

«Nej,» han begyndte at gå frem og tilbage i Stuen.

«Hvorfor ikke?» Lull vendte sig forundret efter ham.

Tue svarede ikke, men blev ved at gå frem og tilbage.

Lull fulgte ham med Øjnene.

«Hvorfor ikke, Tue?» spurgte hun sagtere. Hun bøjede sig ned over Stolearmen og så på ham med Hagen hvilende på de foldede Hænder.

«Hvorfor - nå - synes du måske ikke, de allerede har nok at snakke om os angående?» 26 Lulls Pande rødmede let, hendes Øjne glimtede.

«Å Tue,» udbrød hun hæftigt, «det er jo slet ikke derfor - noget så ringe - det mener du jo aldeles ikke.»

Tue så usikkert på hende.

«Mener jeg det ikke - men hvad så da?»

Lull rystede langsomt på Hovedet og stirrede på ham med sine klare Øjne.

Han smilte forlegent til hende: «Du ligner en Løveunge, Lull, som du ligger der med al det krøllede Hår.»

Lull trak på Næsen: «Å du - men hvorfor må jeg ikke?»

Tue rynkede Brynene: «Nå, jeg holder nu én Gang ikke af det,» mumlede han kort, «lad os ikke tale mere om det.»

Lull sukkede og rettede sig langsomt, hun trak Ærmerne ned over sine Håndled og foldede Hænderne på Bordet, hun blev siddende og så ned for sig.

Der blev en lang Pavse, de hørte den gamle Kone, Tue boede hos, gå inde i sin Stue og hente Tekopperne frem til Aftensmad. Det skumrede mere og mere.

Tue stod med Ryggen mod Væggen og så hen på hende.

«Lull.»

«Ja.»

«Det er så underligt, du sidder nu her hos mig - men før har du været så vidt omkring - og boet så mange Steder - længes du aldrig efter noget af dem?»

Hun så op - hvor vilde han nu hen?

«Længes - hvordan mener du, Tue?»

«Nå - nu din Fa'r og Mo'r,» kom det sagte «- Lull, dem har du jo aldrig fortalt mig noget om.»

Lull svarede ikke strax, så sagde hun: 27 «Tue, du underlige Fyr - har du nogensinde fortalt mig om dine døde?»

«Nej,» svarede han kort.

Lull foldede Hænderne om Nakken og så op i Mørket, op mod Claude Lorrains dansende Hyrder.

«Men hvis du vil have det, Tue, vil jeg godt fortælle dig om Fa'r og - Mo'r,» hviskede hun.

Der blev en Pavse, det var nu så mørkt, at Tue lige kunde skimte hendes lyshårede Hoved. Så begyndte Lull at fortælle.

«Ja, Tue, Mo'r hun døde jo først - å stakkels Mo'r - hun kunde ikke tåle at komme fra sit store Fødeland, men Fa'r vilde hjem til Sverige, og så måtte hun følge med - og så døde hun deroppe - det var i Luleå, dér boede vi den Gang» - hun holdt lidt inde.

«Men det var Synd med Mo'r,» hviskede hun igen, og hendes Stemme blev hæftigere, men derfor ikke mere høj, «- for hun kunde ikke leve dér så højt mod Nord - og så døde hun, så sørgeligt ene, helt alene - å, det var skrækeligt - helt alene, Tue, i det fremmede Land - da vi kom hjem, lå Mo'r død.»

Tue gjorde en Bevægelse i Mørket.

«Ti hellere stille, Lull.»

«Nej, Tue, du skal høre det altsammen, du skal høre om Mo'r, hun var så god, så god - men altid så bedrøvet - tænk: både Fa'r og jeg var ude - jeg var til Børnebal hos Länsmannen deroppe, jeg var løbet derhen, endda Mo'r var syg og så så langt efter mig, da jeg gik i al min hvide Stas og min lodne Pels - å Tue, det Blik glemmer jeg aldrig - men Mo'r bad mig ikke blive hjemme, det gjorde hun aldrig, og da jeg så kom

på Ballet, glemte jeg det Hele, indtil jeg sent på Aften kom hjem, og da var Mo'r død.»

Hun tav atter og stirrede på Hyrdernes lydløse Dans. Så vedblev hun næsten som i Drømme: 28 «Og jeg kom først hjem, og der var ingen i hele Huset, Pigen var naturligvis løbet sin Vej som altid - efter sin Kæreste - og der var koldt og mørkt i alle Stuerne, og jeg famlede mig rundt og kaldte på Mo'r, og ingen svarede. Men helt inde i Mo'rs Soveværelse, dér lå hun på sin Seng - og, Tue, da jeg så sagde God Aften og tog hendes Hånd, svarede hun ikke, men var så kold, så kold. Og jeg sagde God Aften Mo'r! igen og igen, men stadig sagtere, til jeg begyndte at råbe og råbte hende lige ind i Ansigtet, så det rungede i hele Huset, men Mo'r svarede ikke og så - så forstod jeg jo, hun var død.»

«Lull, var du helt ene med din Mo'r?»

«Ja, Tue,» hun så hen på ham med tårefyldte Øjne.

«Lull, det var jo -»

«Ja, Tue, det var ligesom med dig, og derfor var det så forfærdeligt, da jeg hørte, din Fa'r lå død, da du kom hjem den Aften, og derfor var det, jeg løb ud til dig og -»

«Nå - men *din* Fa'r?»

«Ja - så i det samme kom Fa'r, og jeg foer ud til ham, helt vild, Tue, helt vild og bare skreg og skreg - og Fa'r, han sagde ingenting, men rystede kun, og så kom jeg til at ryste med, og endelig fik han Lyset tændt, og vi kom derind - men, Tue, da jeg så os stå dér hver i sin Pynt og Stas, Fa'r i Kjole og med hvidt Skjortebryst, å, da skammede jeg mig så frygtelig.«

«Lull,» spurgte Tue pludselig, «hvor havde din Fa'r været henne?»

«Å Fa'r -» Lull undveg hans Blik, «det véd jeg ikke - jo,» udbrød hun pludselig, «han havde været, hvor han altid var - hos Donna Isabella.»

«Hvor?»

«Ja det - det var hans Elskerinde, Tue, hun hed sådan, det vil sige, de kaldte hende sådan, hun var 29 egentlig fra Spanien, hendes Mand, han havde været Kaptejn, men han var så gammel og så - ja, og Mo'r var jo altid syg,» lagde hun hastig til.

Tue vendte sig bort.

«Jamen sådan var det nu,» sagde Lull og søgte hans Blik, «og den Gang Fa'r kom hjem og så, at Mo'r var død, så gik han lige hen til Donna Isabella og slog hende og lavede Skandale.»

Tue kunde ikke betvinge et Smil.

«Ligger din Mo'r begravet deroppe?» spurgte han lidt efter, han så med sænkede Blikke ud for sig i den trange Stues Mørke. Man kunde slet ikke mere skimte Skoven der ovre bag Ruden.

«Nej, Mo'r er begravet nede i Immerstadt, dér hvor vi boede før, da jeg var ganske lille, den Gang vi alle var glade - det var hos Mormo'r. Der nede vilde Fa'r have, hun skulde begraves - hun skal ligge mellem sine Bjerge og Skove, sagde han - det var, ligesom han vilde bøde på, at han ikke havde givet hende Lov til at leve dér. Og så kom Mo'r til at ligge ved Siden af sin Fa'r. Og ikke længe efter var det, at Mormo'r døde.»

«Din Morfa'r, det var ham -»

«Ja, Tue, det var ham, der døde som sindssyg, han var Professor i Filosofi.»

«Ja,» Tue strøg Hånden hen over Reolen, «se her.»

Han trak en lille, tyk Bog frem bag Bogrækkerne: «Her er hans Bog.»

«Å ja - «Die Zukunft» - jeg kan kende den på Tykkelsen - men Tue, har du den? Det har du aldrig sagt mig.»

Tue svarede ikke.

«Ja, det er en underlig Bog,» sagde Lull tankefuld, idet hun sagte strøg hen over den, «men Synd er det, når Folk siger, at det er en ryggesløs og grusom Bog, for - å sådan som Mo'r fortalte mig om ham, Tue, han var det bedste og fineste Menneske - men så svag, ligesom Mo'r - og da de så afsatte ham fra Universitetet og skrev al det imod ham, så gik det helt rundt for ham, og så var det, han blev angst for, at han havde haft Uret i sin Bog - men Tue, det var sandt, hvad han skrev foran «Zur Beförderung des

Menschenglückes», det havde han jo sådan fra Lavater, men det var det, han vilde og ikke Selvkærlighed og Grusomhed, som de sagde - han så nu ingen anden Vej - og der er heller ingen anden - - - og det var så sørgeligt, at han skulde tage det tilbage - å, Tue, hvorfor skal der fødes Mennesker som han og Mo'r, der ikke kan leve!» udbrød hun hæftigt.

De sad bægge tavse i Mørket, indtil Lull pludselig rejste sig.

«Men Tue - hvad tænker vi på - jeg må hjem.»

Tue så forvirret op.

«Tue da,» lo hun og bøjede sig frem imod ham, «hvor var du henne?»

Hun halede hurtigt sin Jaket på og fik Bøgerne under Armen.

Tue snappede sin Hue og låste dem ud.

- - -

Da de kom ned i Alleen, slog Luften dem kold og frisk i Møde, der faldt enkelte tunge Dråber, Byen blinkede med svage Lys inde i Mørket, Alleen drejede ind imod den.

Men dér, lige i Svinget, lå et enligt Hus, højtaget og sammensunket mellem Stammerne, med Ruderne helt nede ved Jorden. Dér holdt Lulls Vogn.

De gik ind under den lave, kalkede Port og kom ud i Gården.

«Ib! Ib!» kaldte Lull højt og løb over de fugtige Brosten hen imod Staldbygningen, hvor der brændte et rødt Lys under Tagskægget, bag en støvet Rude, «spænd for! jeg skal hjem.» 31 Hun forsvandt ind i Vognskuret, Tue blev stående i Gården.

Det rumlede derinde, gammel og krogygget i islandsk Trøje og Tophue, kom Ib baglæns trækkende med den lille, lette Ponyvogn, Lull kom bagefter, pustende og leende, tumlende den lille, grå Nordbag, som sank ned i Bagbenene og rykkede iltet med Hovedet. Hun havde ikke mere sin gamle Hest, Knægt Ruprecht, det sorte, dansende Dyr, den havde brækket sit Ben og måttet skydes.

«Tue, Tue, kom dog og hjælp mig!» råbte hun.

Tue kom derhen og fik Tag i Nordbaggens stride, grå Mankekam.

«Tak, Tak,» lo Lull, «å dit dumme Dyr!» hun slog den om Ørene, «hvordan bærer du dig ad?»

Ib begyndte at spænde for, Lull slap Bidslet og børstede sine Kørehandsker fri for Hestens Hår.

De stod lidt og så til. Det blæste råt ind til dem gennem den åbne Port, ned over de lave Længer begyndte Dråberne at falde tættere, det lugtede muggent af Halm og Kalk. Alleens Træstammer gik forbi der ude i Efterårs-Mørket.

Lull så op med Øjnene tindrende af Skælmeri.

«Tue, så kommer jeg altså ind til dig og spiser med dig i Morgen.»

Tue rynkede uroligt Brynene.

«Ikke sandt?» hun rakte med et pludselig Smil Hånden ud.

«Jo,» svarede han uvilkårlig, han stirrede ind i hendes rødmende, smilende Ansigt, hvorom de lyse Lokker stod i Brus under den sorte Pelshue.

«Spændt for!» skingrede Ib og sjokkede med lange Skridt og krogede Knæ ind til sit Kammer, hvor han sad ubevægelig hele Dagen og lagde Kabaler og drak røde Snapse.

«Så Farvel, Tue - og Tak for i Dag.»

«Farvel, Lull.» 32 Hun sad i Vognen og pakkede Tæpperne sammen om sig. Tue knappede Forlæderet, Hesten prustede, kastede med Hovedet og skræbede mod Stenene Fast og hændigt tumlede hun de lange, gule Tømmer.

«Du kører vel ikke med? lidt om ad Vejen - til Rødebro?»

«Ikke i Aften, Lull.»

«Så Farvel da!» hun hilste smilende med Pисken, slog et vældigt Knald og slap Hesten løs. I Trav satte den ud gennem Porten, så det dundrede . . . Han fulgte langsomt bagefter. Pludselig standsede hun henne i Alleen, så brat at Hesten stejlede til Vejrs.

«Tue, Tue!» kaldte hun bagud.

«Ja,» han kom hen til hende.

I det samme bøjede hun sig hastigt, slog Armene om hans Hals, og inden han vidste det, brændte hendes Kys hans Mund.

Så foer Hesten atter frem, og i strygende Fart rullede Vognen bort gennem Skumringen. Tue stod fortumlet tilbage i Blæsten og stirrede efter hende. Uvilkårlig greb han sig op til Panden. Så rettede han sig i et Sæt og gik tilbage gennem Alleen.

Da han kom op på sit Værelse, standsede han på Tærsklen og så ind i det mørke Rum. Kobberstikkens Glas fangede Himlens svage Lys, og opdynget over Bordet lyste Bøgernes opslagne Blade.

I et Ryk kastede han Huen fra sig og satte sig i Lænestolen. Han knyttede Hænderne og sparkede til Skamlen.

Hvad var nu det for noget? Hvad var det nu dog for noget, hun havde hittet på, hvad skulde de Kunster til? Var hun da ikke voxet fra det endnu? Det var jo som i Grejsdalen den Gang - - men hvad var der ikke sket med dem siden? - - Og dér havde de nu siddet og talt om Livets dybeste Alvor og Dødens altbesejrende Gang - han havde set 33 hendes Øjne blinke af Tårer og hørt hendes Stemme dirre af Gråd og følt sig hende så søskendenær, smæltet sammen med hende til Et i den samme Menneskeheds store, fælles Sorg - Sorgen over de kære, der døde, over alle de rige og skønne Liv, der sluktes og kvaltes under Mulde, det var, som havde han fornummet selve Livets Hjærte slå i Takt med hendes og sit - og så pludselig, så var de to almindelige, pjattende - «Forlovede» - - hvor havde hun dog kunnet finde på det nu lige på én Gang - uden han vidste det og vilde det - havde han nogensinde opfordret hende dertil, givet hende Anledning til at tro, at det var det, han vilde af hende?

Han så hen på Bøgernes mange opslagne Blade - dér havde de siddet og arbejdet Dag efter Dag, forenede i den fælles Møje og den fælles Tilfredsstillelse, den ædlest Tilfredsstillelse, der gives - Kløgtens sejrige Kamp mod Vanskelighederne, snart betagne af disse århundredgamle Værkers evigunge Skønhedsfylde, snart løftede op i de Sfærer, hvor kun Tanker og Ideer lever, befriet for al Kød og Forgængelighed. Hvor havde hun da ikke været ham kær, som hun sad der ved hans Side med Øjnene strålende af Iver, slående op i de tykke Lexika og skrivende ind i Glosebøgerne, hvor veltalende havde hun ikke hævdet sin Opfattelse og hvor gærne forligtes med ham om den bedste, mens Arbejdet veg Linje for Linje, til de kunde skyde Bøgerne tilbage med Bevidsthed om velgjort Gærning - hvor skønt var ikke det, som havde forenet dem i disse Timer og de mange, der var gået forud for denne Dag, hele den sidste, lykkelige Måned! Skulde det nu være forbi? være forbi og ombyttet med - å, at hun havde kunnet nænne det!

Og nu, netop nu i Aften, da de havde talt således sammen, da hun havde fortalt om sin Moders Død i det ensomme Hus i den fremmede Nordlandsby, 34 forladt i sin Nød af den Mand, hun stolede på - var det da ikke Lull et Bevis på, hvad Elskov førte til - hvad skulde han dog tro om hende, var hun da en - Flane?

Tue lænede Hovedet tilbage - han så Lulls Øjne for sig - nej, nej, ikke Flane, nej - men tankeløs og forfløjen var hun, han kendte det jo, fra de var Børn, fra Sigurd - men han tålte det ikke, det kunde hun få Lov at bruge andre til, ikke ham - vovede hun det én Gang til, så var det forbi mellem dem, på Timen forbi - nå, og nu ikke én Tanke mer på det!

Han tændte hurtigt sin Voxstabel og fik Skrivebordsskuffen trukket ud. Gemt under Dynger af Papir fandt han frem en lille, flad Æske. Deri lå hans Forældres og Søskendes Portrætter.

Stille sad han og slog dem ud i Hånden som en Vifte, mens hans Øjne gled hen over de kære, skønne Ansigter, smilende og levende, således som han havde kendt dem i hine Dage, da hans Hjem var lykkeligt og stærkt, og dog i hans Øjne med en så forunderlig Ophøjethed og utilnærmelig Fjærnhed over sig - de så jo på ham fra hinsides hin dybe Kløft, hvor det urolige og forvirrende Liv holdt op, de ejede den uforstyrrelige Ro.

Hver Aften tog han dem frem for at samles i Ensomheden med dem, som i en stille Andagt, for, omend blot i Drømme og i en flygtig Stund, dog atter at kunne leve det Liv, der var hans eneste rette, det han havde levet som Barn imellem dem.

Men i Aften - hans Hånd sank ned med Viften - han stirrede ind i Voxkærten.

Hvad havde Lull dog ment med det Kys, hvor vilde hun dog, de nu skulde hen? var det da ikke en stiltiende Overenskomst, at de skulde være Venner, gode Venner og Kammerater i disse tvende År, hvor de levede her i denne lille Provins, bægge lige ene, 35 bægge lige fremmede for det, der var Livet for de andre Byens Folk - og så - ja, forrådt ham havde hun, bitterlig forrådt ham - - - - -

Portrætterne fløj ned i Skuffen, og den sloges i.

Sad han ikke her og fantaserede om hende, den fremmede, mens han skulde samles med sine egne, trængte hun sig ikke ind mellem dem og forstyrrede deres tyste Samliv og - ja, hvad ondt var der egentlig i det? var det dog ikke hende, der havde givet ham de døde tilbage, da han i sin Rædsel havde troet dem evigt tabte - var det ikke -

Ja, var det?

Han blev med Et kold af Skræk og rejste sig fra Stolen, så brat at den tumlede tilbage ind i Stuen.

Du min Gud, hvad var det dog, der gryede for ham, dæmrede frem - rædselsfuldt, uhinderligt som det dulgte Sår, der vældende bryder op - han vaklede et Skridt frem som for at undfly, snurrede sig rundt på Hælen, pustede Voxstabilen ud og søgte imod Sovekamret - men så kom det over ham så stærkt, at han segnede om i Armstolen igen, som ramt af en Næve af Sten. Som bundet med Jærnbånd til Sædet sad han, med Hænderne krampagtig klamret til Armlænene og stirrede stift ud i Mørket.

Han så det. Var det hende, der havde givet ham de døde tilbage, så var det også hende, der havde taget dem fra ham.

Da han længtes der ude i Ensomheden, var det da efter de døde, han længtes? da han kom rejsende her til Byen, var det da til dem, han rejste? da han stod der ude ved Gravene, var det da dem, han tænkte på? Nej, nej og atter nej - hende, hende var det, han havde længtes efter, hende, han var rejst til, hende, han havde tænkt på - hende - ja, ja, eller de levende, de levende blot, og hun var den eneste levende, han kendte, den eneste levende, der var blevet tilbage efter hint frygtelige Dødens Skibbrud 36 - derfor, derfor havde han mistet de døde, og ikke fordi hans Hjærte var blevet koldt der ude i den Ensomhed, han havde søgt for at bevare det kun for dem, nej, men fordi det skælvede af Begær efter Liv og Lykke, nyt Liv, ny Lykke, efter at den gamle var bristet for ham.

Hende havde han haft i sine Tanker eller bag sine Tanker, under sine Tanker hver Dag og hver Time derude, hende var det, der havde draget ham tilbage, hende, Livet, og ikke Døden. Livet var det, han begærede, ikke Døden.

Hun havde jo sagt dem, de Ord: «Farvel så længe

- jeg venter på dig» - han kendte dem, han stolede på dem - og da Livsbegæret påny kom op i ham, klamrede han sig til dem. - Og han havde ikke betænkt sig på at smykke sit fornyede Livsbegær med de dødes Navne, at misbruge dem, deres omkomne Liv til Ophidselse af sit eget velbevarede - - - betænkt sig på? å, han vidste det jo ikke - nej, ved Gud, han vidste det ikke, før nu!

Nej, nej, men *det* var jo netop det grufulde - således havde han øvet sig i at hykle for sig selv, at han nu ikke mere vidste hverken ud eller ind i det Væv af Løgn, som han havde indspundet sig i, at han ikke mere kunde finde den faste Bund under al det gyngende, svigende - hvis der da fandtes nogen fast Bund, hvis han da ikke havde trævlet hele sit Væsen op i Hykleri og Løgn - af Fejhed, af ynkelig, ynkelig Fejhed over for den ubarmhjærtige Sandhed, den han havde hadet og frygtet fra Barn, den han stedse havde søgt at rømme fra, men

som han bar i sig som en ulægelig Sot, der bestandig mindede ham om, at den var der, når han allermindst tænkte på den, når han allerbedst bredte sig ved Løgnens fede Taffel - som nu, da han ret havde fået sig bildt ind, at det han ønskede, ogsaa var det eneste rette - 37 - givet ham dem tilbage - ja, ja da han havde fundet *hende*, da hun havde lagt sin Hånd varm og levende i hans og svoret ham Troskab og Følgeskab, da hans Hjærte havde nået sit Begær og var faldet mættet til Ro, da blev der ogsaa Plads for de andre, de døde - da kunde ogsaa de få Lov at være med - om de smukt vilde nøjes med de Smuler, der blev tilbage til dem - de Rester, der falder til de små Hunde fra de riges Bord, og det havde jo alle Tider været de dødes Kost.

Så, så - nu ikke mere - men i Morgen -

Han rejste sig i et Sæt og knyttede Næverne hårdt -

Ja, bi til i Morgen, Jomfru Lull, da skal vi få at se, hvem der dog er den stærkeste - du eller de døde, hvem der dog ejer lødigt og varigt Magt over mig, du fra det fremmede Land og af den fremmede, ligegyldige Slægt, eller de af min egen Rod, dem jeg har elsket og kendt, fra jeg kunde sanse, dem med hvem jeg er ét

Kød og Blod, til hvem jeg er bundet med uløselige Bånd - vi skal få at se, hvad der er stærkest i mig: Trofasthed og Ære eller Livsgøgl og Lyst! bi, bi - du med dine Kys!

Han slog Døren i efter sig og famlede sig ind i det mørke Sovekammer. Et Øjeblik efter lå han i sin Seng med fastlukkede Øjne, nu vilde han sove for at samle Kræfter til i Morgen.

Kræfter - behøvede han da at samle Kræfter for at gøre det, der var hans Pligt, ja, det der var hans Sjæls inderste Drift - ak ja, hvad nyttede det at fable og hykle - han gøs for det, der skulde ske i Morgen, gøs af Angst midt i sin Harme og faste Vilje - gøs, så han mærkede Hjertet skælve - - Slippe hende, slippe hende, nu da han lige havde fået Tag i hendes Hånd og så - atter ud i Ensomheden, den forfærdelige Sjæl og Legeme lammende Ensomhed, Ensomheden, han havde lært så frygtelig 38 at kende - ja, ja, ud i Ensomheden, der var ikke andet for, han måtte det, han måtte derud, om han ikke vilde forråde det bedste i sig, svigte sin dyreste Pligt, Kærligheden, den udelukkende, til de døde - ja, den *udelukkende*, ti hvad hjalp ham vel de Fraser om, at han ikke tog fra dem, hvis han gav til hende? Som om det var muligt at tjene tvende Herrer - ja, levede de, så måske, men var den ene død - ak, da var det ikke vanskeligt at gætte, hvem den blev, hvis Tjeneste forsømtes - - nej, nej, han måtte ud i Ensomheden, det var dog ene dér, han kunde leve, hvor hårdt det så kneb - ene dér han hørte hjemme, og det var jo selvfølgelig - efter at Naturen havde berøvet ham dem, den én Gang havde knyttet ham til, måtte han jo være ene, ene som den afhugne Gren, der aldrig kunde voxe ind i en ny Stamme, men måtte trives eller visne som den bedst kunde, på den bare Jord, ja, han måtte fra hende, men - - - - Å det var ulideligt, utåleligt - han holdt dem ikke ud, disse oprivende Kampe, han var for træt dertil, hans Hjerte for opslidt til påny at kaste sig ind i dem - og da mindst for sligt unyttigt noget, han selv havde pådraget sig, som ingen Skæbne, men kun han selv havde ført over ham - nej, var det Meningen, at hans Liv med hende skulde bringe ham Splid og Kamp i Steden for den Fred og Hvile, han ene havde søgt, så var han færdig med hende - hun var selv kommet løbende til ham, og vilde hun ikke som han, så kunde hun gå - ja, om han så skulde forlade de døde, rejse til København og tage Examen derovre, han gjorde det, hellere end at blive her, så nær ved de døde og dog så milefjærnt fra dem og deres Liv.

Vinden strøg forbi der ude langs Muren, og i den dybe Lydløshed hørte han Højdeskoven suse derovre, Regnen dryssede tæt på Ruden. Og pludselig greb han sig i at tænke ængsteligt på, om Lull var kommet 39 godt hjem, inden Regnen blev altfor stærk, og det blev altfor mørkt. -

Med en ærgerlig Mumlen drejede han sig om på Siden - hvad kom hun ham ved - hvad havde han med hende at gøre - for Pokker! Omsider faldt han da i Søvn, træt og fortumlet.

Da Tue næste Dag gik fra Skolen, kom Lull løbende efter ham.

«Men Tue da, vent dog! husker du ikke, at jeg skulde med dig ud til den gamle Madam Benjamin?»

Tue så koldt på hende og svarede ikke.

Lull skottede forundret til ham, men begyndte så ivrig at fortælle ham noget om Formiddagens Hændelser. De gik ud ad Alleen mod Tues Bolig, det høje, nøgne Hus, som lå dér gult og to-etages bag den falmede Allé, ganske alene mellem de flade Enge og de udyrkede Haver, i Hjørnet ved Strandvejen, med sine Ruders Front ud imod Kirkegårdens mørke, langstrakte Park og den uroligt brusende Fjord.

Tue så ned for sig med rynkede Bryn og bed sig i Læberne, mens Lull blev ved at fortælle, åndeløst snappende efter Vejret som et Barn, der er ivrigt, hun strøg forpustet det blonde Hår fra de røde Kinder og pressede en altfor stor Stabel Bøger mod sit Bryst.

Dér havde han nu så fast besluttet at sige hende Besked, at hun skulde gå fra ham, at han vilde være ene igen og ikke mere se hende, og nu - ikke ét Ord kunde han få over sine Læber, og som hun gik dér, tæt ved ham, snakkende så travlt og sorgløst om al Verdens lette, lyse Ting, hvor kunde han så undvære hende? Det var, som så han alt Ensomheden ligge for sig, hin mørke Række øde, tomme Værelser, og han bøjede Hovedet.

«Men Tue - skal vi dog ikke op med Bøgerne først?» 40 «Jo,» mumlede han, «kom med dem, så løber jeg derop.»

«Nej Tue dog -» men han var allerede borte.

Da han kom ned, gik de videre i det klare, høstlige Solskin, ud af Alleen, over Strandvejen og op imod Nørreskovens Indgang. Høj og mørk stod Skoven for dem med Kronernes brogede Løvværk mod den dyblå Himmel.

«Jeg kender dig slet ikke igen, Tue,» smilte Lull, «jeg tror, du begynder at blive galant Kavalier.»

Tue standsede brat.

«Er det måske det, du vil bruge mig til?» spurgte han truende.

«Herregud, Tue - forstår du da ikke Spøg?» spurgte hun forundret, «- nej,» lagde hun lidt efter til, «det bliver såmænd aldrig dig Tue, der kommer til at opvarte mig - det bliver nok snarest omvendt,» hun ligesom sukkede lidt og pressede Hænderne fastere ned i de sejlformede Jaketlommer.

Tue hørte intet, han gik og trådte i det Lag af visne Blade, der allerede lå over Stien. Luften var frisk efter den lange Natteregn, men kolde, klare Dråber tindrede i Stammernes grønne Mos og dryppede fra det brune, hængende Løv, enkelte Blade svirrede langsomt ned over deres Hoveder. Inde fra Skoven lød Øxeslag, Bølgerne plaskede mod Bredden.

«Tue, har du glemt, hvor Mo'r Benjamin bor?»

Lull trak ham leende i Ærmet. Han havde været ved at gå forbi den lille, stejle Sti, der oppe fra Spadserevejen førte ned til Kørebanen. Nede bag den sumpige, opkørte Vej så de Husets brede, grønne Tag, det lå helt nede ved Fjorden.

«Men Madam Benjamin véd jo ikke, at du kommer med.»

«Jo, hun gør, det har jeg givet hende Besked om.»

«Når?»

«Å - i Forgårs.» 41 «I Forgårs - og det var først i Går, du spurgte mig - -»

«Ja-a,» Lull nikkede smilende, «for Mo'r Benjamin var da den vigtigste, dig kunde jeg siden komme ud af det med - og desuden, når jeg nu én Gang havde afgjort det, så gav du nok lettere efter - for ikke at få al det Vrøvl og den Forundring, når jeg alligevel ikke kom - det havde jeg virkelig overladt dig at klare - og det holder du ikke af -» hun lo, «men, Tue, se nu ikke så muggen ud - så tror Mo'r Benjamin slet ikke, vi er Kærestefolk.»

«Det er vi heller ikke!» foer Tue op.

«Tue da -»

«Og det bliver vi aldrig.»

Lull svarede ikke, men skottede atter forundret til ham. De stod på Tærsklen til det lille, gedebladsgrønne Hus med de blanke Ruder og de røde Kappegardiner, Vinduerne var fulde af blomstrende Potteplanter - Pelargonier og Levkøjer og Heliotroper - ligesom hjemme, ude ved Sønderbro, for længe siden.

Lidt efter sad de om det runde Bord inde i den lavloftede Stue ud mod Fjorden.

Suppeterinen dampede på Dugen, Mo'r Benjamin travede om og satte Tallerkner til dem. Hun var en lille, tyk Kone med det hvide Hår sat op i svære Bukler under Blondeka'ppen med de lilla Silkebånd, i grå, ulden Kjole med blanke Perlemorsknapper og hvidt Forklæde, med grønne, blomstrede Tøfler på Fødderne. Hendes klare, blå Øjne gled let iagttagende hen over de to - Tue vendte Hovedet bort, men Lull lod Munden løbe, hendes lyse Stemme kvidrede i den stille, rene Stue med det blå, ringsmykkede Tapet på Væggene og det skinnende, hvide Gulv - *hvor* kunde hun dog snakke med Mo'r Benjamin om alt muligt - om Vejret og om Køkkensager og Gud véd hvad - havde hun også Forstand på *det* ?

42

«Ja, så kalder Frøknen nok, når de ønsker Eftermaden?»

- Tue havde rejst sig og stod henne ved Vinduet, hvor der hang hvide Gardiner både Sommer og Vinter, og så ud over Fjorden.

En Fiskerjolle tumlede og vippede derude, Skummet skvættede op om den, og Blæsten tog i dens røde Sejl. Sejlløbets Bøjer rokkede og svajede med deres lange Koste i Søgangen. Den anden Kyst lå mørk og lav over det urolige Vand, et forvirret Spejlbillede af dens Skoves brogede Farver dansede nede i Fjorden.

«Tue - øst op!» råbte Lull.

Han drejede sig og gik langsomt hen til Bordet, Lull rakte ham den fyldte Tallerken med skælmsk Værdighed.

En Stund spiste de i Tavshed, af og til skottede Lull over til ham.

«Tue,» smilede hun, «du sagde ude i Gården, at vi blev aldrig Kærestefolk, og nu sidder vi jo dog her som Ægtepar ved Middagsbordet.»

Da Tue ikke svarede, udbrød hun hæftigt:

«Du er sjælden elskværdig mod mig i Dag.»

Tue lagde Skeen hårdt fra sig. Nu skulde det komme.

«Jeg vil sige dig én Ting, Lull,» han så stift over i hendes Øjne, «jeg vil ikke høre dig snakke om de Ting, forstår du - og jeg vil ikke tåle, at du kysser mig, ellers er det forbi imellem os.»

Lull sænkede Skeen.

«Tue da -» hviskede hun, hun blev blussende rød helt ud i Ørene.

Tues Blik blev uroligt.

«Hvad skulde det til?» spurgte han mere lavmælt, «hvorfør gjorde du det?»

«Det forstår du vel nok, Tue?» hun bøjede sig frem og stirrede ham ind i Øjnene.

43

Han stirrede tilbage - sig nej, sig nej, hviskede det i ham, spørg hvorfor - men han kneb Læberne sammen - nej, han vilde ikke spørge, for svarede hun, at - svarede hun det, han frygtede, så måtte de skilles.

Lull sad og så ned på sine Hænder, hun havde flættet Fingrene sammen og strøg dem sagte hen over Munden, ligesom ængstelig.

«Nej, Tue,» hviskede hun, stammende og standsende, «det var bare - jeg blev så glad over dig, fordi du gav mig Lov til at komme - og jeg vilde

- men jeg véd jo nok, at du ikke kan lide det - fra den Gang i Grejs - men jeg troede ikke mere

- men jeg skal nok vente, Tue - til vi en Gang bliver færdig - - - så vi kan blive rigtige Ægtefolk,» hun så op med frembrydende Smil gennem Tårerne.

Tue så uroligt på hende - vente til vi bliver færdige - som hun troede han måtte - men nej - lad hende nu kun om det, når bare - ja, når bare han kunde beholde hende, beholde hende, som hun sad der lige over for ham, så rank og ung, med Hovedet sænket og Hånden knuget om sin Ske - og hvorfor skulde han ikke kunne beholde hende? han havde tænkt over det siden i Nat, og - var det egentlig hendes Skyld? hvad kunde hun for det? hvad vidste hun om, at det var til hende og ej til de døde, han var rejst? var det ikke hos ham, Fejlen lå? og nu - var nu egentlig ikke Faren ovre, da han var bleven advaret, advaret mod hende og sig selv - og det Kys - Herregud - han kendte hende jo, og hun havde jo lovet, det skulde blive det sidste, og - egentlig - burde han ikke være hende taknemlig for det? Det var jo det, der havde åbnet Øjnene på ham - hvorfor skulde han så pine hende og sig selv mere - å Gud, han skulde ikke atter være ene, han kunde få Lov at beholde hende, 44 beholde hende som sin gode Ven og Kammerat, sin Trøst og Hjælp, sin lille Sanglærke, ja -

Han åndede langt op og strøg sig over Panden.

«Ja, ja Lull, nu lader vi det hvile, og så er vi atter Venner, gode Venner, ikke sandt?»

«Jo -» hun løftede ikke Hovedet, hendes Stemme kom mat og skælvende.

Men Tue lænede sig tilbage i Stolen og så smilende over på hende - nu var det godt igen.

Der blev en lille Pavse. Bølgerne hørtes plaske nede under Vinduet, ude i Gården galede Mo'r Benjamins Hane skingert.

Lull sprang op.

«Så kalder jeg,» hun løb hen til den forgyldte Klokkestræng, der snoede sig op ad Væggen som en storbladet Vinløvsranke.

Mo'r Benjamins små, travende Skridt lød ude i Gangen, og hun kom sejlene ind med Smil om Munden. Men idet hun greb om Suppeterinen med de buttede, hvide Hænder, havde hun allerede fået udspejdet, at nu smilede han, mens der hang Tårer i hendes Øjenvipper.

«Mm, mm,» mumlede hun, idet hun vimsede ud af Døren. - -

- «Tak for Mad, Tue,» Lull rakte ham Hånden over Bordet, nu var hendes Ansigt atter åbent og kækt.

Tue rystede på Hovedet: «Ingenting at takke for, Lull - det får du virkelig selv betale.»

Lull lo, og lidt efter så Mo'r Benjamin dem ivrigt snakkende forsvinde op ad Skovstien.

«Mm, mm,» mumlede hun og låsede Døren i Lås, «hvem af dem mon det bliver?»

Hun faldt i Tanker inde på den gule Sivmåtte, hun tænkte på salig Benjamin og rystede på sit hvide Kapp hoved.

----- 45 Dagen efter - Tue og Lull havde ikke spist sammen, der havde været fremmede ude på Kølholt, og hun havde ikke kunnet slippe bort - kom hun stormende ind i hans Stue:

«God Dag, Tue, god Dag - nu er jeg her endelig!»

Han sad og bladede i en stor Bog ved Bordet.

«God Dag, Lull,» sagde han og så op.

Hun standsede, hun syntes, hans Stemme med Et lød så mildt, og der var en Varme i hans Blik - -
Hendes Hjærte tog til at banke.

«Hvad er det, du læser i, Tue?»

«Ja, kom her hen at se.»

«Strax, strax - jeg skal blot lige have hængt Tøjet ud -»

Hun løb ud i Gangen, slog Døren i efter sig og kastede et hurtigt Blik i Spejlet, hendes Hænder fløj ordnende over det store, brusende Hår, som den hurtige Kørsel havde forvirret. Hendes Øjne strålede, hun nynnede og nikkede fornøjet til sit eget Spejlbillede.

«Hvad var det så, Tue?» hun bøjede sig over hans Skulder og så ned i den store, flade Bog, der lå opslået foran ham på Bordet.

«Å - Frölich »

«Ja.»

Det var hans Barndoms Bog, Frölichs Tegninger til «Åge og Else», det første Blad; Lull læste sagte, halvt nynnende som altid, når hun læste Vers:

«Det var Ridder Hr. Åge,
red sig under Ø,
fæste han Jomfru Elselille,
så væn en Mø -

Fæste han Jomfru Elselille
så væn en Mø,
alt om deres Bryllupsaften
han måtte dø -»

46

Lull læste sagte videre, og Tue bladede for hende, Billede efter Billede, til de kom til det, hvor Ridder Hr. Åge lakker tilbage gennem Skoven til sin Grav. Lull læste:

«Op stander Ridder Hr. Åge,
tager Kiste på Bag
så lakker han sig til Kirkegård,
med megen Umag.

Det gjorde stolten Elselille
så mod i Hov:
så fulgte hun sin Fæstemand
gennem mørken Skov.»

«Se, Tue,» afbrød hun, «se, hvor hun hjælper ham at bære Kisten.»

Tue greb om hendes Hånd.

«Lull, vil du også hjælpe mig at bære Kisten gennem den mørke Skov?»

Lulls Hjærte slog, så hun følte det i Halsen, men et Smil krusede hendes Læber og glimtede i hendes Øjne. Hun lagde sin Arm om hans Hals.

«Ja, Tue - hvis den ikke er altfor tung.»

Tue så usikkert på hende.

«Jamen den er tung,» han slap hendes Hånd.

Hun bøjede sig hurtigt over ham og kyssede hans lange, blonde Hår.

«Ja, ja, ja - Ridder Hr. Åge,» hviskede hun sagte og skælvende.

Tue så hurtigt op, rejste sig og lukkede Frolich i.

«Skal vi så læse?» spurgte han kort.

«Ja -> Lull foer sammen, hun strøg Armen hen over Øjnene og blev et Øjeblik stående, så gav hun sig til at søge i Bøgerne, «her, Tue, Antifon - vi kom dertil, hvor de piner den stakkels Sømand - tror du, han tilstår?»

«Det véd jeg ikke - det gør han vel nok - Slaven har jo tilstået.» 47 «Ja, falsk, Tue, falsk - Sømanden tilstår ikke.»

«Hvorfra véd du det?»

«Jo, for han er en fri Mand.»

Tue og Lull sad en Oktoberskumring sammen i den store Lænestol ved Vinduet og stirrede ud, Tue sunket træt ned i Sædet, Lull krøbet op på dens Armlæn med Albuen støttet på hans Skulder. Udenfor mørkede den korte, sludfulde Dag i Regn og Rusk, de nøgne Haver dernede lå våde hen med de snoede Gange blinkende om de forpjuskede Plæner, bag det lave Stakitværk lå Landevejen øde og tom med sine Vandplasker og Skærvedynger - kun en enkelt Gang lød et tungt Bulder inde fra Byen, og en fuldtpakket Bondevogn kom hastigt rullende forbi der ovre under de stejle Skrænter med de kavajklædte Mænd og Koner ludende imod den stride Blæst og den tæt strømmende Regn, forsvindende ind i Hulvejen med Bjærgfyrrerne, hvor Lyden slugtes som af Jorden. Og atter lå Vejen øde. Højdeskoven stod der oppe på sin Banke, mørk mod den hvide Himmel med de sorte, drivende Skylaser.

Regnen flød ned ad Ruden og trommede i de bulede Tagrender, Blæsten hylte om Husets nøgne Hjørner, ruskede i Vinduet og klaprede med Stormkrogen, af og til luftede det koldt ind til dem gennem den utætte Karm. Men des bedre følte de det ovnlune Mørke her inde imellem de tætte Reoler og de tykke Tæpper, og deres egen varme Ånde.

Tue så op: «Nå, Lull - begynd så.»

Lull smilte, rettede sig, lænede sig tungere på Tues Skulder, stirrede ud for sig med klare, fjærne Øjne og begyndte så at nynne, så sagte, at Tue knap kunde skælne hendes Stemme fra Mørkel, så tæt ved sit Øre, og dog så dvælende langsomt, at han hørte hvert eneste Ord.

Det var Tysk, hun sang, sin Barndoms eget Tungemål, 48 Vers efter Vers, af sit udtømmelige Fond af Lieder - Folkeviser og Minnesange, Bondeviser og Kunstlyrik, vexlende i broget Strøm, glidende den ene efter den anden, uden nogen Overgang, med næppe mærkelig Vexlen i Stemmen og dog hver med sin egen Klangfarve, sin egen Duft.

Han stirrede ud for sig og lyttede, halvt bevidstløs, hentryllet - hans Øjne duggedes af Tårer, hans Hjærte svulmede sig så stort, fuldt af grådtung og dog så salig sød en Sorg, Stuen duftede af store, mørkerøde Valmuer, tungsindige Solsorter slog, al Tysklands Vemod drog sukkende ind i hans Sjæl.

«- Ich weisz nicht, was soll es bedeuten,
dasz ich so traurig bin - - -
- - ich weisz nicht, was soll es bedeuten - ->

- Dunkle Minder svævede forbi hans Øjne, Minder fra al det fordums, fra hans Hjem i svundne Aftner, når

Moder sang ved Klaveret, fra det fremmede derude, fra Lulls og hans eget Liv - vage Følelser, der ikke fik Form, svævende som Tåger forbi i Stuens Mørke, bestandigt skiftende med nye, mens Lulls sagte Stemme blev ved at nynne, Vers på Vers, Sange fra Walter von der Vogelweide og des Knaben Wunderhorn, fra Bürger og Goethe, fra Novalis og Chamisso, fra Lenau og Heine, fra håndskrevne Liederbücher, som dem hun havde læst der nede i Immerstadts lave Huse, en uendelig Række, der aldrig brødes og aldrig hørte op - - -

Til hun med Et sprang midt ud på Gulvet.

«Så, Tue - Lys! Lys! Nu skal vi ikke sidde længere dér og mule!»

Han så forvirret op, og dér stod hun på Tæppet, leende med Hovedet på Siden og Hænderne på Hofterne :

«Vågn op, Tue! - sover du?»

Nej. nej, han sov ikke, men langt borte havde han 49 været, i en forunderlig, fremmed Verden, en Verden, der dog syntes ham så fortrolig og nær, den Verden, der boede dybest inde i hans Hjærte, uset, ukendt, kun vagt og dunkelt anet, hans eget inderste Væsen, det dybeste Gem i hans Sjæl - did ind han ellers aldrig kom - did ind var han gledet på disse Visers tyste Bølger - - -

«Nå, Tue, bliver det til noget?»

Hun stod bøjet over Lampen med Glasset løftet, nu strøg hun en Svovlstik, den gule Lue gnistrede brat op i Mørket og kastede sin Ildglans over hendes smilende Ansigt og blanke Øjne. Det gav et Ryk i Tue, han kneb Øjnene til, så så han op, rystede sig som for en tung Drøm og begyndte at rulle Gardinet ned.

Lidt efter sad de ved Skrivebordet, atter fordybet i deres Læsning, under Lampen.

Men det kneb for Tue at komme op af den Brønd, han var faldet i, hans eget Hjærtes dybe, bundløse Brønd, det kneb at dukke ud af Germaniens Tannenwälder, ud på Hellas's åbne Klippestrand med de solhvide, knejsende Tinder, hvor de drueblå Bølger rullede i lange, syngende Dønninger, strøende Skummets Liljebloomster i det perlegnistrende Sand - men så let som en Fugl smuttede Lull fra det ene Rige over i det andet, og så ivrig og munter var hun, at han snart blev revet med, og så stævnede de da fra Mørket og Dunkelheden på hurtigt sejlene Snækker ud over det vinkende, vinblå Hav til lystige Eventyrfarter mod Faiakernes Myteør, fjærnt i den nylig tændte Morgenrøde - -

Det var en Søndag Eftermiddag hen i December. Det var nu rigtig blevet Vinter, der var faldet Sne i mange Nætter og Dage, og nu stod Skoven hvid.

Tue kom gående ad den ensomme Fiskersti ude langs Fjorden. Han plejede ellers alle Søndage at 50 gå ovre i de søndre Skove, ad de Veje, han som Barn havde løbet med Moder og Søster på deres lange, raske Spadsereture, og hvor Erindringerne sov, men i Dag, da han havde fået Frakken på og var kommet ned i Alleen, havde Vinden blæst så frisk, og Himlen skinnet så blå over de hvide Snekroner, at Blodet tog til at banke i hans Pulse, og angst havde hans Hjærte krympet sig for at skulle såres til Blods for hvert Skridt, han tog ad de minderige Stier.

Så var han da hurtig vendt om og gået her ud i Nørreskoven, og nu var han snart helt ude ved dens Grænse.

Han var ganske ene i den store, tyste Skov, kun hans Skridt knirkede jævnt mod den hårde, frosne Sne, og når han skød de snetunge Buske til Side, der hang sammen over Stien, raslede deres Byrder ned. Men standsede han og lyttede, hørte han kun sit eget Andedrag og stundum ude fra Fjorden en tonende Syngen, når Isen slog Bevner. Videre gik han, langsomt og med klare Øjne, Kulden havde rødmet hans Ansigt, og der hang Rim i hans Hår og i Kappens lodne Opslag. Han satte Stokken fast i Sneen og følte, hvor Blodet sang i hans Årer, stille og trøst. Af og til kunde der pludselig drage som en mørk Sky forbi hans Blik, når han huskede på, at han i Dag slet ikke skulde have været ad denne Vej, men ude i de søndre Skove, på de dødes Stier, men han skød det hastigt bort. I Dag vilde han have Lov at være i Fred, have Lov at leve sit eget Liv - han vidste, at det vilde nage ham siden, men det fik nu være. Han kneb Munden hårdt sammen og så op i Himlens Blå over de hvide Kvistes Virvar og åndede den kuldefriske Luft i så dybe Drag, at han følte dens Styrke helt ind i sit Hjærte og helt ud i sin Fod.

Han arbejdede sig op ad en stejl Banke, hvor 51 Stien krøb mellem tætte, mørkegrønne Bjærgfyr, til han nåede det åbne Bakkedrag.

Dér stod en enlig Bænk og knejsede. Sneen lå ad dens Bræt som en lang, smal Mågevinge. Han nænnede ikke at røre den og blev stående støttet til sin Stok og så ud over Fjorden.

Den lå der under de snehvide Skrænter, en sølvgrå Isflade, kun Sejlløbet var åbent og uroligt, med bølgende Vand. Histovre løb den anden Kyst med sine Skove, begravede under Sne. Solen skinnede derovre og lynede i en enlig Rude, lange, blå Skygger lå hen over de lavere Skovstrøg og de mange, dybtgående Dale, men øverst stod den hvide Skovkam som en Mur af skær Alabast.

Ude i den åbne Vandstribе dukkede noget mørkt op og ned - som Hovedet af en svømmende Sælhund - Flokke af skrigende Måger sloges og baskedes langs Løbet.

Længst ude strakte sig de fjærne Odder, hvis ensomme Træer prikkede sig mod den blege Himmel. Over Fynslands lave Stribе stod den nytændte Måne hvid og rund som en Snebold. Vinterlige Skyer svævede langsomt gennem Himmelrummet, sart røde som tabte Rosenblade og blegt blå som frysende Søer.

Længe blev han stående og så udover i den sagte, kolde Blæst.

Stien gik atter ned mellem tætte Graner, de buskede Nålegrene fejede ham i Ansigtet Her var så mørkegrønt og harpixduftende og en egen stille Fred af Jul - ja, snart var det Jul - Jul i gamle Dage, for længe siden, i de gamle, kendte Stuer - den høje, svulmende Gran med alle de strålende Lys og alle de overraskende Gaver, og den seje Lugt af Nålene, der langsomt svedes - og Salmernes sagte Nynnen om hin arme Krybbe i Betlehem Efrata i 52 Juda fjærne Land - det var det andet År, han skulde fejre Julen ensom - -

Foran sig, langt nede mellem de hængende Grangrene, så han det hvide Drejeled. Blanke og brune løb Skinnerne forbi, drejede længere henne og svingede ind mellem Bankerne. Han stødte Ledet op og kom ud på Banedæmningen.

Her bredte Fjorden sig ud i en Bue og blev som en stor Sø, stejle og nøgne steg Bankerne om den, overføgne af Sne og med hårdt forblæste Fyrer hist og her på de højeste Toppe, ludende ud mod Havet, stejle Stier snoede sig op derimod. Skovene histovre blev fjærne som hvide Skyer. Nede ved Kysten lå en Række tilsnede Fiskerhytter i søndagsstille Hvile. Det begyndte småt at skumre.

Blæsten kom strygende ude fra det vide Rum, foer hen over ham og ind i Bybæks Skove bagved - - - -

Pludselig drejede han Hovedet, gennem Blæsten havde han hørt Stemmer nede i Skoven - ja, nu igen - en lystig Latter og knirkende Fodtrin - - -

Han rynkede angst og uvilligt Brynene - hvad kom der nu for fremmede Mennesker? - og gik hurtigt til. I det samme smækkede Ledet rundt, og en ung, mørkkklædt Pige kom ud på Banen.

Tue studsede - det var en af Lulls Kusiner ude fra Kølholt, Nanna Sætøft - hun vendte sig om og råbte ned i Skoven, nogen svarede dernede, og nu dukkede Tyra Berg fra Branderupgård frem fra Stien, og lige efter hende Lull i sin sorte Pelshue, den violette Kjole og den korte, lodne Pels.

«Tue!» udbrød hun og kom hurtigt over Skinnerne.

Tue hilste og gik over Dæmningen - idet han strøg forbi Lull, smilte han, han så i hendes varme, blå Øjne, at hun forstod ham.

53

«Tue,» hviskede hun atter, så svagt, at kun han hørte det.

Så snurrede Ledet rundt, og han gik ned ad den tætte Gransti mod Bybæk Sø. Han hørte deres Stemmer tabe sig i Skoven derovre.

Nede ved Søen blev han stående og så hen for sig. Han rynkede Brynene og bed sig i Læberne. Der var kommet noget i hans Sind, som gjorde det uroligt, og som ikke ret vilde forlade det. Der gik nu Lull med de to andre unge Piger, med de to, hvis ældre Søstre, Vibeke og Hedvig, bægge havde været Regitzes Veninder - et nyt Slægtled Ungdom - gennem den friske Sneskov, rødkindede og glade, mens Regitze på denne høje Vinterdag - nå, nå - han slog hurtigt ud for sig med Stokken - lad nu det fare.

Og han gav sig atter til at tænke på Lull, hendes uvilkårlige Udbrud: «Tue!» og hendes Løb hen til ham, som den hun hørte til. - - Og som de var gået forbi hinanden, stille, med en Hilsen, mens de fremmede så på det - han nikkede tilfreds - således var det, det skulde være. - - -

Søen lå rund og blank som et Øjeglasse her nede mellem de stejle, snedækkede Banker, midt ude svømmede en lille Ø med et rimgnistrende Træ og en højrygget Bænk. Ovre under Bankerne, hvor Vejen gik op i det åbne Land, lå et lille, grøntaget Hus bag sin Køkkenhaves gule Bistader og halmsvøbte Buske og røg blåt op i den klare Luft.

Hen over Isens matgrå Flade drog der sig lange Strøg, en tæt forgrenet Skov af Buske og Træer - det så ud, som havde Vildgæssenes Fødder strøget hen derover, i Angst for at Vandene skulde lukkes. Henne i

Hjørnet under Skoven sprudlede det mørke Vand, brusende ud fra Jorden og brydende mod Isens Rand.

Tue gik langsomt op over Bankerne og var snart 54 atter inde i Skov. Her blev Stien til en Kørevej, bred og hvid løb den mellem de høje, stumme Stammer i den begyndende Skumring.

Tue kom til at smile, han gik og fulgte Sporene af to små Sko - så lette at kende mellem de andre, så urolige som de var, snart midt oppe på Vejen, snart ude ved Grøften og så i et Spring ovre i Skoven - ud og ind måtte han krysse, om han vilde følge dem - så snurrige de var med alle deres legende Luner her midt i den store, tunge Højtid.

Men snart blev det altfor mørkt, han kunde ikke mere se dem, og Kulden tog til. Han slog Kraven op om Ørene, fik Stokken under Armen og skridtede rask ud. Hans Ånde drev foran ham i Mørket, Stammerne stod tæt omkring ham, men Vejen lyste for hans Fod. Ikke en Lyd hørtes, kun Sneen knirkede svagt for hans Skridt, hans Øjne stirrede hen for sig. Hurtigere og hurtigere gik han, tilsidst så hastigt, at Vinden strøg ham om Ørene, hans Hjærte slog kvælende hæftigt - hin Ængstelse nede fra Søen havde dog ikke ret villet forlade ham - der svævede Skikkelser foran ham gennem Mørket, tågede, dunkle Skikkelser, der en Gang havde været ham dyrebare, der en Gang havde levet som han, og som nu var stegne fra deres tilsneede Grave på den Kirkegård, han ikke kom og besøgte, Skikkelser, der kaldte og truede, der drog ham fremad, ad den hvide Stribe gennem den endeløse Skov, fremad gennem Mørket, gennem Ødet, til Hævn, til Straf for Troløshed, for Bolen med fremmede Guder -

- - Da pludselig - midt i den dybe Tavshed - langt borte fra - en svag, klingende Tone, der ramte hans Øre - han standsede brat og lyttede - hvad var det?

Dybt inde i Skoven, helt ovre fra den anden Side Banen, ude ved Fjorden - fine Klange - Stemmer og Latter - - - 55 Det var dem! Lull og Veninderne - - -

Han holdt sin Ånde tilbage -

- og fra det lydløse Fjærne bar den sagte, kolde Vind med sig disse skælvende Klange, klingende som klare, små Klokker af Krystal langt borte i Skoven og Mørket, som muntre, små Kildespring, frie for Is - - -

Hans Hjærte holdt op at hamre, stod stille i den stille Skov - til det pludselig faldt ind med hæftige, hurtige Slag - en Hymne, en Takkehymne til disse fjærne, unge Stemmer - til Lull, til Lull, til hende med den lyse Latter og det varme Hjærte, en Hymne, en Glædeshymne over Sejr og Befrielse, Angsten var borte, Skikkelserne forsvundne - han havde intet ondt eller troløst gjort - - -

Stemmerne forsvandt pludselig som tindrende Lys, der går ud - vidt og bredt kun Mørke og Tavshed, dobbelt dyb Tavshed - de måtte være drejet om bag de svære Banker, der hvor Fjorden kom helt ind under Stien - - -

Tue rettede sig i et Sæt og gik langsomt videre ad Vejen. Han smilte hen for sig, Stokken slog sagte i Sneen - frem af Mørket steg hans Stue derhjemme, det høje, smalle Rum i stille Lampelys - de sad der ved Bordet og læste, Lull slog op i Lexika for ham, skrev ind i Glosebøger, sang og blev aldrig træt, så ham ind i Øjnene og lo - - - ingen Jul, fejre Julen ensom - ja, han måtte vel det. men hvad betød så det? Han havde fået et Hjem påny, et Hjem påny - han, som havde troet sig for evigt forladt, en Stue, hvor han og hun havde hjemme, hvor hans Hjærte kunde finde Ro, og han i Fred kunde tænke paa de døde - - Lull, Lull, derfor siger jeg dig evig Tak, Lull - - -

Han vågnede ved, at han gik på Gangstien over Fjorden og så Byens Lys tindre der inde mellem de ranke Stammer i lysende Halvkres om den spejlende Isflade.

56

Han standsede og drog Vejret langt, han tog Huen af og strøg sig gennem Håret, trods Vinteraftnens Kulde havde han gået sig varm -

Han lyttede - han hørte Stemmer for ude på Stien, han gik ilsomt videre.

Det var dem, dér gik de foran ham, Tyra Berg og Nanna Søtoft forrest med Armene om hinandens Liv i fortrolig Snakken, Lull ene bagefter, tavs med Hænderne i Sidelommerne, hendes store Hår lyste.

Varsomt fulgte han bagefter, vogtende sig for at Sneen knirkede under hans Fødder - dér gik hun, så rank og så tavs, Lull, på hvem Munden ellers aldrig stod stille - hvor morsomt at være hende så nær, uden hun vidste det, at kunne se hende, uden hun så ham -

Der skinnede en oplyst Rude ud imellem Grenene nede ved Fjorden, ud over den snedækte Gård - Lull standsede og så derned - Tue veg om bag en Stamme - det var Skovhuset.

Veninderne blev ved at gå, Tue var nu så nær ved Lull, at han hørte hendes Ånde - men stod ubevægelig

i sit Skjul. Lyset skinnede der nede i Gården, så stille og mildt i det vinterlige Mørke. Og da troede han at høre hende hviske, næsten uhørligt: «Tue - Tue» - -

Syv tunge Slag ringede gennem den frostfyldte Luft, det var Kirkeuret, der slog inde i Byen.

«Lull! Lull!»

Det kaldte forude.

«Ja-a!»

Lull løftede Armen og løb hurtigt til. Men Tue blev stående og så ned mod det venlige, gule Lys og dets Dug over de snehvide Brosten - derinde sad nu Mo'r Benjamin og hækede sine lange, hvide Gardinborter. Lull var standset og havde set derned - på deres fælles Rede og havde hvisket - - Lull var standset - 57 - Da Tue nåede ind til sin Bolig, så han hende og de andre dreje ind ad Porten til Ibs Gård, til Køretøjet til Kølholt.

Han lukkede Døren efter sig og gik op ad Trappen, famlende for sig i Mørket, det var, som faldt der Fløjiskappe på Fløjiskappe ned over hans Skuldre.

Inde i Stuen luede Ovnilden ham rødt i Møde gennem den åbne Kaminrist, uden for Ruden skinnede det store Sneland.

Han fik Frakken af og satte sig hen i Armstolen ved Vinduet; længe blev han siddende, støttet på sin Albue og så ud i Mørket. Store og klare Stjærner begyndte at tindre frem over Højdeskovens utydelige Kronerand.

Han var så stille, så lykkelig rolig.

Næste Dag sad Tue og Lull og arbejdede sig gennem *Ars poetica*. Ned til Vers 270 skulde de, så var de færdig for i Dag. Lampen brændte med sagte Nynnen, udenfor blæste det, Sneen kogte mod Ruden.

«- - Vos exemplaria Graeca
nocturna versate manu, versate diurna - -»

læste Lull og oversatte:

«Men I, hav I de græske Mønstre for Øje, både ved Dag og ved Nat!»

«Så!» hun slog Bogen i, «det var nu det.»

Tue mumlede: «Det var det.»

Så faldt de hen i Tanker, Tue så ind i Lampens bævende, gyldne Lue - han tænkte på Lulls Stemme i Går, i de døde Vinterskove -

«Tue.»

«Nå?»

Han følte hendes Hænder på sin Arm, men så ikke op.

«Tue, synes du ikke også - nu i Går - det var så underligt, at vi to dér skulde mødes og så lige gå forbi og hilse - hver sin Vej - ikke?»

58

Underligt, det han netop havde fundet så smukt - han rynkede Brynene, forstod hun ikke det?

«Du gik jo med dine Veninder,» sagde han kort.

«Mine Veninder, å du, hvad tror du, jeg bryder mig om at gå med *dem* ?»

Tue smilte, han følte sig hemmelig veltilfreds, han kunde jo ikke nægte, at det havde naget ham en Smule i Går, at Lull var sammen med dem.

«Jeg vilde meget hellere gå med dig.»

Tue så hurtigt op, hvad var nu det?

«Hvad mener du?»

»Å, Tue - må jeg ikke komme til dig også om Søndagen? - for tænk så,» kom det ilfærdigt, da hun så, han vilde svare, »så kunde vi være fri for alle de Bøger og tale sammen hele Tiden og gøre Ture sammen og -»

Der jog et Sting gennem Tue - så, nu kom det, nu var det forbi med Freden og Lykken - nu kom det, det frygtede, Hævnen for i Går - tænkte han det ikke nok -

«Nej, Lull, nej, det vil jeg ikke.»

Han rejste sig hæftigt.

«Å -» kom det klagende som fra et skuffet Barn.

Tue stod henne ved Kakkelovnen og puffede med Foden til Kulstykkerne. Nu gjaldt det at stride imod, hun måtte ikke komme - der var ikke Tale om det - nu skulde det ses, om han havde fortjent den Gave, han havde givet sig selv hin Gang i Skovhuset, da han beholdt hende hos sig, eller om han var som de uartige Børn, umættelig i sit Begær, ja, umættelig som hun. At hun ikke begreb, hvor hårdt det havde kostet ham at give efter den ene Gang, men nu stedse fordrede mere - han følte med Et hin ømme Følelse fra i Går forsvinde fra sit Hjærte og så næsten koldt på hende, hun skulde ikke vove sig for langt ud, at det ikke brast.

I Går havde han forbrudt sig mod de døde, svigtet 59 dem for at nyde sit eget Liv - det var galt nok, men skulde deraf følge, at han i Fremtiden alle Dage skulde svige dem, da - hende var det, som havde lokket ham til Frafald, hun var den, der påny havde vakt Livslysten i ham og gjort hans Hjærte kælent og slapt mod Sorgen, skulde hun nu oven i Købet nyde godt deraf, mens de døde - - nej, nej, aldrig i Evighed.

Lull sad med dukket Hoved og tegnede med Fingren på Bordpladen, han syntes at skimte Tårer i hendes Øjne. Det gjorde ham urolig - kunde hun dog ikke indse, hun måtte lade sig nøje? var det noget at tage sig så nær?

«Tue,» spurgte hun sagte.

«Ja.»

«Må jeg sige, hvorfor jeg tror, jeg ikke må komme?»

Det gav et Sæt i ham - han så spørgende på hende - havde hun virkelig opdaget - - nej, nej, det kunde hun ikke -

«Må jeg?»

«Ja.»

«Jo - ser du,» hun bøjede sig frem og fæstede sit Blik i hans, «jeg tror, det er - for de dødes Skyld.»

«For - de dødes Skyld?»

»Ja, Tue, jeg tror, du mener, at når du holder af mig, så kan du ikke holde af dine døde.»

Tue stirrede forbavset på hende - *hvor* i al Verden - - - men så gnistrede det for hans Øjne, Vreden skød op i ham - han var opdaget - og de døde - blot at hun nævnede dem, hvor krænkede det dem ikke - hun, som stedse levede og som - som sad i deres Sted -

«Ja, jeg forstår det ikke,» vedblev Lull, »men sådan er dét nu alligevel - men Tue, jeg vil virkelig ikke tage din Kærlighed fra dem og forlange den for mig, det er noget, jeg slet ingen Del har haft i og ikke heller kan få. Jeg vil bare være sammen med dig nu, dele det, du nu lever, med dig.» 60 Der gik et Stik gennem Tue ved de sidste Ord - ikke, at han nogensinde blot kunde løfte den mindste Flig for hende af det Liv - nej aldrig - men alligevel - - han, som altid havde holdt så meget af at høre hende fortælle om *sin* Barndom - som syntes, at først da fik han hende ret nær -

«Tue,» sagde Lull blødt, «vi er jo lige ene bægge to, uden Forældre, og uden Søskende, skal vi så ikke holde sammen? Vi har bægge to mistet dem, vi holdt af - så søger vi Erstatning hos hinanden.»

Tue foer sammen som for et Bid, dér var det, det frygtelige Ord, det hæsligste Ord af alle - som i et Lyns grelle Belysning stod hin Scene fra hans Barndom for ham, da Ane den Aften i Sovekamret havde sagt, at det var jo godt, han havde fået Anton, den lille Legekammerat, til Erstatning for Broder Alf, der døde.

Han vilde bruse op, men mødte hendes klare Øjnes Undren, og de var så oprigtigt forbavsede, at hans Vrede gik af Kog.

Han bøjede sig sagte over hende og lagde sine Hænder på hendes - å nej, hvad vidste vel hun?

«Ser du da ikke, Lull, hvor frygteligt det er, du siger? erstatte - erstatte et Menneske, vi har elsket - Lull, kan nogensinde *noget* erstattes - endsige et Menneske?

Hun så op på ham med et sørgmodigt Smil.

»Jamen Tue - sådan må det nu være - Kongen er død, Kongen leve - sådan er Livet, Tue - Livet og Døden.»

«Nå sådan -« han stirrede på hende, så slap han brat hendes Hånd.

«Du har aldrig elsket dine døde.»

Det gav et Sæt i Lull: «Det har du ikke Lov at sige!» foer hun op.

«Jamen Lull -»

«Du skulde vide, hvor jeg har elsket Fa'r.» 61 «Din Fa'r?»

«Ja, hvorfor ikke det?»

Tue tav lidt.

«Lull, kan du virkelig tilgive din Fa'r det - det han gjorde mod din Mo'r?»

«Tilgive - å Tue, hvad nytter nu al det - - og jeg forgudede ham jo, ja, og gør det da endnu i Mindet - jeg holdt meget mere af ham end af Mo'r, for han var altid så munter og glad, mens Mo'r næsten altid var bedrøvet og stille - jeg forstod det jo ikke den Gang som nu, Tue, - og helt fra vi boede nede i Immerstadt, da Mo'r dog endnu af og til var glad og sang - det er jo hende og så gamle Traugott, jeg kan alle de Sange fra, som du holder så meget af - hvor henrykt var jeg da ikke, når Fa'r en sjælden Gang kom - han var jo vidt omkring på Rejser i hele Tyskland, og allerede den Gang var det dårligt mellem ham og Mo'r - det var derfor, hun boede hos Mormo'r - men jeg syntes altid, at Fa'r var som en Prins, der kom der ude fra den vide Verden bag alle de høje Bjærg og de store Skove, dér ude fra, hvor alle Eventyrene havde hjemme - han bragte sådan en Støj og Latter ind i vore små, lave Stuer, hvor ellers alle var stille - ja, sådan som han kunde le og tumle og lege med mig og tage Mo'r om Livet og kysse hende på Munden og på Øjnene, og Mormo'r kysede han på Hånden, og gamle Traugott gjorde han Løjer med - men når han så var rejst, blev der dobbelt stille, og da græd Mo'r længe, og Mormo'r strikkede endnu ivrigere, men gamle Traugott skældte - og jeg, jeg bare længtes efter, at Fa'r skulde komme igen, og fandt det så trangt i den lille Landsby.»

Lull sad med Hånden under Kinden og stirrede hen for sig. Nu så hun op.

«Men du kan heller ikke tro, hvor Fa'r var smuk; han var så høj og smidig, med lyst, krøllet Hår og 62 et Ansigt, så solbrunt med klare, blå Øjne og kruset, lyst Skæg om den røde Mund - å, han var den kønneste Mand, jeg har set - men jeg tror nu rigtignok ikke, han var sådan dygtig som Ingeniør,» Lull smilte, «han kunde egentlig ikke andet end rejse rundt vidt og bredt og more sig og bruge mange Penge og elske alle de kønne Kvinder, han så - og Mo'r, hun var jo så stræng ligesom sin Fa'r, med alle de høje Ideer - hun kunde slet ikke forstå ham - og aldrig give efter for ham - å, hvor var det Synd, at de to skulde komme til at elske hinanden.»

Lull tav længe, Lampen brændte, og Sneen sydede mod Ruden, Tue stod ubevægelig i sin Krog - nu var han tilfreds, han havde fået hende til at fortælle om sine Barndomsår, al det af hendes Skæbne, han ikke kendte til, men som rørte ham så underligt, så vemodigt - - hun var ham aldrig så kær som da - og så glemte hun ham, og at hun ikke måtte komme om Søndagen.

»Men så der oppe i Luleå,» begyndte hun igen, «da Mo'r var død, og Fa'r rejste ned til Immerstadt for at begrave hende, så kom jeg hen at bo hos Donna Isabella, ja Tue, for nu havde Fa'r igen forsonet sig med hende, og - Herregud - der var jo ingen andre Steder, jeg kunde være. Og aldrig havde jeg set noget så dejligt som Donna Isabella med hendes store, blåsorte Hår og hendes mandelformede Øjne i det blege Ansigt og hendes spraglede Påfugledragter. Og du kan ikke tro, hvor hun kunde synge og slå på Tamburin og danse på store, brogede Tæpper, hun bredte ud over Gulvet, du skulde have set hende i den lave, mørke Stue deroppe, når hun hvirvlede rundt - hun var som spillende Ild og Flamme - og hun lugtede af Moskus og alle underlige, vilde Parfumer - og jeg glemte helt Mo'r for hende - Du kan tro, vi morede os, hun fortalte mig om sit fjærne, skønne Fødeland og blev vild af Fortvivlelse over, at hendes Ungdom 63 og Skønhed skulde begraves her oppe i dette Mørke og denne Sne - og så legede vi alle mulige Lege og røg så stærke Cigaretter, at jeg blev dårlig; og vi stjal af hendes gamle Mands sorte Vine, så meget han end skældte og smældte - - Men så var det, Fa'r kom hjem, og jeg flyttede til de gamle Stuer igen, og da blev det rent galt, for nu huskede jeg pludselig på Mo'r og blev så fortvivlet over, at jeg sådan havde glemt hende, at

jeg hverken vidste ud eller ind - og så på én Gang blev jeg desuden angst for Fa'r, så angst for, at han også skulde dø og blive borte for mig, og jeg blive helt alene der oppe i den fremmede Stad mellem alle de fremmede Mennesker, for til Donna Isabella måtte jeg aldrig mer komme, Fa'r vilde ikke have det. Men når han var ude og blev blot et Øjeblik længere borte, end han havde lovet, så blev jeg, som jeg var rent fra mig selv og løb gennem alle Stuerne og skreg og kastede mig ned på Gulvet og løb efter alle mørke Kroge for at gemme mig i, lige indtil han kom, så foer jeg ud imod ham og klamrede mig til ham. Men så blev han vred og skændte på mig og stødte mig fra sig og gik ind på sit Værelse og lukkede Døren efter sig, men jeg kunde nok mærke, hvor han havde været, for han lugtede så stærkt af Moskus, og så satte jeg mig ned på Gulvet og græd af Længsel efter Donna Isabella. - - Og om Nætterne, når jeg vågnede, og jeg ikke kunde høre Fa'r ånde inde i det andet Værelse, så sprang jeg ud af Sengen og løb derind og lagde mig ned over ham og lyttede og lyttede efter, om han åndede - ligesom den Gang med Mo'r - men jeg kunde ingenting høre, for mit Hjærte slog så voldsomt, og det var så koldt, at alle Bjælkerne i Huset knagede - henne på den lille Rude ud til Gaden skinnede Månen, og Iskrystallerne tindrede i den sorte Ramme - og ude fra Havnen tordnede det som lange Skud, når Isen tørnede sammen - og så skreg jeg op og kastede mig over Fa'r og rev og ruskede i ham, til han vågnede og foer op - og så skældte han mig grundigt ud, men jeg brød mig slet ikke om det, jeg var så glad, at han bare levede, og så krøb jeg i min Seng, så kold jeg var, og sov ind. - - - Men andre Nætter kan jeg også nok huske, da var det Fa'r, der kom ind til mig og satte sig på min Seng og tog mig om Halsen og hulkede og skældte sig selv ud for al det værste og bad og besvor mig tilgive sig - aldeles ligesom jeg var Mo'r - - og med Donna Isabella blev han alligevel aldrig rigtig Venner mer, og tilsidst rev det helt ud imellem dem angående et orientalsk Sjal, der havde været Mo'r's, og så rejste vi - Men å, hvor jeg græd og klamrede mig til Donna Isabella, og hun græd også og knugede mig ind til sig og kaldte mig ved de særeste Navne, men så slap hun mig og skældte atter ud på Fa'r og fægtede med sine Hænder og rev sig i sit store Hår - men så sejlede vi da endelig derfra - og da besvimele Donna Isabella og måtte bæres bort - uh, al den gruelige Kulde og alle de sære Mennesker, som boede deroppe -> Lull trak gysende på de runde Skuldre og bøjede Hovedet, så så hun op, «nej, så var der rigtignok anderledes godt nede i Borås, for det var dér, vi havde fået Ansættelse, det var en meget større By, men tænk, Tue, næsten alle Husene var alligevel af Træ - og dér var alle så glade for os og syntes så godt om os - og så begyndte snart igen det gamle, lystige Liv -> hun smilte, men lidt efter sagde hun - ganske sagte:

«Men hvad jeg aldrig kan glemme, Tue - det er Mo'r's Øjne, sådan hun mange Gange så på mig, når hun sad der henne i sin Stol svøbt i de mange Tæpper for Kuldens Skyld, og jeg ikke kom hen til hende, men krøb op til Fa'r og gemte mig ind til ham - hun sad helt henne i den anden Ende af 65 den lange, lave Stue, hvor der altid var så mørkt, og de sagde ikke et Ord til hinanden.»

Lull tav, og Tue stod hensunken i Tanker - hvor så han ikke levende denne ensomme, hensunkne Kvindeskikkelse for sig - hun, som havde født Lull - -

«Tue.»

«Ja.»

«Må jeg komme om Søndagen?»

Det gav et Sæt i ham, han stirrede forbavset på hende - at hun kunde - nu lige efter at have talt sådan om sin dode Mo'r - så strax tænke på sig selv og sin egen Vilje -

«Ja, ja - kom så da og læs, Tue,» hun skjulte sit Ansigt bag Hånden.

Tue stod et Øjeblik og så på hende, så gik han hen og satte sig i Stolen ved Bordet.

Det var Oldnordisk nu, «Njáls Saga».

Men Tue agtede ikke stort på, hvad de læste - han så hele Tiden på Lull, hvad var det dog med hende: Håret hang løst ned om Kinderne, Øjenlågene sitrede, og det skælvede svagt ved hendes Mundvige.

Hun var bedrøvet, hun var lige ved at græde - nu ja, hende om det, agtede hun virkelig sin egen Lyst højere end Mindet om sin døde Mo'r, så kunde *den* Sorg vel heller ikke være synderlig dyb - men alligevel - nej, han kunde ikke lide at se hende sidde således - hun var jo ellers altid så overmodig og glad - det var ikke naturligt for hende at sidde dér og strides med Gråden - give efter, lade hende komme - ja, hvor kunde det være skønt, al det de kunde få talt om, og de Bøger, de kunde læse, som de nu måtte skyde til Side for Lektierne - men nej da, hvad var det dog, han tænkte på, hvad var det dog, han nu kom ind på igen - - -

- Pludselig kom han til at smile - Lull havde mumlet en vanskelig Sætning halvhøjt på Oldnordisk, 66 det tog hun sig ellers vel i Vare for, hun vidste, det klædte hendes Stemme så usigelig pudsigt at udtale disse knastede, fjældhårde Ord.

«Lull, nu skal jeg,» han lagde sin Hånd på hendes og sagde langsomt Sætningen efter med hendes ømme, syngende Tonefald.

«Å du -> Lull puffede til ham, og Smilet brød frem i hendes Øjne.

Tue så det og blev ved, til hun kastede sig leende bagover og rystede de lyse Lokker ned over Panden.

Han så smilende på hende - hvor var hun sød, når hun var glad.

«Tror du ikke, Lull, Skarphedin vilde være bleven glad ved at høre dig tale sådan?»

Lull bøjede sig hastig frem imod ham, hendes Øjne spillede, så Tues Blik fortabte sig i disse tindrende Regnbuefarver.

«Tue! nu kysser jeg dig!» råbte hun og kastede sig om hans Hals.

Deres Læber mødtes tæt og blødt.

«Så -> Tue skubbede hende tilbage, «lad os nu komme videre.»

Så oversatte han.

Lull skottede til ham, nej, han var ikke vred - han var endogså blevet lidt rød i Kinderne - - -

- - - -

Da Lull sad henne i sin lille Karet med Tømmerne samlet i Hånden, og Tue stod og knappede Overlæderet om hende, medens Halvdørene faldt i efter Ib, der skulde ind til sine Kabaler, bøjede hun sig ned over ham.

«Tak, Tue,» hviskede hun, «- selv om jeg ikke må komme om Søndagen,» hun så ham ind i Øjnene, langt og dvælende.

Han stirrede på hende, det var, som Ordene formedes på hans Læber: jo, du må komme, kom kun og bliv hos mig, jeg vil altid være sammen med dig - men 67 i det samme trak Nordbaggen til, Vognen ramlede ud gennem Porten, og da han kom ud på Vejen, kørte den allerede nede i Alleen. Lull vendte sig og hilste med Pisken.

Han så efter hende, så drog han Vejret langt og lettet - vendte sig og gik tilbage.

Oppe i sit eget Værelse lagde han sig på Sofaen og lukkede Øjnene - hun havde kysset ham igen, og han havde ladet det ske, ja, han havde kysset hende tilbage, men ikke ét Gran af den Vrede, som forrige Gang havde sydet i hans Blod, heller ikke Uro følte han - Han smilte - nej, for det var virkelig billigt sluppet - han havde fået hende glad igen, således som det var naturligt for hende, hun havde endda takket ham - og han havde ikke givet efter - hun havde ladet sig stille tilfreds med et Kys, det Barn, hun var - men alligevel, hun var farligere, end han havde troet, hvor nær havde han ikke været ved at give efter for hende - eller var det ham, der var svagere? - nu, det var en ulovlig og faretruende Svaghed, den måtte kunne udryddes - hvilke Slutninger havde hun ikke draget af hans Eftergivenhed forrige Gang - at nu havde hun Lov til at forlange alt, hvad hun lystede, til hun nåede helt ind på ham - men det var jo netop det, det gjaldt om at vare sig for - det måtte hun lære at indse - - som i Går skulde det være - da han hørte hendes Stemme dér langt borte i Skoven - en klar og venlig Stemme skulde hun være, en Stemme, der trøstende talte til ham i de døde, døde Skove - - -

III.

« Tue.»

«Nå?» han så op fra Seneca.

«Tue, jeg skal rejse i Julen.»

«Det skal du vel.»

«Jeg skal op til sådan en Tante - en Søster til Fa'rs Mo'r, hun er gift med en Proprietær, og de bor på en

Gård i Hørdum.»

«Hørdum?»

«Ja - det er en Landsby nord for Århus.»

«Nå så.»

Lull så på ham.

«Det er kedeligt, Tue,» sagde hun sagte. Hun rettede sig lidt:

«Skal du rejse?»

«Hvor skulde jeg rejse hen?»

«Nej-nej - Tue, vil du have det, så rejser jeg slet ikke,» hun lagde bægge sine Hænder over hans og så ham frittende ind i Øjnene.

«Snak, Lull, rejs du kun, det er jo ikke så længe.»

«Ikke så længe - -» hun slap ham, et skuffet Blik strejfede ham - hun sad lidt og grublede.

«Tue,» kom det tøvende, «kunde du ikke komme lidt op og besøge mig?» 69 «Blandt de fremmede Mennesker? - nej, Lull.»

«Jamen der er en Kro.»

«Nej, Lull.»

«Nej - naturligvis nej,» hviskede hun.

Så læste de videre i Seneca.

«Det er Løgn altsammen,» sagde Lull.

«Hvad for noget?»

«Al det han skriver - han mener det jo slet ikke, den Ågerkarl.»

Tue smilte.

Lull var rejst, og Tue gik ene om derhjemme. Ene spiste han ude i Skovhuset hos Mo'r Benjamin, i det tomme Værelse ud mod Fjorden. Ene gik han Vejen frem og tilbage, og ene sad han i sin Stue de langsomme Dage og de lange Aftner.

Udenfor faldt der Sne, tæt og tyst. Landevejen der ovre under Skoven lå øde hen, der kom ingen Vogne i disse Juledage. Der hørtes ikke en Lyd i Huset, alle var bortrejste, kun Tue og Mo'r Engelbrekt, den lille, gamle Kone, han boede hos, var hjemme. Uret dikkede inde i Værelset ved Siden af, Ilden knitrede bag Ovnristen.

Han sad i Lænestolen ved Vinduet og læste. Det var en af det gamle Tysklands store Romaner, om skønne, romantiske Mennesker, der færdes i dybe, grønne Parker med Statuer, Pavilloner og Springvande eller i høje, billedsmykte Sale og afhandler kloge, dybsindige Spørgsmål, ser på Malerier og beundrer Tableauer, mens Årstiderne veksler over den omliggende Egn. Den gav sig god Tid og fortalte grundigt og gyldigt, den havde intet Jag med sine Personer, så lidt som Tue havde det med den.

Side efter Side vendte han, mens hans Øjne gled hen over de tæt trykte Linier, men nu skumrede det, og han måtte lægge Bogen fra sig i Karmen. Med Hovedet støttet i Hånden sad han og så ud - 70 Højdeskoven lyste derovre - han hørte endnu i sit Øre disse klare, velskolede Stemmer tale og tale.

Det knirkede ved Døren, Lampelys faldt ind i Stuens Mørke, og Mo'r Engelbrekt kom frem på Tærsklen, lille og krumbøjet, forsigtig balancerende den røde Bakke med hans Aftensmad og den tændte Læselampe. Lyset skinnede på hendes furede Pande mellem de hvide Kapestrimler.

«God Aften, Herre.»

«God Aften.»

«Værsågod,» hun skubbede varsomt Bakken ind på Skrivebordet mellem Bøger og Papirer, idet hun sank lidt i Knæene.

«Tak,» Tue nikkede.

Mo'r Engelbrekt løftede Hovedet og så på ham med sine trætte, tågede Øjne, Håret lå glat og tyndt om de hule Kinder.

«Måske jeg må gøre Sengen i Stand med det samme?»

«Ja Tak.»

Hun gled ind i Sovekamret, Tue ventede, til hun lydløs kom listende tilbage gennem Stuen, et hvidt, hæklet Sjal var svøbt om de bøjede Skuldre. Ved Døren vendte hun sig og så atter på ham - han fornåm det, som krøb to tyste Edderkoppe i hans Ansigt.

«God Nat, Herre.»

«God Nat, Madam Engelbrekt.»

Døren lukkede sig efter hende, sagte Trin listede bort, en anden Dør gik filtet i, så blev alting tyst.

Denne Samtale førte de hver Aften, han og dette lille, skyggeagtige Væsen - det var forøvrigt de eneste Ord, han vexlede med et Menneske i denne Tid; han holdt sig gerne inde hele Dagen og så kun Mo'r Benjamin og hende. Han vidste - igennem Lull - at hun havde været gift, meget ulykkeligt, med en rå og brutal Mand, hvem hun havde født en ham ganske 71 værdig Søn, og hvad hun havde lidt med de to, til hun omsider var blevet befriet for dem bægge ved den enes Drab og den andens Rømning til Amerika. Men den sidste Begivenhed gjordes nok hårdt nødig på Grund af den første - hvad havde hun dog ikke alt oplevet, denne gamle Kvinde - det var underligt at tænke sig, så nær det voldsomme Liv var ind på én.

Tue satte sig hen til Bordet og spiste. Lampen lyste stille over Tallerknerne og Bordets grønne Multum, Teskeen klirrede mod Koppen, og Teen klukkede i hans Mund. Bogen lå opslået ved Siden af ham. Af og til kastede han et Blik i den og læste et Par Linier videre - i «Ottiliens Tagebuch.»

Så skubbede han Bakken fra sig og lænede sig tilbage i Stolen. Med Hænderne flættet bag Nakken så han op mod det tilrøgede Loft.

Det Liv, han nu levede, og som han havde levet, lige siden Lull rejste, var det ikke det, han havde drømt om der ude i det fremmede, ja, egentlig helt fra første Gang, han mødte den livsforødende Sorg

- ene, ikke ensom -?

Han mindedes sin Juleaften, som han havde fejret den her i denne Stue, hvor han havde samlet alle sit Hjems Minder, fejret den med dem og de døde

- han havde frygtet denne Jul - Familiefesten, som han måtte holde ganske ene, han havde ikke glemt sin forrige Jul på Hotellet nede i Frankfurt am Oder

- han havde ikke behøvet at frygte, ti - - -

Først havde han været ovre på Kirkegården, havde siddet på Bænken under den høje Kastanie, lænet på sin Stok og set på de granrisdækkede, sneplettede Høje. Et helt Grantræ havde han købt og ladet Ib, hvis eneste Beskæftigelse det var at være Kirkegårdsgartner, hugge dets Grene af til Juleskærm og Julehygge i denne kolde Vinternat. Han havde siddet dér hos de døde, til Ib ringede ud, og var så siden gået 72 herover og havde tændt Lamperne i bægge sine Stuer og var gået ud og ind mellem de gamle Møbler og havde mærket, hvorledes de døde flokkedes om ham, som hin sidste Aften i det gamle Hus ude ved Sønderbro, og han havde talt med dem som da. Han havde fejret sin Jul i alle sine kæres Kres, og sent på Natten, da han sov ind, havde han troet, at de vågede hos ham.

Jo, det havde været en god Juleaften - mon ikke den bedste, han havde levet?

Han lukkede Øjnene, og frem steg for ham andre Juleaftner, Aftner fra da han var Barn - den, da Alf just var død, den første de intet Juletræ fik, da Moder sad bleg og tavs, Fader vandrede rastløs omkring på Gulvet, og Regitze hulkede i sin Krog - hin mørke, stjerneløse Aften, da selv Betlehems Stjærnen var slukt, og siden, Juleaftnen efter at Regitze var død, da Moder, Fader og han sad ene i de mørke Stuer under de høje, kolde Spejle og grublede - og den sidste, da Fader og han var ene, da Fader sov sin dødstunge Søvn i den sorte Lænestol, og han sad frysende og stum og stirrede i Lampens sydende Lue - -

Han rystede på Hovedet - nej, nej, nej - godt at det var ovre, godt at det var forbi, godt at det aldrig mer

skulde komme - - - Fjærntfra strålede hans første Barndoms Juleaftner ham i Møde, som gennem en lav og lille Dør, åbnet langt borte i Årenes Mørke, han hørte Salmers fjærne Syngen og Stemmer og Latter - - den Gang levede Fader og Moder, den Gang var de alle til - ja vist, ja vist - men hvad var det, de Juleaftner havde båret i deres Skød for ham, for dem alle? Hine tre sidste, uforglemmelige Aftner var jo voxet af deres frugtbare Muld som rivende Torne og Tisler af Agerjord - den Juleaften, han nu havde levet, dens Skød var goldt og bar ikke i sig nogen skæbnesvanger Spire, den gav ham kun 73 Løftet om en lang Række lignende, uforstyrrelige, lydløse Aftner, helliget de dødtes, de *frelstes* Minde -

Men også hin Juleaften derude, da Ensomheden havde suget hans Hjærte som en Vampyr, da han havde følt sig som i lufttomt Rum og havde måttet kvæle sin Angsts og Nøds Skrig i Hotelsengens klamme Puder - også den var forbi - så forbi som havde han aldrig oplevet den uden i en tung og skræmmende Drøm.

Han var atter hjemme ved sin Arne, i det gamle Land, i den gamle Stad, hos sine Grave og sine Minder - ja, han havde genfundet sin Barndom, men uden dens Risiko og Angst -

Og *hvem* var det vel, der havde givet ham at leve dette Liv, det evigt drømte? Han havde aldrig følt det så stærkt og taknemligt som i disse Dage, at det var hende, Lull - hun, der var som den Skat, der lod ham leve uden smålig Bekymring, ganske optagen af sin ene store, hellige Gærning - Livet i Fortiden, Samlivet med de døde - - -

Lull, ja også hun var hos ham i hver Dagens Time og Tanke, den gyldne Baggrund for alt hans Liv - hvorhen han så i denne mildt belyste Stue, måtte han jo huske hende, Minderne lo til ham fra alle Kroge, ømme og skælmske, smilte fra alle Bogens Blade med tindrende Glæde - hun var ham så nær, ja, langt mer inderlig nær, end hun havde været nogen Gang, hun sad her ved hans Side. Da var det altsammen så forstyrrende virkeligt, da var der så meget at vogte på både hos sig selv og hende

- men nu i disse Dage var hun kommet helt ind til ham, helt ind i hans Hjærtes lønligste Helligdom, dér hvor han og de døde levede sammen, dér hvorind hun aldrig måtte kommet, om hun havde været her lyslevende, med sine spillende Øjne, sine rødme Kinder og sin smilende, altid sladrende Mund.

- Did ind var hun kommet, i Fortrolighed med 74 ham og de døde, en af deres, og derfor erkendte han angerløst og uden Sky, at det var hende, den levende, han havde at takke for sit Samliv med de døde - det, som en Gang havde voldt ham så megen unyttig Anger og Kval.

Han rejste sig, gik et Par Gange frem og tilbage over Tæppet og standsede ved Vinduet. Han rullede Gardinet op og så ud i Natten.

Høj og snehvid stod Skovens Bue derovre dæmrende frem af Himlen, i hvis Dybder Stjærnerne tindrede og funkede, strøende deres gyldne Støv ud i den natteblå Evighed, Mælkevejen svang sit Sølvslør over dem.

Han lænede sig mod Karmen og så over på dem.

Nu stod hun vel i denne samme Stund i sit Vindue der oppe i den fremmede Gård og så op mod de samme Stjærner - og hvor var vel hendes Tanker? Han smilte, han vidste det nok.

Det var, som bæres der Hilsen og Bud til ham gennem Nattemørkets Tomhed og Øde ad de lange, vinterhvide Veje, som mødtes deres Øjne højt der oppe i den tyste, gyldentflimrende Verden til et dybt og inderligt Blik.

Han lod Gardinet falde, gik en Vending over Gulvet, og så ind i sit Sovekammer. Men endnu langt ind i Søvn var det ham, som hørte han hendes Stemme tale langt borte fra, stille og lykkelig - som hin Aften i de sorte, døde Skove - en klar og dæmpet Stræng, der klang i Vinternattens Ensomhed og Kulde - - -

Hvoraf kom det, at det ikke mere ret vilde gå for ham nu som i de første Dage, hun var borte?

Når han sad og spiste ude hos Mo'r Benjamin, greb han sig ofte i at se over mod Lulls Stol, om hun ikke sad der? nej, den var tom - han lagde Skeen fra sig - hvad var nu det? aldrig før var 75 sligt faldet ham ind, hvad havde han brudt sig om, hvorvidt Stolen var tom eller ej - var det ikke netop den dyrebare Hemmelighed ved deres Samliv, som han havde opdaget i denne ensomme Tid, at hun just var ham nærmest, nu hun var ham fjærnest?

Uvilkårlig så han ud over den islagte Fjord og bort over de mørke Skove derovre, længere og længere ud, næsten som vilde han søge hende et Sted der ude i det store Vinterland - søge hende? var hun da blevet borte for ham, hun, som nylig var ham så nær? ja, ja, det var netop det, hun var blevet borte for ham, hun var ham ikke mere usynlig nær.

Han faldt i Tanker, mens Mo'r Benjamin smilende spejdede bag sin fyldte Suppeterrin - så rejste han sig i
32 af 172 sider

et Ryk, han vilde hjem til sine Stuer.

- Om Aften, da han sad og læste, hørte han pludselig hendes Stemme i sit Øre, han vendte sig brat, men kun de alvorfulde Reoler stirrede ham i Møde med de svagt glimtende Bogrygge. Det var borte påny.

Han prøvede på at læse videre, men hans Øjne gled hele Siden ned, uden at han vidste, hvad han havde læst.

Hvad tog hun sig for i dette Øjeblik? hvad tænkte hun på? han vidste det ikke - men før, da havde han stedse været hende nær, levende hendes Liv med hende, nøjagtigt fra Morgen til Aften - han kendte jo så godt alle hendes Luner og Vaner, men nu - ingenting vidste han, ingenting kunde han se - ja, om det så var hendes Udtryk, hendes Ansigt, så begyndte det at svinde for ham - - -

Og hans eget Liv, det der før var så lykkeligt, og som han havde været så glad over - - hvad var det blevet til med det?

Det var, som det stod stille for ham, ubevægeligt og dødt. Ja vist, han havde de døde, men de og 76 han havde ikke den tredje med, deres muntre, lille Kammerat. Han var så vant til at have hende om sig i det daglige Liv, at det slet ikke mere vilde gå, nu hendes lille Fod ikke længere var der - - synlig eller usynlig - til at træde dets Gænge - tilmed i denne trøge Juletid. Sukkende lagde han Bogen fra sig, rullede Gardinet op og så ud mod Stjærnerne. Kolde og stumme blinkede de ham i Møde, øde og lukket stod Himmelrummet over Højdeskovens knap synlige Bue. Ingen Stemme talte til ham fra det Fjærne, Kulden peb i Karmen, han var ene i den store, kolde Nat.

Han slap Gardinet ned og blev stående fortabt og grublede på Tæppet - Tråden var bristet, hvad skulde han vel gøre for atter at få den bundet?

Pludselig hævede han Hovedet - han havde hørt det lige i sine Øren:

«Kommer du ikke op og besøger mig?» Ja - om han gjorde det! om han gjorde det - Han satte sig hen til Skrivebordet. Ja, hvorfor ikke? Den Bejse var ikke dyr, og når han blot fik se den Gård, hun boede i, og Landet ude omkring med Marker og Skove - da kunde han igen, da kunde han følge hende påny, Dag for Dag, indtil hun kom hjem, og deres Samliv atter begyndte. Han holdt ikke af, at hun levede noget, han ikke kendte, da blev det siden så vanskeligt at forstå så mangt og meget hos hende, og han var ikke mere vis på, at han kendte hendes Liv. - Der kom et lille, uroligt Glimt op i ham - hvad var det med de døde? var de ham ikke nok, her i hans Liv? selv om han ikke havde hende, kunde han så ikke nøjes med dem? - var det Ret, at han rejste til hende fra dem - - å Snak, han vendte jo tilbage til dem med hende, de hørte jo sammen, alle, han havde jo selv erkendt det, da han bad hende være den Else, der hjalp ham med at bære den tunge Kiste, og langt 77 dybere erkendt det nu i denne Tid, hun havde været borte fra ham. Jo, han rejste i Morgen den Dag

- Mo'r Engelbrekt måtte sige Besked ude i Skovhuset - - -

«Madam Engelbrekt,» han løb ud i Gangen og bankede på den udlistede Dør ind til hende, «i Morgen rejser jeg og bliver borte et Par Dage, kan De finde mit Rejsetæppe frem?»

Indenfor lød små, forskrækkede Filtskotrin.

Et skingrende Hvin - en Hvæsen og Rysten gennem alle Vognene, og Toget satte sig i Gang. Tue mærkede Perronen gyngende under sig, han stod med Rejsetaske og Stok i Hånden og så Vognrækken langsomt glide hen mellem de flade, hvide Marker som en sort, leddelt Slange med vajende Røghale bagud, mindre og mindre ud imod den tinderblå Himmel.

Han vendte sig om og gik ind i Stationsbygningen, ind gennem Ventesalens tomme, gultmalede Rum og ud på Landevejen bagved. Han standsede på det tilsnede Trappetrin og så ud.

Milevidt bredte Landet sig for hans Øjne, en øde Slette af Sne, grænseløs og tom - langt borte drog en Fyrreskov sin mørke Linie hen langs Horisonten. Spredte Gårdes Tage dukkede op af Sneen, lukkede og stumme. Toget klappede endnu i det Fjærne, ellers var alt dødsstille.

Hvad var det for en Følelse, der greb ham og fyldte hans Bryst, en Følelse, der var ny og dog så gammel og kendt, som var det selve sit Væsens Grundkilde, han hørte rinde - - Følelsen af landlig Ensomhed og Ro, af ensformigt, uforstyrret Liv i lave Huse på vide Marker under Himlens æterblå Tavshed

- Landet, det han nu genså efter mange Ar, det uforglemmelige fra hans Barndoms Køreture med Fader, det hvis Øde bestandig lå dybest inde i hans Bryst som et Minde fra hans landboende Forfædre 78 Storbønderne på Tave Gård, de som ikke havde kendt til Byer eller Larm.

Han rettede sig - derovre lå Kroen, den lange, én-etages Bygning med den tomme Ruderække, det rødbrune Tag og den vældige Tøndestald - skulde han ikke kunne kende den ved første Øjekast? hvor mange rolige og lykkelige Timer havde han ikke levet bag slige grove, tunge Mure, mens Fader og Assisterne var i Marken på Opmåling - hans Barndoms gode, gamle Barnepiger var de jyske Landsbykroer.

Tue gik op ad den høje Stentrappe med Jærngelænderet og trådte ind i Skænkestuen.

En let Tobakståge svævede over det lave, brede Rum. Henne ved Vinduet sad der nogle Bønder og spillede Kort, bag Disken med de blanke Glasrækker stod Værten, en duknakket Mandsling i Lærredskittel og målte Gryn.

Han så op, da Tue bestilte sig Brød og Øl - et furet, levergult Ansigt med små, sorte Øjne og et tørt, forpjusket Hår.

«Ja, Herre, ja,» han vimsede hurtigt ud.

Tue kom til at tænke på den lille Terkel Smit fra hans Barndom, Landhandleren derhjemme, han, som havde hilst dem det sidste Farvel fra Byen, når de i tidlige Timers Morgentage kørte op ad Urelanvej - Kromanden var tydelig nok fra Byen dumpet ned her midt i Bondelandet.

Lidt efter stod Brødet og Øllet på Bordet, og Tue spiste og drak, mens han lyttede til Bøndernes sindige Passiar. Det var Ord om Gødning og Stalde og Skovhugst.

Ilden glødede som gyldne Bjærglandskaber bag Ovnens Rist og spillede rød på alle de ophængte Leer og Skovle og blanke Seletøjer på Væggen. Et Ur dikkede Formiddagens langsomme, sollyse Timer. Ude 79 bag Vinduerne gik Landevejspoletterne hen, kullede og forblæste.

«Ligger der ikke en Gård her i Nærheden, som hedder Torup?» spurgte han Værten, da han kom listende hen for at skovle i Kakkellovnen.

«Torup - jo-o, jo, det gør der - det vil sige - i Nærheden -»

«Hvor langt er det?»

«Ja-a, det kan vel være sådan - halvanden Mil, skønt nej - ikke så meget - jo, jo - kan hænde nok et lille Stykke mer.»

«Og i hvilken Retning ligger Gården?»

«Lige ud, Herre, lige ud ad Vejen her forbi, til De kommer ind i Fyrreskoven, dér ligger den.»

«Tak - og det er sandt - kan jeg blive her i Nat?»

«Ja-a, det - det er der vist ingenting i Vejen for.»

Værten listede over Gulvet i sine blomstrede Tøfler og kom tilbage med en fedtet Protokol.

«Om Herren vil være så venlig at skrive deri?»

Han rakte ham et rustent Penneskaft og skubbede et bitte, blå Blækhuis frem. Tue fortrak Brynene - var de nu blevet så civiliserede i Kroerne? men da han lod Blikket glide ned over de få og sjældne Gæster, smilte han atter - det var Uldhandlere, Kvægdrivere, vandrende Urmagere og en enkelt Landskabsmaler, hvis Navn Tue kendte godt, og som lod en Række store, tunge Skov- og Hede billeder dukke op for hans Øjne. Så skrev han sit Navn til de andres. - - -

- - - Tue gik hen ad Vejen midt i det store, flade Sneland - Snemarker og Snemarker, vidt og bredt - kun fjærnt forude Fyrreskovens takkede Linie lavt over Horizonen. Han følte sig selv som en lille, sort Plet, der flyttede sig hen over de uhyre Snefladers Tomhed.

Blændet af Sol og Sne gik han, omsust af den 80 friske Blæst, der kom syngende langt borte fra og skulde langvejs hen - han mærkede dens rene Tvæt over Panden og sugede dens Kulde ind i tørstige Drag - ak, hvor længe var det ikke siden, at han havde fornummet det frie Vejrs Ånde!

Gårdes tilsneede Tage gled forbi, langt borte stod en Mølles sorte Kors i Søndagshvile. - Han skred fremad, tryk og vel til Mode, hint svage Glimt af Tvivl om Rejsen, han havde haft derhjemme, var nu ganske forsvundet - hvert Skridt, han gik imod hende, var jo et Skridt ind i hans Barndoms Land.

Ja, nu fik han sin Løn for, at han havde stridt imod hendes urimelige Forlangender, da hun før Tiden vilde trænge sig ind til ham og hans - nu, da Stunden var moden, kom hun derind - langt inderligere end nogen af

dem havde kunnet ane.

Der fødtes en spæd, klingende Lyd bag ved ham, det lød som en frossen Bæk, der sprænger sit Isspejl og bobler frem. Han vendte sig og så tilbage.

Der kom en Kane kørende hen ad Vejen, den sorte Hest travede, Bjælderne klingrede og klingrede i den gjalre Luft - Tue veg til Side - og den gled forbi ham.

En rødkindet Bondeknøs sad forrest på Sædet og dinglede med Benene ud over Mederne. Bagi sad en pelssvøbt Herre og røg. Hans grå Øjne spejdede på Tue under Brynbuskene.

Kanen sjanglede videre, Røgen bølgede bagefter som et blå Silkebånd, og Klokkeringningen dirrede fjærnere og fjærnere, svandt og kom atter frem, til Kanen sank ned bag en Banke. Dens Spor lå efter den i Sneen som blanke Skinner.

Nu drejede han ind mod en Landsby, den kullede Gråstenskirke lå på sin Høj og skuede ud over den åbne Egn.

Tue gik gennem Gaden - der lå et lavt, lille Hus med Skilt over Døren: «Hansine Petersen - Trådhandel 81 m. m. - Damehatte.» Han var henne at kigge ind gennem Rudens Isflor - han smilte - hvad mon Lull vilde sige til Hansines Damehatte derinde med de skrigende røde og græsgrønne Bånd og de grelle Klaser af uægte Blomster og Fjer?

Han gik atter op på Vejen og videre. Landsbyen var som uddød, de blanke Ruder stirrede på ham med hvide Gardiner og Porcellænhunde og Urtepotter, kun ved Sprøjtehusets Port stod der en Flok Karle i Klynge og dampede og spyttede. De gloede langt efter ham.

Så var han atter ude i Ensomheden og Blæsten. Telegrafpælenes blå Skygger lå skrås hen over Vejen, Stængerne fulgte langs de snefyldte Grøfter, syngende i den frostkolde Stilhed som skarpe Harper. Tue gik fra det ene Lydrige ind i det andet. Forude voxede Fyrreskoven. Solen skinnede gult i gyldenfrisk Hestegødning midt i det hvide Snestøv.

Henne hvor Vejen bred og lige løb forbi, lå der et lille, enligt Hus med nyt Teglstenstag, langs Vejen strakte sig en Tjørnehæk med skinnende røde Hyben.

Hvem mon dér boede? det så så civiliseret ud - Tue fik pludselig en Følelse af årvågent Menneskeliv i sin Nærhed.

Han standsede ved Hækken og så ind. Vinduerne lyste ham klare og blanke i Møde over Havens sorte Tujaer og eskimoagtige, halmindsvøbte Buske - tobaksbrune Gardiner hang tæt bag Ruderne, og han syntes at se en blå Piberøg krcse derinde. En hvid Kaffekop stod fremme på Skrivebordet ved en op slået Bog og Dynger af Folianter. Bag i Stuens Mørke skimtede han Bogrygge, fuldtproppede Reoler og en Kakkelovns blanke Søjle.

Der var ingen derinde - kun Piberøgen sejlede rundt.

En sirlig skuffet Gangsti førte op til Stentrappen 82 - inde i Gården strittede Pumpen med sin Stang og stod en friskhugget Brændestabel.

Tue stirrede længe derind, så løftede han Hovedet og gik videre. Hvilket ensomt Menneske mon her levede med sin Viden midt i dette barbariske Vinterland?

Nu dukkede han ind i Fyrreskoven, Blæsten tav med Et, der blev blikstille i hans Øren. Vejen løb foran ham, ligesom smallere og hvidere mellem de tætte, grønne Mure. Ubevægelige stod de mastehøje Fyrre, bredende de tunge Grene ud, Top ved Top. En syrlig Harpixduft svævede imellem dem. Alt var højtideligt og mørkegrønt

Tue åndede den krydrede Duft, kvægende sine Øjne ved denne grønne Hvile efter Sneens urolige Blinken. Grankoglerne rødmede i Solen, der i smalle Striber faldt ind mellem Grenene. Dybt inde i Skoven gik der et Sus, langsomt og stolt som en Ørns kongelige Flugt.

Pludselig skiltes Granmuren, et Havegærde løb langs Vejen, og en bred Allé gik ud mellem Granerne - dér lå Gården!

Tue veg hastig til Side, angst, som kunde nogen få Øje på ham. Han stillede sig i Læ bag en bredgrenet Fyr og så ind. Vejen blev ved at løbe, smal og hvid, videre frem gennem den tætte, ubevægelige Skov.

Det var en høj, toetages Bygning, hvid, næsten skjult af Træerne, kun Kvistetagen steg op over de

grønne Toppe med blanke Vinduesøjne, som måtte kunne se over Skoven langt ud i Landet. Der hang hvide Gardiner deroppe og stod et Vandstel i Karmen og et Spejl med Ryggen til. Det var Lulls Kammer, det vidste han så sikkert, som havde nogen sagt ham det - han så hele den lille Stue for sig, blåtapetseret med de hvide Håndklæder, den hvide Seng, Bordet med den rene Dug og Kakkellovnen - 83 kold og frisk, kraftig duftende af grønne Nåles Harpax.

- Deroppe fra var det altså, hun hilste de blinkende Stjærner over Fyrretoppene og bad dem bringe ham Bud, deroppe fra at hun spejdede ud mod Syd, mod Dalen og Skovene, hvor deres Hjem lå

Og der nede i de rummelige Stuer gik hun med sine lette Fjed og smilende Øjne, venlig og mild blandt alle disse fremmede, men ingen vidste, hvem det var, der levede i hendes vævre, små Tanker. - -

Nu kun et Par Skridt, og han vilde stå over for hende - men aldrig kunde det falde ham ind at gøre de Skridt. Han havde hende så nær, som han aldrig kunde få hende, om han så stod over for hende med hendes Øjne og hendes Hænder i sine. -

Langt inde skreg en Skovfugl, Gårdens Ruder blinkede, Skoven tav.

Og langsomt med lukkede Øjne og fuld af Vellyst fornam han, hvorledes hans Drøm derhjemme fra gik i Opfyldelse, hvorledes hun her i Landets kendte Stilhed smæltede sammen med hans Barndom og alle hans inderste Minder - hvorledes al Strid stiltede af i Fred.

Tue var atter hjemme og gik atter om på de gamle Steder, men nu var alt påny stille og godt. Han skøttede sine Grave, læste sine Bøger, spiste ude i Skovhuset og gik Vejen frem og tilbage, han førte sin Aftensamtale med Mo'r Engelbrekt og sad ved Bordet ved Lampen - levende i uforstyrret Ro med sine døde.

Han havde påny hentet sig en sådan Sum, at han ubekymret kunde leve dette sit Liv, drukket så dyb en Slurk af Livets Kilde, at han atter kunde færdes i sit Skyggerige.

Og sent om Aftnerne, når han havde læst så 84 længe, at hans Øjne sved, og Olien begyndte at mindske i Lampen, rejste han sig, rullede Gardinet op og hilste God Nat til Budbringerne, de høje, flimrende Stjærner. Og sov han ind, var det ham dobbelt stærkt, som både den levende og de døde vågede hos ham.

- Men så en Aften, da han sad og læste, det var stadig i «Wahlverwandschaften», der var det velsignede ved den Bog, at man aldrig blev færdig med den, havde man læst den ud, var der altid noget, man gjerne vilde se igen, og så var man påny midt i den - da greb det ham med Et - på Tirsdag, om to Dage, var Ferien forbi og så - så vilde Lull komme - - -

Han rettede sig i et Sæt og lagde Goethe fra sig

- at det var så nær - to Dage - kun to Dage - så kom Lull - - -

Men - hvad var dog det for noget? - var han

- var han da virkelig *bange* for, at hun skulde komme?

Hvad var dog det? - han sad foroverbøjet og stirrede ud for sig - forude gryede der noget for ham - noget, der gennembævede hans angstfyldte Væsen, som just nu troede at have overvundet al Ufred og Splid og ved sin Ild have ladet alt smælte sammen i Endrægtighed - der truede med at splitte al det indsamlede for alle Vinde og påny kaste ham ud i den Valgets Uro, han ikke formåede at tåle - var det da muligt at - - -

- Han foer sammen - det ringede, hæftigt og skingrende skarpt - - -

Hvad var det? hvem kom nu her midt i Natten og vilde ind til ham, nu han var helt ene i Huset?

- Mo'r Engelbrekt var forlængst gået til Sengs - og nu lige han havde opdaget al dette - -

Snak! han greb nervøs efter Lampen og gik ud

- han måtte se efter. Det var mørkt der ude mellem 85 al Tøjet, Lampelyset blændede på Rudens riflede Glas - han syntes, han skimtede dunkle Omrids i det tågede, blå Mørke derude, hvor Januarnattens Lys faldt ind fra det højtsiddende Trappevindue - han famlede ved den kolde Lås -

- i det samme sprang Døren op, Lampen klirrede i hans Hånd, han havde to lodne Arme om sin Hals og en frisk Mund ind til sin - han hvirvledes fra Gangen ind i Stuen, rundt på Tæppet, op og ned, så Kuplen sang, og Bøgerne fløj.

«Lampen! Lampen!«

«Lampen - å pyt! Tue, her har du mig igen!«

Svimmel fik han Lampen sat fra sig på Bordet og sig selv placeret i Armstolen.

«Men Lull da - det var jo først - -»

«Først - tror du da virkelig, jeg kunde vente så længe? - å Tue, hvor har jeg længtes efter dig! og nu er jeg her endelig - her -» hun strakte leende sine Hænder ud imod ham.

Ja, der stod hun midt på Tæppet, let og slank, skinnende lys i al sit sorte Pelsværk - hendes Kinder blussede, hendes Mund lo - Reolernes Skygger faldt hen over hende, Lampen fattede skræmt på Bordet og bragte hendes Øjne til dobbelt at glimre og gække.

«Tue - jeg er så glad! så glad!«

Hun kastede sig pludselig på Knæ og så ham op i Ansigtet med sine tindrende blå Øjne og sin hurtigt åndende, røde Mund, Håret stod hende forvirret og brusende om Ørene under den bælgmørke Zobelhue. Der åndede fra hende et berusende Pust af Vinterfriskhed, Ungdom og Rejsehast - han stirrede hende bedøvet ind i Øjnene.

«Tue! Tue!«

Hun greb hans Hånd og kyssede den.

Han mærkede hendes Munds Glød helt op i sine Årer - han bøjede sig hastigt frem, hun slog Armene 86 om hans Hals, og de kyssede hinanden, hurtigt og hæftigt.

«Tue! Tue!« jublede hun op, «Gudskelov!«

Så var hun på Benene igen.

«Tue, jeg må af Sted! Bjørn holder dernede, og det er koldt for ham - varer det for længe, render han med Køretøjet og det hele -« hun løb omkring for at finde sine Handsker, «Tue, i Morgen kommer jeg igen - og så - så Tue - så skal vi til at leve!« Hun sprang atter frem imod ham, han gjorde en afværgende Bevægelse, hun kastede et Fingerkys til ham, og ude af Døren var hun - smæk - smæk

- smæk - galopperede hendes Fødder ned ad Trappen

- han nåede akkurat tidsnok ud med Lampen til at se hende tage de sidste Trin der nede i Dybet.

Hun bøjede leende Hovedet tilbage og så op.

«God Nat, Tue! God Nat - godt endda at du var oppe, tænk, om jeg havde måttet ringe dig op af Sengen - ja, for det *havde* jeg gjort - jeg vilde se dig! se dig! - God Nat!«

Døren slog i, Hovslag skrabede dernede - så rullede Hjul ilsomt bort gennem Sneen.

- - - -

Tue vaklede ind til sig selv - han satte Lampen fra sig på Bordet og sank ned i Stolen - og pludselig var det, som om en Fjer brast sammen i ham

- han følte sig så afkræftet og mat som efter et hurtigt Løb. - Det var for meget, altfor meget, altfor voldsomt for ham - -

- Som en Storm var hun kommet over ham - der ude fra Vintren og den vide Nat - her ind i hans tyste, lampelyse Stue, i hans Livs daglige, stille Gænge - blank som en akerusisk Sø havde hans Liv ligget hen i disse Dage, spejlende det forgangnes Skygebilleder i sørgmodig Fred - og nu - oprørt til Bunden var den - Bølgerne piskede hen, 87 Skygebillederne vejrede bort, og han selv - ført hvorhen?

Ja, hvad var det for Følelser, der var luet op i ham, da han pludselig fik hendes Arme om sin Hals og hvirvlede omkring med hende dér på Gulvet, da hun lå på Knæ foran ham, og han fornåm hendes Kys på sin Hånd?

Fra et ukendt Dyb i hans Sind var de luet op som en pludselig Ild og nu atter pludselig slukket ned - denne brusende Fart, denne Larm og Støj, den kunde beruse ham - et Øjeblik, så vågnede han op og følte sig dobbelt træt, ja dødsens træt - - nej, nej, bort med det, han kunde ikke have det, *Fred* vilde han have, Fred til at leve med sig selv og sit inderste Væsen og sine døde, som boede der inde i Stilheden, Fred til at leve

som han havde gjort det i disse Dage.

Og dog, dette ene lille, ubeherskede Kys, hvis Glød han endnu mærkede på sin Hånd som en sviende Gnist - var det ikke mere værdt, ikke mere sandt og oprindeligt Liv end hele hans Sjælesitren i al denne Ensomhedens Tid? end alle disse Drømmerier om Sjælssammensmæltning og Samliv i det Fjerne? - ja, var det Liv, det han havde levet i disse Uger her i denne mørke Stue mellem alle disse forgangne Møbler og forgangne Bøger - ene, kun med den gamle, livsskræmte Kvinde der inde bag Panelet og Dørlisterne? -

Lull - Lull, som hun var fløjet ham om Halsen, vild af Længsel, som hun havde hvirvlet ham rundt på Gulvet, som hun stod dér og lo i al sin Ungdoms og Lykkes Svulmen - overmodig - sejrstolt - var det ikke Livet? var *hun* ikke Livet?

Han foer sammen - hvad var det dog for Ord, han talte - hvad var det dog for Veje, han var inde på - Livet, hvad kom det ham ved - hvad 88 havde han med det at gøre, havde han ikke forlængst gjort op med det?

Han sank atter sammen, hans Hånd gled træt hen over Panden -

Ja, ja - var hun Livet, så var han Døden - og dér var det, dér, det han havde anet, før da han sad ene, det der nu kom og gik som en skærende Sav gennem hans sitrende Væsen: de havde intet med hinanden at gøre, de var hinanden fremmede, de stod - påny - hver på sin Side af den dybe Kløft.

Ja, var hun kommet som en Storm, så havde den Storm splittet al det løse Væv, han havde spundet her i Ensomheden, og hvormed han havde søgt at drage hende ind til sig og sine - et Pust, og det var borte -

Som et Slag havde han fået det i Ansigtet, at det var Indbildning og Dåres Drøm, at hun hørte til de døde, som han hørte til dem - hun, som var selve Livet -

Å, men hvorfor var hun dog kommet, hvorfor var hun ikke blevet deroppe så usynlig, som var hun død - hvorfor havde de ikke stedse kunnet fortsætte dette salige, søde Liv, der, hvad enten det nu var Liv eller ej, for ham var det eneste rette, det eneste mulige, det eneste i hvis stille Luft han kunde ånde?

Havde hun vidst, hvor kær hun havde været ham derinde - hun var aldrig kommet, hun var stedse blevet i det Fjerne - men nu, nu måtte de atter skilles, nødvendigt, han lukke sig inde i sin Ensomhed, og hun lege ene derudenfor - ubodeligt, skæbneforlangt - -

Det var som et Blodtab dette, et Tab af de inderste, ædle Deles Blod, dem, han ikke kunde undvære - han mattedes, han kom aldrig over det, han kom aldrig mere til at leve som nu.

89

Han havde stræbt mod Livet - Livet på *hans* Vis - og det havde tappet ham for hans håbefulde Blod - nu var det, som svækkedes Livet selv - han havde villet flætte Livet og Døden sammen til en fælles Krone, nu havde Livet slidt sig løs og stødt Døden tilbage i Mørket. Ja, ja, det var den retfærdige Straf, det var den nødvendige Følge af hans Frafald - ti hvad havde den vel været andet i sin inderste Rod, den Drøm, som havde syntes ham så skøn og rig, end det kendte gamle, det der klædte sig i tusinde Skikkelser og dog blev det samme - den evige Fejhed, det evige Forsøg på at liste sig fra det, på at lempe sig over det - liste sig uden om Dødens Tomhed ved at lempe hende med derind - - Men o, hvor havde han kunnet gøre det, havde han da ikke tænkt på de døde - at pådutte dem hende, en fremmed, en levende, en, der aldrig havde siddet i deres Kres - drage hende med der ind i deres for al Verden skjulte Samliv, lade Livets og Lysets Stråler falde der ind i det hemmelighedsfulde Mørke - - Nej, nej, han kunde aldrig mere føle for hende som nu - o, så ømt, så inderligt han havde følt - og det havde været Bedrag altsammen - ja, mere end det - Formastelse havde det været - -

- og han klagede, han vovede endda at klage, som om han ikke burde takke for nådig Straf - at han ikke havde mistet hende for stedse.

- mistet hende? så kunde han da altså ikke undvære hende alligevel, nej, han følte det - hvor skulde han kunne det? hendes travle, lille Tunge, der sang for ham som Davidsharpen for Saul, hendes utrættelige, faste Hånd, der så legende let fjærnede fra ham al det små Bekymmer i det daglige Liv her hjemme og på Skolen, der ellers vilde have voldt ham idelige Kvaler og grebet brutalt forstyrrende langt ind i hans Sjælelivs sitrende Spind - deres Skjold var hun, 90 hans og de dødes Skjold mod den ydre Verdens Vold og Larm - -

Blot han vogtede sig for, at hun ikke blev til mere, at hun ikke trængte sig derind, hvor hun ikke måtte komme og ikke kunde komme, så fik han Lov at beholde hende.

Men én Ting var vis - Lull måtte intet mærke til hans skønne Drøm og dybe Vildfarelse - det var Synd, *heri* havde hun ingen Skyld, *dette* var ene hans Brøde, hun skulde ikke for anden Gang, som før i Skovhuset, lide for det, hvorfor Fejlen ene laa hos ham - i hans Mangel på Evne til at nøjes med den Skæbne, som nu én

Gang var hans. Og desuden, erfarede hun noget om dette, hvor nær vilde det da ikke ligge hende at gøre sin Fordring gældende på at bevare den Plads, hun én Gang havde erholdt - og det - det kunde jo aldrig tilstedes - foruden at det havde vist sig, at det var umuligt - -

Men når nu blot i Morgen det vante Samliv begyndte, og de igen kom i Stilhed og Ro - det var jo kun i Aften, det gik så voldsomt til, det vilde svinde ved det daglige Samliv med ham, og måtte svinde, ti denne Larm gjorde ham ondt, den havde skræmt Tanker og Følelser op i ham, som han frygtede og aldrig turde lytte til - så vilde han vel snart glemme sine højtflyvende Drømme - ja, det vilde han, ti det måtte han - og nøjes med den gode Virkelighed - ak ja, den gode Virkelighed - - - nå ja, ja - så velkommen da, lille Lull.

«Tue, er du ikke glad over, at jeg er kommet hjem?»

«Ikke glad -» han så overrasket på hende.

»Ja, du er så underlig imod mig.»

«Snak,» han så sky til Siden.

Hvad nu - havde hun da virkelig opdaget det - alligevel - havde han da ikke kunnet dølgge det, betvinge 91 denne sin dybe Skuffelse, der var så utilladelig og tillige så farlig, om hun forstod den -

Det rørte ved hans Hånd, han så ind i Lulls prøvende Øjne.

«Og, Tue, jeg er endda så glad over at være kommet hjem.»

Tue så varmt på hende - dér lød det Ord i hendes Mund, det skønneste, han vidste - nu havde hun lært at nemme det - hun, den lille, landflygtige uden Hjem eller Land -. Og han så hende endnu, som hun i de første Dage støvede omkring i bægge Værelser, hilste nejende God Dag til sit eget Billede i alle Spejlene, prøvede at sidde på alle Stolene og lå på alle Fire foran Kakkellovnen og så dens røde Skær spille over Gulvtæppet og Reolerne, for så atter at springe op og løbe hen til ham og se ham ind i Ansigtet i jublende Glæde: »Tue, jeg er atter hjemme,» med disse klare Øjne, som aldrig havde den mindste Hemmelighed at dølgge for ham, og da var det ham, som måtte han blusse af Skam over alle disse sine hemmelige Ønsker om, at hun aldrig var kommet, men bestandig var blevet borte fra denne lille Stue, der var hende så kær - og han følte dybt, at Virkeligheden var god - bedre end alle Drømme, der blot førte ud i det umulige og ulovlige.

»Jamen jeg er også glad for dig, Lull,« sagde han smilende.

«Er du?» hun så hurtigt spejdende på ham. «- ja,» sukkede hun lettet og lagde sit Hoved ind til hans Bryst, «- det var jo da også umuligt andet.»

Tue strøg hende let hen over Håret; egentlig holdt han ikke af, at hun var så kælen, det forstyrrede ham i at tænke - og det var ligesom en Fordring på, at deres Forhold skulde være et nærmere, ømmere, end han vilde - heller ikke hendes Ord: «det var jo da også umuligt andet» behagede ham - der var noget ængstende i denne selvfølgelige Sikkerhed - 92 men just når hun således ganske gav sig hen til ham, følte han det, som havde han noget at gøre hende Bod for - ret som kunde hun vide, hvor dybt han havde lukket hende ind i sit Sind, og hvor langt han nu atter havde måttet lukke hende ud.

«Å Tue - men du véd heller ikke, hvor jeg har længtes efter dig der oppe i Torup - å mange Gange bedst som jeg gik, eller som jeg sad ved Bordet, kunde det skriges i mig så voldsomt: kunde jeg blot nu, nu få ham at se - nu! nu! - og så måtte jeg knuge Hænderne sammen og løbe gennem alle Stuerne for at blive fri - sådan længtes jeg efter dig, Tue» - hun så op.

Han mødte hendes Blik, usikkert, flimrende - han tænkte på, hvorledes hun blot hin høje Solskins- dag havde behøvet at gå uden for Havediget for at se ham og slutte ham i sine hæftige Arme - hvor let kunde han ikke være bleven grebet i sit Forræderi, hvor farlige Slutninger kunde hun ikke have draget af det - ja, hvor ansvarsløst havde han dog ikke handlet! - og ved Siden af - det var næsten, som bedrog han hende -

Han tog hendes Hånd.

«Lull, fortæl mig lidt om dine Slægtninge deroppe, du har slet ikke sagt mig noget om dem.»

Hun så fortørnet på ham: «Å du - du har jo ikke villet fortælle mig det mindste om, hvordan du har haft det, mens jeg var borte.»

«Har jeg ikke -»

«Å det - nej, men hvad du har tænkt på, det er dog det, jeg helst vilde vide.»

Han slap hendes Hånd - tænkt på - hvad? skulde hun have en Anelse? Nej, det var jo umuligt - men han måtte skyndsomst dække sig.

«Tanker er todfri, Lull,» sagde han med et Smil.

«Så - nej, det er de slet ikke, jeg vil have Told af dem, af dine Tanker, Tue.»⁹³ «Jamen det får du ikke,» han rynkede Brynene - nu skulde hun ikke vove sig for vidt.

«Å -»

Der blev en lille Pavse.

«Fortæl så, Lull,» sagde han - det var bedst at komme fra det.

«Jamen *hvad* skal jeg fortælle dig, Tue - det var jo bare gamle Mennesker.»

Tue smilte: «Nå ja, derfor kunde der dog vel nok være noget at fortælle om dem.»

«Så - hvad skulde det være?» - Lull så forundret på ham - «Tante, det er sådan en stor, gammel Kone, å så tyk, at hun måtte gå sidelæns ind gennem en Dør, og så klappede hun mig på Hovedet med sine fede Hænder og gav mig Sukker, akkurat som jeg var et lille Barn - synes du, det er interessant? - og han, hendes Mand, havde et langt, gråt Mosskæg og et brunt Træansigt og lange, stive Støvler, der knirkede, så tørre var de - og snakkede bare om Kvægsyge og Skovhugst, og hans Stemme knirkede omkap med Støvlerne - synes du, det er interessant?»

Tue så ud for sig - nå således var altså de Mennesker, der levede i den hvide Gård i Skoven.

«Var der ikke andre Mennesker deroppe?»

«Nej, der var ikke - jo, der var en Dag en ung Assistent nede fra Stationen, han kom der op til Tante, han havde sådan et sort Skæg og hvide Tænder og lo så meget -» hun standsede lidt.

«Så?»

«Ja - han var for Resten pæn.»

«Nå, men ikke fler?»

«Jo, så var der Fallentin, men han var jo også gammel.»

«Hvem var det?»

«Å, det var bare en filologisk Kandidat - han boede der oppe på Landet helt alene og havde altid 94 boet der, lige siden han tog sin Eksamen, da han var ganske ung, og han bestilte aldrig andet end at læse i alle mulige, gamle Bøger - og andet tænkte han heller aldrig på - det må være skrækkeligt.»

«Fallentin -» Tue så søgende hen for sig, så så han pludselig op, «å - var det ham, der boede i det lille, røde Hus ved Indgangen til Fyrreskoven?»

«Hvad?» Lull stirrede forfærdet på ham.

Det gav et Sæt i ham - han havde nær bidt Tungen af sig - for Satan, hvad havde han nu gjort? røbet hele Hemmeligheden, just som han havde klaret den for hende -

«Å ingenting - jeg mente bare -» han slog ud med Hånden.

Lull sad og stirrede på ham, hendes Øjne blev større og større, hendes Hænder krammede om Livius, så Knoerne hvidnede - hvad gik der dog af hende?

«Tue - har du været deroppe?» et Tag i hans Arm, så han mærkede Neglene langt ind i Kødets.

«Nå da, Lull - hvad er der i Vejen?» han forsøgte at rive sig løs, men hun holdt ham krampagtig fast. Hendes Øjne stirrede stive og forfærdede i hans.

»Har du været deroppe? har du?»

«Om jeg har været deroppe?» han forsøgte at smile.

«Har du, Tue?» hun lå helt forover og stirrede ham ind i Øjnene. Hendes Fingre klemte hans Arm, så han nær havde skreget.

«Lull! er du tosset? - Ja vist har jeg, men -»

Hun slap ham og gjorde en pludselig Bevægelse forover, så greb hun sig op til Halsen, som skulde hun kvæles - hun sad bøjet over Bordet, hun så ikke længere på ham, krammede kun Livius fast.

«Tue, hvorfor kom du ikke ind?» hendes Stemme lød underlig hæs og tør.

«Hvorfor?»

»Ja, *hvorfor?*» hun skjalv, så Blækhuset rystede.

95

Hendes Bevægelse opbragte ham - hvad i al Verden var der at lave sådan en Scene for? han følte den som en Brod i sit Indre - Hidsigheden drev på, og han brast ud: »Å så gid du aldrig var kommet - hvad vilde du her efter? mens du var borte, var alting godt!»

Der gik en Skælven gennem Lull, hele hendes Legeme bøjede sig sammen.

Hun sænkede sig dybere over Bordet - hendes Stemme var nu så hæs, som fik hun kun Ordene over sine Læber, fordi hun måtte, måtte vide Besked.

«Tue - hvorfor?»

«Hvorfor - fordi,» udbrød han blodrød i Hovedet, «fordi - hvad brød jeg mig om at se dig - hvad brød jeg mig om det - når -» han åndede uvilkårlig lettet op - nej, han havde ikke brudt sig om at se hende - så vidt havde han ikke drevet det -

«Hvad brød du dig om at se mig?» gentog hun dumpt.

Hun slap Livius og forsøgte at rejse sig, men faldt forover ned på Skrivebordet, krympede sig sammen - og brast så pludselig i Gråd - en Gråd, så voldsom, så løssluppen, at hendes Hoved kastedes fra den ene Side til den anden, og hendes Knæ slog imod Bordet - der rystede ham ind i hans Inderste og hvirvlede alle hans Tanker imellem hverandre.

«Men Lull - Lull da -!»

Men hun hulkede, så hun vred sig derunder.

«Lull dog - lille Lull,» han bøjede sig forskrækket over hende.

I et Nu var hun oppe, hendes Øjne tindrede gennem Tårerne, hendes Læber stammede og dirrede, Håret stod hende brusende om Panden.

«Rør mig ikke! hvor vover du det? rør mig ikke, siger jeg!»

Og atter faldt hun ned i sin Gråd - hun strakte Hænderne ud fra sig og græd ned i det bare Bord.

96

Det var, som hele hendes Væsen strømmede hen i Gråd.

«Men lille Lull da - hvad er der? jeg forstår dig slet ikke.»

«Nej, du forstår mig ikke, forstår mig ikke -» hulkede hun, «forstår mig ikke,» og hun hånlo midt i Gråden.

«Nej, så min Sandten om jeg gør!» udbrød han utålmodig og skubbede Livius fra sig, «hvad er det dog for en Scene?»

- Som om det ikke var ham, der havde Grund til Fortvivelse - således som han nu var blevet trængt op i en Krog og følte Jorden gyngende under sig - derimod hun - hvad Grund havde hun til at hulke?

«Nej, men jeg forstår dig! nu forstår jeg dig!» foer hun op, hun bøjede sig i et Kast lige ind imod ham, så han uvilkårlig rykkede tilbage - hendes Øjne flammede svovlblå i det dødblege Ansigt, Munden brændte blodigrød, »- nu forstår jeg dig - kun skal du sige mig, hvad mente du med at kysse mig? svar mig, hvorfor kyskede du mig den Gang, du nok véd - hvor turde du vove at kysse mig?»

«Vove? -» han stirrede forbavset på hende.

«Svar! vil du svare!» hun ruskede ham i Armen.

«Fordi - fordi - å Lull, du er jo tosset,» det manglede bare, skulde han nu også ud med det.

«Hvorfor kyssede du mig? hvorfor? svar! svar!»

«Fordi du er et Barn - for Pokker - for at stille dig tilfreds.»

«Et Barn - et Barn -» hun slap ham, «nå så det tror du, at jeg er et Barn - et Barn - å Herregud - og jeg som troede - har troet - troet -» jamrede hun og vred sig, »å, men nu véd jeg, hvad jeg har at gøre - nu skal du få at se!»

Hun sprang op så smidig som en Kat, løftede Hånden med det sammenknugede, våde Lommetørklæde og stirrede vildt på ham med sine tårefunklende 97 Øjne - «bi du nu - nu véd jeg, hvad jeg har at gøre!»

Tue sad aldeles målløs og stirrede på hende - hvor var hun skøn, som hun stod dér i den simple, grå Kjole, med det bølgende Bryst og den løftede Arm - - men hvad mente hun « - havde troet - nu véd jeg, hvad jeg vil gøre -» ikke et Ord begreb han - hvorledes var dog al dette kommet?

«Jeg begriber ikke et Ord af det hele, Lull,» sagde han lavt.

Hun sank pludselig sammen.

«Nej, du begriber ikke et Ord af det -» gentog hun langsomt - hun foer sig med Armen over Panden.

«Nej, du gør ikke -» mumlede hun som i Søvn, som indpræntende sig Ordene. Hun kastede det våde Lommetørklæde fra sig.

«Nej, du gør ikke - nej, men jeg véd, hvad jeg har at gøre -»

«Hvad mener du?» lød det inden i ham, men han vovede ikke at spørge. Aldrig havde han set Lull sådan - at det var hende - som hun dog havde grædt - han kom næsten selv til at ryste derved.

Lull tørrede sine Øjne i det våde Ærme og rettede på Hårbåndet. Så satte hun sig til Rette ved Bordet, halede Bøgerne frem, så stift på dem, sukkede og rettede sig atter.

«Tue, lad os se at blive færdig,» hviskede hun med Profilen gemt bag Hånden.

«Ja -» han åndede lettet op - Gudskelov, nu lod det til at stilne af - hvad det så havde været - og han var dog sluppet nogenlunde fra det med sin Hemmelighed - hun anede jo ikke - han flyttede sig nærmere til Bordet.

Lull begyndte at læse op, hurtigt og åndeløst, som gjaldt det at jage det færdigt - af og til gav det et Ryk igennem hende, hun flyttede uroligt Albuerne - 98 hendes Stemme havde atter denne tørre og sprukne Klang.

Tue kunde knap følge med i sin Bog, han rynkede utålmodig Brynene, men kunde ikke få sig selv til at irttesætte hende - hun havde grædt, som han aldrig før havde set hende græde, og han frygtede for at åbne de Sluser påny - de kunde jo derved nemt komme dybere ind i det, end han ønskede - desuden, han var halvt mod sin Vilje rørt - han kunde stadig ikke frigøre sig for en vis Følelse af Skyld imod hende. Lull standsede - han foer sammen - hun var færdig, det var hans Tur, og han begyndte at oversætte, langsomt, søgende, Ord for Ord - det var en brydefuld Sætning, og det gjaldt at tage sig sammen - Lull sad jo endnu og rystede ved hans Side - men lidt efter lidt fangede Vanskeligheden ham, han blev ivrig, hidsig på at sprænge den og trænge ind til Meningens Kærne, og han glemte helt det andet.

«Sådan Lull, sådan må det være -» han greb uvilkårlig efter hendes Hånd, glad, som altid, når han havde klaret et vanskeligt Spørgsmål.

Hun lod ham beholde den, den var iskold, og nu mødte han hendes Øjne, klare og kolde, forgrædte ved Øjenrandene, men faste og lysende langt inde, stirrende ham i Møde med et forunderligt fjærnt og fremmed Blik.

«Så,» han rejste sig op - nej, der var intet Udkomme med hende i Dag.

Hun blev siddende lidt, ubevægelig, og så ned for sig - så rejste hun sig i et Sæt og gik ud i Gangen - uden et Ord

Han hørte hende trække Tøjet på derude, og pludselig faldt der en Skræk i hans Hjærte, en meningsløs Angst, der brød ind over ham, han vidste ikke hvorfra - gik hun? forlod hun ham? for stedse -

Han gjorde et Skridt frem - i det samme kom 99 hun ind ad Døren, bleg og med sammenknebnede Læber,

hun så slet ikke på ham, gik hen over Gulvet og tog sine Bøger, vendte sig om og gik atter mod Døren, tavs.

Han stod forlegen i sin Krog og så efter hende.

Pludselig brød det frem over hans Læber:

«Kommer du så i Morgen, Lull?»

Hun så op på ham, hurtigt og med et hvast Blik.

«Ja, du kan tro, jeg kommer i Morgen.»

Hun slog Døren i efter sig, han hørte hendes ilsomme Skridt ned ad Trapperne.

Han rystede forundret på Hovedet - hvad i al

Verden var dog det for noget?

- - -

Han havde tænkt nøje over det siden i Går, efterat han var blevet ene og var kommet nogenlunde til Ro oven på den Historie, men han begreb det ikke. At hun kunde være bleven *fornærmet* over, at han ikke var kommet ind til hende på Torup - ja, det kunde han endda forstå - hun var jo nu en Gang et Pigebarn - men at hun kunde blive så fortvivlet - nej, det fattede han ikke.

Imidlertid - det var sikkert bedst at lade som ingenting og komme hende i Møde som sædvanlig - de kunde ellers let komme ind på nærmere at udrede hele denne Sag, og det måtte jo for enhver Pris undgås, desuden var hun vel også selv skamfuld over, sådan hun dog havde båret sig ad og ønskede det hele glemt.

Ja, han vilde for hendes Skyld - og for at få Fred - se at glemme denne personlige Krænkelser. Det kunde jo heller ikke nytte at tage sig det altfor nær, hun havde gjort i Går, hun havde jo været helt ude af sig selv.

Det eneste, han angrede, var hans meningsløse Spørgsmål: om hun kom igen? ja, naturligvis kom hun igen - hvorfor skulde hun ikke det? der var 100 noget ydmygende i det, næsten noget, som om han havde *udleveret* sig til hende. -

- Men det kom helt anderledes, end han havde tænkt sig. Da han henne på Skolen hilste hende God Morgen med et Smil, som om intet var hændt dem imellem, så hun ikke en Gang på ham, mumlede kun et kort God Dag, stod lidt foran ham, bleg, med nedslagne Øjne, vendte sig så og gik - ikke et Smil eller et gækkende Ord, ikke en Gang at hun tog hans Hånd, den hun ellers plejede at fange ind i sin i et hæftigt Tryk.

Han stirrede forbavset efter hende, så foer Blodet ham til Kinderne - nå således - hun vilde spille *fornærmet*, når han kom her og ydmygede sig således for hende, hun glemte nok, hvordan hun havde overfuset ham i Går, og *hvem* det var, der havde Grund til Vrede - men bi - nu kunde hun vente, til han skulde se venligt til hende igen - og han drejede sig forbitret om på Hælen.

Men det vilde ikke ret gå med den Vrede.

Lull lod jo slet ikke til at agte på den, hun så knap til ham og svarede ham knap, som hensunken i et eller andet altopslugende Problem, en Beslutning, hun havde fattet, og som hun nu grublede på, hvorledes hun skulde udføre - og hvordan var det dog med hende? Hun var jo blevet som en hel anden på den ene Nat - ligesom højere og større - hendes Ansigt var ligesom blevet smallere, det barnlige

og legende var forsvundet som med ét Slag - hun var blevet som *voxen* på én Gang, så afmålt og værdigt hun førte sig. Og hvad var det vel, som dér optog hende så ganske, at hun slet ikke lod til at ænse ham, hun, som før havde hængt over ham hvert Dagens Øjeblik? - noget hun tænkte på hen over hans Hoved, og som han dog instinktmæssig følte, angik ham - «nu véd jeg, hvad jeg vil gøre

- nu véd jeg - - -» 101 Han så nysgærrig på hende, men følte sig samtidig underlig utryg - næsten som da han var Barn, og de voksne sad sammen i Rådslagning, halvt sky, halvt glad til Mode over at være fri for at deltage i denne alvorlige Planlægning til Husets fælles Bedste - ret som hun var en, der var ældre og mere moden end han og måtte tage Bestemmelse for ham, hun, som han altid havde betragtet som et Barn imod sin egen Erfaring! *Spørge* hende, hvad det var? Nej mange Tak - han vilde overhovedet ikke indlade sig mere med hende - vilde hun beholde sine Hemmeligheder for sig selv, så værsågod - og - Der var noget farligt ved denne Sag, noget fordulgt, som han frygtede for at vække ved sine Ord, og risikere en sådan Scene som i Går - - - nej, han burde jo snarere være glad ved, at hun tav, jo mindre der blev talt om denne Scene, og hvad der havde givet Anledning til den, desbedre var det - des dybere fik det jo Tid til at synke, og var det én Gang gået til Bunds, så havde han nu draget sådan Erfaring, at han nok skulde sørge for, at det aldrig mere

kom op.

Og dog - hvad om hun nu virkelig vidste Besked, og det just var *dette*, der gjorde hende så fortvivlet? ja da -

- du min Gud, *hvad* forlangte hun da? han havde forrådt de døde for hendes Skyld, havde ladet hende smelte sammen med dem til Et, havde ikke betænkt sig på at lukke hende dybest ind i sit Hjærte og - det var hende ikke nok! sandelig - og det var *hende*, han havde haft Medlidenhed med, fordi han syntes, han gav hende ikke fuldt tilbage, al det hun skænkede ham i så rigeligt Mål! - i Steden for at han ydmygt burde have vendt sig til de døde, med Bøn om Tilgivelse af dem, som her var de eneste forurettede, eneste krænkede - -

Å Snak - det var jo umuligt, ikke andet end en vild Idé, så ophidset han nu én Gang var blevet af 102 Angst for at stilles blot for hendes Øjne - hvor i al Verden skulde hun kunne vide noget om al det, han havde udgrundet her i sin Ensomhed - disse hans allerhemmeligste Tanker og Følelser? nej, kom hendes Fortvivlelse ikke tværtimod af, at hun så fuldstændig var ude af Stand til at forstå ham, til at fatte en Følelse som hans, og hvad den var værd? Var det ikke for hende en ubegribelig Ting, at man kunde være hinanden ret inderlig nær, just når man var hinanden fjærnt? - Var hun ikke et Barn i al sin Tankegang, impulsiv og hæftig? - når hun ikke stod lige over for ham og til enhver Tid kunde slå sine Arme om hans Hals og forsikre sig om, at han var hendes - var hun så ikke ulykkelig, var de så ikke skilt fra hinanden? og gjaldt det da ikke blot om hurtigst mulig at mødes igen?

Han åndede lettet op - jo, nu så han det - således måtte det være - det manglede da også bare, at hun skulde have set så dybt i ham - han gyste tilbage blot ved Tanken - men måtte han nu ikke være dobbelt tilfreds, nu han så, hvor ganske han havde reddet sin Hemmelighed for hende? hvor lidet hun anede af det rette Sammenhæng. Jo, og hvor svulmede hans Hjærte nu ikke af Medfølelse med hende - Herregud, det lille Skind, at hun havde taget sig det så nær - ikke, at han vilde indlade sig på at forklare hende vidtløftigere, *hvorfor* han ikke brød sig om at se hende, ikke *behøvede* at se hende - det kunde ikke falde ham ind - nej, men han vilde se at få lægt det Sår, han så uafvidende havde slået hendes Forfængelighed - om han så end atter skulde give lidt af sin Stolthed bort, det fik være, det var Synd, at hun skulde gå der og gruble sig bedrøvet over al det, hun ikke kunde magte.

- Og han forsøgte med små Drillerier at få hende til at le og spøge som det sorgløse Barn, hun var - 103 han havde virkelig heller aldrig før vidst, hvor meget alle disse hendes Skælmsstykker og Spilopper betød for ham i hans daglige Liv til Opmuntring og Adspredelse, men - han så det til sin Forbavselse - det slog fejl.

Lull lod aldeles ikke til at bemærke det - så snart de ikke lige skøttede deres Lektier, faldt hun hen i sin Grubien, bleg og med Furen imellem de rynkede Bryn - aldrig mere en Leg eller en Spøg, aldrig mere gemte hun hans Lexika for ham eller skrev uartige, svenske Viser i hans Kollegiehæfter - dem kunde hun ellers en utrolig Mængde af - end mindre tiggede hun ham om at følge hende et lille - et *ganske* lille Stykke på Vej i Karetten med Bjørn, når hun skulde hjem om Aftnerne - før kunde hun aldrig komme af Sted, men blev ved at vende tilbage for bare endnu en eneste Gang at se på ham - nu kørte hun strax, de var færdig.

Nej, nu kølnedes hans Hjærte igen - hvad kunde han vel for, at hun var for grov til at forstå hans Følelse for hende - derfor blev den vel ikke mindre god. Nu havde han rakt sin Hånd venlig ud imod hende, og hun havde forsmået den - nu kunde hun virkelig sejle sin egen Sø - hun var selv kommet løbende til ham, vilde hun ikke nøjes med, hvad han bød hende, så kunde hun gå igen. Nu trak *han* sig tilbage - han var dog for god til at gå og opvarte hende efter hendes Luner.

Og det hjalp! Snart mærkede han, at hun blev opmærksom, at hun vågnede op som af en Døs og atter begyndte at smile og sladre, at gække ham og drille ham, hæftigt og inderligt, som vilde hun bede om Forladelse, skynde sig at gøre noget godt, hun havde forsømt - og han stred, efter nogen Betænkning, ikke længe imod. - Herregud, han forstod hende jo så godt - og havde stadig lidt ondt af hende - og det gjaldt jo blot om at få det hele 104 dækket til i Fred - og så en Dag var da alt igen ved det gamle.

Og dog - denne hendes Tanke, hendes Plan, havde hun sluppet den? - og hvad havde den været? var der ikke stadig noget ligesom fordækt imellem dem? - af og til i hendes Øjne, når hun så på ham og troede, han ikke vidste det? - noget sørgmodigt spørgende - eller truende - og så forunderlig urolig hun var blevet i sit Væsen - nå ja, men hende om det - vilde han have Lov til at beholde sit for sig selv, måtte hun vel have samme Ret - når hun bare ellers vilde lade ham i Fred og opføre sig skikkelig som nu.

Tue og Lull sad ved Bordet under den tændte Lampe og læste Oldnordisk. Om Eftermiddagen havde de været en lang Tur gennem Nørreskoven, indtil det pludseligt udbrydende Snevejr havde drevet dem hjem; de var komne tilbage helt drivvåde og havde måttet skifte Strømper og Sko. Nu følte de sig varme og friske efter den hurtige Løbetur hjemad, det nye, tørre Tøj omsluttede dem tæt og fast.

Sneen sydede mod Ruden, og Ilden blussede højt i Ovn. De læste om Høskulds Drab, om Flose og Njål, om deres Strid og Fejde, og de kom til hin vilde Nat, da Flose red med sine Mænd og Sigfussønnerne fra Trehyrningshals for at brænde Njål og hans Sønner inde på Bergthorshvol. De hørte Truslerne og Skrigene, Spydene fløj igennem Luften, og Stenene regnede - så blussede Ilden op, Øxerne funkledede i dens røde Skær, og Sværdene klirrede, Bjælkerne bragede, og Røgen dampede i Vejret i hvide Søjler, men højt og skingrende genlød Skarphedins Dødsang midt igennem Bulderet og Skrækken, og inde på Skinfellen lå Njål og Bergthora tyst Side om Side, Hånd i Hånd, og biede Døden - så slog Røgen sammen over det hele, og det flød ud i Luer og Damp - men endnu hørtes den vilde Sang derinde - - -

106

Tue og Lull sad og stirrede på hinanden, betagne og med røde Kinder.

«Tue -» udbrød Lull og greb ham om Armen, «tror jeg ikke, vi bilder os ind, at det er på Island, vi sidder, og at vi er ved at omkomme i Ildsluer og kvæles i Røg -»

Hun så på ham med store Øjne.

Tue smilte.

«Hu ha,» hun trak på Skuldrene, «hu ha, det var fælt - men sådan et Vejr det dog også er,» hun sprang op og så hen mod Ruden.

Stormen var voxet hele Tiden, siden de kom hjem

- nu brølede den, så Ruderne klirrede, Sneen piskede, som var det Hagl, Ilden spydede lange, glimrende Tunger ud af Ovnens sorte Gab, Gardinerne raslede foran Ruden.

«Ja, Lull, sikket Vejr,» han vendte sig om, «hvordan skal du dog komme hjem?» Han gik hen til Vinduet, fik Gardinet til Side og Ruden tvunget op.

Stormen slog dem hylende i Møde med en Kulde, som klædtes de nøgne, Sneen hvirvlede ind over dem, Gardinerne fløj op under Loftet, Lampen blaffede forfærdet på Bordet, og Bøgernes Blade snurrede rundt.

Der stod et Kog af Sne derude, som kørte et Møllehjul omkring, sprøjtende Skum ind til dem, Skoven larmede bagved - Vinduet sled i sin Haspe, så Tue knap kunde holde det - i et Ryk smældede han det i.

«Lull, vi må se at få dig op på Hotellet,» han så forskrækket på hende. Hun stod halvt vendt mod den sorte Rude, bag hvilken Sneen vedblev at myldre ned, hendes slanke Skikkelse var bøjet lidt; nu så hun hen på ham, hendes Øjne funkledede forunderligt under det purrede Hår, som hang fuldt af Snefnug

- han kom uvilkårlig til at tænke på Ofelia, Hamlets Ofelia - et af Regitzes Billeder.

107

«Hvad er der, Lull, vil du ikke?»

Hun kom et Skridt frem, hendes Øjne stirrede på ham under Snedråberne.

«Tue, må jeg blive her?»

«Her -» han åbnede forbavset Munden, de stirrede et Øjeblik på hinanden, så blev de bægge blussende røde, «jamen Lull - - ja vist må du -» afbrød han sig rask og med et fortrydeligt Kast med Hovedet, «nu skal jeg -»

Han vendte sig hurtigt og gik ud af Stuen.

Lull blev stående tilbage på Gulvet, hun så ubevægelig ned for sig, Sneen hang endnu i hendes Hår - så drog hun et dybt Suk.

«Tue,» hviskede hun, «Tue,» og gemte Ansigtet i sine Hænder.

«Så skifter De nok Klæderne og reder inde i det andet Værelse,» lød Tues Stemme ude i Gangen - Mo'r Engelbrekt svarede, spinkelt og tyndt: «Ja, Herre, ja.»

Lull løftede Hovedet, så gik hun hen og rullede Gardinet ned.

Da Tue kom ind, sad hun ved Bordet og læste i en Bog. Han standsede på Tærsklen og så på hende, som hun sad dér med det lyse Hoved bøjet i Lampeskæret, i den uldne, grå Kjole, fyldig og slank.

«Du ligner jo rent en lille Frue,» spøgede han og bøjede sig over hende - han var i så lyst Humør, det var dog morsomt en Gang at kunne beholde Lull hos sig hele Aften.

«Gør jeg?» Lull så op med sine dybe Øjne.

«Ja - men nu kommer Mo'r Engelbrekt.»

Døren gik op, og ind vaklede et svulmende, hvidt Hav af Dyner og Puder, man skimtede lige Mo'r Engelbrekts små, grønne Tøfler forneden og hendes Arme, der forgæves søgte at spænde om al denne Yppighed.

Lull lo: 108 «Nej, nej da - lad mig dog hjælpe,» hun løb til.

- «Så, lad nu Madam Engelbrekt rede Sengen,» sagde Tue og åbnede Døren ind til det andet Værelse.

De gik derind - der var mørkt og koldt, men stille; mod Sædvane stod Stormen ikke på fra Fjorden, og denne pludselige Overgang fra Uvejrets Larmen standsede dem bægge på Tærsklen.

Kastanietræernes Kroner nede i Alleen tegnede sig dunkelt mod Rudernes matte Glas, et svagt, blegt Skær af Sneen lå over det lille Værelses mange polstrede Møbler og det høje, stumme Klaver.

Frem for Tue steg det gamle Hjem på Sønderbro, Vinteraftner, når de måtte lukke for den store Stue, og han skulde vove sig der ind i Mørket for at kalde Fader fra Kontorerne over at spise til Aften. Han stirrede hen for sig. De var som Isblomster på en Rude, de fjærne Minder.

«Tue.»

«Ja.»

«Hvad er *det* ?» Lull stod henne ved det ene Vindue mellem Gardinerne.

«Hvad for noget?»

«Hør.»

Tue gik hen til hende og lyttede. Sneen gled ned der udenfor, Træernes Kroner svajede, men lydløst - hist ovre, utydelig som en Mudderstreg i Mørket, strakte sig Kirkegården med sine Buske og Hegn - hans Tanker gled over til dem, som sov der ovre i den hårdtfrosne Jord i denne fredløse Nat.

Et langt, klagende Messingbrøl - søgende - kaldende -

«Hu - hvad *er* det, Tue?» hun klemte ham om Armen og så ham forskrækket ind i Øjnene.

«Det -» Tue rystede Drømmen af sig, «det er Skibene ude i Fjorden - de advarer hinanden i Snestormen.» 109 Atter et Metalbrøl - jamrende - vildfaren.

«Er det Tågehornene?»

«Ja.»

«Å - det kan jeg huske - der oppe i Luleå - der tudede de ligesådan.»

Tue nikkede - dér havde de altså fælles Minder.

«Nu er her ligesom dobbelt rart,» sagde Lull og strøg dvælende hen over Gardinernes ru Tøj.

Tue smilte svagt.

Mo'r Engelbrekt puslede derinde - som i gamle Dage, når han ventede på at komme i Seng, og Moder redte til ham.

«Tue.»

«Ja.»

«Må jeg tage Lampen herind?»

«Lampen - hvad vil du med den?»

«Jo - jeg vil se dit Værelse.»

«Det har du jo set så tit.»

«Jamen ikke ved Lys.»

«Tror du så, det ser anderledes ud?»

«Det skulde jeg mene,» mumlede hun.

Tue hentede den, og da dens milde Skær faldt hen over Møblerne, var det, som alle hans spredte Minder samlede sig til ét, som hele hans Hjem levede op, lysende og klart - en Aften, da Fader og Moder kom hjem fra Selskab, og han og Regitze gik dem i Møde med Lampen -

Lull spejdede ivrig omkring, næsten som samlede hun Materiale.

«Så - nu véd jeg det mere om dig,» mumlede hun.

Tue agtede ikke på hendes Ord - han var helt hensunken i sine Drømme.

- De havde spist til Aften. Madam Engelbrekt havde måttet sætte to Kopper Te og en dobbelt Portion Brød frem i Aften, skønt Lull for Resten, imod 110 Sædvane, næsten ingenting spiste - hun sagde, hun var ikke sulten.

- Nu sad de og læste sammen i Høffdings Etik.

Det var Tue, som havde foreslået det, og Lull havde intet sagt imod det, men det blev ikke til meget, ti Lull var så sørgelig sjældent enig med Professoren og afbrød Tue hvert Øjeblik med Indvendinger: »Morfa'r siger - - der står i Morfa'rs Bog -»

- Tue forsvarede varmt denne milde, varsomme Sædelære, men Lull fornægtede den rent ud, og tilsidst blev Morfaders hvasse Radikalisme og idealistiske Utopier hentet ned fra Hylden for at modbevise - og hun gav sig ikke, før Tue indrømmede det og det, men så blev hun også stille og sagde ikke mere, og han fik Lov at læse uforstyrret videre.

Men en Gang da han kom til at se op, studsede han og sænkede Bogen.

Hun sad med Hænderne under Kinden og stirrede på ham med store, stive Øjne - som sansede hun intet andet end det at stirre.

«Lull, er du søvnig?» han lod Bogen glide i.

«Søvnig?» Lull foer sammen og strøg sig med Hånden over Panden, «nej - jo, jo for Resten - sluk Lampen!»

«Sluk Lampen - ja Tak skal du have - skal vi da ikke først have os klædt af?»

«Jo - jo vel,» lo hun bag sit Ærme, hun så op, rød i Kinderne.

Tue rejste sig og ryddede op på Bordet, bar Bøgerne hen på deres Hylder og satte dem ind. Lull sad og så til.

«Gud, hvor du er ordentlig, Tue.»

«Ordentlig - ja, hvorfor skulde man ikke være det? og med Bøger -»

«Ja de Bøger -» sukkede hun, hun gav Etiken et Puf.

111

«Så, nu er jeg færdig, god Nat, Lull,» han bøjede sig over hende.

«God Nat,» hun trak hans Hånd ned til sig i et Ryk og så op på ham.

«Så - så -» han trak lidt utålmodigt i Hånden.

«Ja -» hun rejste sig og gik langsomt hen imod Døren, dér standsede hun. Og pludselig vendte hun sig om og strakte Armene ud mod ham - hendes Øjne funkede og flimrede som Ild under det uordentlige Hår - den usikre Belysning flakkede over hende.

«Tue - Tue -»

«Ja, ja da, Lull,» smilte han, han tog hendes Hænder, trak hende ind til sig og kyskede hende let på Panden, hun lukkede Øjnene, hendes Hænder skælvede i hans.

«Men Barn - du er jo ganske kold,» han slap hende forundret.

«Hvorfor kalder du mig Barn?» spurgte hun, hun slog langsomt Øjnene op.

«Å Snak, Lull - God Nat.»

«God Nat.»

Hun stod og så ned for sig, så gled hun ud af Døren - et Øjeblik stod den på Klem, så gik den helt i.

Tue så på den, så drejede han forsigtig Nøglen om, men lidt efter kaldte hendes Stemme derinde - han syntes, den lød så forunderlig klar.

«Tue.»

«Ja.»

«Jeg vil ikke have, du låser Døren.»

«Nej,» han blev rød og drejede hurtigt Nøglen tilbage.

- Lidt efter lå han på Sofaen imellem Dynerne og lyttede til Uvejrets Rasen der udenfor - Højdeskoven larmede og brølede i Strid og Dyst med Stormen, Sneen kogte på Ruden, og gennem hans 112 Hjerne drog Minderne fra den islandske Saga - om Bergthoras og Njåls Død, om Skarphedins frygtløse Trods og Sigfussønnernes feje List - han syntes atter, at Ilden slog sammen om ham, mens Bjælkerne bragede, og Sneen, vidunderlig nok, føg midt gennem Luerne - han kæmpede imellem de nedramlende Bjælker for at komme ud og slippe bort efter Kåre - - men midt under Virvarret og Tumlen, højt over Flammerne svævede som en hvid Due Bevidstheden om, at Lull lå der inde bag Døren og drog sin Ånde - - og hvorledes var det? - midt i Natten - en hvid Skikkelse bøjet over hans Leje - to Øjne, som stirrede og stirrede på ham - han blev urolig og drejede sig om på Siden - de Øjne stirrede så sært - to Fjed, der lydløst forsvandt imod Døren - han kæmpede for at vågne - - - men så slog Røgen kvælende og grå ned over ham, og han sank atter sammen i de lodne Skind under det ulmende Bjælkeloft - - - -

- Han vågnede i et Sæt og satte sig over Ende i Sengen - det var Morgen. - Koldt og gråt sivede Februardagens Lys ind under Gardinerne - som en vinterlig Rimfrostånde stod det hen i Værelset - der klæbede som en tynd, bleg Hinde over Væggene og alle Møblerne. Han foer sammen i Kulde, gabede og strakte sig. Så huskede han pludselig Lull, og et lyst Smil fløj over hans Ansigt. I et Hop var han ude af Sengen og henne ved Vinduet. Han løftede Gardinet.

Der var blevet stille. Alting var tyst, ubevægeligt. Højdeskoven stod derovre mod Morgnens ildrøde Skyer, hvælvet og grå, som en Bræm af Kniplinger frosset fast i et blodigt Bryst. Nedenunder lå Landevejen øde, Vinden fejede løse Sne Korn bort over dens stivnede Flade. Haverne lå blålige og døde hen.

Et knugende Mismod greb ham, han stirrede uden at røre sig ud i den ihjelfrosne Ørk - det var som 113 frøs hans eget Hjærte fast, det som nylig havde slået så levende og varmt. Med et Suk lod han Gardinet falde og trak Tøjet på.

Så lyttede han ved Lulls Dør - alt var stille - han bankede på og kaldte - ikke en Lyd - han kaldte igen, højere - stadig stille - en pludselig, meningsløs Angst greb ham, og han rev Døren op

- mærkt lå Værelset bag sine tætte, blå Gardiner - nattetyst, en svag Parfume svævede ham i Møde

- han åndede lettet - å Tåbelighed - nu kunde han jo skimte hendes Hoved der henne i Puderne og høre hendes sagte Andedrag.

Han listede sig på Tæerne hen og så på hende.

Hun lå og sov med den ene Arm under Nakken, den anden strakt ud fra sig på Tæppet, det blonde Hår hang løst ned om hendes Kinder, og Øjenlågene sitrede, hun rødmede i Søvnne.

Hvor var hendes Hånd dér på Tæppet dog lille og fast - og se, hvor Åndedrættet bevægede hendes Bryst - men allermorsomst var dog hendes Øjenlåg

- de var langt lysere end Ansigtets øvrige Hud, dem havde Vejret ikke kunnet komme til. - Han stod

længe og så på hende, hans Hjærte slog stille og sagte - han følte sig forunderlig lykkelig-bevæget over, at hun var så smuk, og at hun var ham så nær, som stod han og vågede over hende og værnede hende mod ukendte Farer - det var en Følelse som på hin længst forsvundne Septemberdag i Kølholt Enge, da den lille Fugl sang for dem i Ellebusken, og han holdt hendes Hånd i sin - Han vendte sig og så smilende på hendes Tøj, som hun havde spredt rundt omkring. Alle disse lyse, lette Pigeklæder, hvor passede de lidet her inde i denne mørke, alvorlige Stue mellem alle de gamle Møbler og de store Bunker af Bøger - for Resten, Lull havde nu ikke vist Lærdommen megen Respekt, hendes store, hvide Halskrave hang over Böcklins Medusahoved, 114 og sine Kamme havde hun stukket ind mellem Snorres Blade. Det var, som der var strøet små Rosenblade, svagt duftende ud over hele Værelset.

Og af den halvmørke Stue fødtes der for Tues Øjne et Syn, dukkende op af Fortidens fjærne, blånende Tåger: Søster Regitzes lille Jomfrubur i Huset derhjemme - vel hans Barndoms skæreste og dyreste Minde - -

Han vendte sig pludselig - hun lå lysvågen og stirrede på ham med store, mørke Øjne.

Han blev uvilkårlig forvirret ved dette Blik, han vidste ikke selv hvorfor - han trådte et Skridt frem. «God Morgen, Lull.»

«God - -» hun gemte pludselig Ansigtet i Pudnen - han så kun hendes tykke, opløste Hår.

«Hvad er der, Lull, hvorfor siger du ikke God Morgen?»

«Jo - God Morgen,» hun så atter op, hun var blussende rød, «God Morgen, Tue,» hun gemte igen sit Ansigt i Pudnen.

Tue stod lidt og så på hende, så blev også han rød, men kunde ikke bare sig for at smile lidt.

«Ja, ja, Lull - så går jeg ind og beder Mo'r Engelbrekt lave Te til os.»

«Ja,» svarede det nede i Pudnen med en så underlig kvalt Stemme, at Tue standsede i Døren og så hen på hende - han så kun hendes lyse Hoved og hvide Linnedryg - Herregud - at hun tog sig det så nær, at han kiggede ind til hende - som de ikke var gode Venner nok til det - men hvor var hun en sød og god lille Pige - -

- Lidt efter kom hun ind til ham ved Bordet, hvor han sad og ventede på hende med den dampende Te og de friske Boller.

«Nå, Lull,» han så op og lagde Bogen fra sig, «kom så og få dig noget at spise.»

«Tak,» hun satte sig på Stolen lige over for ham, 115 hun så ikke på ham, men lagde Hænderne i Skødet og stirrede ud gennem Vinduet. Hun var meget bleg, og Furen var fremme mellem Brynene.

«Lull, er du ikke rask?» han bøjede sig forundret frem imod hende.

Hun gjorde en virrende Bevægelse med Hovedet og så stadig ud ad Vinduet.

Så rejste hun sig.

«Nej Tue - jeg har det ikke - jeg tror - jeg tror, at jeg vil køre hjem nu - jeg vil ikke - ikke på Skolen i Dag.»

«Men Lull da -» Tue greb forskrækket om hendes Hånd, «du er jo også helt kold - og så bleg du er - da du lå og sov, var du blussende rød.»

Hun så sky på ham og trak Hånden til sig.

«Det er fra i Går, Lull - det Snevejr - kan du se, vi skulde alligevel ikke være gået så langt.»

«Nej Tue - måske - men lad mig nu bare gå,» udbrød hun utålmodig, hendes Stemme blev tyk.

«Ja, ja vist, Lull, vist skal du hjem - men lad mig da følge med dig.»

«Nej, Tue, nej, det vil jeg ikke have -» hun strakte hæftigt Hænderne ud og rynkede Brynene, «jeg vil køre alene.»

Han stirrede forbavset på hende.

«Ja, Tue,» hun smilte tvungent, «du skal da ikke forsømme Skolen, fordi jeg er - fordi jeg er syg.»

«Å pyt - men Lull, *kan* du køre ene hjem?»

«Ja, ja, ja, Tue - å lad mig nu blot komme af Sted,» hun var allerede ude ved sit Tøj.

Han fulgte efter hende.

«Men så kommer jeg ud til dig i Eftermiddag.»

«Nej, nej, Tue, det må du ikke - jeg kommer jo i Morgen.»

«Gør du?»

«Ja, Tue, ganske sikkert.» 116 Hun stod og trak sine Pelsstøvler på, hun undgik hele Tiden at se på ham, og hendes Hænder dirrede.

«Du er jo syg, Lull.»

Hun rystede stum på Hovedet, hun nikkede til ham og var borte.

Han stod et Øjeblik, så samlede han sine Bøger - det var første Gang, han skulde hen på Skolen og vidste, at Lull ikke var der - og hvad kunde hun vel fejle? - så pludselig - -

Mismodig låste han sig ud. -

- Tilbage på Bordet i det uryddelige Værelse stod den dampende Temaskine og snoede sin krøllede Røg hen over de tomme, urørte Kopper. Snelandskabet stirrede derind med den blodige, brystne Himmel bag den tynde, grå Bræm af Træer.

Tue var helt ængstelig næste Dag - bare Lull dog ikke var syg - men nej, dér stod hun henne ved Porten i sin korte Pels og violette Kjole og Pelshue og spejdede ned ad Alleen, om han ikke kom.

Da hun fik Øje på ham, løb hun ham i Møde med smilende Mund.

«God Dag, Tue, god Dag,» hilste hun og slog sin Hånd ind i hans med dette faste, kammeratlige Tag, en af de Gestus, der gjorde hende så lig en smuk Dreng. Hun fæstede sine strålende blå Øjne på ham.

«Nå Tue - var du bange for mig i Går? - det skal du ikke bryde dig om - det går snart over - kom nu, Klokken er mange, men i Frikvarteret skal du ordentlig fortælle mig, hvordan du havde det i Går - jeg var jo borte fra dig en hel Dag.»

Tue åndede lettet op - han havde hende igen, med røde Kinder og klare Øjne - hans egen muntre, lille Ven.

«Barn,» sagde han uvilkårlig.

Lull glippede med Øjnene.

«Kom nu bare,» sagde hun.

117

Det var, som hin Uvejrsnat havde brudt Snevintrens Kraft, nu flød den ud i Regn og Tåge. Den rosenfarvede Vinterhimmel sluktes i silende Væde, de høje Snevolde sank sammen i grålige Sumpe, og Fjordens stålblanke Is smæltede ned i smudsigt skvulpende Vand. Haverne neden for Tues Vindue lå hen som smudskede Hermelinskind, plettede i sort og hvidt - Landevejen var ét Ælte af skørnet Is og Sne og Skarn - på Skrænterne op under Højdeskoven lå store, porøse Flager af Sne, og højest oppe stod Træerne sorte af Fugt med de nøgne Kroner flydende hen i Dagens evige, sivende Halvmørke.

Fugten trængte ind overalt, stod i klare Søer i Vindueskarmen, gjorde Gardinerne våde og Bøgernes Blade klamme, og fyrede man for at tørre Stuens Luft, blev der snart så hedt, at man måtte lukke Ruden op ud til selve Fjenden. -

Tue og Lull stod sammen ved det åbne Vindue og så ud i Tågen. Det var, som sejlede de i Kahytten i et undersøisk Fartøj - Havet gled forbi dem i lange, tyst skælvende Bølger - et stort, svævende Spindelvæv.

Havernes høje Pyramidepopler anedes kun som vage Skygger, som dunkle Alger og Tarer fjærnt inde i Vandet - hvert Øjeblik ventede de at se et Havuhyre med spredte Finner glide frem af Tågen med Gabet

opspilt, og Øjnene fulde af Havdybets dorske Undere - - -

«Og tænk, Tue - om der nu kom en lille Havfrue herind, ind gennem Gardinerne, en lille, kold, våd Stakkel med klamme, røde Hænder og hindeagtige Øjne, gabende Mund og lang, slimet Hale - og med hvide Konkylieskaller i det fugtsorte Hår -»

- - Fjærnt ovre rumlede en Vogn, det var på Horsens Landevej; men det lød, som kom det fra en anden Verden - - en Klokke ringede et Sted 118 langt borte - dumpe, kvalte Slag - som fra en sunken Stad, bønfoldende, hjælpeløst fortabt - så tav den, og alt blev atter tyst - fugtigt og tomt - Tågen tætnede, og den gråblinde Dag flød ud i regnfuld Aften.

- - - - -

Tue sad i Armstolen ved Vinduet og ventede på Lull.

Derude var Vejret uforandret det samme - Tøsne, Tåge og Regn. Lull var nu pludselig for Resten af Vintren flyttet ind til Byen og havde lejet sig et Værelse i Plums Hotel oppe på Torvet, hvor hun nu havde travlt med at ordne sig. Skønt det ikke blev mer end en Månedstid, hun kom til at bo der, havde hun dog slæbt en uhyre Mængde Sager med sig ude fra Kølholt og gjort et Postyr, som om det var en hel Familie, der flyttede til en anden Verdensdel. Det ærgrede Tue at se hende så optaget af alle disse ligegyldige Småting og så omhyggelig for at få alle sine små, overflødige Bekvemmeligheder med sig herind - der var noget sybaritisk deri, han ikke kunde lide. Hun vilde have haft ham derop til at hjælpe sig med at arrangere, men han havde betakket sig så meget for at komme ind i det Mylder af Billeder, Bøger, Sløjfer, Kjoler, Smykkeskrin, Tøfler og Gud véd hvad, hun efterhånden havde fået kørt herind i Æsker og Kasser. Det var hun blevet fortrydelig over, og de havde haft en lille Ordvexling i den Anledning; Lull var tit så irriterende påståelig, hun vilde absolut have, at det skulde gå, som hun vilde, og selv om han oftest gav efter for hende i disse betydningsløse Tvistemål, kunde han dog også til Tider vise hende, at han havde sin egen Vilje. Og han havde strax fundet, der ingen Mening var i, at hun lejede det Værelse på Hotellet - han kunde ikke lide, at hun skulde sove der oppe i det store, tomme Hus - der var noget ufredeligt, uhjemligt over det - desuden blev det hende jo langt 119 dyrere, end om hun lejede et Værelse her ude i Nærheden af ham, men det var hende naturligvis ikke godt nok - Hun havde ikke så ganske få, fordringsfulde Nykker fra sit tidligere Liv - og hvad brød hun sig om, hvad det kostede? hun ødslede jo Penge ud med bægge Hænder - «pyt - hvad gør det?» sagde hun - ja, hun havde naturligvis Penge nok - men alligevel - det ærgrede ham, der altid var så sparsommelig med sine, der aldrig gav én overflødig Skilling ud - undtagen til Bøger da, og det var jo dog en anden Sag - - -

Nå - og hvorfor kom hun nu ikke? da de skiltes henne ved Skoleporten, havde hun dog lovet at komme strax, hun var færdig, og de havde både dansk Stil og latinsk Version til i Morgen, og så flink Lull ellers var, så kneb det hende dog altid med de to Fag - havde hun end lært at tale dansk så godt som en indfødt, så kunde det syngende Tonefald røbede hendes udenlandske Herkomst, så kunde hun dog aldrig ret lære skriftligt at udtrykke sig frit og let - derfor skulde hun virkelig skynde sig at komme, at de kunde få det til en Side -

Han så utålmodig på Uret, nu var den over 4, men endnu lod der sig ikke høre en Lyd, alt var blikstille omkring ham. Han lænede Hovedet tilbage mod Stolens Ryglæn og så ud i Tågen, og som han således sad dér alene, gled han lidt efter lidt over i sin vante Døs, i denne ubevægelige, vegetative Tilstand, der så ofte greb ham - som en Slags Eftervé fra hans bevidste Kræfters tidlige Udtømmelse i hans Barndoms og første Ungdoms Sorger - og var en så kvægende Hvile for hans sårede Sind, men som Lull aldrig kunde lære at forstå, og som altid ængstede og skræmte hende.

Pludselig hørte han Nøglen blive stukket ind i Låsen.

120

Han rejste sig halvt op i Stolen og strøg sig forvirret hen over Panden, endnu fanget i Halvsøvne.

Så fløj Døren op, og Lull stod på Tærsklen med Hånden på Låsen, hun så hen på ham med skælmske Øjne.

«Tue - har du ventet længe?»

«A ja -» han viste hende ironisk Uret.

«Ja Tue - men nu kan du rigtignok også tro -» hun smøgede hurtig Jaketten af sig, «nu skal du bare høre!» og ude var hun i Gangen.

Tue så smilende efter hende - hvad havde hun nu for?

Så var hun inde igen.

«Tue, véd du hvad?» hun lagde sig på Knæ på Skamlen foran ham, med Albuerne støttet på hans Ben, «- véd du, hvad vi skal?» hun så op på ham med tindrende Øjne.

«Nej da,» sagde han med et Smil.

«Vi skal -» Lull løftede Fingeren, «vi skal - på Bal, Tue!»

«På - Bal,» gentog han mekanisk - så rynkede han Brynene, «å Snak, Lull,» han skød hendes Albue bort.

«Snak - nej, det er ved Gud ikke Snak - der skal være stort Bal nede i Teatret, og dér har jeg bedt dig med.»

Tue stirrede et Øjeblik på hende, men hun smilte ham stadig lige skælmsk i Møde med et Udtryk, som bragte hun ham en stor og hemmelig Gave.

«Er det dit Alvor, Lull?»

«Mit Alvor - ja, det er da rigtignok mit Alvor.»

«Jeg tror, du er tosset,» udbrod han og rejste sig vredt, han begyndte at gå op og ned ad Gulvet.

Hun blev liggende på Knæ og så efter ham, hendes Hænder sank ned i hendes Skød.

«Vil du ikke, Tue?»

«Du skulde ikke skabe dig, Lull.» 121 «Jamen, Tue -»

Han så truende på hende, der blev en lang Pavse.

«Tue, hvorfor vil du ikke?»

«Hvorfor -» han standsede, «men er du da rent fra Sans og Samling, Lull? - tror du da virkelig, jeg vil gå på Bal?»

Hun så på ham. «Ja, Tue, hvorfor ikke?»

«Hvorfor - hvorfor - Lull, du må have glemt godt.»

Han satte sig atter hen i Stolen ved Vinduet, han var blevet ganske bleg, hans Hænder skælvede, Lulls Ord havde revet op i alle de gamle Vunder, de halvtindslumrede Smærter var vågnet påny.

Lull foldede sine Hænder over hans Knæ og så på ham.

«Tue, hvorfor ikke?»

«Hvorfor?» han stirrede koldt på hende, «som om du ikke vidste det?»

Hun klemte sin Hånd om hans Knæ og gemte sit Ansigt.

«Sig det alligevel, Tue.»

Tues Læber dirrede - han følte det, som greb hun om selve hans våndefulde Hjærte.

«Ti stille, Lull.»

«Nej, Tue - du må sige mig det - hører du, du må.»

«Nej.»

«Tue - sig det.»

«Nå da -» foer han op, blodrød i Panden, «så vid da, at for hvert Skridt, jeg vilde danse i din oplyste Sal imellem dine sortklædte Kavalerer og balklædte Damer, vilde jeg træde en død op af Mulde!»

Det gav et Sæt i ham, da han hørte sine egne Ord - hvad var dog det - han så sig sky omkring, hans Hjærte krympede sig, som var dets inderste, skælvende Blod blevet slidt frem i Dagen - å, at hun tvang ham til sligt, at hun tvang ham til sligt!

Lull bøjede langsomt Hovedet, så dukkede hun pludselig under og brast i Gråd, græd med Panden imod hans Knæ, så hendes Skuldre rystede, og hele hendes Legeme skælvede.

Tue så forvirret på hende - hvad - græd hun? hvorfor skulde hun græde? der var ingen Mening i det - nylig var hun jo så glad - det var ikke noget for hende - og -

«Men Lull, Lull -» han bøjede sig over hende.

Men hun græd stadig, opgivet, fortvivlet.

«Jamen Lull - jeg *kan* jo slet ikke danse.»

Hun så hurtigt op, ivrig, med tåreblændede Øjne.

«Jamen Tue - det skal jeg lære dig - nu -»

«Tror du, du kan lære mig at danse?» spurgte han med hånligt Eftertryk.

«Ikke på én Dag, Tue - nej, men jeg skal få Ballet opsat og så -».

«Snak Lull,» afbrød han hvast.

Hun sænkede atter Hovedet ned mod hans Knæ, og atter begyndte hendes Skuldre at skælve.

Så - skulde hun nu begynde igen - o, Gud, hvad var det også med dem? *tvang* han hende da til at græde? jamen, hvad *skulde* han gøre?

«Lull, hvor kunde du dog også tro -?»

«Jeg véd det ikke, jeg véd det ikke -»

«Jamen Lull, huskede du da slet ikke på -?»

«Nej, nej - jeg huskede kun på, at du var - at du var - ung.»

«Ung -» gentog han, «ung -» han rynkede Brynene, «hvad vil det sige?»

Hun svarede ikke.

«Ung,» han smilte spotsk, «det vil altså sige at kunne danse?»

Hun nikkede.

Han sad lidt - det Ord irriterede ham - som en Fornærmelse - det var, som klæbede der en Skam derved - noget uvidende, tankeløst, tåbeligt - og 123 dog - sådan som Lull havde sagt det, noget sårende, tirrende - som en Bebrejdelse - nej, han var ikke ung.

Han skød hende til Side.

«Så Lull, skal vi så lade det være nok - vi har virkelig andet at gøre - ikke et Ord har vi fået læst af vore Sager endnu.»

Han gik hen til Bordet og rev en Svovlstik.

Lull blev liggende i samme Stilling med Panden mod Stolens Sæde, nu hævede hun pludselig Hovedet, hendes Øjne så på ham med et forunderligt koldt Blik.

«Men jeg går på Ballet, Tue.»

Han vendte sig i et Sæt og stirrede på hende - gik hun - gik hun på Bal, når han -

- ikke med en Tanke var det faldet ham ind at - - - men -

Kolde og blå lyste hendes Øjne imod ham.

«Ja naturligvis,» sagde han rolig og satte Kuplen på - han følte sit Hjærte trække sig koldt tilbage og lukke sig for hende - nu kunde hun så gærne gå, «ja værsgod - men kom nu i det mindste, at vi kan få den Version færdig.» -

- «Ja, du må virkelig skynde dig,» sagde han lidt efter, irriteret, da Lull søgte efter et Ord i Lexikonnet, hun ikke kunde finde, «for når vi skal øde så megen Tid i Morgen, så må vi da i det mindste bestille noget nyttigt i Dag.»

Hun så pludselig op på ham - der foer et lysnende Skær over hendes Ansigt - hendes Øjne blev klare og

muntre igen. Der spillede et lystigt Glimt i deres blå Dybder; så skrev hun Ordet ind, men i Måden, hvorpå hun bøjede Hovedet, var der noget så triumferende, at Tue følte sig på samme Tid opbragt og skamfuld - så, havde han nu røbet sig dér igen - -

Men tillige følte han sig lettet - hendes Øjne 124 havde igen fået deres vante, varme Udtryk - ikke dette kolde, ubegribelige fra før, der gjorde ham utryk og urolig - ligesom da han var Barn, og Moder var vred på ham - da var alt så uhjemligt og ufredeligt.

Han følte atter det gamle, kendte Velvære strømme ind i sit Hjærte og så atter venligt på hendes bøjede Hoved i det fulde Lampelys.

Herre Gud, hvad gjorde det, om hun gik en Aften på Bal - det kunde jo ikke forstyrre ham - Dagen efter vilde hun jo atter sidde her. Kunde det mere hende, så var det jo en uskyldig Fornøjelse - når man virkelig kunde more sig over det - kunde glemme - og han måtte huske på, han kunde jo ikke sammenligne hende med sig selv, hun var jo kun et Barn -

«Tue - det her Ord - se lige -»

«Ja, ja -» han bøjede sig hurtigt over Bogen - hans Hånd rørte ved hendes, Lampen kogte over dem - nej, nej, de hørte dog sammen, de kunde ikke skilles, hun spurgte ham, og han måtte give hende Besked, hjælpe hende - - - -

Mens han oversatte, sad hun hele Tiden og så på ham, hendes Øjne lyste lystigt, og hun smilte.

«Tue, véd du hvad -» hun lagde sig ind til ham.

«Nå?» han så op, forvirret, midt i en Sætning, «men hører du ikke efter, Lull?»

«Hører efter - å pyt - men Tue - du er skinsyg.»

Det gav et Stik i Tue, han rynkede Brynene.

«Lad os nu blive fri, Lull!»

«Ja ja - jeg skal ingen Ting sige - men du er det alligevel - nej, det havde jeg aldrig, aldrig troet -» Og hun hoppede på Stolen og så på ham, med Tungen spillende frem imellem Tænderne.

Han kunde ikke lade være at smile - hun nikkede til ham.

125

«Så kan det endda blive godt.»

«Hvad kan blive godt?»

«Å Tue!» hun kastede sig pludselig om Halsen på ham og stirrede ham ind i Øjnene - han så på hende, usikker, hvad nu?

Hun knugede ham ind til sig.

«A Tue - nu kan du tro, jeg skal more mig.»

«Tak skal du have,» sagde Tue gnavent.

Hun spidsede Munden og vuggede sagte med Hovedet.

«Tue, så er der ingen Mulighed for, at du går med?»

«Hør nu, Lull - -»

«Nej, nej, nej, - men véd du hvad, Tue?»

«Nå?»

«Så kommer jeg op til dig i Morgen Aften, før jeg går på Ballet.»

«Hvorfor?»

«Hvorfor - skal du da ikke se mig i al min Stas? - men så må du være hjemme.»

«Ja, hvor skulde jeg gå hen?» spurgte Tue med et svagt Smil.

«Nej, det er sandt -» Lull så lidt på ham, så rystede hun sig hurtigt, «du vilde jo ikke selv - nå, men så kommer jeg. Og nu skal jeg hjem - til Kølholt - for jeg skal prøve en *helt* ny Balkjole, det er jo en Evighed siden, jeg har været på Bal.»

- - - - -

Tue sad ved Bordet og læste, da det ringede ude i Gangen, hæftigt og utålmodigt.

Han foer sammen ved den pludselige, skarpe Lyd i Stilheden - hvad var det? nå, det var sandt, det var Lull, der kom - han havde slet ikke set hende i Dag, hun skulde jo på Bal og kunde så naturligvis ikke få Tid til at komme og læse hos ham. Derfor havde han siddet ene hele Dagen, men han havde egentlig ikke mærket det, Bogen her havde optaget 126 ham så meget, han kastede endnu et sidste Blik i den, så gik han ud og lukkede op.

«God Aften, Tue.»

«God Aften, Lull.»

«Nu skal du bare se -» hun strøg ham forbi, han mærkede en svag Duft af Reseda og hendes Kjoles Raslen - det forvirrede ham - det passede så lidt til den mørke Stue derinde.

Idet han låste Døren, kom han til at støde sit Tøj ned, det måtte han først have hængt op, så gik han ind.

Lull stod midt på Gulvet i sin lange, sorte Pelskåbe med Kraven op om det højtopsatte Hår - om de viltre Lokker snoede sig en bred, gammeldags Guldring. Hun havde fået også den anden Lampe tændt og stillet dem bægge således, at hun stod midt i Belysningen, hendes Øjne spillede omkap med Guldringen.

«Nå bubulcus - endelig - sæt dig nu dér.»

«Nå, det ser ud til noget,» sagde Tue med et halvt Smil, han følte sig så underlig genert overfor Lull - næsten som overfor en fremmed, - Herregud, hun havde jo dog kun været borte den ene Dag - men - den lange, sorte Kåbe - og den stadige, svage Duft af Reseda - han var ikke vant dertil.

Han satte sig lydigt, hvor hun pegede.

«Så - en - to - tre !»

Pludselig lod hun Kåben falde.

«Du hoppede, Tue! - du hoppede!» Lull rakte henrykt sin slanke, nøgne Arm højt op i Vejret.

Ja - han *havde* hoppet - forbavset stirrede han på hende - dér stod hun - som en Åbenbaring - midt i Lysskæret, smidig og slank, i sin blanke, hvide Silkekjole, der lå i en Bølge ud over det mørke Gulvtæppe, om hendes ranke Hals lynede et glimrende 127 Brillantsmykke, en tung, rød Rose kyskede hendes unge, blottede Barm - - - -

- Var det Lull - hun, som plejede at sidde her ved hans Side og læse Lektier sammen med ham, i den uldne, grå Kjole? hun til hvis Sladder han lyttede velvillig-adspremt som til et Barns tankeløse Pludren - hun, som havde grædt så bitterligt og hjælpeløst for hans Modviljes Skyld - havde hun sådan en Silkekjole og sådan Smykker, sådan hvide Arme og sådan en dejlig Hals - -

- en forunderlig Følelse af Skam greb ham - som den, der opdager, at han har haft en Prinsesse som sin Tærne - han så rundt i Stuen og på sine egne Hverdagsklæder - passede hun her?

«Nu véd jeg, jeg er smuk,» sagde Lull langsomt og lod Armen synke.

«Ja, Lull, du er smuk,» svarede han sagte og tøvende, idet han stadig stirrede på hende - og han følte hendes Skønhed lyse langt ind i sit Hjærte - men denne Skønhed gjorde ham ikke glad, den virkede knugende og nedtrykkende på ham - hun var så strålende og smuk, og dog vilde hun komme til ham i hans mørke Stue - han burde være hende taknemlig derfor - hun hørte jo egentlig ikke hjemme her - han kunde ikke vide, hvor længe hun vilde blive ved med at komme - hun, som han hidtil havde modtaget som den, der selvfølgelig hørte hjemme her hos ham - der var noget næsten krænkende i denne Skønhed.

Men mekanisk gentog han:

«Ja, Lull, du er smuk.»

Han foer sammen - smuk - hvad var det for et Ord? hvor kom han på det, hvad kom det ham ved?

Og som et Lyn dukkede en anden Scene op for hans Blik.

Regitze, som stod i Kabinettet en Vinteraften derhjemme i Hængelampens Lys og skulde på Bal - 128
Regitze i sin hvide Musselinskjole, høj og tynd, med en lille, blomstrende Astersgren i sit svære, røde Hår -
med højhalset Kjole og Ærmerne helt ud til Håndleddet - med et bly, undseligt lykkeligt Blik og et lille,
svævende Smil - -

- var det Lull - Lull med Skuldre, Bryst og Arme blottede, i brusende Silkekjole og med Øjne så roligt, så
selvsikkert triumferende, som var det en ganske selvfølgelig Sag, at hun kom på Bal og blev beundret - - -

Pludselig følte han en sydende Vrede imod hende, imod hendes pragtfulde Silkekjole, hendes runde
Skuldre og hvælvede Bryst, hendes slanke Arme og Hænder - mod al denne sejrssikre Skønhed og Styrke - -
- Og han havde skammet sig for hende, undset sig, som om han og hans, hans Hjem og Møbler, de samme,
som havde stået i Stuen hin Vinteraften, ikke var gode nok for hende - hun der i sin Baldragt var som selve
Fjenden, en levende Bespottelse af alt, hvad der omgav ham her, af Regitze i sin Grav, af ham selv i hans
sorte Klæder -

«Hvad er der dog, Tue?» Lull kom forundret et Skridt frem.

Han vendte hurtigt Hovedet bort og bed sine Tænder sammen - så, ja det manglede bare, at hun skulde
få se hans Tanker, så hun dobbelt kunde triumfere.

«Tue, er du vred? du sagde jo dog selv, at jeg skulde gå - -»

«Ja, gå du kun,» udbrød han hæftigt, men standsede så brat op, hendes Smykker lynede ham lige ind i
Øjnene, «hvad er det for Smykker, du dér har?»

«Å dem -» Lull løftede fortrydeligt på Skuldrene, «skal du nu se på de gamle Tingester - du skulde
virkelig hellere se på mig selv - det er Mo'rs.»

«Din Mo'rs?»

«Ja - hvad er der i Vejen for det?» 129 «Tager du din Moders Smykker på, når du går på Bal?»

«Ja - ja, naturligvis - hvorfor ikke det?»

Han svarede ikke, stirrede bare på hende - nu kunde han ramme hende.

Lull så usikkert på ham.

«Mener du,» stammede hun, «mener du - fordi Mo'r er død og var - så ulykkelig?»

«Å ja,» han nikkede langsomt og eftertrykkeligt.

Lull blev bleg, hendes Læber dirrede.

«Men Tue, hvad er det da også for noget?» hun begyndte at gå op og ned ad Gulvet, så Slæbet raslede
og blinkede efter hende.

«Å dog også - dog også -» hun strakte hidsigt Armene ud for sig.

Tue svarede ikke, han agtede nu slet ikke mere på hende, han sad sammensunken i Stolen og stirrede
hen for sig - ind i sine Minder og Vunder - han følte sig så mat, så dødsenstræt - -

Lull var atter standset, hun prøvede på at smile, men hun havde Tårer i Øjnene.

«Værsågod Tue og vift mig - nu har jeg gået og fået helt hede Kinder for din Skyld.»

Han rejste sig mekanisk og tog den hvide Svanefjersvifte ud af hendes Hånd og begyndte langsomt at
vifte hende. Der var som tomt i hans Hjærte, det var, som det Angreb på Lull havde udtømt hele hans Kraft.

Lull stod lidt med smilende Læber og lukkede Øjne, så slog hun dem op.

«Herregud Tue, hvordan er det dog, du vifter mig - man skulde såmænd tro, du stod og kastede Jord på
mig.»

Han vågnede.

«Ja,» svarede han koldt og rakte hende Viften.

«Nu skal du se - sådan, dumme Dreng,» smilende begyndte hun at vifte ham med yndefulde Bevægelser
130 - hurtigere og hurtigere, så hans Hår rejste sig ved Lufttrækket.

«Sådan,» hun slog Viften sammen, «du forstår da heller ingenting.»

Tue surrede på hende:

«Nej, det kan de andre bedre.»

Det gav et Sæt i ham - hvad - de *andre* ? hvad var det? hvad mente han? hvad kom de andre ham ved?

Lull så på ham, hun løftede Øjenbrynene og smilte.

En hæftig Forbitrelse greb ham, han følte Lyst til at slå hende - han vendte hende brat Ryggen og begyndte at gå op og ned i Værelset.

«Lille Tue, du skulde da vel ikke være skinsyg?»

Dette Ord foer igennem ham som et Sværd.

«Jeg vil sige dig, Lull - - -»

«Nej, nej,» hun lo og viftede med Hånden, «det er du naturligvis ikke, det véd jeg nok - nå, men nu vil jeg virkelig på Bal og ikke stå her længere og skændes med dig - bliv du nu kun i din Hule, dit Mulefår - og bliv endnu mer loden af al det Mørke, du holder af at sidde i, men min Kåbe kan du da hjælpe mig på.»

Tue greb Kåben - ja bare hun vilde komme af Sted, han kunde knap beherske sig mer.

«Nå da - se nu bare - jeg skal da ikke have den forpå,» hun lo og snurrede rundt.

«Sådan,» hun lagde sig langsomt baglæns ind i Kåben, med Ansigtet bøjet leende tilbage mod ham, så koket triumferende over hans Vrede, at hans Hænder rystede.

«Farvel, Tue.»

«Farvel.»

«Uh, Tue - hvor du er skinsyg.»

«Lull!» 131 «Jamen du er det - for du vil ikke en Gang sige «Farvel Lull».»

- - - - -

Tue gik op og ned i Stuen i hæftigt Oprør, han flyttede Stolene rundt til Højre og Venstre og smældede Bøgerne i med Knald - at hun vovede at behandle ham sådan! - at hun dristede sig til at komme herop i den Baldragt - her imellem de døde Møbler, i deres Hjem - at hun ikke undså sig derfor - hun vidste jo dog - å, hun vidste ingenting, hun agtede ingenting, når hun kun kunde triumfere i al sin Glæde og Livslyst - ja, han gad se hende på Ballet - dér skulde hun nok forstå at få Kavalererne til at sværme om sig - dem kunde hun jo få det med, som hun vilde - de skulde visselig ingen Indvendinger gøre mod at danse med hende -

- pludselig gav det et Sæt i ham -

- han så det - Lull i en andens Arme, trykket ind til ham, valsende med ham hen gennem Salen med smilende Mund - hun lagde sin Hånd på hans Skulder og så strålende hen for sig - og han - han tog hende om Livet, om det blå Silkeskærf - han rørte ved hendes Arm - hans Blik dvælede på hendes Bryst - - -

Tue rejste sig ret op og stirrede, som havde han Synet lige for sig - han snappede sin Hue - som for at storme frem - forhindre - -

Så greb han sig til Panden - du gode Gud - hvad var dog det? hvad fantaserede han om? var det ham, der så sådanne Syner, ham der - - som det ikke kunde være ham det samme, hvem der dansede med Lull, hvem der rørte ved hende - - var det ikke ham, der havde spekuleret ud - som en Udvej, som en Frelse for dem - at Lull en Gang skulde gifte sig med en anden - en skikkelig Mand, en Mand, han syntes om - og at han skulde komme 132 og besøge dem og tale med hende, høre på hende

- - og nu - det var Vanvid, det var Galskab - - Han vilde have fat i sine Bøger, han vilde sidde

stille dér ved Bordet og læse - an vilde have Fred - - -

men hans Hænder rystede, hans Kinder brændte

- han var syg - det var ham umuligt at sidde stille - hvad skulde han, hvad skulde han gøre?

Gå - ja - hvorfor ikke? han sad jo her med Huen i Hånden, han kunde lige så godt gå - han betænkte sig lidt, så bøjede han sig forover og pustede Lampen ud, slog Døren i efter sig og løb ned ad Trapperne, ud i Alleen.

Det var tåget Nat - længere henne svandt Træerne bort i den svømmende Dis, som Koraldyr i et Hav

- alt var blikstille, kun inde fra Byen, der skimtedes som en utydelig Skygge, en udtunget Tangplante bag Engenes Em, slog Uret tolv - nu var Ballet nok på sit højeste - han gad dog - - -

Han begyndte at gå ned ad Vejen hen forbi Kirkegården, ind ad Alleen mod Byen. Tågen åndede mellem Stammerne, hvis Grene foroven svandt som Edderkoppeben i det klamme Væv - han kom til at fryse - han havde ikke fået Overfrakke på - hans Fødder gled i den slibrige Sne - han standsede et Øjeblik - så gik han langsomt videre. - Nu stod han ved det hvide, våde Led for Alleens Ende og så ind i Byens Udløber, Jærnbangegade, der gabede ham i Møde som en tom Tunnel. Tågen hang der inde mellem de høje Huse - Brostenene blinkede pletvis - våde som en lang Række Gopler. Pludselig lyttede han - fjærn Dansemusik lød ned til ham - overmodigt truttende Horn, skingrende Violiner, jodlende Fløjter - -

Han vaklede et Øjeblik, så rev han Leddet op, sprang over de vædebrune Skinner, løb op gennem 133 Gaden, svingede om Hjørnet ud på den åbne Plads ved Banegården.

Teatret strålede ham i Møde, Etage over Etage, som tre skinnende Rækker af Lys, fritsvævende i Mørket, mens Musikken bruste hen over den øde Plads over mod den lave, lukkede Stationsbygning.

Skygger hvirvlede hen forbi Ruderne i evig Vexlen, som i et Kalejdoskop, Violinerne gækkede, Hornene buldrede på, forfulgt af Fløjternes lyse Triumhvind - og et Kor af Stemmer, et Sus af dansende Fødder -

- Dér var hun oppe, dér dansede hun i den oplyste Sal, mens han stod her nede i Snesølet, dansede med en anden, fuld af Varme og Fryd, i en Rus af Livslyst og Glæde - -

Og atter faldt denne Afmagt over ham, denne Følelse af hjælpeløs Underlegenhed, af hvor hun voxede ud fra ham og bort fra ham og hans - uden at han mægtede at gribe og fastholde hende - han kunde jo ikke danse, men hun kunde det, og ikke alene hun, men også alle de andre deroppe, de kunde det - det var så naturligt, så selvfølgelig, at de var der oppe i den lyse Sal, hvor Violinerne sang, mens han var hernede forladt i Sneen - men så, ved Tanken om, at hun dansede med en anden, kom Raseriet over ham igen, så stærkt at han kunde have skreget af Forbitrelse - han stampede i Jorden -

- pludselig løb han omkring Teatret, han vilde se det på den anden Side - han vilde snappe hendes Skygge mellem de andres, hun skulde vide, at hun tilhørte ham, at hun ikke således på én Gang kunde slippe fra ham - han gled i Snesjappet, var nær faldet - kom på Benene igen og standsede brat - -

Der ovre på den anden Side den dybe, sorte Grav, hvori Dæmningåen gled lydløst hen, skinnede et Lys i Murenes tætte Mørke - et rødt, ubevægeligt 134 Lys, stillestående som en Sol, stirrende ud i Natten og Tågen - - -

Alting blev stille omkring ham, Musikken svandt bort fra ham, han hørte den ikke mere, ikke Dansen, ikke de summende Stemmer - han så kun det røde Lys, der brændte for en syg, for en døende, vågende i denne Nat, da der dansedes *der* oppe, da der jubledes i Livsfryd og Trods - - -

Og frem steg Billeder for ham - Regitze, der lå og pintes på sit Smærtensleje - og Moder, den Nat hun døde - da han løb gennem Gaderne efter Lægen - og så lignende Lys brænde - da Byen var som forvandlet til ét Sygehus, hvor de døde i Flokketal -

- Pludselig faldt Musikken ind, durende i hans Øren, så han foer sammen som for et Tordenskrald - atter jubledes Stemmerne, atter susede Fødderne hen.

Det jog ham gennem Marv og Ben - det var, som han i en eneste samlet Sum oplevede sit Liv påny - Ruden derovre skinnede ham i Øjnene som et sønderrevet, blodigt Hjærte, og Musikken hvinede over lians Hoved som Knive, der slebes til dets Pinsel - - så svandt atter alting bort for ham - Minderne om de døde og Minderne om Lull - Natten om ham, dens Tåge og Tø - tilbage blev kun Musikken, som nu spillede fjærnt borte, et Sted højt oppe i Himmelrummet, og Ruden, der tindrede ham i Møde som et lidet, blodrødt Punkt langt ude i Natten - tilbage blev kun disse to, de eneste i Verden - Dansemusiken og den dødssyge - - -

Da faldt det pludselig som et knusende Lod ned på hans Hjærte: er du gal? er du gal? står du ikke her og fabler om Uretfærdighed mod de døde, om Livets Letsind og Grusomhed - og så - er det for de dødes Skyld, du skælver af Harme? er det for de dødes Skyld, du står her og lurer og lytter? er det ikke for din egen, for dig selv? er ikke dit eget Hjærte fuldt af Begær mod dette hensynsløse Liv og 135 dets Lyst, af Begær efter hende - hun, som nu danser der oppe i Lyset og Musikken - danser med en anden?

«Skinsyg! skinsyg!» skingrede det i hans Øren - «skinsyg,» spillede Musiken spottende - «skinsyg,» glødede den røde Rude - «skinsyg, du, som vover at stå over for mig som Broder, du, som har Hjærtet fuldt af Forræderi imod mig og af Længsel mod mine Bødler deroppe» - «skinsyg,» klukkede det hånlige fra Åens Vande, «skinsyg,» dryppede det som Tårer fra Tagets Rander.

I et eneste svimlende Nu så han det hele - Sandheden fra først til sidst - så foer han op og styrtede af Sted som vanvittig - gennem Sneen, over Skinnerne, ud gennem Alleen - hjem! - forfulgt gennem Mørket af Musikens triumferende Jubeltriller.

136

V.

Tue og Lull kom gående over Sønderbro den følgende Eftermiddag i Gråvej og Sjap. Lull havde foreslået, de skulde gå den Vej, og Tue havde ingen Indvending gjort. Han var ganske bleg, han havde ikke sovet én Time i Nat, efter at han havde gjort den store, den frygtelige Opdagelse - at Lull havde Ret, at han var skinsyg, at det var det, der lå til Grund for det hele.

Åen gled hen der nede under Brobuen, gråblank, fuld af sejlene Isflager - længere ude svandt den i de snestribede Enges Fladhed i den drivende Dis. Luften var vinterklam, tung af truende Sne. Men Tue mærkede intet, han stirrede kun ind i dette ene, dette eneste ene, der pludselig havde afsløret sig for ham i Går der nede under Teatermuren, under Mu sikens Spil - dette sit Forræderi mod de døde, sit hensynsløse Hykleri - men det var endnu ikke som levende for ham, han begreb det ikke, det var som en ond Drøm, umuligt.

Men Lull gik rank og let ved Siden af på Flisen, med Hænderne presset ned i den stramme Kåbes Lommer - hun så ud for sig med strålende Øjne og fortalte ivrig og glad om Ballet - om hvor hun 137 havde danset og moret sig, og hvor sent de var kommet hjem.

Tue hørte det altsammen fjærnt fra - som gennem en tæt Tåge - og han følte sit Hjærte syde af Had imod hende, hun, som havde drevet ham ind i denne Skændsel og Gru ved sine Favntag, sine Kys, ved at vise sig for ham i denne Dragt og derpå gå bort for at danse med andre - og som nu gik her og bespottende fortalte ham om sin Morskab med disse andre, den, der havde voldt ham sådan Kval. Der kom en Kavalier imod dem midt på Broen mellem de svære, grå Granitbalustrader - en lille, spænstig Skikkelse i gråblå Overfrakke med røde Kinder, klare, små Øjne, spids Næse og selvfornøjet Mund - da han opdagede Lull, lyste det op over hele hans æblerunde Ansigt, hastigt rev han Hatten af og bukkede, sirligt, indtrængende, med de rødkantede Øjne dvælende kælent på hende.

«God Dag, Frøken.»

«God Dag,» nikkede Lull med sit skælmske Smil.

Tue fortrak Ansigtet - idet Kavaleren havde revet Kuppel hatten af sit glatslikkede Hoved, var der slået en Sky af Parfume i Vejret, som havde han trukket Proppen af en Eau-de-Cologneflaske.

Lull så lystigt på ham: «Ja, det var fælt.»

«Hvad var det for en Fyr?» spurgte Tue med rynkede Bryn, idet Kavalerens Ryg fjærnede sig, lang somt, beklagende.

«Å - det var en af dem fra i Går.»

«Han!» Tue standsede.

«Ja, han.»

Tue stirrede på hende - så de *sådan* ud, hendes Kavalierer? dem han havde følt sig underlegen, dem for hvem han måtte vige - dem -

«Var det med sådan en, du dansede?» udbrød han med dirrende Stemme. Lull blev lidt rød.

138

«Nå Herregud, Tue - hvad skal jeg gøre? jeg må da danse med dem, der er der?»

«Så de allesammen ud som han?»

«De fleste,» sagde Lull med et halvt Smil.

De fleste - det var, som vågnede Tue op af en tung Døs - de fleste, som *han* dér - og *deres* Selskab var det, hun foretrak for hans, for deres Skyld var det, hun svigtede ham og lod ham lide al det, han havde lidt i denne Nat, til dem gik hun fra ham, hensynsløs, uden at agte på al det, hun vidste, var hans inderste Vilje - dem vilde hun hellere tale med end med ham.

«Ja, det er virkelig Selskab for dig!» udbrød han skælvende af Harme - og bidsk lagde han til: «den *store* Professors Datterdatter.»

Der kom et lille, blåligt Glimt i Lulls Øjne, men hun bed sig i Læben og tav. Dér fik han sig hævnnet for de mange Gange, hun havde pralet ham for meget af den Professor og irriteret ham med hans Teorier.

«Vil du ikke nok sige mig, hvad godt du finder ved sådan en Fyr?»

Lull så på ham med et forunderligt koldt, næsten truende Blik.

«Jo, det skal jeg gærne sige dig, Tue - han er blandt andet ung - han og hans Lige.»

«Ung -» det gav et Sæt i Tue - «hvad vil det sige?» bruste han op.

Lull svarede ikke, hun gik og så lige ud for sig, hun var blevet bleg, og Furen var fremme mellem Brynene.

Ung - og det vovede hun at sige til ham, at foreholde ham som en Bebrejdelse, at denne rødkindede, vigtige Fyr, der så således på hende med de frække Øjne, at *han* var ung, at - - «skinsyg», «skinsyg», hviskede det pludselig med en dæmpet, hånlig Stemme - det gav et Ryk i ham - så, hvor 139 var han nu igen, hvad fablede han nu atter om - havde han da glemt - skinsyg - skinsyg på *ham*, på denne - - - ung - ja, han havde såvist ingen Vanskelighed for at være ung - hvilket Liv havde han vel levet, der kunde tilintetgøre denne Ungdom, hvilken Tanke havde han vel tænkt, der kunde standse hans Fod i Dansen? men at hun sagde det til *ham*, han som -

Han så sig omkring og opdagede pludselig, at de gik ned gennem Alleen, den gamle Allé til hans Barndomshjem - og det vovede hun, herhen vovede hun at føre ham, snildt benyttende sig af hans Åndsfraværelse - herhen hvor han altid havde vægret sig ved at gå med hende - og det i Dag, nu -

Og se nu til hende, rødmede ikke atter hendes Kinder, duggedes ikke hendes Øjne, som skulde hun til at begynde igen -

«Vil du tie stille!» foer han op.

«Men Tue da -»

«Tror du, jeg vil høre det Pjat her?»

De gik lige forbi Huset, Lull så det, hun udstødte en kort Lyd og vendte Hovedet bort. Men Tues Øjne fløj spejdende hen over den tætte, vedbendgrønne Facade under det rødbrune Tagskæg - han så Ovnilden blusse bag Ruderne mellem de mørke Gardiner og skimtede en svær, brun Hårknode derinde.

Så tog han hastigt Øjnene til sig, han turde det ikke - nej, nej, han måtte ikke se derind, han som havde forrådt det, forrådt sit Hjem til hende, der nu gik her ved hans Side i svulmende Glæde over, hvad hun havde gjort i Går - der oppe i Dansesalen, dér havde været samlet al det, han hadede inderst og stærkest, alle hans og de dødes Fjender, og dér havde hun været iblandt - hun, som han havde bedt om at være sin Else -

Videre gik de, og foran dem bredte sig Granskoven 140 op over Bakkerne som et grønt, filtet Tæppe mod den grå, skyede Himmel - men bagved forsvandt hans Hjem, hans Sjæls eneste Tilholdssted på Jorden, det, hun havde berøvet ham, hun, som var kommet til ham og havde rakt ham sine Hænder til Hjælp og Trøst. Han følte Hadet voxte i sig: hun, som havde voldt, at han måtte gå forbi sit Hjem angst og brødebetyngt, en Forbryder forbi sine Ofre - og som havde danset i en fremmeds Arme i Går - hans Tanker irrede efter Våben til at ramme hende med, såre hendes sorgløse Ubekymrethed. Pludselig skød den røde Rude brændende op for hans Øjne, og han udbrød:

«Dér - i Går, mens I dansede, lå der en syg lige overfor ved Åen - jeg så det røde Lys skinne.»

«Tue, var du dernede? Var du nede ved Teatret?»

Et Tag om hans Arm, og han så lige ind i Lulls lysende Øjne.

Så, hvad havde han nu dér gjort - forrådt sig, fortalt det hele, sit Frafald - til hende, til hende selv. Han rev hæftigt Armen til sig

«Jeg gik en Tur, der var lummert hjemme på Værelset.»

Lull så på ham: «Å det er *det* -» så slap hun ham og smilte, hun slog sagte Hænderne sammen, idet hun nynnede betydningsfuldt.

Tue så forbitret på hende - så - *tvunget* ham til Forræderi havde hun, og nu nød hun triumferende sin Sejr - hans Smærte, hans Nedværdigelse -

«Tror du ikke, den syge har haft en glædelig Nat?» udbrød han med rystende Stemme, «tror du ikke -»

«Å hvad -» Lull strøg hurtigt Håret tilbage fra Panden, «det kan vi da ikke gøre for - hvad vidste vi om det? skønt - nu du siger det, husker jeg nok, at jeg så Lyset, da vi kom kørende, og da gjorde det også mig ondt.» 141 «Men *alligevel* gik du op og dansede?»

«Ja Herregud - det glemte jeg virkelig, så snart jeg hørte Musiken.»

Tue så på hende - glemte det, da hun hørte Musiken - han fik på én Gang en afsvalende Fornemmelse - ja, se dér var det, dér - det der hed Ungdom, det at danse lystigt væk i Brus og Musik hen over de syge, hen over de døende - det der var så herligt og stort - det Lull beundrede så meget - det som han kunde, Kavaleren før - og som Lull kunde og alle de andre deroppe - men som *han* ikke kunde - Nej - det var at ånde lettet op - nej, det kunde han ikke, så vidt var han dog ikke kommet - deri bestod hele hans Jammer, han som dog - ja, men også hans sidste Rest af Trofasthed og Ære - så dybt sunket som de andre var han ikke - ti han var ikke ung.

Nu gik de ind i Granskoven - grønne og tætte stod de tavse Nåletræer om den stejle Sti, der løb op ad mod Bommen ud til det åbne Land - de optårnede Skyer sås imellem dens skrævende Stolpeben. Grantoppene pegede stille mod den tunge Himmel, en Spætte hamrede langt inde i det grønne Skjul - tik-tak-tak-tik -. Her var slibrigt og vådt, Lull stak sin Arm ind under Tues, han lod det roligt ske, han så ikke på hende, hans Hjærte var fyldt af kold Foragt mod hende og hendes. Så var de oppe, gik igennem Bommen og ud på Landevejen.

Men denne Opstigning gennem den gamle, fortrolige Skov havde vakt et Mylder af forvirrede Barndoms minder i hans flakkende Sjæl.

De gik langs Rækværket, hvis Jærnstang mellem de røde og hvide Støttestene løb hen over Grøften - neden under det, bag Granskovens grønne Skrænt, lå Byen, tilsneet og smudsiggrå, pletvis krybende op ad de disede Banker på den anden Side. Kysterne 142 svandt hen i Tåge ude langs Fjorden, i hvis grålige Dyb et enligt Sejl gled hen.

Landevejen drejede, i en stor Bue svingede den ind i Landet, og bred og lige, spejlende den hængende Himmel i sine Sølepytter, løb den imellem en Række knudrede og bøjede Popler, stadig mindre og mindre, ud i Horizontens Tåge.

Lull havde sluppet Tues Arm, så fik han da endelig Fred - nu gik de hver på sin Side Vejen, langs Grøftekanten, hvor der var en Smule tørt, ind mod Græsset, omhyggeligt søgende efter farbare Steder. Markerne gled dem forbi mellem Stammerne, sorte og nøgne, Krat skar hen over dem i strittende Bælter

- af og til lå der et Hus i sin Køkkenhave med det våde Halmtag melankolsk ned over de grå Mure. En Krage blev ved at følge dem, svømmende frem mellem Poppelkronerne.

Hvor ofte havde han ikke gået ad denne Landevej med Moder og Regitze slige kolde, våde Martsdage

- hvilken Fred var der ikke i at fordybe sig i de Tider, da han levede mellem Mennesker, der forstod ham og ikke vilde ham andet end vel. - Men turde han komme til dem, han, den frafaldne, plettede -?

Han så uvilkårlig over på Lull og mødte hendes Øjne, hun smilte.

«Nå Tue, det må da endelig være dig til Behag dette her, at vi nok så anstændig må trave hver på sin Side, og jeg slet ikke kan komme over og få fat i dig.»

Få fat i dig - o Gud, hvor var hun fræk - at hun endnu dristede sig til - og så - nu begyndte hun påny at fortælle om Ballet, sættende Fødderne frem med små, lette Trin, som dansede hun endnu, ganske ubekymret om Regnpytter og Smuds og leende højt af sin egen Fortælling.

Han gav sig til at gruble over hendes Væsen - hvorledes det skød al Bekymring fra sig så let, som 143 Gåsen skyder Vandet, blot rank og knejsende stævnede bort fra Natten mod den morgenlysende Blomsterbred - det gjorde hende ondt, da hun så Lyset, men da hun hørte Dansemusiken, glemte hun det - hun agtede intet andet i Verden end sin egen Lyst, for den måtte alting vige, der var ikke anden Stemme i hende end dens. - Nå, hun kunde jo også sagtens være let til Mode, tilfreds, hun havde jo sejret, nået sit Mål, gjort ham til en Vånd i sine Hænder, lokket ham bort fra de døde - men at det var muligt - at han *havde* ladet hende vinde så vidt, at han ikke havde stridt imod og holdt bedre over sig og sin Ære - udleveret sig og sine døde så glatvæk i hendes Hænder - hvor kunde han dog have ladet det ske? Hvor fandtes den Straf, der var hård nok for ham?

Han hørte, hun spurgte om noget, men svarede ikke, forstod ikke en Gang, hvad det var - - han havde ladet hende skalte og valte med sig, som hun vilde - han havde troet, hun var et Barn, uskyldigt og lunefuldt som det - og så - å, at han havde ladet sig *således* narre - og nu - hvorledes skulde han nu fri sig fra al det, hun havde redet ham ind i, og vende tilbage til sit sande Liv, til Troskab og Pligt?

Han stirrede ned for sig - hvert Skridt på denne Vej kaldte jo Minder frem om fordums, lykkelige Dage, der bedende strakte Armene ud imod ham, men hvorledes nå tilbage til dem?

Lull spurgte igen, men fik atter intet Svar, han følte hendes Øjne på sig, men så ikke op, og med Tilfredshed mærkede han, at hun endelig tav. Og da han skottede over til hende, stjålent, hurtigt, så han, hvorledes hun gik med bøjet Hoved og så ned for sig - se så lille Lull, du skal dog ikke tro, jeg så ganske uigenkaldeligt er i din Vold - du skal få at mærke, at det, du troede dig et Middel til glad 144 Triumf, med Et kan vende sig imod dig som et stikkende Sværd.

Han sænkede atter Hovedet, og en træt Sløvhed gled ind over ham - han så kun den sølede Jord foran sig, der forsvandt under hans Fødder, og hørte kun hendes sagte Trin.

Det skumrede. På bægge Sider sænkede de store Skove sig ned mod Dybdalen og Mørkedalen; ensomt gik de på den høje Landevej mellem Skærvebunker og Vej bukke.

Det raslede bag ved dem i Stilheden - en Bondevogn kom kørende i fuldt Trav, Tue så lige Hestenes sorte, dukkende Hoveder, så rumlede den forbi dem, Bonden gyngede stormægtig og bred på sit Sæde, Hjulene sprøjtede Skarn og Smuds til Højre og Venstre

- så fjærnede den grå Kavajryg sig hastigt op imellem Skovene.

Tue huggede efter Vognen med sin Stok - «den Tølper!» - han så over til Lull, hun var helt tilsølet og var standset under en Poppelstamme for at pudse sig. Han tøvede lidt, så gik han langsomt hen til en Bænk, der rygløs og tynd stod et Stykke ude fra Vejbredden, over de bratte Skrænter ned mod Dybdalsslugterne.

Foroverbøjet støttede han Stokken på Brættet. Lull kom hen til ham og satte sig foran på Bænken.

Høje og sorte steg de skovklædte Banker op fra Mørket, Tågen drev hen over dem - længere nede hang den som et tyndt, perlegråt Slør, stundum dukkede Top ved Top frem, så sløredes atter de utilgængelige Dybder.

Ubevægelig stirrede Tue ned i dette Svælg af Skov og Mørke. Tågen svævede, Trætoppene kom og svandt

- en rå Kulde åndede op imod ham, en Duft, ram af sur Bark og Millioner fugtige Grene -

- han sank længere sammen over Stokken - det var, som gled hans Hjærte fra ham der ned i det 145 dybe Øde, i den urgamle Stumhed og Kulde. Al hans Sans forgik, han følte det, som levede han ikke mere - -

- Dæmrende fik han en Fornemmelse, som havde Landet der nede samlet sin tunge Sjæl i et Par intense, stirrende Øjne - han så ned og lige ind i Lulls, hun havde drejet sig om og så på ham, med et Udtryk så håbløst bedrøvet, så uforstående trist, at han uvilkårlig udbrød:

«Hvad er der?»

«Å ingenting -» Lull trak på Skuldrene og vendte sig om, han så hendes lyse Hårknude mellem Pelskraven og det sorte Slør. Bagved lå det mørke Land.

Hans Hænder kom til at ryste om Stokken; snart en Time havde de ikke talt til hinanden - nå, det var godt nok til hende - men - dette blege Ansigt, disse Øjne - havde hun ikke villet haft ham med på det Bal? - Snak!

«Skal vi gå?» spurgte han kort.

«Ja,» Lull rejste sig.

Vejen sank ned i en Kløft, Skoven dernede forsvandt under de fra bægge Sider Skrænten sammenludende Træer. Herinde var Jorden ganske opblødt, deres Fødder sank i til Anklerne i Skarn og Sne - så kom de atter ud i åbent Land, Vejen løb foran dem over en hvidmalet Bro og videre op ad en Banke, ad Kolding til.

De stod lidt ved Broen og så der opad. Så udbrød Lull pludselig, ud for sig, som talte hun i Tanker:

«Jeg forstår dig ikke, Tue - du brød dig jo ikke om mig - du vilde jo ikke have mig -.»

Tue så på hende, mistænksom - hvad nu? hvad mente hun? han var lige ved at spørge, men bed sig så i Læben - nej, ikke spørge. -

De gik op ad en Sidevej til Højre - foran dem, ved Opgangen, mellem Skræntens hældende Træer, 146 holdt der en Vogn højt mod den skyede Himmel, fuld af struttende Brændestykker - dens dyndede Hjul spærrede næsten hele den smalsporede Vej, og de måtte gå ind på Marken for at komme uden om den. Hesten ludede foran i Seletøjet med Manke og Hale flyvende i den rå Blæst, og lænet op imod Fjælet stod en gammel Bonde, sløvt sammensunken - hans Hage hvilede på de korslagte Arme og hans smudsige, rynkede Oldingeansigt stirrede på dem mellem de kødrøde, mosgrønne Brændestykker. Trælugten pirrede fugtig-tørt i Næsen.

Lull standsede og så lidt på ham, og da Tue vendte sig længere henne på Vejen, stirrede endnu dette døde Ansigt efter dem.

Så lå Vejen foran dem flad og opkørt mellem gule Marker, snoende sig ud og ind i store Buer efter de spredtliggende Gårde. En blålig, fugtig Tone trak sig hen over de grå, hængende Skyer. Gavlvinduet i Gården der ovre ved Vejen ned mod Skovene til Byen blev mørkeblåt - så begyndte det at sne - løse, lette Fnug dansede hen gennem Luften.

I det samme kom han til at se på Lull, og i et Nu slog de ned i ham, hendes Ord der nede fra Broen: «du brød dig jo ikke om mig - du vilde jo ikke have mig» - den Nat, den Nat, da hun blev hos ham, da hun stod i Vindueskarmen og stirrede på ham med de Øjne under det snefyldte Hår - Ofelia - Ofelia - «vilde ikke have mig» - et Øjeblik blev han sig bevidst, men strax derefter som bedøvet - ti det var jo umuligt.

Der stod en Brønd ved Vejen med en lang Stang ragende sort op mod Tøvejrets Aftenhimmel. Lull var gået derhen og havde bøjet sig over Træværkets skørnede Rand. Tue fulgte uvilkårlig med, men da han mødte hendes Øjne der nede i det dødsblanke Spejl, trak han hastigt, forvirret sine til sig - han gik op på Vejen.

147

Men hvad var det for en Lyd, en underlig hul huggende - halvkvalt - som under Jorden - en indespærret Hunds Gøen? kom den ikke fra Gården derovre?

I det samme stod Lull foran ham, bleg med knyttede Hænder, rystende over hele Legemet.

«Tue, jeg vil sige dig det, jeg holder det ikke ud, jeg finder mig ikke i det, som du behandler mig.»

Han foer sammen og stirrede på hende - så, var det da muligt, det forfærdelige, han havde opdaget, han havde troet at opdage - at hun - at hun vilde -

«Du vil ikke se på mig, ikke det mindste, og i over en Time har du ikke talt til mig, ikke ét Ord, jeg har spurgt, men du har ikke svaret - men jeg vil sige dig, jeg *finder* mig ikke i det, jeg *finder* mig ikke i det!»

Hun stirrede vildt på ham, hun knugede Hænderne, så Knoerne hvidnede mod Pelsværkets sorte Kant.

- selv vilde - vilde - Regitze, som lå i sin Seng og stirrede på Magisteren - og hun, Lull, skulde -

«Jeg *har* bedt dig om at gå med mig på Bal, men du vilde ikke, du sagde - du sagde - å Gud!» hele hendes Ansigt skælvede i Hulken, «men når du ikke vil, og du behandler mig sådan og så - så går jeg på Bal, hører du, så går jeg!»

Hun stampede for ham i Jorden.

«Og det *vil* jeg have Lov til, jeg vil ikke altid sidde inde hos dig og læse alle de Bøger og høre på al det - og du skal ikke pine mig sådan, når du alligevel ikke selv - - og jeg vil *have* dig, vil jeg - jeg vil have Lov til at kysse dig, når jeg har Lyst, og jeg har altid Lyst og -.»

Kysse dig - have dig - når du alligevel ikke selv - var det sandt, var det tænkeligt, at - en Jomfru - der -

148 «Men jeg vil sige dig noget: det går ikke - nej, det gør ikke - nu har jeg jo prøvet det andet, men det bliver bare værre og værre, du rejser op til Torup, og du ser ikke ind til mig og du - å,» hun brast i Gråd, fortvivlet hulkende.

Det andet - rejser op til Torup og - så, dér var den Lyd igen - «å hå hå hå hå hå!» - hvad var det dog - hvad var det? han vendte Hovedet lyttende

- en pludselig Angst snørede hans Strube sammen, der brød en ubevidst Kval frem fra hans Hjærte, et dunkelt, forvirret Minde -

«Nej, der er ingen anden Udvej - det *kan* ikke nytte at vente, og jeg vil heller ikke vente - du *skal* elske mig, Tue!»

Elske - hvad var det for et Ord? pludselig, som en Gnist fænger i tørt Hø, fængede det Ord i ham - uvilkårlig kom han et Skridt frem, med stirrende Øjne -

«Du skal elske mig, Tue, sådan som jeg elsker dig, og hvis du ikke vil, så skal jeg *tvinge* dig dertil!»

Elske - hvad? det *var* sandt - hun *havde* villet - hun havde - det gav et Ryk igennem ham

- at hun *vovede* det, vovede at sige det, nu - hun, som i Går - som -

«Du *skal* elske mig, Tue!»

«Vil du tie stille!» skreg han.

«Å hå hå hå hå hå!»

Han foer sammen - det var Hoste, Hoste, frygtelig Blodhoste - Hoste som Regitzes -

«Nej, jeg vil ikke, nej, jeg har tiet længe nok, og det er blevet værre og værre, nu *vil* jeg ikke tie mere, du *skal* elske mig!»

«Jeg vil ikke høre det Ord!» han løftede den knyttede Hånd.

«Jo - jo! Elske, elske, elske!» skreg hun, dirrende 149 over alle Lemmer, mens Tårerne strømmede hende ned ad Kinderne.

«Å hå hå hå hå hå!»

Tue vendte sig - hør, ja hør - dér var den igen, Hosten fra de endeløse Nætter, fra hine Rædselsnætter før Søsters Død. - «Å hå hå hå hå hå - å hå hå hå hå hå!» - han gik hastigt frem ad Vejen, draget mod Hosten - som i Blinde.

Men i et Spring var Lull atter foran ham med tindrende Øjne og knyttede Hænder.

«Nej, nej - du kan tro, du skal ikke slippe fra mig sådan - jeg skal nok nå dig, og dem skal jeg også nok nå, dem!»

«Hvem?» Tue standsede, han så på hende som gennem en Tåge.

De stod lige uden for Gården, som lå dér fast og lukket i ensomt Mørke med sine lave, grå Længer under det tunge, sorte Tag. Porten var låset, alting var stængt, kun Staldens korsformede Glugger stirrede blindt ud over Vejen.

Det begyndte at sne tættere, som hvide Pletter over Taget og et hvidt, dansende Slør ude over de brede, våde Marker.

«Nå, så det tror du, jeg ikke véd!» skreg hun med de flammende Øjne lige ind i hans, «hvem der er Skyld i det hele, i at du behandler mig, som du gør - jo, det kan du tro, jeg véd - og du kan tro, jeg skal ramme dem, det døde Pak!»

Tue stirrede på hende, det var, som svigtede Bevidstheden ham, som svandt alting bort for ham - Pak - -

«Ja, Pak sagde jeg - netop Pak - for det er mig, du skal elske, mig, mig og kun mig!»

«Å hå hå hå hå hå!»

«Jeg hader dem, hader, hader, hader dem - og jeg skal udrydde dem, skal jeg, udrydde dem - jeg spytter på dem, jeg -.» 150 «Å hå hå hå hå hå!»

De stirrede et Øjeblik på hinanden - det gav et Sæt i Lull, først nu hørte hun det - hun vendte sig hurtigt, men i et Spring var Tue over hende, fik hende fat om Armen - hun sled til, men han holdt fast, slæbte hende med sig tværs over Vejen tilbage til Gården, tilbage til Hosten - hun skulde høre den - hun skulde høre den - hun, som - det var Fader, det var Moder, det var Regitze - det var den syge fra i Går, bag den røde Rude - hun skulde høre den, Dødshosten, hun -

«Å hå hå hå hå hå!»

- en hvinende Jamren, sprudlende fuld af Blod

- og så atter -

«Å hå hå hå hå hå!»

og i Ekko -

«Å hå hå hå hå hå!»

hostende tilbage fra det snævert indesluttede Gårdsrums nøgne Længer - en gungrende Mangfoldighed af Hoste -

Tue stirrede ud for sig med vidt opspilede Øjne, det hostede, det hostede fra alle Kroge af Marken, Døden skød op af Jorden, ud af Luften, Døden allevegne - Gårdens Tage trykkede som Ligkistelåg ned over de kalkgrå Mure - - -

Lulls Hånd rystede i hans, han knugede den fastere, hun skulde høre, hun skulde høre - Bjærgfyrrer der henne ved Gavlen, se, var den ikke en Helhest - som den nu rørte sig, rettende sig på sit eneste, knoklede Ben og skydende puklet Ryg, som biede den kun på en Rytter for i hastende, haltende Trav at humpe af Sted gennem de æltede Marker, gennem det stadig tættere Snefald, af Sted ind i Natten, ind i Mørkelandet - og Rytteren, var han ikke derinde?

Lull vendte sig bort, hendes Ryg skælvede for 151 hvert Hostestød, men han knugede Fingrene hårdere om hendes Håndled.

«Å hå hå hå hå hå!» så et Gisp, et Glam - som af en Hund - - -

Han så Lull snurre rundt, sansede lige hendes Ansigt, hvidt som en Dødnings, hendes tindrende Øjne og løftede Hånd - så fik han et Slag i Ansigtet så voldsomt, at der dansede Gnister for hans Øjne, og han tumlede tilbage.

Han slap hende, og hun fløj ned ad Vejen, bort i Mørket -

Han greb fortumlet omkring sig - hvad nu - hvad var det?

«Å hå hå hå hå hå!»

Han løb fremad som jaget af en pludselig Angst - og standsede - en Skam faldt over ham, en Gru så han sank i Knæene - du gode Gud, hvad havde han gjort - pint hende som en Bøddel, slæbt hende hen at høre på det, han vidste, hendes livsfyldte Hjærte ikke kunde udholde at høre - *pralet* af Hosten derinde, af den dødssyges fortvivlede Kamp for Luft og Liv, af Fader og Moder, af alle de døde, af Døden selv - for at hævne sig på hende, fordi hun gik på Bal, uden han vilde det, fordi -

Han vaklede ned ad Vejen - dér stod hun ved Nedgangen til Skoven, foran hvis sorte Svælg Snefnuggene fløj i rastløs Hvirvlen, og stirrede imod ham med store, tårefulde Øjne.

«Tue - slog jeg hårdt?»

Han svarede ikke, rystede kun på Hovedet og vaklede videre ned ad Vejen - til han standsede - overvældet, med Stokken boret ned i Jorden.

«Ja, så skilles vi altså,» han fik det frem med Møje.

«Skilles -» det gav et Sæt i Lull, hun kom hurtigt et Skridt frem.

152

«Ja, skilles -» han nikkede ud for sig, det måtte jo gøres først, det.

«Nej!»

«Nej?»

«Ja, jeg siger nej - tal ikke til mig om at skilles - det gør jeg aldrig!»

Hun stirrede på ham - bleg, med fanatisk lysende Øjne, viljekraftigt bestemte.

«Aldrig -» han så lidt på hende, så knækkede han sammen, hun vilde ikke - «men i Jesu Navn, hvad vil du mig da?» skreg han.

«Jeg vil frelse dig!» råbte hun med tindrende Øjne.

«Frelse mig -» han forsøgte et bittert Smil.

«Ja, frelse dig,» gentog hun - hun vendte sig hurtigt bort, som i Gråd.

Frelse - det luede et Øjeblik op i ham, men så sank han atter sammen, opgivet - det var forbi, det sidste, der var ikke mere at tænke over, hun vilde ikke.

Og tavse, uden et Ord, fulgtes de ind i Skoven, ind i det ventende Mørke - fjærnt bag ved dem skingrede endnu den døendes Hoste.

Han sad der hjemme ved Vinduet i sin kolde Stue, hvor der ingen havde været den hele Dag, og hvor derfor Ilden forlængst var gået ud, sad som tryllebundet og stirrede ind i dette: at hans Brøde var endnu langt større, hans Evne til fræk Selvförblindelse endnu langt stærkere, end han havde anet, selv i hint frygtelige Øjeblik nede under Teatermuren i Aftes, da han dog mente at have tømt sin Nedværdigelses Bæger til Bunds - at mens han stod dér som Dommer tvingende hende til at lytte til Sandhedens Røst derinde, var det ham, der løj sig allerlængst bort fra Sandheden, han, som benyttede sig af den døendes højeste Jammer til at skaffe sig Hævn for sin egen 153 Svaghed, for sin egen Afmagt under hendes og Livets Vilje. I et Nu havde dette pludselige Slag i hans Ansigt, dette Slag fra Pige hånd, fra hendes Hånd, som så ofte havde kælet og klappet for ham, søndersplittet Sløret og ladet Sandheden lue ham i Øjnene.

Det var en Gru, der strømmede igennem ham, som én svidende Tugtelsens Drik, der i ædderbitre Dråber åd sig ind til hans Hjertes inderste Celle. Og han sad der tilbage, som tom, som nøgen, som ædt hul for hvert, selv det ringeste, Menneskeværd.

- Men det var umuligt - det var umuligt, at han kunde være så dybt sunken, at ingen var dybere end han. Og som en, der skal begraves under Muld, i vild Angst snappende efter Vejret, fægtede han for at komme op, fægtede efter et Greb, han kunde klynge sig fast og hæve sig ved.

Da lød de pludselig i hans Øren, hendes Ord der oppe fra Landevejen, med den skarpe, skingre Stemme, hvormed hun havde råbt dem: «Jeg hader, hader, hader dem - det Pak - jeg spytter på dem - jeg -»

Og i et Nu var han oppe, var det muligt - var det menneskelig Tale - havde hun talt sådanne Ord, hun som fulgtes med ham, hun, Lull - «jeg skal udrydde dem, ja, udrydde dem - for det er mig, du skal elske, mig, mig og kun mig - og hvis du ikke vil, skal jeg tvinge dig dertil.»

- det var altså *det*, hun vilde, *det* hun havde truet med, den store Hemmelighed, hun så længe havde gået og båret på - «*nu* véd jeg, hvad jeg vil gøre - *nu* véd jeg *det*» - den Gang efter Rejsen til Torup, da han ikke havde set ind til hende - - det var altså *det* -

- og som belyst af et Lyn lå hele deres Liv for ham fra den første Dag, hun kom til ham og påtvang sig ham, skønt han ikke vilde, og til nu, da hun åbenlyst erklærede sig - hendes Spisen- 154 med ham i Skovhuset, hendes Kommen om Søndagen, hendes Kæleri for ham - al det han havde taget for barnagtige Udtryk for, hvor gærne hun vilde være sammen med ham, og som han hemmeligt havde ladet sin Forfængelighed smigre af - al det så han nu som listige Led i den Felttogsplan, hun havde lagt mod ham og de døde for at erobre ham for evigt til sig.

Og så - mangen Gang, når han havde troet dem ret trohjærtigt sammen, havde det da mon ikke været hende en Pine at blive her i hans stille Stue mellem alle de gamle Bøger? - havde hun ikke selv forkyndt ham det der oppe? - mens hun higede bort imod Dans og Musik og lystige Kavalerer? men Klogskaben bød hende jo blive og holde ud, at hun dog omsider kunde nå sit Mål.

Og videre - hele denne dybe Nedværdigelse fra det Øjeblik, da han som noget selvfølgelig stoled på, at hun ikke gik på Bal, når han ikke vilde med, til han skuffet der nede ved Teatret deklamerede mod Letsindets og Grusomhedens Børn, og til han tvang hende ind under «Sandhedens Tugtelse» der oppe på Landevejen -

alle disse Scener, hvori han havde spillet en så ynkværdig Rolle, og hvis Skændsel nu tilfulde stod ham klar - hvem skyldte han vel dem andre end hende? - at han var blevet således - så langt lokket bort fra det, der var hans inderste Natur - -

Nej, nu steg hendes Skyld som et brusende Hav, bestandigt vældende op fra det dybe og opslugte ganske hans egen Brødes lille Ø, den, dette Hav jo tilmed selv havde skabt - listelig - bærende Muld og Grus og Plantefrø med, Bølgeslag for Bølgeslag, til den rundede sig, til den hævede sig, pralende højt i Solen, til den nu atter slugtes og forgik i det Hav, der havde født den - - -

Men nu - ja nu - var *nu* Sejren ikke hans? nu 155 da hun i et Øjeblik Ophidselse havde sønderrevet det Væv, hun lønligt havde spundet om ham i så lange Tider - nu da han kendte hendes hemmelige Veje? Jo, jo - nu var det *hans* Tur, nu stod det til ham at regere, til at lade hende sprælle under sine Hænder, som han havde måttet sprælle under hendes - og hun skulde komme dyrt til at bøde - I et Øjeblik mæt Tilfredshed strakte han sig ud i Lænestolen, svulmende af Hævn.

- Da faldt det ham pludselig ind: *er du nu også sikker - rustet til Oprejsning og Hævn? har du nu Sejren i Hænde?* du, som nylig var så langt nede - -

Han rejste sig over Ende og stirrede frem for sig, påny i Skræk.

«Du *skal* elske mig, og hvis du ikke vil, så skal jeg *tvinge* dig til det.» - Tvinge ham til det - du gode Gud, *kunde* hun det? tvinge ham tilbage i det, han just nu havde undflyet, hvis Skændsel han havde indset til sin inderste Hjærterod - ja, var hun ikke stærk, stærk som Livet selv, og var han ikke svag, svag som den fristede er - sad hendes Magt ikke dybt i hans Hjærte, ham uafvidende listet derind - o jo - jo - han så det - Nættets Masker var der alle, hele - de var blot blevet åbenbaret - hun kunde trække dem sammen om ham, når hun vilde - og hvilke Midler havde hun ikke? -

- pludselig gød der sig en blussende Hede igennem ham: den Nat, da hun ikke vilde op på Hotellet, men blev hos ham, da hun stod dér ved Sovekammerdøren og rakte Armene ud efter ham - og Drømmen, den hvidklædte Skikkelse, der bøjede sig over ham -

- Det svimlede for ham, som skødes Jorden bort under hans Fødder, og gyngede han midt i et Hav - han fornå en kvalmende Fornemmelse i sin Mund, et Slør for sine Øjne - men da skreg det igennem 156 ham - som et Nødskrig i sidste Øjeblik: det er *Livet ! Livet* du er ved at omkomme !

Og han stejlede tilbage - og han sad dér med Et, rystende med Hænderne klamret om Stolens Armlæn, i iskold Sved som efter en voldsom Karussellertour.

Han kom med Møje på Benene, hen og fik klirrende fat i Vandkaraflen, i et Glas, skænkede det klukkende Vand op og fik slugt det, koldt som det var af at stå hele Dagen i den uopvarmede Stue.

Afgrunden havde åbnet sit ildspyende Svælg lige for hans Fødder - kun et Skridt, og han var styrtet derned, ned i hendes Favn, ned i Livet, i dets fortærende Flammer - bort fra den faste Kyst, hvortil han havde reddet sig og sit Liv.

Han sank sammen i Stolen, og gennem hans Hjærne gik det ene Ord: Frelse! Frelse! Frelse! - at nu gjaldt det at redde Livet, Livet selv - nu det var så vidt, så forfærdelig vidt - at nu måtte Hævn over hende og Bod mod de døde vige - nu var det selve Livet om at gøre, hans eget Liv - om han skulde frelses - men hvorledes? - Skilles? hun vilde jo ikke, «tal ikke til mig om at skilles, jeg gør det aldrig -» og han vidste det, hun gjorde det ikke, hun havde svoret, og hun gjorde det ikke - men hvad da? Flugt? hvad vilde det hjælpe? hun vilde nå ham overalt, hun havde svoret det, hun gav ikke efter, hun gav aldrig noget op, hun havde besluttet - hun vilde nå ham, ihvor han så tyede hen og tage ham i sine sejrige Arme -

Det var forbi, der var ingen Frelse, ingen Udvej, han var redningsløst hjemfalden til hende, tabt i hendes, i Livets Vold. Frafaldet, Vildfarelsen havde været for hensynsløs stor - det kunde ikke genvindes ved Anger, det var forsent - -

Men nej, nej, nej! det *måtte* det ikke være, det kunde det ikke være - og han greb omkring sig som en synkende - Redning, Redning, Frelse - men der 157 var ingen, og han følte det, han *måtte* gå til Bunds, om hun ikke kom bort - Da pludselig - et Glimt - han skreg - han snappede efter det - han holdt det, han var frelst -

Han lå tilbage i Stolen og stirrede hen for sig, han havde set det, at der, trods alt, var Frelse, han vidste det, nu gjaldt det blot om at udføre det.

Hun måtte slippe ham - hun selv - *tvinges* til at slippe ham, selv give Afkald på ham, selv forlade ham og lade ham alene - da var Faren forbi for altid, da var han frelst.

Og han *kunde* det, ja han *kunde* det, så sandt Selvopholdelsesdriften i ham var stærk, så sandt det gjaldt hans Frelse, så kunde han - -

- Det gnistrede for hans Øjne, han knyttede Hænderne - han hungrede efter at komme i Lag med hende - helst nu strax, strax, ikke et Øjeblik var der at spille Han var blind af Raseri og Skræk - han så kun ét af to - enten måtte han eller hun bukke under - hun havde hængt sig ved hans Fod for at drage ham ned, ned i det sydende Hav, ned i dets brændende Hvirvel - men han kæmpede for sit Liv, han vilde op til Lyset og Luften - og hun *måtte*, hun *skulde* slippe!

Nu blev hun ikke mere et Enkeltvæsen, et Menneske, endsige et Menneske, der stod hans Hjærte nær, hun blev ham en ond Vold, en overvældende Magt, den han havde stridt imod sit hele Liv.

- - - -

Og Kampen begyndte, strax næste Morgen, så såre han så hende komme sig i Møde, en ganske anden end i Går, bleg, skælvende, med tårefyldte Øjne - - o, hvad havde hun dog gjort, hvor havde hun dog kunnet lade sig rive således med - hvad vilde han dog sige, hvad vilde han dog gøre? vilde det vende sig til Undergang eller Frelse?

Hun blev ikke længe i Uvished, han hug strax i, 158 ør af Raseri, blind i sin Beslutning, at hun skulde væk, blot væk - hendes prøvende God Dag blev ikke besvaret, hun fik kun et Blik i Steden - som et Dolkestød - Hun foer sammen, hun forstod det - det var Undergang - det havde vendt sig imod hende, hun havde i et Nu revet ned al det, hun havde bygget op nu snart et Ar. Og hun bøjede Hovedet og gav sig hen under hans Vrede i et Øjebliks Fortvivlelse og Anger. Men da så Svøbeslaget faldt over hende - så ubehersket, hensynsløst vildt, og det i et eneste, skrækslagent Nu lynede igennem hende, hvad han havde besluttet, og hvor vildt bestemt han var på at føre det igennem, da fik hun sin Besindelse tilbage og rejste Hovedet imod ham - nu gjaldt det at *kæmpe*, nu vilde Eftergiveness og Vigen være den sikre Død, Undergang uden nogen Genoprejsning. - Og i Hast havde hun samlet alt sit Eje til Kamp og gik ham i Møde udrustet i sin fulde Pragt, i sin Skønheds gyldne Brynje, med sit lyse Sinds Skjold og med sin Kærligheds brændende Fakkell i Hånd, svingende dens blussende Ild kækt for hans lyssky Øjne, værgende sig tappert med sit Skjold og modigt bydende sit guldpanerede Bryst frem for hans Slag - med Latter og Sang, med Fjerbusken vajende over sin Hjælm gik hun ham imod - det var jo nu hendes alt, det gjaldt, hendes Hjærte, hendes Liv.

Og han studsede og veg uvilkårlig et Skridt - hvad var nu det? det havde han ikke ventet - hvad mente hun? - og hvor pragtfuld hun var - - men da han så fik Faklens Ild lysende lige ind i sit Ansigt, flammede det atter op i ham, og han styrtede sig imod hende i alle Nattens og Mørkets Våben, i Bjørnehud og med Kølle - nå, så *det* mente hun altså at kunne imponere ham på slig Måde - jo, han skulde lære hende - kom hun ikke her så frejdig, som gik hun sin gode Samvittigheds Sag - 159 Men at hun vovede - og *mægtede* at byde ham Trods - Faren var endnu større, end han havde set - og Bevidstheden herom lagde Kraft i hans Hånd - et Slag tørnede mod hendes Skjold, så hun vaklede tilbage under det med den rygende Fakkell i Hånden - endnu et Slag drevet på i vildt Raseri - Hjælmen fløj af hendes Hoved, og hun stod der, bedøvet, forstummet, hjælpeløs fortabt i hans Vold - og det viste sig med Et, hvad der gemtes bag den prangende Rustning - en lille Pige, der fortvivlet havde stridt for sit Liv og sin Elskov - og nu besejret bøjede sit gyldentlokkede Hoved og brast i Gråd i sine hvide Hænder.

Men da vaklede Køllen i hans Hånd - hun græd, hun græd - han blev grebet af Skræk - havde han slået for hårdt? han sænkede sit Våben - og idet han stod dér og stirrede på hende, fornam han i sit Hjærte Sejrens svækkende, tilgivende Triumf og tillige en - næsten skamfuld Undren over, at det var *ham*, der havde overvundet *hende*, hun, der var af så ædel Ryrd, og dybest nede en sagte, sitrende Angst for, at han uforvarende var kommet til at knuse noget, der var mer kosteligt og dyrebart, end han vidste.

Men da rejste Lull Hovedet og gik frem imod ham - ikke mere som hans Modstander, smilende i Våbenglans, men med ydmygt udrakte Hænder og med Øjnene fulde af bønne Tårer.

Men nu gnistrede Vreden påny op i ham - *hvad*? havde han Betænkelighed over for hende, hun som havde udstødt slige Trusler mod de døde, hun som havde bedraget ham så længe og så frækt og udhulet den eneste Jord, hvorpå han kunde bo? og atter fløj Køllen mod hendes nu ubeskyttede Hoved, og forskrækket dukkede hun sig under dens Slag - jo pyt, som om hendes Tårer havde Magt til at udslette de Ord, hun havde sagt, og den Forbrydelse hun havde haft for - hun var ingen Nåde værd, og hun skulde ingen få - -

- Og dog mærkede han det bedst selv, at der var ikke den gamle Kraft i hans Arm, Hånden rystede om Køllen for hvert Slag, den skulde føre mod hendes bøjede Hoved og angste Dukken sig for ham - hans Øjne søgte hende ængsteligt - græd hun igen? og Betænkeligheder begyndte at melde sig - Overvejelser til Fordel for hende - var det overhovedet klogt - fra hans eget Synspunkt set - at fortsætte denne Kamp? var det ikke, når han således foer frem imod hende, skønt han havde set hendes ydmyge Faldentil-Føje, en åben Erklæring om, hvor ængstelig svag han følte sig over for hende, hvor farlig han anså hende for at være, at

hun så absolut måtte bort - var det ikke en Underkendelse af hans eget Sinds Styrke og de dødes Magt over ham - og var han egentlig ikke uden for Faren? vilde hun mon nogensinde mere vove sig frem til sligt - havde hun nu ikke set, hvad der fulgte, når hun bildte sig ind at kunne røre ved de Ting, havde hun nu ikke fået at se, hvad Trofasthed betyder?

- Og da brød pludselig Længslen frem efter atter at sidde med hende dér ved Bordet, i Lampens milde Lys og atter læse i stille Fred og Ro - ja, ja han kunde det - om blot - om blot - ja, om blot hun *åbent* vilde erklære, at hun angrede - angrede hine frygtelige Ord om de døde - da - ja, da kunde han atter tage hende ind til sig, og de blev Venner.

Men *angre*, det *måtte* hun, før kunde der ikke blive Tale om Forsoning - det vilde jo være ham umuligt - en Selvmodsigtelse som et Spyd midt i Hjertet på hans Liv, om han ellers vedblev at leve med hende - og det var hende jo da også let - ti hun kunde jo umulig have ment, hvad hun dér havde sagt i sin Ophidselse - det var ikke menneskelig Tale, hun dér havde ført - ja, angre dem, 161 angre dem måtte hun, men så skulde det også være forbi.

Og nu fik han pludselig sine Kræfter igen, det var jo til deres fælles - også til hendes Bedste, han nu stred - Og han gjorde et Anfald på hende mer hæftigt end nogensinde før for at opnå det strax, strax - - men hun - hun foer kun sammen, foldede Hænderne over Brystet og dukkede sig end dybere under Slaget - rådløs, fortumlet.

Hun forstod ham ikke, hun så ikke hans Hensigt - hvad så? hvad skulde han nu gøre - hun *måtte* forstå det - og han gik voldsommere på - Herregud, Tiden gik jo, og de fik ikke levet, ikke læst, ikke talt sammen - Bøgerne lå dér, støvede, ulæste, Dagene smuttede fra dem i bestandig Ophidselse og Kamp.

Han lukkede Øjnene og gjorde sig hård, han vilde ikke se hendes rådvilde Smærte, hendes forgæves Forsøg på at afværge al det, der drev ind over hende - hendes Øjnes stumme Bønner om dog en Gang at tilgive - det hulkede i hans Hjærte efter at tage hende op i sine Arme og kysse hendes stakkels, forvildede Barneansigt til Ro - men det gik jo ikke. Det vilde hævne sig siden, om han virkelig var de Ord overhørig, blot for at få Fred og af Medlidenhed med hende - og der luede næsten en ny Forbitrelse op i ham, fordi hun ikke forstod, ikke så den dog så tydelige Vej, han vilde genne hende ind på - det var jo rent galt, også for ham, at det blev ved at gå, som det nu gik - han fik jo aldrig Stunder til at fordybe sig i sit Indre, og de døde forsømtes jo rent - hvert Dagens Øjeblik gik jo med til den for dem bægge lige oprivende Kamp - - Herregud, var hun da blevet blind - begreb hun da ikke -

Og så endelig en Dag, da Fortvivlelsen havde bragt ham til at rase værre end nogensinde før, sank hun sammen under ham, faldt ned over Bordet, opløst i den vildeste Gråd: 162 «Tue, Tue - hvad gør du?» og op fløj hun med gnistrende Øjne, drevet så vidt, at hun atter fandt sin Selvstændigheds Knejsen, ligegyldig om det var hende, der havde fejlet eller ej: «jeg tåler det ikke mere - nu tåler jeg det ikke - nu går jeg!»

«Ja, ja - gå du kun,» snærrede han, han sad fastklemt i sin Stol og stirrede på hende, «gå du kun, det ser jeg helst,» men hans Hjærte hamrede ham i Halsen - gik hun, gik hun *virkelig*, forlod hun ham? men Herregud, forstod hun da ikke - og nu væltede Angsten ind på ham - pludselig - langt stærkere end han nogensinde havde anet, den vilde blive - det var, som Væggen spaltedes, og han så for sig i uendeligt Perspektiv hine Hotelværers sorte, isnende Ensomhed - hans Øjne flakkede omkring i deres Samlivs aftenstille Stue - du gode Gud, hvad *havde* han gjort - der fløj i dette Øjeblik næsten et Had gennem hans Hjærte mod de døde, for hvis Skyld han havde drevet det så vidt.

Han hørte hende allerede i Gangen rive Tøjet til sig - så tabte hun sine Bøger i et Bump - han gjorde uvilkårlig en Bevægelse som for at hjælpe hende - men greb sig i det og sank atter tilbage - da pludselig lød en Gråd derude, en hjærteskærende, vildt fortvivlet Gråd - han var henne på Tærsklen - han så hende, hulkende bøjet ind mod Væggen, i sin blå Jaket, med Bøgerne ved Fødderne,

«Lull!»

Hun så op.

«Tue!»

Hun lå i hans Arme, hulkende, stammende forvirrede Ord, og han knugede hende, stum, rystende, fast ind til sig - han havde hende, han havde hende igen.

«Tue - å, så forfærdeligt, så forfærdeligt!»

Han bøjede sig over hende, prøvede på at tale, men mægtede ikke ét Ord - rystede kun.

«Tue, jeg mente det ikke, jeg vidste ikke, hvad jeg sagde, jeg vidste det ikke - Tue, om Forladelse -»

Hans Øjne tindrede - hun havde sagt det, hun havde sagt det, de var frelst, de var ovre det, hun var hans, hans med Rette.

«Lull - lille Lull!» og han kyssede jublende hendes Hår.

Hun stirrede op på ham, vildt uforstående, gennem Tårer og Angst:

«Tue, så vil du ikke pine mig mere?»

«Nej Lull dog.»

«Tue, det var galt - jeg skal aldrig mere gå på Bal - aldrig mere - å, så forfærdeligt.»

Og hun klyngede sig ind til ham med Hovedet ved hans Bryst, rystende af Gråd, så han hurtigt måtte gribe hende om Livet, for at hun ikke skulde segne om for hans Fødder.

«Men lille Lull da - hold nu op.»

Hvad græd hun dog for? nu var de jo ovre det -

«Ja, Tue, ja - jeg skal nok - nok - - -»

Hun så op med forvirrede Øjne, rystende over alle Lemmer.

«Å Tue, Tue.»

«Så, så, Barn.»

«Men, Tue, så må du - så må du love mig én Ting.»

«Hvad da?»

«Tue - at jeg må - at jeg må -» hun svælgede Gråden, «få Lov at komme - med ud til - Mester Linné.»

Hun lænede sit Hoved træt ind til hans Bryst.

Tue smilte.

«Må jeg ikke, Tue?»

«Jo, jo, Lull, vist må du så.»

«Nu i Morgen?»

«Ja, i Morgen.»

----- 164 Tue og Lull kom gående ud gennem Skovgade ad Mester Linné til.

Det var en blød og diset Aften. Luften var sval og lind at ånde, Jorden skørnet og knasende at træde, det sivede og dryppede allevegne - det var, som den sidste Rest af Vintren tødte bort.

De fulgtes Arm i Arm; Tue kunde ellers ikke lide det, men i Aften, strax de var kommet ned i Alleen, havde Lull stukket sin ind under hans med et lille, bønligt Blik; han havde ikke nænnet at støde den bort, og nu følte han sig næsten vel til Mode ved at fornemme denne bløde Arm hvile i sin.

Til Højre og Venstre gled Slagterboderne dem forbi, stumme og lukkede i den fugtige Aften. Skoven stod oppe over de lave, skrånende Tage, høj og mørk, og stirrede ventende ud i Landet.

Inde langs Husmurene luskede en våd, pjusket Hund, ellers sås ingen levende Væsner, ene Vandets Dråbe-Dryppen hørtes.

De drejede om Hjørnet af Fabrikken og nåede ind i de gamle Pensionisters Gade, hvor Mester Linné, Tues Lærer fra Barneårene, boede.

Foran dem lå den ubrolagte Vej, svindende i Mørket mellem de spredte, høje Huse, der stod som i dybe Tanker med Tagskæggene ned over de indadvendte Rudeøjne. Også her var tomt og øde. Stentrapperne førte op til de altid lukkede Døre. Det åndede fugtigt fra Engenes gærende Muld, der skød sig i grønne Vige helt ind mellem Gavlene.

Tue standsede ved «Villa Sindsro» og lod Lull gå op foran - han stirrede mod det ligeoverfor liggende

Hus, bag hvis høje, dunkle Rude et hvidt Hoved sås mellem de tobaksbrune Gardiner, ubevægeligt sænket mod Brystet.

Denne Gades livsfjerne Stilhed kom over ham med al Barndomsmindernes Magt, og i pludselig Angst spurgte han sig selv: Hvad er det, du gør - fører 165 du hende, den fremmede, levende her ind i din Sjæls bortgemte Helligdomme? - uvilkårlig greb han om Metalrækværkets kolde Kugle.

«Tue, er det her?» Lull stod oppe ved Døren.

«Ja,» han løb op til hende - nå, hvad så? det var jo Fredsbetingelsen.

Og nu, da Døren faldt i efter dem med Stållåsens skarpe Smæk, glimtede forbi ham i et Blink en Aften lige efter Hjemkomsten, da han stod herude, uden at han selv vidste, hvorledes han var kommet her, blot som i Blinde drevet hid til det Sted, hvor nu den eneste af dem fra hans Barndom levede, men vækket ved den samme hårde Stållyd hastigt var vendt om - ti så fattig vilde han dog ikke være, at han måtte søge sin Tilflugt deroppe.

Han så nu atter trygt på Lull - hvilken Forskel fra da, til nu han kom her med hende ved sin Side.

I det samme klang dæmpede Toner ned til dem i den kalkkolde Gang - Mester Linné spillede sin Aftenmelodi.

De gik ind i Skolestuens tomme Stilhed - Stolene og Bordene stod hensunkne i Drømme, og Katedret knejsede ensomt højest oppe. Aftnens tågede Lys svømmede ind gennem de smalle, blændede Ruder.

Tue lukkede Døren op ud til Bagtrappen - Fortrappen var forlængst utilgængelig af Ælde - og de steg op ad dens stejle, knagende Trin. Foran i Mørket dæmrede en Dør frem. Derinde bagved hørte de Violinen klinge, højere og stærkere, i hæftige, urolige Gnidninger.

Tue bankede på Døren, der lød et Par hurtige, lange Skridt i Slæbere, så sloges den op, og Mester Linné stod i Gabet med det forpjuskede Hoved mod Baggrundsvinduet Lysdug, med Violinbuen skråt op som en mørk Kårde.

«Ej god Aften, god Aften, mit kære Barn - - og -> 166 «Jeg hedder Lull Wedén,» sagde Lull og gik ind i Stuens Lys.

- - -

Det var et Par Timer senere. Mester Linné havde spillet for dem - det var «Drick ur ditt glas, se döden på dig väntar» og andre Fredmanns-Sange - han havde altid elsket de Bellmannske Melodier - nu sad han og Tue og talte sammen henne ved Vinduet ud over Engene.

Imellem dem stod Klappbordet, fuldt af Flasker og Glas - Tues var tomt, men Mester Linné fyldte stadig sit med dirrende Hånd.

Tue skottede over til ham - i dette Aftnens kolde Lys herhenne sås det ret, hvor gammel Mester Linné var blevet, hvor gult og indsunket det lange, magre Ansigt var med de skægløse Kæbeben og Munden så smal og stram, at man syntes at se Tænderne under den. Og den store, vilde Manke, der nu var ganske grå - - det sås, hvor hårdt hans gamle Leversyge havde taget på ham. -

Mester Linné var ikke så lidt omtåget, han havde alt haft nok, da de kom, Tue havde strax mærket det på den så velkendte, stikkende Brændevinslugt, og de forskellige Whiskytoddyer, han siden havde tillavet sig «i Anledning af deres Komme», havde ikke gjort det bedre.

Han var stærkt ophidset, han talte højt og hæftigt, slog ud med den store Hånd på det magre Håndled og flyttede bestandig Glassene rundt. Hans Øjne brændte under de hvælvede Bryn med den vante, fortærende Glød.

Tue vendte sig urolig og spejdede hen i Stuens Baggrund, i hvis Mørke han skimtede Lull og Eline Petersen. Eline havde været i Stuen, da de kom, og da hun vilde forsvinde som sædvanlig, var Lull gået lige hen imod hende og havde rakt hende sin Hånd. Nu sad de tæt sammen og talte ivrig og 167 sagte, om hvad kunde han ikke høre, Mester Linnés Stemme skingrede ham lige ind i Ørene. Men han så Lulls lokkede Hoved bøjjet hen mod Elines ugledede, røde, og han rynkede Brynene.

Var det Selskab for Lull - og forstod hun det Forhold, der var imellem Eline og Mester Linné? Han havde aldrig talt til hende om det, selv ikke nu, da de gik herud, og han egentlig havde besluttet det. Han kunde ikke få sig selv til at indvi hende i al denne Skam og Sorg - men hun forstod jo alting så let, og hun havde sikkert snart set, hvorledes det hele stod til - men at hun så kunde sidde dér og tale med hende, ja endogså af og til lægge sin Hånd på hendes Knæ - Selv havde han aldrig kunnet overvinde sig til at henvende blot ét

Ord til denne Kvinde - og Lull, der tilmed var en ung Pige - han følte næsten Samvittighedsnag over at have ført hende herud.

Eline Petersen sad og så ned for sig, idelig glattende over sit Forklæde, og svarede dæmpet og hurtigt på alt, hvad Lull spurgte om. Af og til, når Mester Linné standsede sin Ordstrøm et Øjeblik for at tømme sit Glas, fangede han enkelte Ord - Penge - Køkken - så overdøvede den skarpe Stemme igen det hele.

Så længe Mester Linné endnu havde været nogenlunde ædru, havde de talt om gamle Dage - ikke om Tues Forældre og Slægt, det vilde han ikke have berørt, selv af Mester Linné, men forsigtigt kresede de uden om det brændende Emne - én efter én gennemgik de alle dem, der havde stået i mere eller mindre nær Berøring med Huset, som alle de andre Aftner, Tue havde været herude.

Der var Præsten, ja han var endnu stedse den samme, mager og grå, med sky, urolige Øjne, forpint af Skrupler og Tvivl, en vandrende og længselsfuld Ahasverus - og der var Lægen, Mester Linnés gamle 168 Kombattant, men nu tilgivet på Grund af den skønne Død, han havde fået - han havde omsider til Borgerskabets Forbitrelse gjort Alvor af sin mange Års stadige Trussel om at ende det hele selv, og et Halvårstid før Tues Hjemkomst, efter en lystig Aften, havde han tømt hele sin Opiumsbeholdning og standød modstået alle velmente Oplivningsforsøg - og den gamle Skriver og Jes, de gik nu i deres vante Gærning hos den nye Vejinspektør, som havde der aldrig været en gammel til - - -

Men alt som Rusen steg, gled han over til sit vante Tema: Åndens og Legemets Underkuelse, og snart flammede han op i Revolutionsfeber og Had til alle Tyranner - specielt denne Stads velmående Borgere, som fralistede ham hans sidste, få Elever og derved bestandig ranede af hans arme Indtægter. - Han sad med Hovedet støttet i Hånden og stirrede ud for sig med fanatiske Øjne, mens Ordene snublede over hans Læber - Ord om Retfærdighed og lige Kår, om al Volds og Pengemagts Undergang, og midt i hans fattige Stue løftede sig for ham, bedøvet som han var af Rusen, Verdens kommende Lysrige, det, han havde hungret og tørstet efter fra sin første Ungdom og stolet så fast på selv at skulle opleve.

Tue lod Ordene gå ind ad det ene Øre og ud ad det andet, han kendte dem jo fra de hundrede Gange før, og det var, som det, at Lull var tilstede, gjorde, at alt, hvad der var af forstyrret i dette Hjem, skinnede ham anderledes grelt i Øjnene, end det plejede. Han sad hele Tiden og tænkte på, om de ikke snart kunde komme bort.

Da mødte han Lulls Øjne, hun smilte, rejste sig op og kom hen til ham.

«Å, Eline Petersen,» råbte Mester Linné i det samme, «kom lige og tag alle de Flasker ud.»

Eline hentede dem og forsvandt lydløst ud ad Døren til sit Køkken. Lull lænede sig ind til Tues 169 Skulder og fangede hans Hånd op i sin, han så op på hende og trykkede den sagte.

Udenfor tegnede de høje Træers Grene sig i forvirret Mørke mod Himlens svage Granen, Gårdspladsen der nede ved Stakittet lå ganske skjult, og Engene udenfor forsvandt i Tågen, flade og mørkegrønne med enkelte smudsiggrå Snestriber, de fjærne, spredte Trægrupper anedes som Skygger langt borte.

Tavse stirrede de alle tre ud af den høje, ensomme Rude. Der var noget så forunderligt tiende i Aften der ude, at det bragte selv Mester Linné til Tavshed - noget ligesom ryddet, der nu lå og ventede på noget kommende, stort. I Grenene udenfor hang der fuldt af klare Dråber og glinsende, tykke Knopper, og borte i Mørket drev der som en frodig Em.

«Nu kommer Foråret snart,» sagde Mester Linné pludselig.

Tue og Lull så på hinanden - det gjorde det jo også, det havde de slet ikke tænkt på - i al denne Stridens Tid havde de ikke anet, hvor Dagene gik og intet set til Verden der udenfor deres egne fire, trange Vægge - men nu, ved Mester Linnés Ord, følte de det pludselig, som sloges et Vindu op ud til fri og frisk Luft, og strøg der et Pust ind over dem langvejs fra.

Den gamle Student sad og stirrede på Lull, så smilte han, hint skønne, lysende Smil, Tue mindedes så vel fra Barneårene, et Genskær fra en længst forsvunden Sol.

«Ja, Frøken - netop således tænkte jeg mig, De så ud - De, som havde en sådan Bedstefa'r,» han sad lidt og famlede mellem Glassene, så kom de røde Pletter atter frem på hans Kinder, og hans Øjne tågedes, «ja - ham kalder jeg en Mand - det var dog en, i hvem der var Frihed!» han havde lånt «Die Zukunft» af Tue, og dens højtspændte Idealisme 170 og sværmeriske Utopier var slået ned i hans tørstende Sind som Lynild i tørt Ved - «Ja, Frøken - af sådanne Mænd gives der kun få, men havde vi truffet hinanden, jeg og Deres Bedstefa'r, da havde vi været to Broderander - ligesom Georg Brandes og jeg var det en Gang -» hans magre Fingre famlede om Glassets Fod, «de Mennesker, i hvem Friheden ikke kan dø.» Lull smilte svagt, der var ingen af dem, der mere hørte efter - de så kun ud i den vide, tilsørede Udsigt - «nu kommer Foråret snart, nu kommer Foråret snart» - hvor var der en forjættende, lykkelig Klang i de Ord.

Eline Petersen gled hen gennem Stuens Baggrund under det lave, skrå Loft - som en Skygge.

Mester Linné fulgte hende med Øjnene, til hun forsvandt ud bag Døren - og halvhøjt, hen for sig mumlede han:

«Ja, ja - dér går hun - i min Stue - ud og ind - det var ikke hende, nej, det var ikke hende, jeg havde ment - også jeg har haft min Beatrice - men hvad så?» Han så op på Lull, fast, «hun holder af mig og er sparsommelig - hun klager aldrig - og så er hun - *billig* - hun kan ikke få Børn,» han rystede svagt på Hovedet.

Tue rynkede Brynene, men Lull gav et lille Kluk og gemte sit Ansigt ved Tues Skulder. Mester Linné sank sammen i Stolen med Armen over dens Ryg, han stirrede ubevægelig ud for sig med det gule, hulkindede Ansigt inde i dets Skov af grå Hår.

Eline Petersen var atter kommet ind, hun tøvede et Øjeblik inde i Stuens Mørke, så kom hun lydløst hen og stillede sig bag ved Mester Linnés Stol. Hun så ned for sig og gned ligesom afbedende sin knoklede Hånd om dens Ryglæn. Det svage Aftenlys gråede over hendes tredveårige, bekymrede Ansigt.

Men som Tue så hende stå der så ydmyg og stille, fløj pludselig igennem hans Hjærne Mindet 171 om hin voldsomme Scene, han som Barn uforvarende var kommet til at se, da Eline lokkede Mester Linné til sig med sin blottede Barm for at holde ham fra at drikke sig gal i Brændevin, og han følte en hæftig Væmmelse i sin Mund - sad ikke Lull og han her over for Mester Linné og hans Kæreste, som var de to jævnbyrdige Par?

«Skal du gå, mit Barn? ak ja, kom snart igen - men lån mig først de fem Kroner -» han rakte sin rystende Hånd ud, «af dig modtager jeg dem gerne - ihukommende din Fader, som -»

Tue greb harmfuld efter sin Pung, men Eline Petersen bøjede sig hurtigt ned over Mester Linné og hviskede noget til ham.

«Nå så - den lille Frøken har givet os Penge - ja, jeg låner dem gerne - De, som havde en *sådan* Bedstefa'r - for ellers - -»

Han gjorde et Forsøg på at slå ud med Hånden, men den faldt lammet ned, han gled sammen i Stolen med Benene strakt ud - -

- Da de gik ned ad den knagende Trappe, hviskede Eline Petersens Røst bag ved dem i Mørket: «Farvel, Frøken - og Tak.» Lull vendte sig og nikkede smilende tilbage. «Farvel - Eline Petersen - Farvel.»

- De gik en Tid tavse, Arm i Arm, ad den øde Vej mellem de mørke Huse, bag hvis Ruder ingen Lampe eller Lys brændte; for de gamle, som boede dér, var Dagene lange nok og Nætterne velkomne.

Tue bed sig i Læben - det var det, hun havde bedt om at få at se af hans Barndom, og så havde det vist sig sådan - nå ja - andet end dette havde han dog ikke kunnet vise hende - men -

«Lull -» begyndte han tøvende, «du må vist få en underlig Forestilling -»

«Ja, Tue, vist er han en Stakkel», svarede Lull dæmpet, «men -» 172 «Men hvad?»

Lull så ud for sig - så sagde hun med samme dæmpede Stemme - ligesom langt borte fra:

«Men sådan er han kun blevet, fordi han ikke fik sin Beatrice.»

«Hvad?» Tue så overrasket på hende.

Lulls Øjne var stedse fjærne.

«Ja - for sådan bliver et Menneske kun, når det slår fejl, og det må leve sit Liv uden virkelig Elskov. »

Tue så sky på hende og trak uvilkårlig lidt i sin Arm - når det må leve sit Liv uden virkelig Elskov - hvorfor brugte hun sådanne Ord - lå der ikke over dem som en Genklang fra hin frygtelige Aften der oppe i de søndre Skove - hine Ord om at *tvinge* ham til Elskov -?

Der sneg sig igennem ham en kold Frygt for det kommende.

Men da de nåede hen under Lygten ved Skovgades Hjørne, og han i dens svage Lyskres så hendes søde, opadløftede Ansigt med Pelskraven op om det blonde Hår, smilte han atter, hvad vilde han agte på sligt et enkelt Ord?

«Farvel, Tue.»

«Farvel, Lull.»

Han trykkede hendes Hånd til Afsked, og han følte sin Lykke så varm og stor, at han havde hende til Veninde.

Den næste Aften stod de sammen ved det åbne Vindue, mellem Gardinerne. Bagved på Bordet brændte Lampen over Bøgernes opslagte, hvide Blade og sang for sig selv sin egen, stille Sang.

Men derude lyste et fugtigt Måneskin over Haverne og Skovens høje, tavse Bue, der dæmrede frem mod den blåligt disede Himmel - nede i Haverne snoede Gangene sig i fantastiske Slyngninger om Bedenes 173 mørke Muld og de tætte, skyggekastende Buskadser. Luften var sval og frisk - blikstille.

Og deres læsetrætte Sind sank ind i denne tiende Fred.

- Da med Et hørtes langt borte bag Skoven en hvæssende Lyd - de så på hinanden - hvad var det? Lyden kom nærmere med stigende Hast, men stedse fjærnt oppe - det lød, som strøges en Violinbue mod en Plade af Glas - en gyngende Duren - de stirrede lyttende op ad i det dunkelklare Lufthav, hvori Stjærnerne blinkede som Vanddråber - pludselig strøges en af dem ud - en sort Stribe skød sig lynsnar forbi -

«Vildgæssene!»

- så rejste Lyden bort over Taget, og alt blev atter ubevægeligt, fugtigt Måneskin.

Lull havde klamret sine Hænder om Tues Arm og stirrede ham betaget ind i Ansigtet - han så smilende på hende - og hun slog bægge Arme om hans Hals i et jublende Kys:

«Tue, nu kom Foråret!»

174

VI.

Tue og Lull sad højt oppe i Nørreskovens østre Bryn, på en stormfældet, mosgroet Stamme, og så ud over det dybtliggende Land.

Vejene spandt sig dernede i Slyngningsvirvar Minkende af Væde og Sne som Bånd af Sølv, Vogne ilede hen over dem som sorte Punkter, forsvandt ind under Skrænternes mørke Fyrre og skød atter frem i Fart længer og længere ud - triumferende Hanegal skingrede fra de hvidgnistrende Gårde som gule, smældende Vimpler, småprikkede Næt af Fugle droges i flyvende Il hen over Himlens glasblå Tindren. Åen strømmede gennem Landet ud imod Skovenes lave, blå Bølger.

Solen skinnede over den åbne Slette, klart og svalt. Dis dampede gennem Luften.

Men omkring Tue og Lull bredte sig Skovens vinterkolde Skygge, og frossen Sne lå i Furerne i de vædesorte Pløjemarken, der under Brinken ved deres Fødder skrånede ned mod Landevejens knoppebrune Poppelkroner.

Lulls lyse Kjole lå i en Bølge hen over det tætte Græs, hvor Snevandet perlede i klare Dråber. Bag ved dem i den halvtudsprungne Skov larmede Fuglene, det surrede af Vinger og hvinte fra spændte, 175 små Struber, og det yrrede i vimsende Rislen af Insekter i det fjorgamle, visne Løv.

Tue så på Lull fra Siden - hun sad med Hovedet højt rejst på den blottede, svulmende Hals, Håret spandt sig fugtigt og lyst om de dunede Kinder, Mundens åbne Læbeblomst sitrede svagt, halvskjult under de sorte Vippen strålede Øjnene mørkeblå, stirrende vidt ud.

Tue rørte let ved hendes Hånd - hun vendte sig hastigt om imod ham, endnu med Fjærnsynets Klarhed i Øjnene.

«Lull - lad os gå, her er for koldt for dig.»

«Koldt -> Lull strakte sødt smilende de nøgne Arme ud fra sig med sammenflættede Fingre, de hvide,

løse Ærmer sank ned om hendes Albuer - «ja, kom så da,» hun rejste sig let og smøgede ind i Jaketten, «-kom,» hun rakte Hånden ud imod ham.

«Hvorhen?» spurgte han, idet han blev siddende og så op på hende med et halvt Smil.

«Ja, hvor?»

«Vel ned til Byen - til Lektierne.»

«Å Lektierne - nu er det Forår - så læser vi ikke Lektier.»

«Jamen ->»

«Tue ->» hun bøjede sig bedende ned over ham.

Han rejste sig og klemte hendes Hånd i sin.

«Ja, så kom da.»

Og hurtigt forsvandt de ind under Træerne.

Skyggerne lå hen over Græsset som stramme, sorte Silkebånd for Foden af de glatte, grå Stammer, fremme foran i Dæmringen lyste det udsprungne Bøgeløv grønt, Skovkæret sitrede køligt sort, ovre på den anden Bred stod Granerne støvede, skummelttruende - Myggene svævede foran som et gyldent Flor.

Men da de nu kom ud på Skovsletten og så den 176 ligge dér for sig, gul af silkeblankt Fanegræs, tom og åben i Solen med Skoven høj og blå histovre, rykkede Lull til i Tues Hånd.

«Tue - å løb - lidt?» hun så bønligt på ham.

«Hør nu, Lull ->»

«Å jo, Tue.»

Hun trak til, og de satte i Løb ud over Sletten, Hånd i Hånd, hen igennem det høje, dråbesprøjtende Græs, igennem Solen i den lette, friske Luft over mod Skovens ventende Søjlehal - der svævede en Rovfugl højest oppe i det hvidnende Blå med spredte, baskende Vinger - de så den, mens de løb, med tilbagebøjede Hoveder - så var de inde i Skovens Svaling igen, videre frem imellem Stammerne, i Spring over de snoede Rødder, på den fjedrende, mossede Jord, uden om spindelvævsblinkende Krat, i et Sæt over de højtpludrende Bækkes sorte Bølger, hen mellem de anemonehvide Vidder - med hede Kinder, snappende Munde og højtspændte Lunger.

Det blæste koldt imod dem, Håret strøges tilbage over Panderne, de løb ud imellem de sidste Træer og stod på Brinken over Fjorden.

Og dér lå den for dem, en Verden af Luft og Lys, sølvhvid i en Damp, uden et eneste Sejl - Vandene sitrede under Tågen, de fjærne Kyster svævede som dunkle Skyer, langt ude svømmede det skovklædte Næs, som et Luftsyn i Havets blændende Æter.

Fra et Fiskerhus på en af de fjærreste Øer steg en Røgsøjle til Vejrs, svagt skælvende for Luftens urolige Sus, rank imod Havets Tindren - en Alterrøg for den genfødte Vår.

Flokke af Måger hvirvlede sig ude i Tågen, Bølgerne fløjtede under Brinkernes gnistrende Grus.

En lille Mejse kom farende hen under Skrænten, pippende, i forpustet Jag - som havde den festligt Bud fra Våren.

177

- - -

«- Alt opløses den skarpe Vinter ved Vårens og og Vestenvindens kærkomne Vexlen - Rullerne trække Skibenes tørre Køle i Havet - alt opfører Venus Kytorea sine Kordanse under den højtstående Måne, og yndefulde Gratier mellem Nymfer træde Jorden med vexlende Fod, mens Vulkan gløder blandt sine luende Esser ->»

De sad ved det åbne Vindue og læste Horatses Vårsang, Hoved ved Hoved - udenfor larmede Fuglenes skarpe Stemmer - det lød, som dryssede der en Flok små Søm ned gennem Luften - Aftensolen sitrede under det gibsede Loft, det skælvede af Lys langt ind i Stuens vintermørke Kroge.

«- ikke længer glædes Kvæget ved sin Stald, og ikke Plovmanden ved sin Arne - ikke længer hvidne

Engene af den sølverne Rim - ->

- - -

De spiste ude i Skovhuset, og hvor fik de ikke lette, lyse Retter, grønne af Vår - på den hvide, ru Dug stod deres Bajer-Flasker, grønlige-lysende, perlende af Kulde fra den dybe Kælder under Gulvplankerne, hvor Fjordens Bølger dunkede mod Muren - hver Tallerken var kranset af smæltende blå Violer, en mægtig Anemonebuket åndede som var den selve Jordens sneduftende Friskhed.

Vinduerne stod på vid Gab ud over Fjorden, hvor Sejlene gyngede forbi som hvide Faner mod Genbokystens bestandigt mer grønne Strøg, og ud mod den skyggemørke Gård, hvorfra fugtig Muldlugt drev ind, Fuglene sang oppe i den højstammede Skov.

«Tue,» Lull løftede sit Glas med leende Øjne og Tænder.

Genskæret fra de solglitrende Bølger legede over hende som en Fiskestime, som hun sad dér foroverbøjet i sin lyse Kjole med den blottede Albue på Dugen og det gultfarvede Glas løftet imod ham.

178

«Lull,» smilte han og hilste.

- - -

Skovene svulmede under Himlen som grønne Vinbjærge, struttende fulde af Bøgeblades Druer. Og derover tårnede Skyerne sig som Tinder af drivhvid Sne.

Højt oppe i Skoven sad Tue og Lull på en Bænk, et Bræt mellem tvende Stammer, så højt, at deres Fødder ikke nåede Jorden.

Lull sad med en Gren i Skødet tung af Bøgedruer og lo til ham fra det grønne. Hun bar en lilla Kjole, der spejlede sit Skær i hendes Ansigts mathvide Hud, hendes Tænders leende Glans og hendes friskrøde Mund - dens dybe Lød legede i hendes bakkantisk blå Øjne, Håret snoede sig om hendes Pande som Vinblades tætte Flet. Hun sad som i en Sky af Violers Duft og Ånde. Neden under hendes Fødder stod Anemonernes hvide Sø.

De sorte, knudrede Grene vred sig over dem og under dem som seje, kraftige Vinranker, ombrust af grønlige-klare Klaser. Fuglene jublede oppe og nede i hæftige Panfløjte-Triller, i lange Fløjt og i dybe Hulk, som Kluk i Kluk af Vin.

Højt hen over Vinskoven kom Gud Dionys sejlede på Aftnens purpurne Sky, smilende, udstrakt i sit gyngende Leje, parat til med de senestærke Hænder at gribe ned i Klasernes grønne Dynger og presse til, så Saften skulde springe frem i klingende, grønne Stråler, og al Jorden skulde skåle og drikke sig ør i Vin og Vår.

«Tue,» Lull rykkede nærmere til ham på det smalle Bræt - deres Øjne mødtes, og deres Læber smæltede sammen mellem Drueklaserne.

- - -

Tue og Lull kom gående ud ad Landevejen mod Kølholt i Sommernattens sorte Poppelskygger på det hvide Støv - det vrimlede foran dem i Mørket af 179 uldgrå Poppelsværmere, det duftede ramt af de store Blades seje Saft.

Stille gik de, med hverandre om Livet, Støvet rejste sig i Skyer for deres Fødder, Natten blånede ned mellem Løvet som tunge Perler.

Nu gik de ud under åben Himmels, Skovene stod højt oppe på de græsrigge Skrænter, sorte og tunge som Mure, Engene sov der nede under Grøfterne i mørkegrøn Frodighed fulde af Duft fra Dagens blomsterkrydrede Solhede. Åens hvide Vandårer blinkede svagt, der hang Skyer der udeover. Det var lummert og stille.

De kom gennem Lågen ind i Kølholt Have og vandrede langsomt rundt i de bugtede Gange, over Broen ud i Plænerne Søer af Græs, hvor de stansede ved de hvide Liljer, der hævede sig midt ude som en Ø af Korall - Lull bøjede sig ned over Bægrene, de skælvede under hendes Hænder, Vellugten steg bedøvende som den hede Ånde fra selve Sommernattens Mund.

Videre drog de - ind gennem Hasselalleens Kanaler af Mørke, omkring Stendyssen, hvor de fire Fyrre knejsede med de buskede Kroner oppe under Himlen som Rovfugle sovende i deres Reder. Hen langs Muren kom de og stod nu ved det lave Stendige ud til Landevejen.

Der lå et Hus lige overfor, lille og hvidt bag Stammerne, i den høje, mørke Hæk.

Døren knirkede og gik langsomt op, Lull gav et Ryk i Tue.

Der stod en Kvinde og en Mand på den åbne Tærskel - hun i lang, hvid Natdragt, han mørkkædet, bøjet mod hende, med Hånden om hendes Liv. Hendes Arme lyste nøgne om hans Hals, hun bøjede Nakken og trak ham ned til sig på en egen, sugende Måde. Natkjolens hvide Folder bølgede mod Stuens Baggrundsskygge. De kyssede hinanden, hæftigt 180 og tæt, det åndede ud om dem i Hede og Mørke

Lull havde klemt bægge Hænder om Tues Arm og stod foroverbøjet spejdende med halvåben Mund og lysende Øjne.

Kvinden vendte sig, Døren faldt i - en Mand kom hurtigt forbi ind mod Byen, mod Poppelalleens Tunnel, han skridtede til og svippede med Stokken. Længe lød hans Trin på Vejen. Det rejste Støv svævede hen langs Diget.

Tue og Lull så på hinanden - et Øjeblik, så gemte Lull sit Ansigt ind mod hans Arm.

Han drog hende med sig, og de gik gennem Alleen op mod Huset, hvis hvide Facade dæmrede frem højest oppe.

Tue rynkede Brynene, hans Øjne strejfede sky omkring. Han hørte Lull le sagte ind mod hans Skulder.

De standsede ved Trappen op til Havesalens åbne Glasdør, Palmerne struttede derinde med mørke Vifteblade.

Pludselig så Lull op, hun slyngede Armene om hans Hals og trak ham ind til sig - hendes Øjne tindrede op imod ham, de hvide Tænder glimtede.

Han stirrede ind i hendes Ansigt - det var Kvindens - Kvinden før -

I et Sæt rev han sig løs - de stod lidt, tavse, overfor hinanden.

«God Nat,» sagde han kort.

Lull kom et Skridt frem.

«God Nat, Tue,» hun rakte sin Hånd ud.

«God Nat, Lull,» han vendte sig og gik hurtigt ned gennem Alleen.

Lull blev stående på Verandatrappen og så efter ham. -

- - - Den hvide Låge smækkede i, og han gik frem ad Vejen, langsomt - hans Stok slog i Støvet, 181 så det dampede op - ind mellem Poplerne kom han, i den fuldkomne Skygge, og atter ud på den lysere Vej - det gærede og bruste i ham - hvad var det? hvad var det?

Han følte sig pludselig så træt, at han standsede midt i Støvet, med Stokken sænket og så ned for sig.

Omkring sig fornam han Sommernattens drøvtyggende Ro, al dens Frodighed, dens Gæring og dens Saft. Himlen hang over ham, fyldig blå, Skovene skyggede kraftigt mod dens Hvælv, og fra Engene steg den åndedrætsstemmende Duft.

Han gjorde en hæftig Bevægelse, som vilde han fri sig for noget, han udstødte uvilkaarlig en sagte, klagende Lyd - - -

Henne foran ham skinnede der Lys ud på Landevejen, en rolig, bred Lysstribe, fuld af sorte, snoede Skygger - og han hørte en Stemme, en spinkel Stemme, der læste op - i et fremmed Sprog - -

Han gik til - der var Lys inde i en Have, bag et hvidt Stakit, i en høj, løvomslynget Veranda - et af Byens mange Sommerpensionater.

Der inde bag Vinbladernes bugtede Ranker sad to om et hvidduget Bord under Lampen - lænet tilbage i Stolen en høj, gammel Mand, ubevægelig, med løftede, lyttende Øjne, med Piben sænket i Hånden, og den sorte Kalot om den lyse Pande, og en pur ung Pige i blegrød Kjole, med det sorte Hår i Lokker, med de bare Arme hvilende på Bordet og den skarptegnede Profil sænket mod Bogen. Myggene surrede i en sort Sky om den mælkehvide Kuppel.

Tue stod ved Havestakittet i Skyggen, Natsværmerne kresede ind i Lysstriben som grå Pletter og hvirvlede ud igen.

«O miseras hominum mentes, o pectora caeca!»

Tue klemte Hånden om Stakittets Staver - det var Latin, de læste.
182

« - qualibus in tenebris vitae quantisque periclis
degitur hoc aevi quodcumque est!»

Der løb en Isning igennem ham - han lukkede Øjnene, som dukkede han med Et ned i et sviende koldt Bad - de svundne Århundreders Dyb af Ensomhed og Kulde - han følte det, som forgik hans eget Jeg i Tidernes arktiske Hav.

«- - Nonne videre
nil aliud sibi naturam latrare, nisi ut, cui
corpore seiunctus dolor absit, mente fruatur
iucundo sensu, cura semotu' metuque!»

Den gamle rørte sig derinde og vendte Ansigtet om mod Lampen.

«Agnete, mit Barn, læs Vers 7 igen.»

«Ja, Bedstefa'r.»

«- nil dulcius est bene quam munita tenere
edita doctrina sapientum templa serena -»

- langsomt gik Tue fremad, stirrende ud for sig - endnu længe hørte han bag ved sig de stolte, tungtskridende Rytmer i Lucretius Garus' ældgamle Verdensdigt - - det var, som talte selve Evighedens Stemme i denne duftsvangre, elskovsfulde Sommernat -

«- nil dulcius est bene quam munita tenere
edita doctrina sapientum templa serena.»

- - -

Tue sad i Lulls Værelse, og hun gik langsomt rundt om ham med Hænderne på Ryggen, skottende stjålent til ham - dér sad han nu så tavs og mørk, ikke åben, frimodig og glad, som han havde været alle de andre Dage, hele denne lykkelige, sidste Tid, disse skønne Måneder i Vår og Glæde - men påny indesluttet i sig selv som i de mørke, trange Vinterdage - o, hvad betød nu det? Hun havde fået ham her op i sit Værelse, for første Gang, men ikke et 183 Blik brød han sig om at kaste rundt i denne hendes Verden, i dette lille, sirlige Jomfrubur med Himmelsengens lange, hvide Omhæng, Natbordet med det blanke Spejl, i hvis Dyb Havekronerne derude svømmede, og de fine Billeder langs Væggene. Ubevægelig sad han og stirrede ud ad Vinduet mod Nattehimmels hvælvede Blå.

«Tue,» hun kom sagte et Skridt frem.

«Ja,» han så op, der kom noget anstrængt over
hans Mund, «Lull, der er noget, jeg vil sige dig.»

«Nå?» hun holdt sin Ånde tilbage.

«Lull, nu skal vi til at være flittige,» han så ned og flyttede Foden hen over Tæppets Tærner, en efter en.

«Flittige?»

«Ja, der er jo ikke en Gang en Måned til, at vi skal have Examen.»

«Å, den Examen -»

«Ja, ja Lull - 5 Klasses Examen, det er Prøven på Studenterexamen.»

Hun stod foran ham ret op og ned og stirrede på ham med dunkle Øjne, hendes Hænder hang slappe ned langs Siden.

«Tue!»

«Ja?»

Han hørte et tungt Suk.

«Lull,» han drog hende sagte ind imod sig, «Lull, nu har vi leget nok, nu vil jeg til at bestille noget.»

Hun bøjede sig over ham med Armene om hans Hals, han mærkede hendes tårehede Kind mod sin.

Men han rørte sig ikke, drog hende kun lidt tættere ind til sig. Og så hviskede hun, sagte, med brudt Stemme:

«Ja, ja da, Tue.»

Han så atter op, gennem hans Hjærte gik en rolig Tilfredshed - nu var den Vårleg omme.

En enlig Stjerne tindrede som en Guldstift langt 184 ude i det Blå, en Flaggermus slog sin styrtende Bue forbi Vinduet.

De sorte Kroner stod ubevægelige i den lydløse Nat - kun fjærnt i Engene kvækkede Frøernes Kor.

D. 21. Juli 1896. Skåne.

«Søde Tue -

- hvorfor skulde jeg sendes helt hertil og måtte ikke være sammen med dig al den dejlige Sommerferietid? det havde jeg endda glædet mig sådan til - hvordan klarer du dig ellers?

Her er aldeles ikke rart - bare én stor, flad Slette - som løber lige ud til alle Kanter - grøn - med lange Diger - med Pilehække på - og så nogle røde Gårde og Tørvemoser og mange Køer - det er det de kalder «den skånske Slette»!

Onkel og hans Kone kan være meget gode - men dem kender jeg jo fra det halve År - jeg boede her efter Fa'rs Død - og jeg vilde meget hellere være på Fakkegrav - - -

Du har sagt - at jeg ikke må skrive langt - og ellers har jeg det godt - men skriv nu snart og pænt - - - jeg længes meget -
din egen
Lull.»

Tue lænede sig tilbage mod Bælingen med Brevet åbent i Hånden og så smilende op mod Himlen. Bølgerne klukkede op langs Siderne og vuggede ham sagte frem og tilbage. Solens Varme og Vandets Kølighed vexlede over ham.

Hvor morsom var den ikke, denne lille, springende Skrift, lunefuld og gratiøs som hun selv - uden nogetsomhelst Komma, men med Streger til Skilletegn - og dette rosenrøde Blad, svagt duftende af Reseda, Lulls eneste og altid sparsomme Parfume.

185

Han drejede Hovedet lidt frem og tilbage på den hårde Kant, men blev liggende, vugget af Bølgernes dybe Klukken.

- Det var gået langt lettere med at få Lull til at rejse over til sin Onkel i Skåne og lade ham være ene her på Fakkegrav i Ferien, end han havde turdet håbe - han havde været forberedt på en Scene, men hun var kun kommet med nogle få, tøvende Indvendinger og havde så stiltiende indvilliget - og nu dette Brev, hvor tilbageholdende og varsomt var det ikke i sine Udtryk - «jeg længes meget» - det var det hele - jo, Gudskelov, det lod til, at hun begyndte at komme sig nu -

Og hvor uforsigtig havde han dog ikke været i disse Vårmåneder, der var kommet til dem bægge som en Fængselsudfrielse efter den lange, ophidsende Strid - han havde sværmet med hende gennem de luftende Skove, ør af Lettelse og af Vårens urolige Friskhed - ja, han havde virkelig været som fortryllet, magtstjålet af noget, han aldrig havde kendt - lige siden sin tidligste Barndom - - til den Scene der ude i Kølholt Have.

- Ja, den Scene - han faldt i Tanker - hvor forskellig den var fra den, han som Barn havde set fra Træet hin mørke Aften i Marts inde på Mester Linnés arme Kvistkammer - det kunde dog altså også være skønt - - -

Han rejste sig over Ende, så Vandet sprøjtede op i Perler - nå ja, ham kom det ikke ved - nu var den Vårnus jo dunstet bort, nu var det roligt hvilende Sommer -

«- nil dulcius est bene quam munita tenere -»

med lange, sikre Åretag roede han Båden ind mod Kysten, hvor det blå Vandspejl blev grønt under Skovens Skygge - Kysterne derovre veg tilbage som Skovmærkekranse, bølgende på Vandet, langt ude 186 gyngede en mørkebrun Kulplet fra en Damper, Bogense hvide Småhuse vuggede som Konkylie i Solflimret. -
- -

- - -

Stille steg Sommerens Dage, én efter én, over de grønne Skove og brast som Sæbebobler i den lysende Luft.

Tidlig om Morgnen var Tue nede i Badehuset ved den lange, tynde Bådebro, spiste så Frokost oppe i Hotellets tomme Stue med de hvide, luftende Gardiner om de åbentstående Ruder, gik siden lange, ensomme Ture ad de ubetrådte Stier dybere og dybere ind i de tavse Skoves grønne, svale Hvælv.

Solstrålerne spillede på det gyldentstænkede Mos, Fuglene slog enkelte Triller i Krattet, stundum smuttede én - mørkebrun, travl - tværs over Stien og ind i Buskene på den anden Side, ellers var han ganske ene i de uddøde Skove.

På en åben Skrænt standsede han og så ud over den vide Dal, hvor Bøgekronerne stod som en Sø af sovende, grønne Bølger under Middagstimens bagende Sol - andre Skove steg histovre, let slørede under den dybtblå Himmel, hvor de hvide Skyer tædede som Sne. Langt ude blinkede en enlig Rude - det var, som talte dér en Stemme i den dybe Skovensomhed. Så stille var der, at han kunde høre Bølgerne klukke nede i Fjorden.

Han kastede sig i det tørre, lange Græs, sugende på et Strå.

I Dybet begyndte Skovduerne at kurre i øm, dulmende Melankoli. Han lyttede til disse tyste, bløde Toner, der havde noget over sig af Vuggesanges lullende Vemod - det var som Lulls tyske Sange i de lange Vinteraftner derhjemme -

Ja Lull - han standsede sin Sugem og så ud over Skovene - han længtes efter hende, dér fjærnt på Skånes Slette, hvor hun gik, men han vidste det jo, 187 han skulde snart se hende igen - det var så sød en Lykke, vinkende som en Pomerans inde i det kommandes Soldis - - -

Duerne tav, og atter steg den dybe Stilhed om ham, men han blev liggende på sin Skrænt, i den bestandig rødere Sol, i den grønne Ensomhed - -

Waldeinsamkeit
die mich erfreut - - -
- - - o wie mich freut
Waldeinsamkeit - - -

- - - -

En Dag midt i August sad Tue ombord på den lille Damper, der hvæsende og stampende stævnede ind mod Byen - nu led det mod Feriens Slutning, og han vilde ordne lidt i den gamle Lejlighed, til Lull kom.

Han sad på Bænken i Agterstavnen under det vajende, røde Flag og så ud over Kølvandets sydende Stribe - bagude sank Fakkegrav Skove.

Det var med Vemod, han så dem synke - nu var hans ensomme Liv forbi, dette halvanden Måneders Sommerliv i de altid grønne, altid tavse Skove -

- men forude ventede jo Lull og Livet med hende - ja, hvor længtes han ikke efter hende, hvor festligt skulde det ikke blive at mødes nu efter den lange, kvægende Skilsmissetid.

Han havde fået et henrykt Brev fra hende: «Søde, søde, nu ses vi snart igen!» og han havde fornummet denne Jubel give Ekko i hans Sjæl.

Hans Øjne lyste, og hans Fod trommede sagte på Dækkets tjærede Planker.

- - -

Men hjemme lå der Brev på Bordet, et grovt, sammenlappet Karduspapir med kluntet, bieget Skrift.

«Erede Herre.

Jeg vil lade dem vide at Hr. Skolemester Henrik 188 Linné er bleven meget dolig og Dokteren sier at det er Døden -
erbødigst
Eline Petersen.»

Tue blev stående med Brevet i Hånden og stirrede ned på det - Døden - hvad var dog det? - Døden - Mester Linné - -

- han stirrede på det grå Ark, som vilde han læse Forståelsen ud af det - - men det var virkeligt, det var rigtigt, der var ingen Tvivl derom, det var Døden igen - Mester Linné skulde dø -

Han gik hen til Vinduet og lænede sig imod det, med Armen støttet mod dets Stolpe.

Han havde fornummet dette Bud gå hen over sin lyse Stemning som et stort, tungt Skibs Køl over en sommergrøn Sø, nu hvilede den atter i sin Fred, kun end mere dunkel og dyb - -

Hvor forunderligt, dette Rædselsbudskab: Døden, det bed sig ikke ind i hans Hjærte som en edrende Slange, det gik kun igennem ham som et bævende Suk over det uundgåelige, selvfølgelige - ja, selvfølgelig, hvor selvfølgelig syntes han ikke, det var, at nu skulde Mester Linné dø - det var, som havde han allerede længe været forberedt derpå, og dog havde han for knap tre Måneder siden siddet over for ham ved Vinduet hin Våraften i Maj -

Men Døden - at komme der ude fra de store Skove, og høre om Døden, imens han gik her og ventede på Lull - det var, som han ikke rigtig forstod det, som vilde det ikke ret nå ind til ham.

Han fornåm kun dunkelt Tårerne stige for sine Øjne, som han stod der i Solheden ved Vinduet - men så mindedes han pludselig Eline Petersen og «Villa Sindsro», og at han måtte derud.

- - -

Idet han steg op ad den så velbekendte, høje 189 Stentræppe og så Aftensolskinnet på de gamle, grønne, knækkede Tage, forstod han, at Mester Linné alt måtte være død, og da han kom ind i Gangen, var det, som en usvigelig Stemme sagde ham det - denne dybe Lydløshed, disse støvede Bænke i den tomme Skolestue, dette for altid forladte Kateder og Trappen, der knirkede så sukkende under hans Fod - - - - - «Og det sidste han bad om, det var at hilse Dem og Frøknen - «hils dem,» sagde han, «de to lykkelige Børn» - ja, sådan sagde han, «de har forskønnet mig mine sidste Dage - de skal få al det, jeg aldrig fik - og hvad gør det så, jeg ikke fik det?» hun hulkede, «Herre, jeg husker hvert Ord - og så sagde han, til allersidst: «Eline,» sagde han, «de har rejst meget, og jeg har aldrig rejst, skønt jeg har drømt om Rejser så vældige, at Jorden ikke vilde kunnet omspænde dem,» sådan sagde han, «men nu kan det altsammen være det samme, for nu går jeg ud på den Rejse, der er længere end alle andre Rejser og varer evig ved - Eline Petersen,» sagde han, «nu véd jeg først, hvad Frihed er» -.»

Eline bøjede sig forover og hulkede i sit smudskede Forklæde. Tue sad ved Fodenden af den rødmalede Seng og så hen på Mester Linné, som han lå der i de grove Puder med det skarpe, gustne Ansigt vendende dødt og stivnet op i Augustaftnens sidste Solskær gennem den høje Rude.

Det grå Hår var strøget tilbage, så Panden syntes endnu højere end ellers, Hagen var firkantet, skarp, Munden sluttede evig tavs. Der var en Fasthed og Bestemthed over dette Ansigt, som Tue aldrig havde set i dets levende Live - det var, som havde han nu endelig fået Hold på sit vaklende Liv, endelig taget en længe nærret Beslutning. Tue kunde ikke få sine Øjne fra denne udslukte Ro, og han mærkede, Smærten begyndte at sive derinde - ak, hvad havde 190 det dog været for et Liv, det, der nu var fuldendt

- - - -

Eline hulkede højere og højere, og Solen skinnede kvælende hedt.

Han rejste sig besværligt:

«Tak, fordi De skrev til mig om - det - og så - Farvel.»

Han nikkede hen i Retning af, hvor Eline sad og nu prøvede på at stive sig op, kastede endnu et Blik på den døde og gik så langsomt ned ad Trapperne.

- - -

Han gik i Aftensolskinnet gennem den gamle Allé, Skridt for Skridt, og så ned i det brune Grus.

Mester Linné var død - Mester Linné var død - -

Han fornåm Gråden stige og stige i sit Sind, der hang som et Lod i hans Hjærte og drog det ned mod al det forsvundne, mod alle hans Barndoms Dage og Steder, de, der kendte ham inderst og bedst, og hvor Døden havde haft til Huse, mod al det forgangnes Skygge, hvortil hans gamle Lærer nu var vandret ind.

Og denne Længsel havde, han vidste ikke selv hvorledes, styret hans Fod herud - som i Blinde.

Han standsede ved Hjørnet af sit Hjem og så ned langs dets høje, vedbendomrankede Gavl - dér længst nede lyste Døren ind til Haven, under Hyldebuskens grønne Skærme -

- og nu stod han med den velbekendte Klinke i sin Hånd, tung af Stål og nu varm i Sommerheden, og han drejede til og åbnede den tunge, knirkende Bræddedør - og dér lå Haven nede foran ham, grøn og svulmende i Aftensolens stærke, skrå Stråler, uforandret, frodig og hemmelighedsfuld som i hans Barndoms første undrende Dage - Og pludselig mindedes han hin Dag for længe siden, da han midt der ude i Livet, midt i Legen med Kammeraterne var blevet grebet af Længsel efter denne hegnede Plet og dens 191 løndomsfulde Fred, og var løbet herud og havde stået her og set Haven for sig, uforandret som nu, grøn og sommerlig, og havde hørt Moders og Faders talende Stemmer nede fra Vinløvslysthuset, der endnu skinnede den Dag i Dag som et Juvelskrin, broget funkende midt i det grønne, og Søsters og Venindernes Latter fra Højen - og han troede atter at høre disse samme Stemmer.

Han mærkede Gråden sive over sine Læber og gik ind bag Plankeværket, ned ad Murstenstrappen og hen gennem den lange Gang med de vildtvoxende Stikkelsbærbuske, gennem Plænen lange, filtrede Græs med de hvide Tusindfryd - uforandret som den Gang, han og Anton legede her, op imod Højen mod Fjorden.

Og i det Øjeblik han sank ned på Bænkens afskallede Tremmer og fornåm Paradisæblernes krydrede Vinduft over sit Hoved, tog Vinding Aftenklokker til at ringe, fjærnt, bortgemt i Skovene mod Havet, og da gik Lågen til hans Barndoms Eden op - - -

Han sank sammen i en Rus af Gråd over Mester Linné, der nu var død, over dette arme Liv, der nu var rundet ud i Sandet - -

- - - Han foer pludselig sammen - han hørte Skridt knage bag ved sig i Gruset - han så sig fortumlet om - hvad nu? det var bælgmørkt omkring ham, næsten Nat - alle Buske og Blomster duftede stærkere - der svævede hvide Tåger ude over Engene, oven over dem tindrede Stjærnerne som Guldkæder over den spejlende, sorte Fjord.

Og der knagede Skridt i Gangen - han var på et fremmed Sted, et Sted, hvor han ikke mere havde Lov til at komme, i den Have, han forlængst havde solgt - - -

En høj Skikkelse dukkede frem på Stien, bøjede Hovedet for at komme Paradistræets lave, krogede 192 Grene forbi, og stod nu foran ham, høj og sort, med Hovedet mod Baggrundens Stjærner.

«Ih - God Aften» - lød en Stemme, let forundret, i Mørket.

Tue så en Pibeild flamme op og et stort, hvidt Hår lyse under en Silkekalot - han følte to klare Øjne på sig.

Men der var pludselig blevet stille i hans Hjærte

- det var, som havde nogen sagt ham, at han dog stadig hørte til på dette Sted og ikke behøvede at forlade det som en fremmed - denne høje Skikkelse med det hvide Hår - det var ham næsten, som det var Fader, der endnu vandrede her i Haven - og denne Stemme så uforstyrrelig rolig midt i sin Forundring, den bar ham med Et langt ind i dyb Stilhed, ind til mange Års uforanderlige Ensomhed fjærnt borte i en Landets Afkrog.

Han rejste sig, forvirret.

«Undskyld,» stammede han og lettede på Huen, «at jeg er gået herind - men - men - mit Navn er Tue Tavsén.»

«Tue Tavsén - åh,» den høje Mand kom hastigt et Skridt frem, og han mærkede en blød, mager Hånd famle efter sin og trykke den, «er det Dem, velkommen siger jeg, velkommen her i Deres gamle Have - jeg forsikrer Dem, jeg har så ofte tænkt på Dem, jeg og Wendela - det er min Datter - det gjorde os så ondt, hjærteigt ondt at høre om Dem

- ja mit Navn er Johannes Grå, Pastor emeritus.» Tue så ned, han mærkede Præstens Piberøg drive sig forbi med en svag Vellugt, den magre Hånd hvilede nu på hans Skulder - det var ham med Et, som stod han her sammen med en kær, gammel Ven og mindedes med ham i Tavshed al det tabte.

«Jeg takker Dem, takker Dem,» hviskede han.

«Å jeg be'r, jeg be'r,» Hånden klappede sagte, «kom dog så tit, De vil og gå her - det vil glæde mig hjærteigt meget - Haven står Dem altid åben - men sig mig, vilde De ikke gå med op i Stuerne med det samme - min Datter Wendela -»

Der op i Stuerne, i de kendte Rum - han følte en Bølge svulme i sig, en Bølge af Længsel mod sit Hjem, mod dets Stilhed og Fred, mod Fader og Moder, mod Søster, mod Døden.

«Jo Tak,» hviskede han.

«Det var Ret, det var Ret - så kom da.»

Og gennem de mørke Gange gik de, over den nu ganske dugvåde Plæne, op imod hans Hjem - han skulde derind, ind i sin Fortid, ind i Hjærtet af sit inderste Liv.

«De har levet her i længere Tid efter Deres Hjemkomst?» hørte han Pastor emeritus spørge - som gennem Tåger.

Og han nikkede:

«Ja, et År.»

«Et År,» Emeritus så hen for sig, «og De har aldrig søgt herud før?»

«Nej,» mumlede Tue beklemt - ja, hvor var det muligt, at han ikke var kommet her før?

«Nå, men vær'sgo, træd indenfor.»

Præsten slog Døren op ind til de mørke Kældere, og Tue mærkede atter deres jordslåede Kulde mod sit Ansigt - og foran steg Trappen op i Mørket, Trin for Trin - - -

- - -

Dér var det Bræt, der knagede under hans Fod ved Indgangen til Køkkenet, dér var dets Duft af Kaffe og Salt, dér var den høje Tærskel ind til Spisestuen, og dér - - - et Lys skinnede, en høj, mørk Kvindeskikkelse kom dem i Møde -

«Det er min Datter Wendela - og Hr. Tue Tavsens.»

Han så to kulblanke, brune Øjne under tykke, sammengroede Bryn, en gusten gul Hudfarve og et Par sammenknebne, blege Læber.

194

«Velkommen,» en dyb, skurrende Stemme, en hård, tør Hånd knugede hans. Men det forstyrrede ikke, det gjorde intet - videre gik han, gennem Spisestuen, hvor Dugen skinnede hvidt som i gamle Dage, ind i Moders lille Kabinet, hvor Kastanjernes Stammer skimtedes i deres tyste Tog forbi den dunkle Rude, Viftepalmerne steg frem af Krogene, og det lyste af opslagene Bøger og hvide Buster.

«Vær'sgo' Hr. Tavsens, vær'sgo' at sidde ned.»

«Tak.»

Han satte sig ved Bordet på en Stol, der var blød af Plys, som Moders Stole havde været, og lagde sin Hånd op på den nærmeste Bogs køle Blade og så ud på de stille Kastanjers Stammer. Og han fornå det åbne sig dybt i hans Sind, hemmelige Døre gik op, én efter én, Rum for Rum - helt ind til hans Væsens allerlønligst bortgemte Skjul. Og det randt derinde, en Kilde randt op, gennem Årenes Sand og Grus, til Dagen og det sande Liv.

«Fa'r, skal jeg tænde Lys?»

»Å nej, Wendela, tak - ikke for min Skyld, du véd, jeg sidder helst i Mørke - og Hr. Tavsens?»

«Nej Tak.» Tue rystede på Hovedet, hen for sig - tænde Lys her inde i Fortidens dunkle Kammer, her, hvor alle Skygger sad tæt i Krogene - det var, som om der skulde tændes Lys i den sidste Dags Mørke - - -

- - - Det var sent på Natten, og udenfor var der dødsstille, kun stundum lød et Pip af en Fugl, der sov i Vedbenden på Muren - men herinde tonede en Stemme forunderlig højtidelig og sonor, som talte den fra et Sted under Jordens Grotte.

«Nej, jeg har jo slet ikke kendt ham, De siger, er død, jeg er jo ny her på Egnen, og vi omgås ingen, men jeg forstår så godt hans Ord til Dem tilsidst: at nu først vidste han, hvad Frihed var - efter det Liv, De har fortalt mig, han har levet, og som vi 195 alle, mer eller mindre, lever: i Uro, Adspredthed og Forvirring, ti først når Døden kommer, kommer Visdommen og Roen - og at nu gik han ud på den Rejse, der er videre end nogen på Jorden, og som varer evig ved, ti al det, vi tørstede og søgte efter vort hele Liv igennem, det finder vi altsammen i Døden, og hundredfold herligere, end vi nogensinde har tænkt, og derfor er Døden det højeste og dybeste af alt, hvad vi véd.»

Pastor emeritus' Stemme tav, og Stilheden varede - men Tue lyttede endnu - hvad var det dog, han havde hørt? var *dette* Døden - Døden, den største Velsignelse af alle, vor dybeste Længsel,

Fuldkommengørelsen af alt vort Liv - lød de Ord *her i dette Hus?* - her hvor Regitzes Hoste havde skingret, her hvor Moder var segnet, knust af sit Barns Død, her hvor Faders Krykkestok havde hamret - han så hen imod den mørke Væg, som ventede han, der vilde udgå en Røst fra den til Protest mod disse Valmueord, men alting tav omkring ham, kun et sagte, mumlende Sus i Kastanjerne udenfor - næsten som en Bekræftelse.

Han skottede hen til Klaveret, dér sad Wendela, han havde ikke hørt hende tale, siden hun sagde: Velkommen - siden da havde hun ikke åbnet de fast sammenknebne Læber til et Ord - høj og mørk sad hun som en Støtte - som selv Legemliggørelsen af dette Hus' tunge Ånd.

Men nu lød Stemmen igen, og Tue bøjede Hovedet og lyttede:

«Døden, det er det, som alt levende stunder imod, uden det selv kender det eller véd det - først i Alderdommen begynder det at dages for os, hvorfor vi levede, og hvorhen vor hele Vandring stiler - didhen hvor den store Ro, den stille Opløsning, den dybe Hensynken venter, og da begynder vi at hviske med Orestes, anelsesfuldt: «Es ist der Weg des Todes, 196 den ich trete: - mit jedem Schritt wird meine Seele stiller -» for så tilsidst, henreven, at juble med Jeanne d'Arc: «Hinauf! Hinauf! die Erde flieht zurück - kurz ist der Schmerz, und ewig ist die Freude!» De to Ord af Tysklands to ypperste Ånder rummer ret egentlig al vort Liv.»

«Og de levende?» spurgte Tue sagte.

«De levende -» Emeritus' Stemme forandredes ikke, men det hørtes, at han havde fornummet dette Spørgsmåls sagte Bæven, «til de levende siger vi - ja, bi nu lidt - nå det er sandt, vi har ikke Lys - men det kan jo også være det samme, jeg kan det udenad - til de levende siger vi med hin Stemme, der talte fra den gamle, græske Gravsten: «Både Landsmænd og fremmede langvejs fra skal, inden han vandrer videre, skænke den tapre Tettichos en medlidende Tanke, han, som er falden i Krig i sin friske Ungdom - når I har beklaget ham herfor, så fortsæt Eders Vej til Held og Lykke.»

Der blev en lang Tavshed, det glødede rødt fra Præstens Pibehoved, Røgen duftede svagt i Mørket.

Tue rejste sig langsomt, ligesom betynget.

«Nå, De vil gå? ja, Klokkeren er nok også blevet mange - men så kommer De nok snart igen?»

«Tak -»

«- God Nat, Hr. Tavsens.»

Det havde han nær glemt, der var jo Datteren. Han mærkede hendes hårde Hånd i sin og følte de brune Øjne på sig.

Så gik de ud gennem den gamle Storstue, han og Emeritus, Stilheden genlød omkring dem, øde og mørk - ja, hvad skulde vel også de to Mennesker med hele dette store Hus? - nu skødes Hængekæden fra, og Luften strømmede ind, nattekold og frisk af Duggen fra de ligeoverfor liggende Enges vide Tomhed.

Tue studsede - det var, som åndede noget ham i 197 Møde, han aldeles havde glemt - det levende Liv. Uvilkårlig kom han til at tænke på Lull.

«God Nat.»

«God Nat.»

Men da han vendte sig lidt længere henne i Alleen, så han endnu den høje, mørke Skikkelse på Trappen under Kastanjerne.

Tue og Lull sad i Skyttehusets store, ensomme Have under det sribede Solsejl.

Lull lå lænet tilbage i Bænkens Tremmekurve med sin Changeantparasol slået op, Tue så med et Smil ind i den lange Lindegang foran dem.

Bordenes hvide Marmorplader lyste køligt i den grønne Skygge, og Bænkene hvilede i tom Magelighed, Solpletterne randt op og ned over deres Riller som Bække over Sluser, en gylden Stråle spillede på Randen af et glemt Vandglas. Henne for Enden af det mørke Hvælv brændte Verandaens brogede Ruder i bengalsk Glød.

Udenfor gled den brede Gang forbi, forladt i Solheden, Flagstangen stod høj og smækker inde i Plæns

tomme, grønne Pampas, der soldiset tabte sig ned mod det Gitter af sølvstammede Birke, bag hvis Grenenet Fjorden blinkede mørkeblåt ind.

Inde i Lindegangens gultblomstrede Mørke tonede Biernes søvndyssende Surr, Blomsterduften svømmede trykkende stærk i Eftermiddagens stillestående Luft. Kun en enkelt Gang klaprede Solsejlet oven over dem, når et sagte Pust fra Fjorden forvildede sig ind i den fredlyste Have.

Tue hørte Lull ånde ved Siden af sig og så hendes Fod på Gruset, lille og højvristet i den brune, udhugne Sko, og hans Smil blev varmere - han havde mødt hende igen, han havde mødt hende igen - i Dag var hun kommet, uventet som sædvanlig, havde stået dér i Døren og let til ham og var så pludselig 198 sprunget ind i hans Favn: «Tue, nu er jeg her, *nu* er jeg her!» - -

- - Han vendte sig uvilkårlig om imod hende og mødte hendes Øjne - hun lå langt tilbage lænet i Bænken og så på ham - hvidklædt, som i et Bølgespil under Changeantsilkens Regnbuefarver.

Han fik en tung, svimlende Fornemmelse - det var, som segnede han ned imod hende - ned gennem dette Bølgeflimmer af Farver, ned mod hendes glitrende Øjne - - -

Han fornåm hendes Arm om sin Hals, hendes Mund mod sin - så sank han sammen i en bedøvende Rus - af Hede, af smærtelig Vellyst, af læskende Smagen - - -

Han vågnede og rettede sig langsomt over Ende - han strøg sig fortumlet over Øjnene, hans Hånd sank ned.

Foran ham lå den lange Lindegang, sval og kølig, i Sol og Skygge, Bierne surrede derinde, og for Enden glødede de brogede Ruder.

Han mærkede en lille, varm Hånd smyge sig ind i hans med et sagte Tryk, og han trykkede svagt igen.

Han stirrede tomt ud for sig i den hede Luft, der var en smægtende Mathed i hans Lemmer, Blodet dunkede ham for Ørene, der svømmede som Skyer for hans Øjne.

«Tue,» hun trykkede sig tæt ind til ham, han følte hendes Kind mod sin, «Tue, min egen Ven.»

Det var, som åbnede der sig langsomt et Par Øjne i hans Indre - så løb en pludselig Gysen igennem ham, han veg til Siden og rejste sig hastigt.

«Skal vi gå allerede?» spurgte hun forundret.

«Ja,» han nikkede.

«Tue,» hun stak sin Arm ind under hans, og de gik ud i Grusgangen, omkring Verandaen og ind i den høje Skov mod Byen.

199

- - - -

Hele Turen hjem - å Gud, ikke et Ord havde det været ham muligt at få frem, hans Tunge havde været som lammet, mens Tanken steg og steg i ham, stadig stærkere: «Tue, du *skal* elske mig - Tue, du *skal* -» gjorde han det nu?

Hun havde hængt ved hans Arm, set ham ind i Ansigtet, jublende, blussende varm, og snakket, ustandselig, havde trykket hans Arm ind til sit Bryst og smilet - hun havde slet ikke villet skilles fra ham, hun havde fulgt med ham herop - men hun *måtte* gå, han *måtte* være ene. Han foregav, han skulde skrive et vigtigt Brev til sin Formynder, han havde glemt det - - - «Om hvad?» hun havde set på ham med forundrede Øjne, hun vidste jo ellers Besked om alle hans Sager - der var jo intet at skrive - «Jo, det kender du ikke til.» «Jamen, Tue -.» «Nej, nej, det får du ikke at vide,» han havde smilet. Endelig fik han hende da til at gå, men i Døren havde hun vendt sig og set tilbage på ham, spørgende, ængsteligt, men havde så smilet igen, lykkeligt, tillidsfuldt, og var løbet hen til ham og havde kysset ham, hurtigt, og var så forsvundet - - -

Og nu var han ene, endelig, endelig ene - - -

«Tue, du *skal* elske mig, Tue, du *skal* -» gjorde han det nu? ja, han vidste det, han gjorde det - strax han så hende, var hans Sjæl jo fløjet hende i Møde, som en Sommerfugl fra et trangt, mørkt Rum ud i Lyset, ud i Solen, til hende.

Længslen der ude fra Fakkegrav - som Ildblomster var den brudt frem, som Blomster af Vulkangrund, gennem Mindernes Aske og Dødens Lava, gennem alt, hvad der var hvirvlet op over den fra Jordens dybeste Indre - glemt havde han, glemt Elines Brev på Bordet, og det stille, døde Ansigt dér ude i Kvistkammerets

ensomme Lys, glemt Hjemmets mørke 200 Stue, glemt Pastor emeritus' sorgfri Leven i Livsophørets lydløse Rige, glemt alt for at synke ned mod hende, ind i denne Rus af Hede og Blod.

Han mærkede pludselig Sommernatten omkring sig, de stod bag Stendiget i Kølholt Have og så Parret derovre i Hyttedøren - hendes nøgne Arme lyste om hans Hals, hun drog ham ned til sig med denne bølgende Bevægelse, Liljerne duftede berusende, Natten åndede dunkel og vellystig varm -

Han lukkede Øjnene, han mærkede atter denne Sug i sit Blod, denne Dragning imod hende, som skulde han udtømmes i hende, som Skyen udtømmes i Havet - -

Så hastigt som de sorte Skygebilleder fra en Trolde lygtes hvide Spejl jog en anden Scene forbi ham, Scenen hin Martsnat inde på «Villa Sindsro»s Kvist, da Mester Linné foer Eline i Møde med Håret flyvende efter sig, med udstrakte, krummede Hænder, vild som et Dyr.

Han slog Øjnene op - ja, dér var det, således var det, dér var det rette - han følte det forvist - dér var det, der ventede dem under den lunkne Rosenolje.

Og det kunde hun ville, det kunde hun ville tvinge dem ned imod - så dyrisk en Hæslighed, så dyb en Nedværdigelse - - -

Og når den så var tørt, først denne hede, klæbrige Drik og så denne stinkende Bærme med - hvad ventede så på Bunden? Han gyste, han vidste det vel - Livet ventede ham - Livet - for at bide sig fast i hans drikke Læber, for at hænge der påny og suge hans Hjerterblod til sig, suge ham gold og tom og livløs påny - som hin sorte Igle, der fra Bægrets Bund bed sig fast i Hussains Læbe, i hans Barndoms Eventyr, i «Ali og Gulhyndy», det som havde voldt ham så navnløs Skræk og bragt ham til på det nøjeste at undersøge hvert Glas, han drak af, om ikke Iglen lå dér - - 201 Han vidste det, men hvorledes undgå det? hvorledes frelses fra det? var det ikke bestandig steget om ham som en Bølge, fra hin første Gang han så det, at hun var Kvinde, da hun gik på Bal, i den Dragt, for at danse med andre - gennem hendes Trusler om Elskov, gennem Opdagelsen af hin Nat, hun blev hos ham, gennem Parret derude, gennem hans Fristning og Angst, til han nu omsider var svimlet omkuld i den lurende Sø.

Ja, nu var han atter oppe, for denne Gang, nu var kun Væmmelsen og Angsten tilbage, men når vilde han synke igen - vidste han det? var hun ikke den samme, og vilde mon nogensinde Viljen dø i hende til at lokke ham? - - o, hun vidste jo ikke, hvad hun gjorde, hun kunde jo ikke vide det, hun havde jo ikke, som han, set -

- og hvor var hun ikke blevet forandret i denne Sommer, i denne korte Tid, de ikke havde set hinanden, hun var ligesom voxet og blevet større, hendes Øjne mere strålende, hendes Mund mere rød, selve Livets Kraft var i hende, og han - han som før havde frydet sig over hendes Skønhed i stille Glæde, han vilde nu - han vilde nu ind i Livet selv. Så havde da denne Skilsmisse ført just lige hen til det, han havde villet undfly - den lyse Leg i Våren, han havde frygtet nok, den var nu voxet til denne Sommers hede Glød - -

Han sank sammen og skjulte Ansigtet i sine Hænder. Nu var der ikke nogen Frelse.

- - - -

Han hørte ikke Lull komme listende ind den næste Dag, lydløst kom hun bag på ham, som han sad dér bøjet over Skrivebordet - til han pludselig følte hendes Arme om sin Hals og hendes Kind mod sin.

Han fløj op i et Ryk, som havde en Slange rørt ham med sin Gifttand, hans Øjne stirrede forvirret på hende.

202

«Men Tue -» Lulls Arme sank ned.

Han vendte sig bort.

«Tue,» hun tog atter om hans Hals, angst, for at dreje ham om imod sig.

«Lull, slip - du må ikke - jeg vil ikke -»

Han gjorde sig hæftig fri.

Lulls Ansigt blev askegråt, hendes Mund svulmede, hun stirrede på ham - så rejste hun sig hastigt, snublende, og gik hen til Vinduet.

Han sank sammen over Skrivebordet med Øjnene fæstet på dets grønne Multum, han klemte Hånden om dets Rand. Der hørtes ikke en Lyd i Stuen - kun Skovens jævne, stadige Sus.

Pludselig gav det et Sæt i ham, han så op.

«Lull,» hans Stemme brast over på Midten af ilfærdig Glæde.

«Ja,» Lull vendte sig hastigt, hendes Ansigt blev blussende rødt.

«Lull, kom herhen,» han rakte Hånden ud imod hende.

«Tue,» hun stod foran ham med hans Hånd i sin, hendes Øjne spurgte ind i hans, store, ængstelige.

«Lull, vil du gå med mig i Morgen?»

«Tue, hvorhen?» hun snappede efter Vejret, hun bøjede sig ned over ham, «hvorhen?»

Han trykkede hendes Hånd.

«Lull, med ud i min Barndoms Skove.»

Ja, ja, dér var Frelsen - at han ikke havde set det før, de måtte derud, ud på Mindernes Stier, de måtte ty ind under det forgangnes Skygger, at den Flamme kunde slukkes, der nu truede med at fortære dem bægge, til ingen Nytte - hun måtte lære de døde at kende og indse, at han ikke *kunde* leve mere -

«Derud -»

Hendes Hænder slappedes i hans, hendes Øjne 203 flakkede hjælpeløst til Siden, hun dukkede hurtigt Hovedet, som under et knusende Slag.

Hvad - hvad var det? skulde det sige, at hun - ikke vilde - var det muligt? - ikke vilde følge med ham derud, ikke brød sig om den Gave, han rakte hende, den Gave, der var hans Hjertes allerinderste Dråbe Blod? havde hun ikke selv begæret den, da de var Børn, den Dag, da hun og Sigurd kom der ud i det gamle Hjem og vilde følges med ham til de samme Skove - og han havde afslået det i vild Harme over, at hun, en fremmed, skulde trænge ind i alle de smærtelige Minder - og nu - nu vilde hun ikke - var det da så vidt? «Vil du ikke?» han greb hende hæftigt om Armen.

Hun så op, det var, som en Hånd strøg hen over hendes Ansigt, alle de smærtelige Træk ud, kun de tårefyldte Øjne og den bævende Mund blev tilbage.

Hun kastede sig ind til ham.

«Jo, jo - jo, jeg vil, Tue, jeg vil gå med dig - hvorhen du så *vil*, hvorhen du så må gå!»

Hun sank sammen i hans Skød. med Ansigtet gemt ned i sine Arme. Han sad og så ned på hendes Nakke - «hvorhen du så må gå -» - der løb en Kulde igennem ham - måtte gå - ja, det var netop det - måtte - han måtte gå derud, om han skulde frelse sig selv, måtte føre hende, en levende der ind i det dødes tyste Skjul, hun, som ikke brød sig om at komme dér - måtte forråde de døde og sit inderste Væsen - den Drøm fra Julen, den der, da han var vågnet til Besindelse, havde forfærdet ham - den skulde han nu virkeliggøre - for at frelse sig selv - dette var Sandheden, hun havde sagt ham den: «hvorhen du så må gå».

Men dog - måske det kunde frelse - og så, så måtte det jo ske, der var ingen anden Udvej mere.

- - - -

Lige foran dem gik Banehegnet forbi med råt tilhuggede 204 Stolper og lange Ståltrådssnøre imellem - selve Banen kunde de ikke se, den løb nede under de stejle Skrænter i Dalen mellem denne Banke og den, som steg histovre, lav og halvrund, brusende af Bøgeløv - der smuttede en Spadseresti hen under de foroverludende Kroner, forladt og ene med Solstænkene levende på det brune Sand. På bægge Sider af det hvælvede Løvbjærg, hvor Banken gled ned, blinkede Fjorden frem, smilende blå, som to Søer - i den ene skød en Damper af Sted med knejsende Bringe, rødmalet og med Røgen vajende langt bag efter sig over det skummende Kølvand, i den anden gled en Brig med hvide, spændte Sejl - bagved lå Kysten, op af hvis grønne Kroner Skyttehusets hvide Gavle stak.

Så højt sad de, at de kunde se ned på Bredden nedenunder, hvor de store Sivskove bølgede, silkeviolette, glitrende af Sol.

Tue sad og så ned på dem mellem de to Ståltrådssnøre, han troede næsten at høre deres Sus herop, hint langlige, uophørligt hvislende Sus, han mindedes så vel, som i hans Barndom havde båret til ham så mangt et Bud om Eventyr til Søs og Livet på langt uddragende Skibe.

Hvor underligt - nu sad han her igen i sin Barndoms Skove og stirrede ned på de samme Siv - Han strøg

sagte med Hånden gennem det korte Græs, og pludselig steg der frem for ham et Billede, her på Højen en Sommereftermiddag som denne - for mange År tilbage - de havde lejret sig her alle: Fader, Moder, Begitze og han - og den lille Anton var med, herinde, hvor kun Himlen så ned til dem, varm og dybtblå mellem de løvfulde Kroner. Regitze lå på Knæ langt fremadstrakt og bredte den hvide Damaskeslug ud over Græssets myldrende mange Tusindfryd, hendes røde Hår bruste om hendes Kinder, den småprikkede Kjole spændte over hendes 205 Skuldre - Moder pakkede ud af de gule Kurve og den lille Tejne - Tallerkner, Smørkrukker og Glas - og Fader sad, bred og stor, og snittede på et Par Rønnebærgrene til Tue og Anton, der Side om Side forventningsfulde så til, hvorledes de grønne Blade dryssede som Fjer. Der havde været ganske stille, de havde kun hørt Telegraftrådene synge nede under Brinken og langt inde fra en Gøgs sagtmødige KukKuk som en Kilde dybt i Skoven, hvorom ingen véd - -

- - - Der klang et Par skarpe, små Slag, som slog en Hammer på en Kuppel af Metal - det meldte i et af Vogterhusene nede langs Banen.

Han løftede Hovedet og fik i det samme Øje på Lull, hun sad foroverbøjet med Albuerne hvilende på sine Knæ, og Hænderne foldet i hinanden og så ned for sig.

Det blæste koldt på ham - hvad skulde hun her? havde hun været med hin Sommerdag, da de havde spist på denne Høj? hvorfor var hun her da? Han rynkede Brynene og knugede Hånden i Vrede, men i det samme smilte han skadefro - å, hvad gjorde det, hun anede jo intet, hun vidste jo aldeles intet om al det, der lå dulgt i denne Høj, sad her som var det ethvert andet Sted, døv og blind, men han - ja, han følte sig tilmode som den Mand, der har skjult en Skat under Grønsværet og sidder her over den med andre og i sin stille Fryd lader som ingenting.

Det larmede fjærnt - inde fra Byen - nærmere og nærmere i stigende Hast - nu gyngede Banken, hvor de sad - hen over Skræntens Solskin under Spadserestien fløj Skygger forbi, en Røgsky steg til Vejrs over den grønne Brink som fra Jordens Skød - Toget rullede forbi der nede i Dybet, larmende bort til Højre og forsvindende ind i Skovene.

206

Røgen bredte sig lunkent lugtende hen over dem som tynde Flor og tabte sig ind mellem Løvet.

Tue klemte Hånden om Knæet - denne pludselige Iltogslarmen her forbi havde i et Nu vakt Mindet hos ham om en Tid, der ellers så underlig var sunket bort fra hans Sind - den Tid, da han selv foer af Sted der nede i Dybet i al den brusende Larm - bort fra Hjemmet, bort fra det kendte - ud i Ensomheden i Europa.

Og pludselig svulmede det i ham af Taknemlighed mod hende, der nys havde syntes ham så fremmed og ikke hørende til på dette Sted, og hvem han dog ene skyldte, at han sad her fredelig og tryk og kunde mærke de døde fylkes om sig på denne Høj, mens de hjemløse fløj af Sted dernede til Forladthedens Tomhed.

«Lull,» han vendte sig om imod hende.

»Ja,» hun så hurtigt op på ham, med et ængsteligt Blik, det, der havde været i hendes Øjne, lige fra hun trådte ind under disse Løvhvelvinger gennem Hvirvelledet nede ved Banelinjen - så usikkert et Udtryk, som vidste hun ikke ret, om hun her færdedes på lovlig Grund.

Tue så smilende på hende - det passede så lidt til hendes ellers altid så frejdige, sejs sikre Ansigt.

Og han følte med sød Triumf, at her var *hun* den underlegne, her måtte han lede, om de skulde nå deres Mål. Men samtidig fik han en øm Medlidenhed med hende, at hun gik her så ukendt og uvidende, mens Rigdom og Liv blomstrede om ham, hvorhen han så - og stod det ikke til ham at åbne hendes Øjne for dem, Minderne, at vise hende de hellige Steder og fortælle hende deres Historie? var det ikke derfor, de var gået herud? men havde han sagt blot et Ord endnu? hvor kunde han da forlange - - -

Han åbnede halvvejs Munden, som vilde han tale, men betænkte sig så - nej, de måtte se mere af 207 Skoven, om han skulde kunne åbenbare hende dens fulde Helligdom.

Han rejste sig:

«Lull, lad os gå.»

«Ja,» hun stod hurtigt op, ligesom lettet og drejede sig ned ad Vejen mod Grandalen, hvorfra de var kommet.

Hvad - troede hun, de allerede skulde hjem - og han som - han bed sig uroligt i Læben.

«Nej, Lull,» han skød Buskene til Side og trådte ind på den nu næsten helt forsvundne, lille Sti, der førte dybere ind i Skoven.

Lull standsede og så på ham.

«Skal vi længere?» spurgte hun tøvende.

«Ja,» svarede han kort - her havde nok ikke vandret mange, siden han og de døde færdedes her.

De dukkede frem af Buskene ud på en bakket Lysning, hvor Eftermiddagssolen varmede stille og lunt. Spindelvæv blinkede uforstyrret i det korte, brune Græs, en stor, blåblank Solsort gik og hakkede i den sprukne Jord med sit gule Næb. Op bagom stod en Krans af purlede Avnbøgehække, indspundet i gråligt Larvespind.

«Hvorhen, Tue?»

«Herned.»

«Derned?»

«Ja.»

Foran dem åbnede sig en Hule af Løv, en lang, bælgmørk Tunnel, der syntes at løbe lige ned under Jorden, og fra hvis øde Gab der stod Kulde og Mørke ud over den ensomt varme Plet.

Det var «Hughullet», hvor i Tues Barndom alle Røverne i den grønne Skov havde holdt til.

«Uf!» Lull lagde sin Hånd på Tues Arm, idet de trådte ind i Kølingen.

Tue smilte - nå, hun var nok også bange.

De gik som i Kældre dybt under et Havs Flade i 208 rå og skummel Kulde, Vintren syntes endnu at ruge under Loftet, hvis magre Grene vred sig under de knugende Løvmasser, hvor Blad sad ved Blad som Skæl hos en Fisk; de lave Stammer bugtede sig i Væggene som indespærrede Søorme.

Men forude tindrede det muntert og lysegrønt - dér lyste Solen på det friske Bøgeløv - det var, som skinnede Dagslyset ned gennem en søfarvet Rude gennem Havet. Foden æltede i dejagtig Slam og sumpet Mos, Tue åndede i hurtige Drag den klamme, blækagtige Luft. Lulls Hånd skælvede, og han smilte igen, men i det samme mærkede han, at hun trak til i hans Ærme, og at hendes Øjne higede hæftigt ud imod Lyset, og han gjorde sig ærgerlig løs.

Ja vel, hun var angst, som han havde været, men hvad vidste hun vel om al den Trøst, der havde lydt herinde fra Moders Stemme, om Regitzes muntre Latter og alle de Minder, der sov i det kolde Mørke?

Nu stod de under åben Himmel, hvor Sommerfugle sværmede om dem, og Solen strålede ned mellem de lyse Bøgekroner.

Lull rakte og strakte sig som en Kat op mod Varmen med missende Øjne og løftede Arme.

Så rettede hun sig:

«Tue, dér skal vi ud!»

Hun pegede ud over den Fjord af grønne Enge, der åbnede sig foran dem hen mellem de svulmende Bøgekroner, der bugnede ned om den som løvfulde Bredder - der stod et Surr af Sol og Fuglesang derude, en Sti flød som en bugtet Strømning hen gennem de grønne Vande, Svaler kresede langs Skyggeranden dyppende Vingerne i Græsbløjerne, der sitrede og blinkede for hvert Pust af den lune Vind, Guldsmedde irrede farveglimtende hid og did, fnugget Løvetand gyngede som grålige Perler, og Tusindfryd svømmede som Søstjærner for Bølgeslagene.

«Tue, Tue, kom med derud!» 209 Men han stod og så på en Bænk under Fyrrene henne til Højre, en Bænk af tynde, frønnede Granstammer - dér havde de siddet en skyfuld Dag i September og pludselig set et lille Egern, rødbrunt, halevajende smutte op ad Stammen, ensomt og tyst som en Skovens og Stilhedens Ånd.

«Skal vi ikke sidde dér, Lull,» han så prøvende på hende.

Hun kastede et hurtigt Blik på Bænken.

«Uf nej da! kom nu,» hun rakte Hånden ud efter ham.

I det samme vidste han, at han aldrig vilde kunne betro hende den allermindste Tøddel af sine hemmelighedsfulde Erindringer, hun som blot begærede at komme ud af Mindernes Mørke og Kulde for af

Hjærtens Lyst at dukke sig i Livets frodige Solskin.

Han gik hurtigt over Brættet ud til Engene - han smilte barsk, det var ham en egen Lyst at lade hende således, ganske uvidende, tvinge ham bort fra de dyrebareste Steder. Han fik derved ligesom en Slags Ret over hende - - -

Han vendte sig pludselig, Brættet skælvede under hans Fødder for Lulls Trin.

De så et Øjeblik på hinanden i Bækkemumlet dernede og den solflimrende Fuglesang - så gik de videre.

Han havde fornummet den svage Skælven hen under sine Fødder fra hendes som et lille ømt og lønligt Kærtegn, hun ikke vovede at give ham her i Mindernes Skove, og pludselig var det, som gik det op ham, hvorfor de egentligst var gået herud - for på én Gang at få Ende på *alle* Kærtegn - var det lykkedes? vilde det lykkes? når de kom her ud af Skovene, vilde de da være andre end før, rolige, stille - vilde det aldrig kunne komme igen?

«Tue,» kaldte Lull, «her.»

Hun havde sat sig på den bløde Skråning under 210 det lavthængende Løv og så hen på ham under den store Hat.

Han gik hen til hende og kastede sig ned i Græsset ved Siden af, men han så ikke på hende, hans Læber dirrede - nej, det havde intet hjulpet, hun havde intet set, intet forstået, intet lært om de døde - han havde intet kunnet sige hende, og hun havde intet villet høre, og Fjælets Skælven havde sagt ham, at hun var nøjagtig den samme, som da de kom - og han -

Han bøjede Hovedet - havde han virkelig fuldtud nydt de rige Minder, der bød sig frem alle Vegne, som ellers når han gik her ene, om Søndagene - havde han dog ikke stedse på Bunden af sin Sjæl fornummet, at hun var nær og tænkt på hende mere end på de døde? - - og dette Bræt, der skjalv så ømt og blødt som et Tryk af hendes Hænder mod hans Kinder - - -

Han lagde Ansigtet helt ned i det surt duftende Græs og lukkede Øjnene - han mærkede, at hun rejste sig, fjedrende let og hørte hendes Fødder vandre omkring - og så et dæmpet Knæk af Stængler, som plukkede hun Blomster, en sagte, frejdig Nynnen. Han følte en stigende Bitterhed imod hende - havde han ikke budt hende så overmåde meget, og hvorledes havde hun taget imod det? først hulket over, at han vilde lukke hende med her ind i sit Livs dyreste Helligdom, og så siden, da hun kom herind, uvilligt tillukket sit Hjærte for alle de lønlige Røster og forhærdet sig i egenkærlig Kulde - ja, ti elskede hun ham virkelig, som hun svor, vilde hun da ikke instinktmæssig have mærket, hver Gang hendes Fod trådte på et af de viede Steder og glædet sig med ham derover - mens nu - -

Å, han følte sig så led og træet - det var jo forsøgt og slået fejl, nu var det hele ude -. Han fornam dunkelt Solen om sig og hendes puslende 211 Skridt - som var det selve Skovengens sommerlige Genius, der færdedes om ham, sollys og varm - det hede Græs og de skyggende Bøge - så svømmede alt ud i en Tåge, og han gled ind i Søvn - - -

Han vågnede pludselig og slog Øjnene op - Lulls Ansigt var bøjet lige ned over hans, han så ind i hendes Øjne, der stirrede på ham med et Udtryk så uforstående smærteligt tungt, at det kæmpede gennem Søvn i hans Hjærne for at fange, hvor han vel var, og hvorfor Lull så således på ham. Nu vendte hun Hovedet bort, rettede sig op med Ryggen til ham, trak Bæltet til Rette om Livet og sukkede - han så, at hun sagte børstede hen over sin Albue, i hvis bløde Dun der hang fuldt af Muldkrummer, og i samme Øjeblik vidste han del hele, men han blev liggende ubevægelig og så over mod Skoven, hvor Aftensolen faldt ind over Rødderne i lange, røde Striber som gennem Kirkeruder - det bløde Græs spillede i det milde Lys, Bregnerne bøjede deres brede Vifteblade og svandt ind i Skyggen, Løvet hang gyldentmønstreet ned, længere inde levede alt i et hemmelighedsfuldt grønt Mørke. Men under den blå Aftenhimmel svævede de høje Kroner rødligtbrune i Aftensolen, som var de visne i Høst.

Der skød pludselig en fortvivlet Trods op i ham, som han lå dér - havde han ikke vidst det før, så havde hendes Blik sagt ham det nu, at hun aldeles intet havde nemmet, at hun aldrig nogensinde hverken kunde eller vilde følge ham - men hvad så? så var der jo intet andet at gøre, end at *han* måtte følge *hende* - bort fra de Minder, som dog ikke havde formået at frelse dem fra deres såre Nød - lade sig knuge ind til hende og kyskes af hende, til han atter sank i denne Rus, sank *til Bunds*, så han tabte Sans og Samling og hvert Minde om sit tidligere Liv - - - hun vilde det jo selv - 212 Han rejste sig hæftigt over Ende, men blev siddende med stirrende Øjne.

Over den åbne Plads hinsides Bækkeløbet kom en Skikkelse hastigt glidende i det grelle Aftensolskin - lang, krumbøjet, lydløs gennem det tætte Græs, som en Skygge over Stammerne.

Lull så op, hun foer sammen og bøjede sig forbavset frem.

I det samme vendte Skikkelsen Ansigtet om mod dem.

Det var, som skødes en Ligsten bort - et dødningshvidt, overskygget Ansigt med sorte Øjenhuller og stregtynd Mund - så gled den ilsomt ind i Skoven, et Øjeblik skimtede de dens krummede, grå Ryg mellem Løvet - så svandt den bort mellem Træerne.

Lull så om på Tue, målløs forundret, men han sad ret op og ned og stirrede over mod det Sted, hvor den var svundet.

Det var ham, den ensomme Mand - Manden fra hans Barndom, ham, de havde mødt på alle deres Vandringer, og som havde fyldt hans Barnehjærte med Anger og Gru, for hver Gang han glemte de døde - Manden, der havde ejet Hustru og Børn og Gård, og for hvem alt var brændt og omkommet, og som nu flakkede om her i Skovene, rastløs søgende i uheldbredeligt Vanvid - -

Men at han levede endnu - aldrig havde Tue mødt ham før på sine ensomme Søndagsture, og han havde ikke tænkt på ham i År og Dag -

Du gode Gud - var det ham selv? eller var det kun et Genfærd, en sidste Advarsel fra Skyggernes Rige?

Han tog sig til Panden - Snak - nej, det var såmænd sandt nok, det - den Skikkelse var hverken Syn eller Drøm, den var den bitre Virkelighed selv, det sande Liv - det han et Øjeblik havde været 213 ved at glemme under Straf med evig Fortabelse - med en Gang at blive som han dér, vanvittig i sin ensomme Sorg, når hans nye Eje var taget fra ham, til sidste Hvid, som det gamle.

Han rejste sig og skottede over mod Skoven, som ventede han, at Skikkelsen endnu en Gang skulde ile tilbage over Stien for at hente ham med sig.

Nej, nej, det stod fast - kunde han end aldrig vinde hende for sig, skulde hun heller aldrig vinde ham.

Han vendte sig om mod hende:

«Lad os gå.»

Hun sad og så op på ham med sørgmodige Øjne

- men hun spurgte ikke. Havde hun endelig forstået? - i den elfte Time - eller brød hun sig heller ikke om at erfare dette, og tav hun med Vilje?

Bedrag, Bedrag - det hele!

Så gik de tavse over Gangbrættet ind i Skoven.

- - -

Forgæves, forgæves - det var det Ord, der atter og atter sang i ham, ellers stod hans Forstand stille

- hvad nu? han vidste det ikke. Han havde reddet sig derude, den ene Gang - ved et Tilfælde - og var det mer end Galgenfrist, vilde det vare?

Og dog - han havde ikke været ved at overgive sig i Lidenskabens Hede, men i Fortvivlelsens, i Selvopgivelsens Sløvhed - ja, men var det ikke tusindfold værre? han blev ikke mere tvungen bort fra sit gamle Liv, hverken af sig selv eller hende, han var ved at kaste det frivilligt bort.

Han fornåm et tirrende Nag, men han vidste ikke mod hvem, en æggende Vrede, men hvem skulde han vende dens Brod imod? hende, der havde vægret sig ved at tage? eller ham, der havde vovet at byde?

- byde hende, den fremmede, hun der ej en Gang ønskede at tage.

214

Det prikkede ham ud i Fingrene af afmægtig Forbitrelse.

Lull sad ved hans Side, stille og bleg, med spørgende, angerfulde Øjne, som et Barn, der forstår, at det har forbrudt sig, men ikke véd Råd derfor. Hun så på ham ømt og deltagende, som var han en syg og såret, hun skulde værne og hæge om, men han mærkede det kun syde end mer i sig ved de Blikke - *hun* var jo den, der havde slået ham de Sår. Og se - begyndte hun nu ikke igen - Dagen efter! at sladre og gække ham, som var de nu kommet over det hele og alting glemt. Ja, *hun* var glad - hun havde jo heldigt undsluppet hans Forsøg på at fange hende ind i sine Snarer og betragtede sig sagtens som den sejrende.

Og var hun det ikke, alligevel - når han tænkte på Skovene derude, så utrygt og uhjemligt det nu var, hun havde været der og deres ensomme Trylleri var vejet, de havde vist sig evneløse til at hjælpe, og han

følte, deres Magt var forbi.

Han mærkede det kvælende tungt i sin Strube af Angst og Gråd - det gamle Liv forlod ham, og det nye kendte han ikke til - og så endelig en Eftermiddag fik den indestængte Smærte Luft.

Lull sad og rodede i hans Skuffe efter en «Freund» til et særlig dunkelt og matematisk Sted i «Menon», da hun pludselig fik fat i en lille, brun Æske.

«Hvad er det?» hun trak den nysgærrig frem, i det samme gled Låget af, og hun så ned i den.

«Nej, Tue, hvad finder jeg dog her -» hun tog en firkantet Pakke frem - «en Pige! en Pige!» hun sprang triumferende op og svang et Fotografi over Hovedet.

Det gav et Sæt i Tue, han kastede et Blik på det - det var Regitzes.

Han sad et Øjeblik målløs og stirrede - Regitzes Portræt i hendes - i *hendes* Hænder.

215

Lull var hurtigt snurret rundt og løbet hen til Vinduet.

«Nej, ser man det! nej, ser man det!» jublede hun, «en Pige i din Skuffe og ovenikøbet en køn Pige! hør, vil du bare sige mig - jeg vil nok -»

I det samme var Tue over hende, han greb hende i Armen og vred den tilbage, sled Fotografiet ud af hendes skælvende Hånd.

«Vil du give mig det! vil du,» skreg han, «det er min Søster.»

Lull tumlede tilbage mod Vinduet og greb for sig med Hænderne - hun stirrede på ham med opspilede Øjne.

«Men Tue dog -»

Han viklede Billedet ind i mangedobbelt Omslag, puffede det ned i Skuffen og smældede den i - han drejede Nøglen om, så det peb.

Han blev et Øjeblik stående og så på den, så vendte han sig langsomt om mod Lull.

Han følte sig mat og flov, Vreden var bruset ud i et Nu, og i det tomme Rum mærkede han Angeren og Skammen sive ind.

Han havde pludselig set hendes Øjne for sig, som hun så på ham der ude i Skoven, ængsteligt spørgende og bedende - hvad kunde hun for, at han måtte frelse sig, og hvad kunde hun for, at det var umuligt? var det hende, der havde fået den vanvittige Idé? lå ikke al Skylden både for det ene og det andet hos ham?

Lull havde kastet sig ned i den sorte Lænestol og havde gemt Ansigtet bort i dens Puder - hendes Skuldre skælvede svagt, Fødderne rørte sig over Gulvet.

Han rømmede sig forlegent:

«Lull,» han gik hen til hende.

Hendes Skuldre skælvede stærkere.

«Lull, lille Lull,» hviskede han.

216

To tårefulde Øjne så op.

«Tue,» hun sprang op og kastede sig om hans Hals med Ansigtet gemt ind til hans Skulder, «Tue, hvorfor måtte jeg ikke - ikke se din Søsters Portræt?»

Han kyssede hendes Hår - ak, hun vidste det så godt - hun vidste det -

Hun klemte sig tættere ind til ham, hendes Ansigt sank længere ind mod hans Bryst.

«Tue, jeg vilde - jeg vilde så gerne holde af dem - men det er så - så svært.»

Så svært - ja, det var svært - håbløst var det -

«Lull,» udbrød han pludselig, hastig som den, der redder sig fra den Grund, han mærker synke under sig over på den faste Jord, «véd du, at Mester Linné er død?»

«Hvad?» Lull så forfærdet op, «Tue, er han død?» hun klamrede Hånden om hans Arm, «Tue, er det sandt? det har du jo ikke sagt mig et Ord om.»

Nej, det havde han intet sagt om, ikke et Ord - i tre Dage havde de været sammen, i fire havde Mester Linné været død - og han havde tiet - og *hvorfor*, o Gud, *hvorfor* ?

«Tue, hvad døde han af? hvornår? så pludselig - å, så pludselig.»

«Leveren, det var kun sex Dage om at gøre, du véd -»

Hun stirrede på ham, hendes Ansigt bævede i Gråd.

«Den Stakkel, den Stakkel - og Elme Petersen - å, Eline Petersen.»

Tue foer sammen, hende havde han aldrig ofret en Tanke - at hun måtte sørge - kun tænkt på, at det med Mester Linné midt i sin Smærte var godt, det bedste der kunde hænde ham - men Eline - -

Og pludselig mærkede han en fremmed Sorg gå 217 igennem sit Hjærte som en skarp og rensende Lud, lutrende ind i hver egenkærlig Krog.

Hvor underlig, han havde egentlig aldrig tænkt, at der var andre end han, der led, altid syntes, at han var den eneste hårdt og uretfærdigt ramte - og Eline - -

«Og Begravelsen, Tue - har hun Penge til den?»

Tue blev blussende rød - om han havde tænkt på det - men hun, han kaldte egenkærlig og glemsom i sin Sorg -

Han tog uvilkårlig hendes Hånd op til sin Mund og kyssede dens Fingre.

Lull så forundret på ham: «Hvorfor gør du det? men kom nu, vi må skynde os derud.»

«Hvorud?»

«Til Eline.»

«Ja.»

Han gik ind i Sovekamret efter sine Sko, han følte pludselig sit Åndedræt lettet, Blodet bankede i hans Årer i den vante, gamle Takt, den opslidende, fortærende Rådløshed var borte; der var noget forunderlig styrkende i denne Omhu for en anden i Sorg, i denne Forglemmelse af sig selv og sit - dette var noget, han kendte til og forstod sig på - og det, der nylig havde forvirret ham, hvor uendeligt ringe syntes det ham ikke mod dette - så ringe som det flygtige var mod det varige - ja, så ringe som Døden var mod Livet.

Og når nu i Morgen, den 21 August, Skolen igen begyndte, og de igen fik deres vante, daglige Arbejde, så - -

«Tue,» kaldte det inde fra det andet Værelse.

«Ja,» han lukkede hurtigt Døren op ind til hende «nu kommer jeg, Lull.»

VII.

De kom fra Mester Linnés Begravelse, den gyldne Augusteftermiddag, Præsten, Tue og Lull, gennem Lindegangen på den gamle Kirkegård, hvor Mester Linné af særlig Nåde havde fået Lov at blive gravet ned, skønt ingen anden Begravelse havde fundet Sted der i mange År. Han havde altid elsket disse ensomt susende Alleers Ro og efterladt sig et skriftligt Ønske om at blive jordet dér, og da Borgerne aldrig i levende Live havde forundt ham et eneste af hans Ønsker, havde de, i en Art Spøgelsesrædsel, fundet Grund til at

opfylde dette posthume.

Høstsolen lyste varmt og stærkt bag det tætte, frodige Løvværk, Gruset knasede højtideligt under deres Fødder - det var kun sjælden, det blev trådt - de gamle, hvide Gravmæler dukkede frem under Gangen, spidse Obelisker og knækkede, lavrbærkransede Søjler og forsvandt atter bag de vildtvoxende Buske som linsvøbte Ånder. Den sidste, svindende Aroma fra Sommerens overdådige Lindekrydder anedes endnu ved Åndedrættet.

Præsten gik med Hænderne på Ryggen, med bøjet Hoved, høj og mager, i den lange, sorte Kjole, det skarpe Ansigt med den knækkede Næse, den indsunkne Mund og den spidse Hage hævede sig frem 219 fra Pibekravens Hjul som et kummerfuldt Fuglehoved, det grå Hår strittede tyndt om den rynkede Pande.

Tue så på ham - her gik de nu atter hjemad - som så mange Gange før, efter at have sendt et Menneske bort fra Livet, ned under Jorden til Tilintetgørelse og Glemsel - «mellem Grave, lutter Grave.» Det var snart længe siden sidst, og han havde ikke set ham i al den Tid - Præsten murede sig jo inde i sit Kammer, uden når netop Døden tvang ham ud at vandre - ikke siden Faders Begravelse, da disse store, nu nedslagne Øjne havde flakket hjælpeløst søgende ud over Graven.

Men nu havde han atter mødt ham, Præsten, Dødens Mand, atter set Jorden gabe forslugen og atter hørt Dødsdommens Ord: Fra Jord - til Jord - og Muldklumpernes hastige Haglen for at dølge deres Bytte. Og dog - hvilken Forskel!

Præsten så op, lige ud for sig, hans Hænder knyttedes i hinanden til et magert Greb bag Præstekjolen.

«Ja,» mumlede han med denne så velkendte, brystne Stemme, «en sådan Begravelse, den kan bøde på mange andre, her véd man jo så nøje, al det bedste man kunde gøre for ham, var netop at kaste Jord over ham og lukke ham ude fra Livet.»

Tues Læber bævede, han kunde have grædt af Smærte: ak Mester Linné, hvor arm var du ikke blevet, at disse Ord kan siges om dig - men han nikkede, ti han vidste jo, at det var Sandhed, og at det var det, han nylig havde følt.

«Han græd ikke, fordi han skulde dø, han rettede sig ud med et Befrielsessuk og sov ind, hvo er der så vel, der vil græde over ham?» vedblev Præsten mumlende, hans Øjenlåg plirrede tungt.

Ja, det var jo denne Følelse, han havde haft helt fra først af, hvor bitterlig selvfølgelig denne Død var.

Han mærkede et lille Tryk på sin Arm.

220

«Tue.»

«Ja.»

Han så ind i Lulls Øjne, de stirrede på ham med et bebrejdende, næsten vredt Udtryk - han så uvilkårlig tilbage og standsede brat.

Der nede i den lange Lindegang, ind ved Siden, mellem Gravens gule, oprodede Lerklumper stod en Kvindeskikkelse ludet imod det ufuldførte Jærnrækværk - Ansigtet stirrede nedad, dødblegt under Slørets sorte Bølger, Knæene var bøjede, og Hænderne fattede om Stakittets Tremmer, som skulde hun segne ned i det åbne Svælg.

Ja, hende havde han glemt, Eline Petersen, atter - igen - Og som han nu så hende stå dernede i den falmede, sorte Kjole med det røde Hår bag Sløret, med Øjnene magtesløst bundne til den Grav, som de velsignede, og som havde givet den endelige Fred og den eneste Udvej til Lykke for ham dernede, fornam han i et sviende Nu al den Kval, hun måtte lide, hun, der ikke i ham, som alle andre, selv hans Venner, havde set en nedbrudt Stakkel, håbløst forvirret i Livets og sit eget Sinds urede Væv, men en stor og ædel Skikkelse, der fra sin høje Videns Lys var trådt ned til hendes Plebejermørke og havde rakt hende Hånden, og han fattede med Et hele hendes lange, tålmodige, ja lykkelige Martyrium, ja, om det så var hin frygtelige Scene, han troede for evigt havde brændt sit Mærke i hans Sind, så slettedes den i dette Øjeblik ud af Kærlighedens varme Hånd, den Kærlighed, der intet havde agtet for ringe, om det kunde gavne ham, hvem alting skyldtes. Og han gav bævende Lull og Moder Ret, de eneste to, de havde forstået denne Trælkindegærning.

Også Præsten var standset og stod og så tilbage på Eline.

«Ja hende - ja,» han rystede svagt på det gråhårede 221 Hoved, det nervøse Ansigt fortrak sig i talløse Furer, «- hende glemte vi.»

Lull foldede sine Hænder om Tues Arm.

«Hvad skal der dog nu blive af hende?» spurgte Hun klagende.

Præsten så hurtigt op:

«Vær ikke bange for det, Frøken Wedén, hende har jeg bedt om at blive min Husholderske.»

«De!» Lull åbnede Munden.

«Ja - jeg, hvorfor ikke?» der vågnede næsten et Smil om den udtærede Mund. Lull stirrede lidt på ham, så slap hun Tue.

«Nej, *det* havde jeg *aldrig* troet, en Præst kunde gøre.»

Præsten smilte igen, dette kloge, trætte Smil. Men Tue rynkede Brynene, dér var hun nu igen med en af sine Teorier.

«Såmænd,» mumlede Præsten, idet han strøg sig over Ansigtet med dirrende Hånd, «foragte mig mer, end de gør i Forvejen, kan de ikke, men at jeg tager hende, kan måske hjælpe til, at jeg foragter mig selv en *lille* Smule mindre - så noget at rose mig for, er der altså heller ikke.»

De gik gennem den høje, brune Tremmeport, der endnu stod åben efter Begravelsen, og hvor Spor af Ligvognens tunge Hjul endnu sås presset ned i det dybe Grus.

Foran dem lå Alleen, sval og mørkegrøn. Missionshuset «Mamre Lund»s Granittrin gik ned i den, de røde Mure og et dunkelt, løvspejlende Rudeglar skimtedes mellem Bladene.

Præsten stod og så hen for sig, så gjorde han et Kast med Hovedet.

«Nå, om også *hun* sørger, så kan den, der jordfæster ham, dog ikke lide, ti her ser man for en Gangs Skyld Guds udstrakte Hånd og ikke hans knyttede Næve - for ham var der jo ikke andet 222 end at dø - og han vilde det jo selv - men Gud véd, hvem der bliver den næste? nå, men Farvel, Frøken, Farvel, Hr. Tavsén.»

«Farvel.»

Præsten lettede på Silkehatten og gik med lange, sjokkende Skridt ned forbi «Mamre Lund»s Stentræppe, Kåben sluskede efter ham, det grå Hår stak frem mellem Pibekraven og Hattebræmmen, den krumme Ryg syntes at tilhøre en Mand, der skulde på en uendelig lang Vandring, og alt havde en lige så lang bag sig. Så forsvandt han om Missionshusets Hjørne.

Lull så op på Tue:

«Tue, han var sær.»

Tue nikkede - den Mand havde Døden berøvet hans Tro. Så vendte han sig om mod Lull:

«Hvorfor sagde du det om Præsterne?»

Lull bed sig i Læben og rynkede Panden:

«Jeg kan ikke lide Præster, de går om og svækker Livet. - Tue,» lagde hun lidt efter til, «kan du huske det Kapitel om dem i Morfa's Bog, der hedder «Livets Gildere?»»

Tue rødmede - at hun vilde tage det Ord i sin Mund - - -

Tue og Lull havde travlt med at læse nu i Septembermåned, da Vejret begyndte at blive koldt og mørkt, og Aftnerne kom tidligt - de havde fået meget mere Arbejde for end i Fjor, nu da det gik direkte mod Studentereksamen, og det kunde til Tider være drøjt nok, ti de havde endrægtigt besluttet ikke at bruge ulovlige Midlers Minegange. Men når de således sad sammen ved Bordet under den høje, brændende Kobberlampe, der vågde over dem med sit store, runde Øje som en Pallas Atenes Ugle, imellem de mange tunge Lexika og de århundredegamle Grækere og Latinere i de tyske Teubnerudgaver, 223 mens Gardinernes røde Strøm tættede blødt om Ruderne, og Jævnødsstormen sukkede bag Kakkellovnens Låge, da kunde Tue fornemme en egen bedøvende Lyst ved ret at dukke sig ned i Arbejdet af den yderste Evnes Kraft, så Minderne og Sorgen svandt fra ham. Og mens de gule Blade faldt der ude over den udmattede Jord, fornå han en Kraft udgå fra disse hvide, tættrykte Sider, en Kraft, der havde bestået gennem alle Omskiftelser og ristet sin Rune som med Diamant i Tidens Stentavle.

Århundrede på Århundrede var sunken over disse Skrifter, som Askeregnet faldt over Herculanium og Pompeji Byer, men dybt nede under det stive Dødslin hørte han en Stemme kalde, en Stemme, der talte om Livets evige Beståen og altings Uforanderlighed - på Trods af den Undergang, han havde set trindt omkring sig, fra han først slog Øjnene op, og hvis Rimfrostånde nu så nylig havde sendt sit isnende Pust hen over ham.

Dette Værk, som nu genfødttes i hans Hjærne i denne sene, stormfulde Efterårsaften, det var måske blevet til just i denne Stund for over tusind År siden, følt og tænkt og skrevet just i denne Time i et sådant Vejr, i et ensomt Gårdsrum nede i Sabinerlandet, mens en Vinranke baskede på Ruden, eller i et Hus på en af Øerne i det græske Arkipelag, hvor Havvinden tudede i den mørke Søjlegang.

Og når så omsider denne forgangne Verden oplod sig for ham, steg ham i Møde som hine Eventyrets grønne Riger, der stige fra Søernes Bund, perlende i Fylde af Friskhed og Liv, da følte han sig svimle på Tinder af ophøjet Ro, da sank Tid og Rum bort om ham, og højt hen over hans Hoved drog Evighedens uforstyrrelige Pust.

Han stod med Lull mellem Tvillingebjærgene Iliadens og Odysseens skinnende hvide Snetoppe, hvorover den årle Morgenrøde sagte og lykkelig ånder, og skuede 224 ud over det grønne Hellas' svømmende Øer og langtudløbende Tanger i det skumblomstrende, drueblå Hav under den salige Himmels evigt skyløse Blå.

Og han tog hende i Hånden, og de steg ned ad de langsomt snoede Stier for at gå ud i dette Rige til dets Skove, Stæder og Øer og lære dets travle Mennesker at kende.

Dér mødte de da først Arkilokos, den farende Sanger, der flakkede Hellas rundt med Lyre og Sværd, Åres' og Musernes Tjener, med det friske, spillende Mod og det muntre, hævnfulde Hjærte, som forstod én Ting til Bunds, at gøre dem ondt, der en Gang havde voldt ham Fortræd, og hvis bidske Jamber forfulgte den svigefulde Neobule og hendes løgnagtige Fader Lykambes, der havde brudt deres Løfter og Ed, så skrap, at de tilsidst - en Spot for hele Byen - måtte klynge sig op - Sønnen af en fornem Mand og en grovmundet Slavinde.

Og tæt efter ham kom Tyrtaios med de spartanske, faste Fodslag, genlydende i ordknapt nynnede Rytmer, der raslede af Brynje og Sværd.

Og frem bruste Teognis, Megaræeren, den kalkunske Stormand, der glubsk forlangte at drikke sine Fjenders sorte Blod, Plebejernes, som forvanskede Lovene og fraranede de fødte Herskere Magten - han, der forgæves kom til det sikeliske Land, til Euboias vinrankefyldte Slette og til den rørfrembringende Eurotas, herlige Stad, det lysende Sparta, og overalt blev mødt med Venlighed og Ære, men dog intet Sted fandt Glæde, ti kær var ham ene det Hjem og det Fædre land, hvorfra han var blevet forjaget af elendige «Lastdragere».

Og de så Mimnermos, så vidt forskellig fra dem - sørgmodigt nydende, hvilende på sit Leje af knækkede Liljer i lange, lydiske Kvindeklæder, smægtende strækkende sin hvide Hånd ud efter den kåde Fløjtespillerske Nanno, klagende: «Kort og flygtig er hver 225 en Lyst - men hvad er Livet, hvad er Glæden uden den sødmerige Afrodite? beskyrm mig for den krænkende Alderdom! når Nydelsens Dage er forbi, da er det bedre at være død end at leve - pluk derfor Livsblomsten bort, så såre dens Farver begynder at blegne!»

Og dér imod hørte de Solons Sang med dens klare, attiske Tro på det blomstrende Liv, på dets Sandhed og Værd - hørte ham i hans Ungdom ivrigt bede om 80 fulde Leveår i Steden for de 60, hvorudover Mimnermos havde bedt sig forskånet, at han ret kunde få udført al det, hans virksomme Sind tilskyndede ham til, og så ham i Alderdommen, hvidhåret og kraftig, med et lykkeligt Smil skue tilbage på sin lange Dags Gærning, den dristige Herold for Salamis' Erobring og Atens snilde Lovgiver.

Og nu klang Kvindelyren, sødere end nogen, og til dens tyvestrængede Spil sang Saffos smæltende Stemme - den elskovshede, luende Saffo med det dunkle Hår ned om de feberhede Kinder, der svulmede ud i en yppig-fuld Mund, tung af sugende Vellyst, med smærteligt syge Øjne under Silkehårenes Frynse - lænet over sin rosensmykkede Harpe udåndede hun sin Kærlighedsglød til Mitylenes unge Kvinder, anrørende den purpurtronende Afrodite om at forlade sin strålende Bolig og ile til med sit svirrende Spurvespand at læske hendes uudslukkelige Tørst.

Og de forvildede sig ind i Anakreons Blomsterlund mellem de vildsomt snoede Banker, hvor gyldentlokkede Erothoveder blankøjede tittede frem bag de farveprangende, sødtduftende Blomsterkroner og Druernes blåligt perlende Klaser, og hvor de dybest inde fandt den muntre Tyrandigter selv, henslængt i sin bløde Løj bænkens brogede Puder, fremtryllende denne graciøse, dansende Lilleverden omkring sig med sit Talents grankogleprydende Bakkosstav.

Og deres Hjærter svulmede af Glæde over den 226 græske Ånd, der blomstrede i Skønhed og Stolthed som en Rosenstok, og sammen gik de videre ind i Tiden og Landet og fik set den rette sig som en gylden

Lanse med luende Od mod Åndens og Skønhedens dumpe Fjendehorder.

De stod med Herodot ved Hellesponten hine syv lyse Forårsnætter og Dage i 480, da Xerxes' uhyre Tog, uden Aflad, blomsterkranset, drog over Broen fra Asien til Europa for at slukke Hellas' Lys i Barbariets Mørke. De så dem: Persere, Assyre, Medere, Arierer, Indere, Paflagonere, Ætiopere, Frygere - alle Østerlands vilde, pragtfulde Sønner i ustandseligt Tog mod Europas ventende Forpost, i Fjendskab mod Frihedens hegnede Have - og de så deres Fører, Storpraleren Xerxes, ile tilbage over Broen, ene, løbende for sit Liv, mens hans Hærskarer splittedes i Øst og Vest, opreves og knustes af den lille, uforfærdede Flok - og de anede, at nu dukkede Mørket sig og rømmede for Lyset, mens Nytidens Stjerne steg tindrende frem over Oldtidens kogende Bølgegang.

Men Herodot viste dem også den Xerxes, der i undrende Vemod beskuede det gamle Pergamon og Ilions Ruin og bragte de henfarne Heroers Ånder sit Offer af tusind hvide Oxer og dernæst i Natten overfaldtes af beklemmende, varslende Angst om al velbefæstet Storheds Undergang - han, der sad på Højen ved Abydos og så over sine Hærskarers blinkende Våbenmylder der nede på Sletten for hans Fod og over Flådens tætvrirlende Masteskov, og da, just som han i sin Livsfyldes højeste Svulmen pralende havde prist sig lykkelig, brast i Gråd på sit Kongesædes Marmor, fordi det gik ham i Hu, at om hundrede År skulde ikke én af disse nu så mægtige Millioner mere være at finde paa Jordens Overflade, men være henfejede som visne Blade i Høst - og de hørte Artabanos' dulmende Ord falde som Dråber af 227 tung og stille Viden om Gudens uafvendelige Vilje og hans Eneret til at leve og blomstre i rolig Beståen.

Men heller ikke glemte de den Skikkelse, der fyldte dem med det udforskeliges anelsesfulde Bæven, hin Titormos, der vandrede i den ungdommeligt overmodige Bejlerskare, der flokkedes i sværmende Lykketrang om Kleistenes' Datter, Agariste, i Sikyon - han, «der var den stærkeste af alle Hellenere og flygtede bort fra Menneskene til Verdens yderste Krog.»

Og som hos ham skimtede de hin Gudernes Vilje i alle de små Menneskeskæbner, der spandt sig om Verdensbegivenhedens skyggefulde Kæmpetræ, som spæde Ranker, der også gro deres Liv, kort og flygtigt, i den uforgængelige Stamme, og de fattede, at selv i hine arkadiske Dage måtte Menneskeånden forsagende bøje sig under Gudens skæbnetunge Hånd.

Og nu drog de med Xenofon de Titusindes Tog gennem Lilleasien efter unge Prins Kyros' Fald ved Kunaxa, berøvet deres Høvdinge ved morderisk List, ukendt i fjærne, fremmede Egne, mod Nord forbi Ninive og Larissa Ruiner, forfulgt af Persernes blodtørstige Sværme, til de slap ved Tigris Flod, op gennem Kardukernes Bjærge, pressende sig sammen på de snævre, svimlende Fjældstier mod Bjærgboernes pludseligt nedbrusende Overfald under Regn af Pile og Sten, op i Armeniens Sneørk, hvor de i de endeløse Nætter, en lang, sort Kæde, drog hen over det døde, hvide Felt, under de isblå Tinders funklende Stumhed - svævende højt i Himlens medlidenhedsløse Mørke - hvor ene Sneen skreg i den miledybe Tomhed, trådt af de tusinde mødige Fødder - forvildede, sneblinde, uhungrede - til de højt oppe i denne ihjelfrosne Verden kom til Troglodyternes Folk, hvor Mennesker og Dyr krøb sammen i samme dumpe, hede Hule, og hvor de udmattede faldt om i Søvn imellem skræppende Geder, Får og Høns og fantastisk 228 klædte, ivrigt snakkende Armeniere med strittende Halmkranse om Hovedet, og hvor de åd og drak sig øre i Svinekød og Bygvin, til de atter måtte frem, møjsommeligt videre gennem snefyldte Kløfter, over isbehængte Terrasser, gennem ny Hunger og nye Kampe, til hin Dag i Januar 400, da der pludselig, mens de krablede op ad den stejle Fjældskrænt ved Tekes, lød Råb forude, og det forplantede sig ned gennem de tætfølgende Rækker: «Er det Fjender? er det Overfald?» og stadig højere Råb og stadig hastigere Løb: «Hvad er det? hvad er det?» og så det skingrende Skrig: «Havet! Havet! Talatta! Talatta!» - en vanvittig Rusen af Sted, Skulder mod Skulder, Genlyd af Fødder - Raslen af klirrende Våben, Klapren af Hestehove, Prusten af Muldyr - så oppe - og vidt derude, blånende blankt: «Havet! Havet!» En Hvirvel af Jubel, Gråd, Omfavnelser, Kys: «Talatta! Talatta!» - - -

Og de så de Titusinde under dette lange Tog ingensinde forglemme, at de var Grækere, så dem ranke sig i rolig Stolthed over for Fjendens overvældige Mængde, så dem med spydig Forundring beskue Snefolkenes dyriske Gebærder, opmuntre og beskytte hverandre, og så såre der undtes dem Lejlighed dertil, salve og smykke sig som til Fest, syngende Lovsange til Apollons og Eros' Ære, øvende muntre Kampege. -

Så græd de over Sokrates' Apologi, så lo de over Lukianos' selvgode, grelle, alt knusende Kynikerspot, eller henreves fra den dionysiske Skueplads på Akropolis af Aristofanes' Lune, der fløj til Himmels som et Springvand af berust Fantasi og suste ned i en Kaskade af ellefvild Latter, spillende i alle Regnbuens Farver, trilrende i alle mulige Toneslag, kåd og graciøs og bedårende uden Lige, det viltreste og lykkeligste Geni, der nogensinde under Jubel har slået sine Påfuglefljer i Hjul i rige og skyløse Dage.

229

Så begyndte Aftnen at sænke sig over det græske Land, mens de i savnfuld Længsel skuede ud mod dets højeste Ånder, der svandt bort for dem i Mørket

- de skimtede kun svagt Platons fine, sværmeriske og dog så tankestrænge Profil, Tukydidens' faste,

beherskede, lidenskabeligt gennemfurede Åsyn, og fjærnt i Mørket drog Tragikernes høje Skygger hen: Æskylos' kolossale Grublerskikkelse, Sofokles' humane, fuldbårent-plastiske Skønhed og Euripides' oprørte, fredløst hungrende Øjne, hvori Undergangens Lygtemandssild ulmede.

Så tabte det tusindtungede Hellas sig ganske i Natten, mens de skibede gennem de adriatiske Bølger over imod Italias Land, der rejste sig forude under den kolde Morgenrøde med nøgne, barske, strænge Linjer, et Land af Ansvar og Pligt, ej af Skønhed og Lykke som det svundne Hellas, et Land, hvor Tanken var mer nøgtern og Hånden mer grovhudet tung end i Søsterriget bag Havet, men Viljen fastere og Sværdet hvassere, og som derfor blev Oldtidens Sejrherre og Verdens Behersker.

Dér mødte de da Cicero - «Fædrelandets Fader»

- kold og stiv, med kloge, blege Øjne og smal, bitter Mund, den ypperste Hjerne, der nogensinde ud fra Lovens faste Grund har stridt mod al frihedstørstende Gatilinarisk Vilddyrstrasen, det retlinjede Mønster på Romeråndens Borgerdyd, Hårdnakkethed og Disciplin - og dog, bag Masken, svag, nervøs og følsom som en Kvinde.

Og Cæsar med den høje Pande, den faste Næse og Hagens Kraft, bredskuldret svøbt i sin Toga, ene med sin Kongstanke, i bitter Højhed over alle Sværmere og hele den store, gridske Flok - «også du, min Søn Brutus» - Cæsar gennem hvis klare Krigersprog de så de harniskskinnende, romerske Legioner sno sig som hvide Slanger af Stål om de grønne, 230 galliske Høje, og som drevet af Vilje og Ærgærrighed gik over Rubico, Sejren og Døden i Møde - -

Vergils lange, tunge Bondeskikkelse, Epikeren, der med utrættelig Hånd gav Rom sin Iliade, fordi nu så skulde være, dybt overbevist om sin Gærnings betydningsfulde Ansvar, og som så med et Lettelsens Suk rejste sig fra sit Arbejdsbord og gik ud i sine grønne Enge og køle Skove, alvorsfuld, værdig, med et lille, lykkelig Smil om de grove Læber, snusende den sunde Duft af Græs og Dyr, med kærligt og kyndigt Øje beskuende Gedernes hornstrittede Flokke, venligt nikkende til Hyrdernes hvilende Kres og følgende med Øjnene den stille Aftenrøg fra deres Hytter - den store Naturelsker med det trofaste, pligtfulde Hjærte og det livskære, barnligt fortrøstningsfulde Sind, der selv i sit Livs lange Modgangsdage trøstede sig og sine Fæller med: forsan et haec olim meminisse juvabit!

Og Fader Horats, diger, halvskalet - en selvkærlig Epikurær, en snæversindet, snusfornuftig Bedsteborger - nil admirari! - og dog en sværmende Poet - utile dulci - der lå på sin Ryg i Middagssolen og lyttede til Bækken Digentias friske Pludren, mens Skyerne drog lysende hen under Himmeldybet, og de hvide Fåreflokke græssede omkring ham - eller som trippede på Via sacra, ind til Butikerne ved Forum, listelig blandende sig i den brogede Skare, ironisk lyttende til dens Visdom og Tåbelighed, dens Præster og Dårer - og som i de sene, lune Aftner, «Nætter for Guder», efter sit nøjsomme Måltid af Pandekage og Purrløg, sad i sit Havelysthus i en Kres af gode Venner og, mens Bægrene flittigt kresede, talte om, hvad der er sømmeligt og sandt i Livet, om det højeste Gode og Dyden, der ene bringer Lykke - fjærnt fra det luende Rom, gennem hvis trange Gader nu det grådige Livsbegærs Karneval rasede, ør i sin vilde Jagt efter flygtige Nydelser og 231 falmende Guld, mens Lysene her gennem Vinrankernes Hjærteblade skinnede ud over Tiburs milde Jord, der trindt om blundede i sin landligt dybe Søvn - Horats, der efter med blød Hånd at have fjærnet alt, hvad der kunde fordre Pligtarbejde eller Omhu for andre, i gode Dages Ubekymrethed, i Fred med sig selv og den ganske Verden nynnede sin Ode eller præntede sit Brev, kyssede sin Pige, tømte sit Krus, gravede sin Have eller filosoferende spadserede op ad de skyggefulde Skovstier i Sabinerbjærgene - til hans Mæcenar var død, og hans Alders Mål var nået, og han taknemlig sagde det skønne og muntre Liv God Nat og vendte sig om på Siden for at sove ind i en frygtløs Søvn.

Og den unge Tibullus, så blid og from, han, der forbandede alle Veje, fordi de bar bort fra Hjemmets Arne - der på lange, nødtvungne Rejser i fremmede, ligegyldige Lande blot ønskede at komme tilbage til sine ensomme Skove, i hvis dybe, bløde Grønsvær ingen menneskelig Fod havde slidt Stiens Stribe, og i hvis svale Stilhed kun Fuglenes Triller lød - der ene følte sig leve i den landlige Ro på sin nedarvede Gård, hvor Fædrenes Guder dyrkedes efter den ældgamle Sæd, og hvor Tærnerne i de lange Aftner spandt den hvide Uld ved Lampens Skin, mens hans gamle Amme fortalte brogede Eventyr, og som i de mørke Nætter på sit Leje ved sin Elskedes Side lyttede til de fredløst susende Vinde og den vinterligt strømmende Regn, til dens faldende Dråber havde lullet ham i Søvn, og tilsidst, efter sit korte Liv, i Dødens Stund bad om, at hans bristende Øjne måtte skue hende sidst af alle, og hans svigtende, kolde Hånd knuge hendes stærke og varme som Farvel til Livet

Og Catullus, hvis Sind var en Storm, hvorfor hans Hjærte flakkede som en spillende Lue, som skreg sin Sang ud i Smærte, Had og Hån - han, som hadede 232 og elskede på samme Gang - hende, der var «amica omnium» - og ikke vidste hvorledes, men følte, at det skete og korsfæstedes derved - han, for hvem endelig «al Glæde» døde, da han ved sin Broders Lig mødte Døden - til omsider hans egen stormfulde Sjæl lagde sig til Ro og åndede ud i Dødens Skygger fra den Elskov - og det Liv - der havde været fordærlig Sygdom og fortærende Pest.

Længere borte så de Tacitus' samvittighedsfulde, mørke Historikerpande - sine ira et studio - og dog tung af voldsom, vantro Personlighed - Senecas urolige, åndfuldt fordulgte Åsyn og Marcus Aurelius' stille, kongelige Hoved.

Men nær ved var Ovid, og han blev Lulls Digter frem for alle - Lull fandt ellers ikke den Glæde hos de gamle som Tue - men Nasos tindrende Livsmod, hans Fryd ved alle stærke og luende Farver, hans henrykte og inderlige Forelskelse i den Tid, han levede i, og som just ret passede ham, hans syngende Blod og hans leende Mund, på hvis Læber hvert Ord forvandlede sig til Vers, hvor forstod hun det ikke alt, og hvor fyldte det hende ikke med Munterhed!

Aldrig kunde hun blive træt af at læse om hin lyse Dag i det græske Arkipelag, da den snehvide Tyr gik i det grønne Græs ved Havets blå Bred, med Horn så klare og små som Perler, mens Kongedatteren Europa dansede om den på sine lette Jomfrufødder og klappede den og behængte den med friske Blomsterkranse - den forvandlede Zeus - til hun uforsigtig tog Sæde på Tyrens hyndeblove Ryg, og den hastig rømmede ud i de friske Bølger med hende og derfra svømmede bort gennem Middelhavets Vande til Kretas Kyst, hvor det frugtbringende Gudebryllup skulde stå - mens hun ængsteligt bævende klamrede sig fast og spejdede tilbage på den svindende Kyst, 233 hvor hendes Legesøstre klagende løb, og Havvinden herude svøbte med hendes lange, bølgende Klædebon.

Tue forstod vel også denne Glæde, men da han én Gang fik se et Glimt af Ovid i Tomi, landflygtig ved det sorte Havs stivfrosne Flade - så blank som en Skal - da sank hin «de saliges» Bryllupsø i Havet for aldrig mer at stige - da hævede sig af Aftenmørket et Ansigt, langt og smalt, dødshvidt imellem lokket, blødt og brunligt Hår, grånende svagt ved Tindingernes blå Årenet, med Munden veg og slap, med sænkede Øjenlåg, lukkede for at drømme sig hjem til Verdensstadens menneskemyldrende Torve, bogfyldte Buegange, hede, duftende Termer og sommerligt blomstrende Haver - lænet tilbage i sin sorte Pels lå han, overgydt af det blånende Skær fra den isfrosne Sne der ude på Gaden, hvor de sarmatiske Krigere red forbi i strittende Skind med lange, raslende Lanser og Skjolde.

For ham blev Ovid aldrig den yppige Kejserstads kvindebedårende, forkælede Elskovspoet, Metamorphosernes sprudlende åndfulde Skønhedssværmer, men den ensomme, nedbrudte Mand, der i det lave, skumrende Bjælkerum i Dobrudschas Sneørk, forladt mellem uvidende Barbarer, med skælvende Hånd prentede «Tristia» og «Epistolae ex Ponto» og bad sin lille Bog vandre did ned, hvor han aldrig mere selv turde komme, til Augustus' Stad, Rom, på de syv, forgudede Høje.

I sene Efterårsnætter kom denne for tusind År siden indsovede Kval over hans Hjærte som et sanseløst Mareridt af al den Oldtidens fortiede, forglemte Jammer og Nød, der havde tabt sig sporløst i de livsberuste Jubelhymner, men som nu sænkede sig over denne lidende Pande, som Snelyset gennem den dunkle Hornrude - det uforskyldte Martyriums blege, bævende Glorie. Og dette Åsyn blev ham til end mer, blev ham til selve Symbolet på den klassiske 234 Ånd, ti som denne dens største Elskovsdigter indefrøs i Sortehavets kolde Nat, således var den jo selv omkommen i Middelalderens lange Fimbulvinter, og kun i en lønlig Times Højtide kunde den genfødes for en senere Slægt - som en Luftspejling fra fjærne, elysiske Paradisegne - for så atter at briste som en broget Farvebølge i det mørke Rum og lade dem ene tilbage i Nutidens nøgne Liv, i det lange, snævre Værelse mellem Boghylderne og Lampen, hvor den nordiske Efterårsaftens Regn og Storm slog mod den klirrende Rude.

Tue og Lull stod mellem Træerne på det lange Havedige ud mod Kølholt Enge, med Fødderne sunket dybt i Ellenes tykke, faldne Løv.

Hele Haven bag ved dem var fuld af ram og bitter Efterårsduft, af svampet Mos, af gæret Jord, af surnet Bark - et forvirret Mørke af bladfulde Kroner, ind i hvis ludende Dunkelhed Stjerne forsvandt -. Længst oppe sitrede en svag Lysstribe fra et Kældervindue i den skjulte Gård ud over en Plænes gabende øde Flade, ind i Buskadsernes strittende Skjul

Foran dem åbnede sig Engenes mørkegrønne Tomhed med blege Glimt af Vandspejl i den tågede Skumring, med den fjærne bakkede Horizont tilsløret af ensomt sejlene Regndråber.

Tues Øjne dvælede derude i stille Tryghed, fjærnt et Sted ovre under Vilstrup Landevej anede han det lille, gamle Hus, hvor Anton havde haft hjemme, og hvor så fredsæle Barndomsminder gemtes - nu stod han her og søgte det der ude i Mørket, med hende, sit nye Liv, ved Siden - - hav Tak Mester Linné, den Fred, du aldrig fandt i levende Live, den gav du os i Døden, dér hvor du også selv først fandt den -

Hans Øjne lyste under Vipperne, han smilte svagt - han følte sig og Lull som to Træer, der groede her på Diget i den mørke, regnende Efterårsaften, halvt 235 sovende, en saligt hvilende Søvn, befriet for al Sommerens brændende Uro.

Lull stirrede ud for sig - også hun følte dem som to Træer, to Træer, hvorfra Sommerens Saft og Liv nu

sank, og i hvis Årer Vintrens Kulde begyndte at stivne, mens det lykkelige, rige Løv fældedes ud over Mulden - og hendes Øjne spejdede længselsfuldt gennem Vintrens lange, mørke Tunnel frem imod den lyse Dag, da Vårens vækkende Ånde skulde suse hen igennem deres Kroner og bringe alle Safter til påny at ile boblende frem imod det blomstrende Lys - ak, hun vidste det jo, steg Safterne ikke i ham, så steg de heller ikke i hende, dybt i Jorden var jo deres Rødder knyttet uadskilleligt ind i hinanden.

Hun skottede op til hans ubevægelige Ansigt, en Regn af visne Blade flagrede ned over dem, med iskolde, stænkende Dråber.

Hun foer sammen i en let Gysen og sænkede Hovedet - men så knyttede hun hæftig Hånden, hendes Nakke rankede sig fast, besluttet til Kamp.

«Tue.»

«Ja.»

Han så ikke op, han svarede som langt borte fra.

Hendes Øjne duggedes, Læberne sitrede", hun lagde sit Hoved ned mod hans Skulder.

«Tue, i Morgen flytter jeg ind på Hotellet.»

«I Morgen?»

«Ja, for nu er det Efterår.»

«Ja, nu er det Efterår.»

Hendes Hånd smøg sig ind i hans, behandsket, og han lod den ligge dér.

Lyset skinnede hen gennem den lydløse Have bagved som et Håb, der trøstigt lyser selv i Undergangens Mørke.

- - -

«Lull,» sagde Tue Aftnen efter, da hun stod og pakkede sine Bøger ind i sin Voxdugstaske for at 236 gå op og ordne på Hotellet. Han flyttede den grønne Skærm lidt frem foran Lampeskæret.

«Nå?» hun så op med Bøgerne i Hænderne.

«Der er - der er noget, jeg vil sige dig - ser du -» han smilte, hun stirrede på ham med store, stive Øjne, ubevægelig, som ventede hun et Vidunderbud, «det er såmænd ikke noget så højtideligt,» lagde han lidt ærgerlig til, hvorfor skulde hun nu strax stille sig sådan an? det var da ikke noget Profetord, han havde at sige hende.

Men Lull blev stående over sine Bøger og så på ham med samme Blik.

«Jo, ser du,» begyndte han igen, idet han pillede ved Lampeskærmen, «det var den Dag, da Mester Linné lige var død - før du kom tilbage - da gik jeg ud til - mit gamle Hjem - og -»

Lull bøjede sig hurtig forover, hendes Negle begyndte at kradse på Voxdugstaskens Sprækker.

«Ja, og så - så traf jeg der nede i Haven Pastor emeritus Grå - du véd, det var ham, der købte - Huset - og jeg kom til at tale med ham og syntes så godt om ham, jeg var med ham oppe i Stuerne og så - så bad han mig om at komme igen - og nu -» han standsede.

«Og nu?» spurgte Lull uden at løfte Hovedet.

«Ja nu - har jeg tænkt på at gå derud i Aften til ham - og Datteren.»

Han strøg sig om Hagen og så op i Loftet - så, nu var det sagt, og det måtte jo siges - når nu Lull blev herinde også om Aftnen, så kunde han jo ikke skjule det for hende, at han gik derud - og vilde det heller ikke -

Der var et Øjeblik stille i den formørkede Stue, de hørte Regndråberne slå imod Ruden, og Vinden susende svøbe sig om det skarpe Hjørne.

Så så Lull op, hendes Øjne søgte roligt ind i hans.

«Tue.»

«Ja.»

«Må jeg gå med?»

Der blev atter en Pavse - Tue så ned for sig - ja, hvorfor skulde hun ikke det? var hun ikke hans gode Veninde? - og - den Dag i Stampeskoven - ja da - men da var det jo en anden Sag, da søgte han jo derud med ganske andre Hensigter - nu derimod, nu kom de jo kun sammen på et stille Besøg til den gamle Mindernes Stue - - - Og *ønskede* han ikke, at hun skulde følge med? vilde det ikke besegle Forholdet imellem dem, at det nu var et sådant, at det kunde tillades som selvfølgelig og naturligt? desuden, det var jo ikke første Gang hun kom der - den Gang med Sigurd - og den Dag efter Faders Død - «Tue, nu hører vi sammen -» Sådan havde hun sagt - ja, ja, var det ikke sandt? hørte de ikke sammen?

Han rejste sig hurtigt og drejede Silkeskærmen om, så det fulde Lampelys faldt ud over hendes Ansigt og Stuen bagved. Hans Øjne strejfede hende hurtigt - hun var jo ganske rolig, jo Gudskelov *de hørte* sammen - - -

«Så går vi Lull,» han gik ud i Entreen efter sit Tøj

- - - -

«God Aften, Hr. Tavsens, God Aften - værsgo' - men - -»

«Det er - hun hedder Lull Wedén,» hakkede Tue, han stoppede op midt i det - det havde han aldeles ikke betænkt, at de ikke kendte Lull, han syntes, det måtte de, var det ikke hans gamle Hjem, han tog hende med til?

«Å - nå så,» Emeritus syntes let at studse, «velkommen,» han trykkede Lulls Hånd.

Hun så op, deres Blikke dvælede et Øjeblik i hinanden, så vendte Emeritus sig om mod Tue.

238

«Det er - kan jeg tænke - Hr. Tavsens Forlovede?»

Det gav et Sæt i Tue, han åbnede Munden, Blodet strømmede ham til Hjærtet, Gangen med dens smalle Spejl og al det mørke Tøj langs Væggene begyndte at dreje sig rundt - - «Deres Forlovede» - - -

Emeritus Øjne gled spørgende fra den ene til den anden.

«Ja,» svarede Lull, idet hun strakte sig for at hænge sin Jaket op på Knagerækken. Ja, Tue stirrede på hende - svarede hun - svarede hun: ja - - -

«Åh, nå så,» Emeritus nikkede, «værsgo' mine Herskaber.»

De gik ind gennem den kolde Stue ad den smalle Voxdugsstrimmel langs de høje Vinduer, der hævede sig tættilhyllede bag ribsroede Gardiner - hvide, linsvøbte Møbler dukkede ud af det tomme, dunkle Rum.

Dér foran var Døren ind til Kabinettet, Moders Kabinet, høj og gul, med blankt, snoet Vrid - han kendte den så godt - han løftede Hånden for at dreje til, men den sank pludselig ned, angst, som for et Tempelran, som havde han ikke mere Ret til at åbne den Dør - - hans «Forlovede» - her i Huset - -

«Værsgo',» Emeritus slog Døren op.

Ilden blussede dem i Møde, spillende ud over de lave, bløde Plysmøbler, det runde, tæppeskjulte Bord og Gardinernes tætte, tunge Folder. Wendelas Skikkelse rejste sig midt i Ildglansen, høj og mørk.

«Det er Hr. Tavsens, mit Barn, og hans Forlovede, Frøken Wedén.»

«God Aften,» de hårde, brune Øjne fæstede sig et Øjeblik på ham, så vendte hun sig om til Lull, der nejelede sin graciøse, svenske Nejen. I Flammelyset så Tue dette stive, gule Ansigt rettet ned mod Lulls blomstrende, friske - en Sølvkæde glitrende koldt over Præstefrøknens hvælvede Bryst, Lulls store Hår flimrede gyldent. Så trådte Emeritus' mørke Skikkelse imellem hen foran Ildskæret.

«Værsgo' at sætte Dem ned,» han trak Stole frem fra Bordet, «den Ild, den lyser jo nok så godt, nok så stemningsvækkende - hm ja såmænd.»

Han gik langsomt op og ned i Stuen med Hænderne på Ryggen, høj og duknakket, med Håret stort og hvidt under Kalotten, snart grelt belyst, snart forsvundet i Mørket, grebet og sluppet som af store Flammehænder. Skyggerne fra hans Diplomatfrakkes Skøder flagrede fantastisk hen over den røde Væg.

Hans Sko knirkede dæmpet i det tykke Tæppe.

Klaverets lange Mahognispejl flammede som en Ildsø, i den bratte Skygge ved Hjørnet havde Wendela taget Plads under den sorte Portiere ind til Sovekamret, med Hænderne i Skødet, statuehøj og tavs.

Men midt for Ildskæret sad Lull ved Bordet, hun havde lagt sin Arm på dets Plade og så ned for sig, hendes krøllede Hoved og runde Skuldre tegnede sig dunkelt mod den flammeuroilige Baggrund.

Tue stirrede på hende fra den store Lænestol inde i Krogen under Palmerne. Dér sad hun nu i den gamle, kendte Stue, inden disse fire, dunkle Vægge, som han så ofte fordem havde drømt det i længselsfuldt Savn - ja, den Gang, da de endnu alle levede, da hun kunde være blevet en af deres - men nu, nu var han og hun de eneste, der var tilbage og - «Deres Forlovede - Deres Forlovede -» - -

Han knyttede Hånden - å, da også - å, så glad han var kommet og nu - forspildt, forspildt det hele - men hvor kunde da også Emeritus falde på det? var det da - var det da muligt - at *alle* opfattede det således, *hede* Byen - som var de forlovede?

Han lukkede Øjnene, han følte en pludselig sammensnørende 240 Angst, havde han rodet sig ind i noget, som han nu ikke mere kunde komme ud af, som han sad fast i? - aldrig havde han ofret det en Tanke før, hvad Folk mente om dem, hvad de dømte dem til at være - men nu - han følte med Et Samfundets snærende Bånd - - -

«Sig mig, Hr. Tavsén,» Emeritus stod ved Tobaksbordet og stoppede sin Pibe, «Hr. Linné, som De talte om, sidst De var herude - jeg så det i Avisen, at han blev begravet på den gamle Kirkegård - hvad var egentlig Grunden til det, om jeg må spørge? ti

- så vidt jeg har erfaret, var den Kirkegård ellers nedlagt.»

«Ja,» Tue slog Øjnene op, han strøg sig med Hånden over Panden, stemmede Tankerne nede med Vold, «det var den - men han havde ønsket at ligge dér - han mente vel, der vilde være - mere Ro.»

«Mere Ro,» en Svovlstikslue slog op i Mørket, der fløj ligesom et Smil over Emeritus' Ansigt, «ak ja

- sligt tror man - sligt tror man -,» Låget klappede i, og han optog atter sin lydløse Vandring frem og tilbage gennem Ild- og Mørkebælterne, «om de så begravede mig på Østergade i København, jeg vilde finde Ro endda, ja såmænd vilde jeg det.» - - - «Og dog - det kan jo ikke nægtes - det Ydre spiller jo altid en stor Rolle - en stor Rolle for en, så længe som man er afhængig af dette Liv og - hm ja - således har jeg ofte ønsket ikke at blive gravet ned i Jorden, når min Time kommer, men at blive brændt på et Bål på åben Mark, så Ilden rettelig kunde slå i Vejret, og Røgen flyve bort i Himlen

- jeg forestiller mig vist - inderst inde - at Sjælen således lettere kunde befries og flyve bort fra sit jordiske Hylster,» han lo, «ak ja ja, vi Mennesker, vi er bundne selv i vor største Frihedstørst.»

Tue sad og stirrede hen for sig, han fornåm atter 241 denne Bedøvelse som af ætertynd Luft i overjordiske Højder, mens Hjærtet samtidig krøb sammen i kold Ængstelse.

«Jamen,» indvendte han tøvende, «for mange Mennesker er Døden dog ikke en Frihedstørst, men en - -»

Emeritus standsede, hans Øjne gled langsomt frem og tilbage mellem Tue og Lull. Tue bed sig i Læben, hun sad ubevægelig med bøjet Hoved, som hørte hun intet.

«Nej, nej, jeg véd det, jeg véd det, Livet kræver sit i sin Tid, ja i sin Tid, men siden - siden - og det bliver så overordentligt snart forbi - - og selv midt i vor største Livsnydelse, selv i vor allermest lyksalige Stund - ja, jeg mener: jordisk lyksalig - sit *venia verbo*,» han smilte, «selv dér fornemmer vi dog en Trang, et Savn, en Trang mod en endnu dybere Lyst, en endnu stærkere Nydelse, at sænke os længere, dybere ned, selv dér ånder et Pust af Døds-længsel igennem os, bævende, som Vinden gennem Æolsharpens Strænge, ja, som Vinden ånder gennem Æolsharpens Strænge.»

Tues Hoved var sunket helt ned, Røgen fra Emeritus' Pibe duftede, hans Sko knirkede svagt. Ilden flammede ud i Stuen.

«Det tror jeg ikke,» lød pludselig Lulls Stemme i en underlig tør og kold Tone. Det gav et Ryk i Emeritus, han drejede sig om - Tue så overrasket på hende. Talte hun - hvad nu?

«Ikke det? nej, nej, ikke - ikke endnu -,» smilte Emeritus, idet hans Øjne dvælede venligt på hende, «men - å det kommer, det kommer - en Gang, en Gang -,» han gik atter med Hovedet sænket og Hænderne med Piben på Ryggen.

«Jeg tror slet ikke,» blev Lull ved med samme tørre, rolige Stemme, «jeg tror slet ikke på, at man skulde

savne noget i Lykken - *når* den en Gang kom.» 242 Der krøb som en Slange af Kulde op gennem Tue - han klemte Hænderne om Stolens Armlæn - hvad mente hun - «når den en Gang kom» -

«Tror De ikke?»

«Nej, så var det jo ikke Lykken.»

«Nej, men Lykken, Frøken, Lykken, den finder vi jo også først i Døden.»

«Så er Livet jo Døden!»

«Ja, Frøken, Livet er Døden, Livet er netop Døden.»

Lull udstødte en kort Lyd, hun gjorde en hæftig Bevægelse, så vendte hun Hovedet bort og tav.

«Og leve, det gør vi kun, fordi vi skal kunne forberede os til Døden.»

Lull svarede ikke, hun sad og så lige ud for sig. Nedsunken i Stolen stirrede Tue på hende.

Emeritus stod henne ved Bogskabet, mellem Glasdørenes ildfunklende Spejle.

«Sig mig,» sagde han, idet hans Hånd søgte mellem Bøgerne, «kender De - Frøken Wedén mener jeg - kender De - Paludan-Müllers «Adonis», hans Alderdoms sidste Værk?»

Lull vendte sig langsomt: «Nej, jeg kender kun så lidt til de danske Digtere.»

Det slog Tue - det gjorde hun jo også - det var aldrig faldet ham ind før - og hun havde dog lært ham alle de tyske at kende - -

«Nå ja, ja - se nu her,» Emeritus gik hen til Kakkellovnen og tog Sæde på den lille Sladrebænk foran den, hvor Ilden flammende faldt ud over det lille, tynde, rødblå Hæfte, han holdt i Hånden, «jeg véd ikke - det er mit Yndlingsdigt - om jeg skulde læse det?»

Han så på Lull, hun svarede ikke, og Tue måtte hurtigt falde ind:

«Jo Tak, jeg har ikke læst det, siden jeg var Barn.»

«Ak, ak,» Emeritus rystede på Hovedet, «det Digt 243 skulde enhver dødelig læse hver eneste Dag - nå ja -»

Han bøjede sig frem, krammede Hæftet lidt i Hånden og læste:

«Charon, Plutos Færgemand,
i sin Båd fra Land just stødte,
for den svage Vind at nytte,
der bar hen mod Dødens Strand - - -»

- - - Strofe efter Strofe med denne højtidsfulde, sonore Stemme, der endnu ejede den Hvælvingernes Klang fra de Tider, da han stod for Herrens Alter i sin Kirke på den ensomme Ø der nord i Kattegattet og lyste Velsignelse over den andægtigt lyttende Menighed.

Tue sad med Tindingen støttet mod Hånden, hans Hjærte slog nu så stille og trygt, dunkle Syner svævede ham forbi fra fordums Dage, fra Aftner, når Fader læste højt af Guldalder-Digternes Værker - fra den Aften, da han første Gang hørte Myten om Adonis, den skønne Yngling, der i sin Ungdom sprang i Karons Båd for at skibe bort fra Venus' Favn og Livets øre Rus til Prosérpinas kolde Fred, til Skyggerigets dybe, øde Søvn:

«Ak, men Lykken var for stor;
tidt så mægtig var min Længsel,
at mig Livet blev et Fængsel,
Glædens Sang et Sorgens Chor.
Da kom Dødens Stævning brat,
bort fra Nydelsen jeg iler,
hos Prosérpina mig hviler,
hun, hvis Favn mig er opladt - - -»

- - - -

«Frem en Stund så Rejsen gik,
til med eet sig Floden bredte,

og der Stjerner bleve seete,
klarende Adonis' Blik.
Fjeldet veeg med Mørkets Slør,
fjernt en Kyst han så fremtræde - - -»

244

Og snart knælte han der inde i det altid tavse Bo, for Døds gudindens dunkle Trone, hvor hun selv sad høj og stille, med de klare Øjne hvilende på ham.

«Lang Tid alt jeg har dig kjendt,
Hver Gang Glædens Skål jeg tømte,
på dens Bund dit Billed drømte,
og da strax var Rusen endt.
Hver Gang Venus jeg tilbad,
dæmped du mit Hjærtes Gløden;
altid Nydelsen og Døden
i mit Jordliv fulgtes ad - - -»

Og Prosérpina bøjede sig og rakte sin Yndling Glemslens Skål, og han gled ned i Slummer ved hendes Fod, mens hun sagte sænket over ham med stille Lykke stirrede i hans Træk:

«Sådan sad i Dødens Bo,
ikke langt fra Glemsels Kilde,
begge Elskende nu stille,
som i Evighedens Bo.
Ingen Lyd sig høre lod,
over dem med Stjerners Vrimmel,
hvælved sig den åbne Himmel,
Månen i sin Nedgang stod.» - - -

- - - Tue så op - der var dødsstille. Emeritus sad med Hæftet sammenfoldet i Hånden, idet han halvhøjt mumlede:

«Ja, se *det* er Lykken - *det* er Lykken.»

Tue nikkede hen for sig - ja, ja, det *var* Lykken, ti det var Roen, det var den eneste Lykke, han kendte til - og - var den ikke hans? sad han ikke som Adonis her i Dødens Skyggerige, i Mindernes dybe Tavshed, med Lull som Prosérpina ved sin Side? - «sådan sad i Dødens Bo - ikke langt fra Glemsels Kilde - -»

I det samme rejste Lull sig og vendte sig om imod ham:

«Tue, nu skal vi nok gå,» hun så på ham.

245

«Ej hvad, vil De alt gå -?»

«Jo - Tak, jeg er flyttet ind fra Kølholt i Dag, og jeg er noget træt, jeg skulde også ordne lidt.»

«Ja ja da, så -» Emeritus så hen på Tue.

Han havde også rejst sig, hans Øjne dvælede på Lull - gå nu - ja, hvorfor ikke - havde de nu ikke vundet al det, de kunde, og fået det beseglet, hvorfor de var kommet her - -

«Deres Forlovede -» han smilte, at han kunde bryde sig om sligt, som om det ikke netop var godt, at de for Verdens Øjne dulgte deres Forholds dybe Egenhed under Konviniensens Brudeslør - - -

«God Nat,» Datteren dukkede pludselig frem af Mørket - det gav næsten et Sæt i Tue, det var da også en underlig Måde at sidde dér den ganske Aften og tie, som var hun slet ikke til - - *når* mon hun havde mistet sit Mæle?

«God Nat, Frøken Grå.»

«God Nat, Frøken Wedén.»

Lulls lille, bløde Iland forsvandt ind i Frøknens store, hårde, og med Et mærkede Tue en egen Uvilje skyde op i sig, imod at de to skulde tage hinanden i Hånden, og en hæftig Længsel efter at komme bort fra denne mørke Stue og blive ene med Lull ude i den frie Luft.

Han trådte utålmodig et Skridt frem: «Kom så Lull.»

Hun vendte sig hastig og så på ham med et pludselig, lysende Blik.

Han studsede - der greb som en Klo om hans Hjærte - hvad nu?

«Farvel, Hr. Tavsén.»

«Farvel og Tak for i Aften.»

«Selv Tak, kom snart igen.» -

- De gik hjem igennem den lange, mørke Allé, Løvet bruste tungt over deres Hoveder - Engene røg 246 af Tåge bag de regnglatte Stammer, Kastanjerne svuppede under deres Fødder med våde Smæk.

Tue gik og stirrede ned for sig, han tænkte på Lulls Blik derinde - hvorfor havde hun set således på ham? og hvorfor måtte Wendela ikke tage hende i Hånden? var det da muligt at - Snak -

Han rystede sig hurtigt og tog et dybt Drag af den friske, klamme Luft.

«Lull,» han trykkede sagte hendes Arm.

«Tue,» hun bøjede sig frem og så ham ind i Øjnene, og hendes Ansigt lyste mellem Pelskraven af et stort og lykkeligt Smil.

«Lull.»

Ilden flammede bag Risten ud over Sofaens høje Fodstykke, i hvis bløde Puder Tue havde strakt sig, træet efter Dagens lange Arbejde, og over Lulls Pande, som hun lå dér krøbet sammen på Knæ nede på det tykke, gamle Bjørneskindstæppe, med Albuen støttet på Hyndekanten.

De så ind i de uroligt knitrende Luer, der langsomt snoede sig om Kullenes sorte Dynge og hvislede om det hvide, spaltede Træ. Bag ved dem stod Stuen mørk, kun henne over det grå Rullegardin legede et svagt, rødt Skimmer. Mørket var fyldt af lun Aftenvarme og østerlandsk Vellugt fra det brændende Myrrastøv på Kakkellovnspladen. Der hørtes kun Ildens Syden og Vindens vinterlige Susen bag Ruderne.

Lull så op på Tue med blanke Øjne: «Tue, skal jeg fortælle?»

Tue nikkede hen for sig: «Ja, Lull, fortæl.»

Hun krøb bedre sammen på Bjørneskindet, flættede Hænderne ind i hinanden og begyndte sagte at berette - hendes Øjne hvilede i Ilden, Tonen blev dvælende langsom, ubevidst blandede tyske Ord sig ind mellem de danske.

247

Tue lå og lyttede - med halvtlukkede Øjne - ubevægelig udstrakt i det bløde Leje.

Om Immerstadt fortalte hun, om Immerstadt i de tyske Bjærg - under sine Kastanjer, med sine rislende Brønde, med de solglitrende Poppeltræer langs de stejle Stier, med Løvskovens brede, grønne Kuppelhav over Fjældskrænterne og Fyrreskovens mørke, stigende Skummelhed, der slikkede med sorte Tunger helt op mod Snegrænsen, hvor de hvide Tinder steg kuldeblinkende op i det mægtige, tomme Luftrum.

På trende Sider stod Fjældene højt over Immerstadt, som den lå dér på Hovedbjærgets Skråning, men lige ud for, mod Vest, åbnede Horizonten sig, ud over Dalsletten, som dybt der nede under den stejle, knudrede Fjældvægs Fald strakte sig milevidt ud mellem de hvide, højt løbende Alperækker, stille og grøn, blinkende med sin Sølvstrøm, der drev de gule Møller, hvis Klapren lød op til Landsbyen Dagen lang og blandede sig med Fuglenes Sang oppe fra Skovene - allerlængst ude, hvor Øjet rakte, og hvor Bjærgkædernes Tinder, bestandigt lavere synkende og mindre, blånede ind i Horizonten, gled et fyrremørkt Højdedrag hen over Dalen og lukkede Verden ude.

Men oppe i Byen, ved Torvet, hvor Granitbrønden med Madonnabilledet i dets Nisje sagtmødt sprudlede i det køle Bassin, mens de gamle Kastanjer Skygger skiftede over det revne Grus, alt som Solen kresede oppe om Bjærgenes Tinder, og over de runde Bænke, der stod under Stammerne, og hvor de ældste i den røde Aftenstund sad og passerede, mens de unge lystigt svang sig i Bingdansen, dér lå Professorens Hus, lidt tilbage fra de andre.

Den høje Stentræppe gik op til den snørkeludskårne Dør, hvis Greb var bugtet som en gylden Havfrue,

omkring de brede, småfelterede Ruder snoede sig et duftende Virvar af Abrikosløv, Slyngroser og Vinranker, vævende sit grønne Slør over de røde Mure 248 og entrende helt op over det blåtglacerede Tegltags lave Rygning.

Fra Hjørnevinduet var der Udsigt ned over Landsbygaden, som den krogede sig videre ned ad mellem de hældende, korstegnede Gavle, de brune Trætrapper og de grønne Haver, der strøede deres Løv i Hjulsporene - til det gotiske Kirketårn hævede sig for Gademundingen, mosgroet og gråt, halvsjult af Frugttræernes hvide Blomsterbuer.

Her levede Lull sit daglige Liv, fra de årle Morgner, når hun vågnede ved, at Byhyrden, Sepp, drog forbi med sine Kvæghjorder, og hun hørte Køernes Trampen og Gedernes Trippen i det duggede Støv, Klokkernes Ringlen, Sepps Knalden med Pisken og hans nøgne Fødders Løb på Fliserne langs Muren - hun krøb op i de hvide Puder og tittede ud bag Florsgardinerne, gennem Vinrankernes luftige Ramme, og så i den svage, tågede Morgensol de krumme Horn, de blanke, røde Rygge, de strittende Pelse og Sepps spidse Hue vandre forbi og forsvinde ned bag Trætrapperne - så rislede kun Madonnabrønden ovre i Kastanjernes nattekølige Skygger. -

Om Dagen, når Heden der nede i Byen blev dem for stærk, drog de, Lull, hendes Moder og den gamle Traugott med Madkurv, Hækletøj og Bøger op ad de poppelbeskyggede Stier til Skoven. Men snart slap Poplerne op, og endnu var der et Stykke nøgen og stejl Fjældsti tilbage.

Solen skinnede på den rødgyldne Fjældvæg, Stenene knasede under deres Fødder; ud over Fjældranden, ensomt mod det dybe Lufthav, bredte et højt Krusifix sine sorte Arme, brogede Glasskår og visne Kranse lå ved dets Fod. Nede i Dybet klaprede Møllerne søvngigt om den blinkende Strøm. - Så gik de ind i Skovens mørkegrønne, solplettede Kølighed, Luften åndede dem styrkende, kildesval i Møde, krydret 249 duftende af Bjærgurter, hvide Sommerfugle sværmede over Græsset, Himlen blomstrede blå mellem Løvet.

Moder havde taget Plads på en moshættet Klippeblok med Udsigt ud over Dalen mellem hvidstammede Birke, Traugott sad ved hendes Fødder og hæklede, og Lull løb omkring og legede Tagfat med de glidende Solstænk; fjærn og nær kvidrede de smuttende og gyngende Fugle.

Men i tidligere Tid måtte Lull stundum højere op, helt op i Fyrreskovene med Morfader, når han fik sin Vandrelængsel - så travede hun ved hans Hånd under Nålegrenene, der hang sammen over deres Hoveder som et Tag. Stien forsvandt der ind i Dunkelheden, højt oppe bag Fyrregrenene så Solen ned, så lille og bleg, gennem sorte, sorgspundne Slør, som Ansigtet af en, der var myrdet, og bragte Blodet til at stivne ved Tanken på alle de Sagn om Overfald og Drab heroppe, der huserede nede i Immerstadt. Alt var lydløst og sort. Kun en enkelt Gang et Vandfalds ensomme Sus, og den sagte Hvislen, når Vinden strøg gennem Nålene - to Fyrre knagede sammen - og så atter rugende Tavshed.

Luften var kold, indesluttet og kvalm, en blodrød Paddehat lyste mellem de bugtede Rødder.

Lull klamrede sig til Morfadere magre Hånd - hans ludende Skikkelse og grå Hår og det stadig tættere Mørke - - Hun mægtede ikke at mæle et Ord, men fastholdt kun hans Hånd, fordi hun vidste, hun måtte det, fordi Moder og Mormoder græd og sagde, at hun var den eneste, han vilde have med sig, og ene turde de ikke lade ham gå - - men en Gang fandt hun højt heroppe en lille, snehvid Sommerfugl indflettet i Nålegrenenes stride Spind, så lille, så bævende spæd her midt i den natlige Alvor og det livsforladte Øde - hun syntes, den var som hun selv, befriede den varligt og gemte den i sin Hånd for at bære den ned til Lyset og Livet. En Bæk 250 fossede tværs over den sumpsorte Sti, hen imellem Stenene, der var lagte som en Bro, bort under Grenene - Lulls Øjne fulgte den længselsfuldt, den skulde der ned i Solen og Varmen.

Det blussede forude som af en Fakkelforure i Mørket, et Rønnebærtræ bøjet forover af sine Klasers runde Purpurtyngte.

Morfader så det, han studsede, det blege, udtærede Ansigt lyste - så så han ned på hende og strøg sig over Panden, som vågnede han op af en lang Søvn.

«Nej, Barn, nej, er du der?»

Lull kunde ikke svare, blot stirre op på ham og trykke sig ind mod hans Arm, og han bøjede sig hurtigt over hende og kysede hende, afbedende, med sine skælvende Læber.

Så begyndte de at tale sammen, muntert og uskyldigt, og snart fandt Morfader en lille, dunkel Sti, der førte ud mellem Fyrrene til Højre, og alt som de fulgte den under ivrig Samtale, lyste Skoven forude, og pludselig stod de på en åben Plet med Bjærgskrånningen for deres Fod, dækket af Skoven som af et tæt, mosset Grønsvær helt ned til Dalen, der kun syntes en ganske smal Spalte med Strømmens Sølvtråd igennem; og længst til Venstre tittede Immerstadt bitte-bittelille, røde Husklynge frem på Skrænten, under sine Kastanjers Ly. Svage Lyde fra Livet i Dybden sitrede her op til Bjærgets klare, overjordiske Ro. Men rundtom stod de isblå Tinder og stirrede stumt ud for sig.

Lull lå på Knæ og plukkede Munden fuld af alle de Jordbær, der blussede ud over Skråningen som en stærk Aftenrøde og fyldte Luften med sin varme, søde Duft. Morfader sad med Hænderne foldet om sin Stok og stirrede ud over Skovene, Bjærgene og Dalene med sit ubevægelige, skarpe Ansigt og det lange, tidlig grånede Hår. Dybt neden under, i en Grube af Skoven, blinkede en lille, brunligt-beskygget 251 Hulsø, hvormom ingen vidste i Immerstadt, og som intet menneskeligt Øje havde set før deres.

Høge kresede over de Millioner grønne, tavse Trætoppe, Solen skinnede blødt og lunt, en sagte Blæst hviskede - - -

Men nu havde Morfader omtrent været død et År, og af egen Drift skulde hun aldrig vove sig på de Ture, hvormeget Sepp end lokkede; Fyrreskovenes grusomme Mørke havde for evigt jaget hende ned i de luftige Birkelunde, men endnu kunde hun om Natten fare op og tro, at hun gik med Morfader ad de sorte, overskyggede Tunnelstier.

- Om Aften, når de så var vendt tilbage til Dalen, sad de efter Måltidet sammen ude på den gamle Veranda, der svævede frit ud over den dybe Afgrund ned til Dalen. Lull legede med alle de Fund, hun havde gjort om Dagen i Skoven: Olden, Kogler og Sneglehuse; Mormoder strikkede sine hvide Strømper, med de lyseblå Øjne bag Brillerne; Nøglet hvilede i hendes Silkeskød, de gule Træpinde knitrede mod hinanden, og Moder lænede sig mod det udskårne Gelænder, med de sorte Lokker om Panden og stirrede med sine smærteligt blå Øjne ud mod de fjærne Grænsebjergets lange Savlinje, hvor Solen just sank. Grantoppene ristede sig skarpt mod den glødende Klode, som rakte sorte Dværgearme op efter den for at drage den ned i de dunkle Skoves Skjul. Møllerne klappede nede i Dalen og det hvinende Sus fra Træskærieriet på Skovskrænten svirrede op til dem, en fjærn Klokke kaldte. Glasdørene stod åbne ind til de skumringsmørke Stuer med Bordpladernes blanke Spejling, hvor Traugott gik og slog de hvide Lejer op.

Nu brændte kun en blodig Ildstribе bag Bjærgene, under den dunkelblå Himmel blegnede Snetinderne violette, der åndede Kulde fra dem ned over Dalen, hvorfra dugmættet Friskhed steg i Damp over den brusende Flod, Møllerne klappede ud, og Træskærieriet 252 fløjtede til Ende. Stjærner begyndte at tindre frem.

Mormoder rullede det hvide Nøglegarn sammen og rejste sig ved sin Stok.

«Nå Børn, nu skal vi nok i Seng.»

Moder vendte sig om og stirrede på dem, som kom hun langt borte fra.

«Jeg vil gærne blive her lidt endnu,» sagde hun og drejede sig atter ud mod det Fjærne.

Mormoder så på hende og rystede på Hovedet: «Ja ja da, Lenore - kom så, mit Barn.»

Hun tog Lull ved Hånden, og de gik over Tærsklen ind i de natlige Stuer. -

Flere Timer senere vågnede Lull, satte sig over Ende i Sengen, trak Gardinerne til Side og så fra sin høje Rude Stjærnerne hænge som en gylden Regn ud over Dalens bundløse Mørke. Hun hørte Floden susede dernede og efterhånden også Vildbækkene strømme i Bjærgene - det var Jordens Åndedrag, sagde Traugott, der hørtes nu om Natten, mens Menneskene tav, Naturånden, der spillede på sin mægtige, tusindstrængede Harpe. Lull hvilte sin Hage i Vindueskarmen, Snetinderne funkledе mat, og hun tænkte på Traugotts Ord, at det var Lohengrins Svaner, som hvilede dér højt oppe og spejdede ud efter deres elskede Herre, ti da han var forsvunden, sank de klagende ned over de nøgne Fjældtinder og dækkede dem med deres hvide, udbredte Vinger, men en Gang, når de atter rejste sig og fløj den genkomne syngende i Møde, da vilde Fjældets Toppe stå tomme og grå tilbage - - -

Glasdøren klirrede derude - først nu gik Moder i Seng. Lull sov ind med Hovedet hvilende på den kolde Vindueskarm, Stjærnerne blinkede ind i Rummet. -

Så var der Juleaften, når Lull skulde ud på Trappen for at se, om Knægt Ruprecht havde været der 253 og lagt Gaver på hendes Tallerken, der var sat ud på det nederste Trin.

- Men ofte, når hun stod derude og så Bjærgene og Skovene svæve som sølverne Skyer i Mørket og Stjærnerne flimre som et blinkende Vand om de istumme Tinder, mens der ikke hørtes en Lyd fjærnt eller nær, glemte hun aldeles Knægt Ruprecht og stirrede kun ubevægelig opad, til Stumheden frøs sammen om hende til Is, og hun rystende af Ængstelse og Kulde, med Øjnene søgte ned mod den lille Landsbygade, hvor de lave Huse stod så hyggeligt tæt sammen, og Lysene skinnede gennem Skoddernes hjærteformede Glugger ud over Gaden, mens Helligtrekongersangen begyndte at tone: «Wir seind die könig wom finstern stern - -» - så fik hun Øje på Tallerknen med alle Knægt Ruprechts brogede Gaver og styrtede sig over den med høje Glædesskrig.

Og tilsidst var der Mo'rfaders Grav, oppe ved Kirketårnet lige under Fjældvæggen, med Udsigt milevidt ud over Sletten - dér hvor Moder sad mellem Alperosernes tætte, lyserøde Flor og skuede vidt ud mod de

Bjærge, bag hvis Ryg hendes Husbond og Herre færdedes i fjærne, fremmede Stæder mellem Mennesker, hun ikke kendte, mens Lull lå på Knæ i det margeritefyldte Græs og over Magnoliehækken stirrede på Stentavlen der inde i Hvidtjørnens Skygge med Morfaders stormfyldte Navn og derunder, luende i Guld, det ubegribelige, tre Gange gentagne Ord: «Leben - Leben - Leben!»

Uvilkårlig vendte hun sig om og så samme Vej, som Moder, ud over Sletten, som anede hun, at der ude bag Bjærgenes Rand fandtes det, som hed: Leben - Leben - Leben - hun vidste jo, at langt bag ved dem dugtes det Land Italien, hun havde set det en Gang, i et farende Glimt, højt oppe fra Tinden, hvor hun stod med Morfader, da Tågerne 254 drev bort, dybt nede - fjærnt borte, blånende blå - og aldrig havde hun siden kunnet glemme det, men troede i lange Tider hver Aften, når hun så Bjærgenes Skygger strække sig ned over Dalen, at nu sank de skillende Bjærge sammen, så hun blot behøvede at rejse sig for at kunne gå over dem ned i Italien.

Brøndens hjemlige Rislen lød op til dem, Hvidtjørnens Blomsterblade svævede ned over dem som venlige, hvide Alfer, men fjærnt drog Bjærgenes Blå Blikket mod fremmede, glødende Horisonter - - -

- - -

Tue lå med Øjnene lukket til for sine stærke, indre Syner - milelangt bort var han ført fra sin egen Barndom og sit eget Liv til Barnets der nede i den lille, sydtyske Landsby, der hang som en Svalerede under Alpernes vældige Tinder, og han fornå sig knyttet fast til dette Barn med den tidlige Sorgs sorte, uoplidelige Silkestråd - - da han pludselig mærkede et lille Kys på sin Hånd.

Han slog Øjnene op og så ind i Lulls, hun lå på Tæppet og så smilende på ham. Ildskæret glimrede i hendes store Ørekrøller, over hendes dunede Kind og Panden med de sorte Bryn.

«Nå Lull -> han rejste sig langsomt over Ende.

«Ja, Tue - nu er det vist snart Tid, vi vender hjem til os selv og Lektierne!» Han sad og stirrede på hende - at hun så hurtigt kunde komme ud fra sin Barndom og hen til ham - han, som dog aldrig havde levet det Liv dernede, hvor langsomt løsnedes han ikke fra dets blødende Sandhed.

«Hvor kan du dog, Lull?»

Hun lå stadig med sin Mund imod hans Hånd, idet hun stadig så op på ham og smilte skælmsk.

«Herregud, Tue, nu kom jeg jo ud bag Bjærgene, hvad skulde jeg så savne?» Hun sprang op og snurrede sig rundt med Hænderne på Hofterne.

255

«Nu har jeg jo dig, så kan jeg jo nok undvære de andre - men til Italien kom jeg ikke -> hun standsede og så grundende hen for sig.

Tue bed sig uroligt i Læben, idet han flyttede med Sofaens Puder.

«Kommer du så Tue?» hun gjorde et Kast med Hovedet og løb hen mod Lampen.

«Ja, ja Lull - strax.»

- - -

De havde læst færdig en Times Tid efter, og Tue sad og stirrede ind i Lampen, drømmende om Lulls Liv dernede. Lull så på ham fra Siden, prøvende, hun flyttede sig uroligt i Sædet, pludselig lagde hun Hånden på hans Arm.

«Tue, véd du hvad?»

«Nå?»

«Synes du ikke også, det er kedeligt at spise oppe på det Hotel?»

Han så forbavset op.

«Jo, det ved Gud, jeg synes - men det var jo dig selv ->

«Ja-a, jeg - men det var fordi - så kunde vi jo spise sammen - men det kan vi jo også godt alligevel.»

«Alligevel - så, hvordan?»

«Jo, når vi nu spiste her.»

«Her?»

«Ja, her hos dig.»

«Ja-a, så måtte jo Mo'r Engelbrekt ->»

«Mo'r Engelbrekt - nej, aldeles ikke.»

«Jamen, hvordan skulde vi så få Te?»

«Den skulde jeg naturligvis koge.»

«Du!»

«Ja - og Æg.»

Tue så lidt på hende, så strøg han sig over Panden og smilte:

«Skulde du koge Te og Æg?» 256 «Ja - det tror du måske ikke, jeg kan?»

«Jo-o ->»

«Tror du måske heller ikke, jeg kan lave Mad?»

«Nej, oprigtig talt så ->»

«Så-å ->» Lull så fortørnet på ham, «du bilder dig måske ind, jeg vil være sådan en rigtig Studenterpige, der ikke kan bestille andet end sidde og glo i en Bog? - men du kan tro nej!»

«Jamen Lull, når har du da lært det?»

«På Kølholt naturligvis - og det holder jeg meget af.»

«Holder du af det ->» han smilte, «sikke nogle nye Egenskaber, jeg opdager hos dig.»

«Nye Egenskaber ->» hun vendte sig fortrydelig bort, «- det er bare dig, der er dum og tror - - - men Tue, skal vi så gå!» hun sprang hurtigt op.

«Gå? jeg synes lige, du sagde ->»

«Så - å? Tror du måske, jeg har alt spiseligt og drikkeligt her i Huset? det må vi da vel ud at købe.»

«Vi?»

«Ja, naturligvis - skal du måske ikke også spise af det?»

Tue sad lidt og så på hende - hendes Øjenbryn var rynket strængt og hendes Kinder blussede af alvorlig Iver - han kom til at le, så han klukkede, men samtidig følte han et eget Velbehag, det var, «om lysnede det rundt i Stuen. Hvor var det trygt at sænke Tankerne til disse hverdags Ting, efter at de havde stormet sig trætte over Immerstadts Fjælde og Grækernes ømyldrende Ægæerhav - Mad og Drikke, koge Te og Æg - han havde ikke levet mellem disse Ting, siden han løb der hjemme i Køkkenet mellem Moder og Ane - men nu skulde han atter en Gang sidde ved et Tebord i sin hjemlige Stue lige over for en, der var ham fortrolig 257 kendt og kær - hvor snurrit, de skulde selv købe deres Mad og selv tilberede den, og et Petroleumsapparat skulde de have, sagde hun.

«Ja ja Lull, lad os gøre, som du vil,» nikkede han eftertænksom, så smilte han pludselig, «men købe ind, det må du, det kan jeg virkelig ikke.»

«Ja det kan du stole på,» forsikrede Lull, stadig lige alvorlig, «det er jeg vant til fra Kølholt,» hun stampede sine Galosjer på, «det er tæt Snevej udenfor - og Udgifterne deler vi.»

- - -

De stod inde i en lille, gammel Butik i en af de små, stille Sidegader, en Viktualiebutik, hvor der hang tæt med langtsnoede Pølser og røgede Skinker, og hvor der stod brede Fade med Sylte og Svinehoved på den blankpolerede Disk. Gulvet var strøet med Sand, en Petroleumslampe oplyste med sit døsiges Skin under Blikskærmen det lave Rum. Der stod en Dør åben ind til et Sideværelse, ud fra hvis Mørke der lød en dæmpet Stammen og Lallen: «Ah bababa - Ah bababa ->»

Ude fra den lille, stejle Gade skinnede det blålighvide Sneskær ind imellem Bedekøller og Fårelår. Et

Bornholmerur dikkede i Butikkens Baggrund - der lugtede fedtet og krydret.

Der gik en Dør i det ene Hjørne, og en høj, knokkelstærk Kvindeskikkelse trådte ind og kom langsomt frem mod Disken.

«God Aften, Jomfru Herzleben.»

«God Aften, Frøken Wedén,» et Par store Hænder rettede på de grønne Briller, og en tandløs Mund smilte, det hvide Forklæde skinnede i Lampelyset, «hvad skal så den lille Frøken have sig i Aften?»

«Jo - en halv Snes Æg,» Lull pillede ved den høje Kurv, som stod på Disken ved Siden af Vægtskålens Lysspejl, «men friske, Jomfru Herzleben, og en Rullepølse - har vi Ost, Tue?» 258 Hun vendte sig spørgende mod ham, han rystede på Hovedet:

«Det kan jeg virkelig ikke sige dig, Lull.»

«Nej, hvor skulde Herren vide det, det må Frøken da virkelig kende til,» smilte Jomfru Herzleben og glattede sig over Forklædebrystet.

Lull så grundende ned: «Nå,» hun gjorde et Kast med Hovedet, «så må vi helst tage et Pund Svejtsrost.»

«Ja så gerne,» Jomfru Herzleben trak Flitsbuen ned fra Væggen, og med Osten stemt mod Porcellænsdisken skar hun langsomt den hvasspændte Stræng gennem den gule, øjede Masse.

«Hvordan har Deres Fa'r det?» spurgte Lull og skottede hen til den åbentstående Dør.

«Ah - bababa,» lallede det inde fra Mørket - et hvidt, furet Ansigt med to sorte Øjne, sort Hue og Øreklapper om det skallede Hoved kom tilsyne, to magre Hænder støttet på en Krykkestok - uforandret som Tue havde set det fordem, i fjærne Vinteraftner, i medlidende Ængstelse, som Barn.

«Jo Tak,» sagde Jomfru Herzleben og skar Osten igennem, «De kan jo se, han kommer selv og hilser.»

Lull nikkede frygtsomt hen mod det hvide Ansigt i Døren, som nikkede ivrigt tilbage og derpå med et fornøjet «Ah bababa» vendte sig om og forsvandt ind i Mørket påny.

«Han går jo i Barndom,» undskyldte Jomfru Herzleben, «men han er jo også så grumme gammel, nu til Julen bliver han ni og halvfems - nu skal jeg pakke ind.»

«Tak, hvor meget er det?»

«Det er såmænd - hm, lad os se - lige 2 Kr. og 75.»

«Tak - Tue, du betaler nok.»

Tue trådte hen til Lyset og rodede i sin Pung, så talte han Pengene op på Disken - en Tokrone, to Femogtyveører, to Tiører og en Femøre.

259

«De går gennem Hullet,» sagde Jomfru Herzleben og lo, hendes brede Hånd strøg Mønterne ned gennem den lille Sprække i Disken ved Siden af den marmorerede Porcelænsplade.

«Farvel, Jomfru Herzleben.»

«Farvel og Tak for Købet, Frøken Wedén.»

Tue vendte sig på Tærsklen og så tilbage.

Hans Hjærte slog så trygt som ikke længe - at se ind i denne lille, mørke Butik med Jomfru Herzlebens høje Skikkelse dér bag Disken, det var som Gensynet af en en Gang så inderlig kendt Verden, som han havde troet forlængst forsvundet, men hvor alt stod uforandret, som i de fjærne Vinteraftner, han havde været her med Moder og Regitze for at købe ind til det hjemlige Aftensbord. I dette lave Rums Krydderlugt fornå han Hverdagslivets altid sunde Andedrag.

Dørklokken gnældrede bag ved ham.

«Kom så, Tue »

«Ja, Lull.»

- De gik ned gennem den stille Gade. Lampelyset fra de små Huses højtsiddende Ruder faldt ned over den dybe, hvide Sne, der omfattede Foden så dæmpende blødt som Hermelin; de gik gennem alle de smalle Lys- og Skyggestriber, Lull med Pakken op til Brystet, Tue med sin Stok i Hånden.

Lull så bekymret ud for sig, idet hun regnede Udgifterne sammen - så lidt hun ellers ænsede Penge, så nøjeregnende var hun, nu det var Husholdningssager, det gjaldt; hun havde allerede fået sig en stor, blå Bog med Rødbeder og Gulerødder udenpå og nøjagtigt inddelte Skemaer.

Tue så smilende på hende, uden at hun agtede det.

Men nu drejede de ud i Hovedgaden, hvor det elektriske Lys, Byens Stolthed, strålede måneblåt ned over den brede, hvide Gade og de høje, spejlende 260 Huse. En Vogn rullede dæmpet gennem Sneen, ovre på det andet Fortov drog Par på Par forbi, så kom en Klynge unge Piger leende og støjende, rødmussede og pelsklædte midt ad Gaden, puffende til hverandre og ladende, som de intet anede om de Latinskoleelever og unge Kontorister, som spankulerede inde langs Butikerne og sendte forhippede Blikke efter

dem.

«Tue, Tue,» Lull blev ivrig, og i ét Nu var Bekymringerne glemt, «nu må du godt tage Pakken, kom den her ned i min Taske, så er der ingen, der ser den - og kom så med din Arm - Tue, se dér er Romeo og Julie, se, hvor de skæver til hinanden

- å den grumme Blikkenslager, at han ikke kan lade dem få hinanden - og se dér er Quintus Fixlein og Thiennette, de har ikke lært at se på hinanden endnu - å Tue, alle vores Folk er ude i Aften - ja, om det så er Landsknægtshøvdingen »

Lull lo og nejede i det samme. En høj, svær Herre var standset ude på Gaden lige foran dem, idet han med en let Foroverbøjning hilste med sin store, grå Hat.

«Frøkenen har det godt?»

«Jo Tak, Sagfører - og L'hombrepartiet?»

«- Savner Frøkenen over al Grænse - hvorfor kom De dog ikke i Aften?»

«Vi kommer slet ikke mere,» Lull rystede på Hovedet, «vi vil ikke længer spise til Aften hos Plum.»

«Kommer ikke mere -» Sagføreren gik overrasket et Skridt nærmere - han stod nu ved den opmågede Sne langs Rendestenen, i sin stålgrå Frakke og sine lange, blanke Ridestøvler, med den ene Hånd i Siden, den anden knyttet om den guldknappede Stok. Hans store, fyrige Øjne stirrede på Lull under Hattens mægtige Skygge.

«Se her,» hun løftede hurtigt Tasken i Vejret, «her har vi vor Aftensmad, nu spiser vi hos Tue.» 261 «Og kommer aldrig op til os!»

«Å jo,» Lull så på Tue og lo med tindrende Øjne og blanke Tænder, «sommetider - af og til vil jeg også have Ferie.»

Tue så ned for sig og slog i Sneen.

«Laps,» knurrede han.

«Hvad siger Hr. Tavsens?» spurgte Sagfører Buemann.

«Han siger 'Tak, vi kommer Fredag Aften, '» sagde Lull.

«Fredag Aften - vel,» Sagføreren trådte oplivet et Skridt tilbage og løftede atter Hatten højt over det mørkt krøllede, svagt grånede Hår, «det skal jeg glæde Tolderen, Kæmneren og Hr. Ritzau med.»

«Å pyt,» lo Lull, «det er jo bare Dem - -»

«- som -»

«Ingenting.»

»Jo, meget - Farvel Frøken.»

«Farvel.»

Hun nikkede, og den høje, statelige Skikkelse skred langsomt midt ned ad Gaden under de elektriske Lys,

med elastiske Skridt i Sneen, svingende sin smækre Stok.

Lull så efter ham.

«Å, den Sagfører,» hun lo overgivent.

Tue rynkede Brynene, han kunde ikke lide Buemann, han var kendt i Byen som en Drikkehelt og en dygtig, men mindre retsindig Sagfører - hvad kunde Lull dog finde af morsomt hos ham? - - -

Tue standsede ved det lave, brede Boghandlervindue, det var Torsdag Aften, og der var kommet nye Bøger fra København - hans Blik gled undersøgende hen over alle de brune og gule Omslag, der steg skråt opad under de dæmpet brændende Gaskupler, han mærkede sig de nye Titler og Navne.

«Lull, se her -»

«Ja ja Tue - men -» hun spejdede hele Tiden 262 bagud, «n-nej Tue vil du tænke dig,» hun trippede ivrigt, «Tisbe vil ikke mere hilse på Pyramus - hvad er nu dér i Vejen?»

Tue smilte og rystede sagte på Hovedet - alle de Navne, hun dér havde fundet på til hele denne Skare Mennesker, hun slet ikke kendte, men hvis Flirt og Kiv hun interesserede sig så levende for. Hans Øjne gik atter ind til Bøgerne.

Men hun tog et fast Tag i hans Arm.

«Tue, nu skal vi hjem, så koger jeg Vand til Te og spejler Æg, så spiser vi og sætter Kopperne ud til Mo'r Engelbrekt, og så læser du højt for mig - køb en ny Bog.»

Han så op på hende: «Ja, Lull,» sagde han, og de gik ind i Butikken.

Tue og Lull sad i den store Lædersofa, i Hotellet, i det lange, lave, tilrøgede Rum, hvor de havde siddet så mange Aftner før i dette Efterår.

Foran dem stod det brede Bord, hvor nu Dugen og Testellet var ryddet bort og et falmet, mørkt Tæppe hang, belyst af de futtende Gasblus bagved.

Midt i Stuen, under det lave Loft, var der skumringsdunkelt, men henne ved de høje Vinduer flammede nogle Stearinlys' gule Tunger mod de tætte Gardiners tobaksbrune Baggrund, og dér tronedes L'hombrepatriet, halvt med Ryggen til, fordybet i sine Kort, høje og lave, med brede, dukkede Nakker og gråne Parykker. Lysene sydede sagte, Kortene faldt på Bordet, stundum lød en gnaven Brummen.

Bøjet over den ene Bordende sad Byens Toldforvalter, tyk og lille, med strittende Hår og Skæg, hvori de iltre, brune Øjne gnistrede bag Brillerne fra den ene Spiller til den anden, om han kunde gribe dem i Falsk, og dog i et lynsnart Blik farende over hele Stuen, om dér noget mistænkeligt skulde vise sig. Han hoppede idelig på Stolen og bladede uroligt 263 i sine Kort. Ved Siden af ham, med Ryggen til Vinduet, sad Ritzau, Kommunelæreren, med sit lange, gule Hestehoved med det tørre, sorte Hår, de ironisk iagttagende Øjne og den læderagtigt rynkede Mund, hvorom et stille Grin var stivnet. Lige overfor ham Kæmneren, en stor, fed Mand med Whiskers, velbarberet med blændende Kravetøj og Øjnene uforstyrret grundende sænket i sin Kortvifte. Han var Byrådsmedlem, holdt Kontorister under sexten År og helst Enkesønner, for de var de billigste, han hed Klendrup, var en velanset Mand og R. af D. Et Stykke fra de andre og ud for den anden Bordende, tilbagelænet i den højryggede Stol, med de lange, bestøvlede Ben strakt ud under Bordet lå Sagfører Buemann med Lyset lige ind i sit stærke Ansigt med den martialsk snoede Knebelbart, de buskede Bryn og den altfor høje Pande, omsluttet af det mørke, krøllede Hår. Vamsen var knappet op om hans svære Bug, Landsknægtshatten og den guldknappede Stok lå på en Stol ved Siden af ham. Foran ham stod et Glas Puns. Buemann havde som purung været med i 64 og vågede omhyggeligt over sit Feltlivs Vaner.

Hvert Minut gled hans Øjne bort fra Kortene og over mod Lull, halvt skelende, så løftede han sit Glas, skålede og drak med barsk Mine, slog derpå Kortet i Bordet med en Trumf.

Lull lo sagte og fornøjet, hun sad med Hænderne foldet på Tæppet og så over på de spillende, af og til, når hun fangede Sagførerens Blik, så hun skælmsk bort.

Tue var sunken ned i Sofahjørnet med Blikket rettet mod Bastmåttens under sine Fødder.

Hotelrummet omkring ham var forsvundet, han sad i den lampelyse Stue derhjemme, mens Lull stod bag det blåflammende Petroleumsapparat med den syngende Tekedel, iført det store, blå Bluseforklæde, der 264 på én Gang gjorde hende så husmoderlig voxen, med det alvorlige, blondtomlokkede Ansigt bøjet over Kedlen og de små, faste Hænder støttet på Skrivebordet. Han iagttog hende under Lampeskærmen: hvor

syntes ikke hendes lille Skikkelse stor og fyldig i dette rummelige Forklæde, der spændte så blødt og løst om hendes Skuldre, Bryst og Midje. Han smilte til hende, men hun ænsede det ikke, hendes Blik hvilede agtfuldt på Tekedlen. Foran hende stod de hvide Kopper. Ene Vandets boblende Lyd hørtes i Stuen, blandende sig med det gamle Urs Tik-Tak der inde fra Sovekammeret - -

- - «Så Tue, nu er jeg færdig,» hun så op, og i et Nu var Alvoren strøget bort fra hendes Ansigt for et stort Smil, Forklædet fløj af hende, og hun sprang ham i Møde, atter så lillepigenslank og tynd, «kom så og drik Te!» - Og et Øjeblik efter sad hun lige over for ham ved Bordet i sin grå- og sorttærnede Kjole og lo og pludrede som et overgivent Barn - - - - hvor mangfoldig var hun ikke - - -

En Vogn larmede ned ad den stejle Gade udenfor, ned mod Landet til - Buldret genlød ind gennem Rummet, så Ruderne sang.

«Hva', hva' er det?» Tolderen foer op med Kortene i Hånden, «*hvem* er det, der kører sådan?»

Ritzau trak Gardinerne til Side med venstre Hånd og spejdede ud i Mørket, så rystede han på det lange Hoved.

«Ikke muligt at opdage det, Hr. Toldforvalter.»

«Ikke muligt -» snærrede Tolderen, han slugte Ritzau glubsk med Øjnene, «hvad sidder De så dér for - hm!» han satte sig hæftigt ned, «jeg *gad* nok vide, hvem det er, der kører sådan ned ad Bakke.»

Kommunelæreren iagttog ironisk smilende Tolderen, der hidsigt blandede sine Kort. Buldret af Vognen tabte sig i det Fjerne, ud i Landet.

265

«Frøken,» Buemann havde drejet sig helt om på Stolen og så på Lull.

«Sagfører?»

Han løftede sit Glas.

«Nu skal jeg -» lo Lull, hun vendte sig hurtig om, snappede et Glas og holdt det op imod ham.

«Nej, nej - så -» Buemann rejste sig og kom frem midt på Gulvet.

Lull sprang op og gik ham et Par Skridt i Møde.

Tue var vågnet af sin Hjemmedrøm og befandt sig midt i det uhyggelige Hotelrum - han rejste sig over Ende i Sofaen - hvad nu?

«Må jeg takke Frøknen, fordi De atter en Gang har set op til os - os gamle Pebersvende - Frøken Wedén, Tak!»

Landsknægtshøvdingen sænkede sin lange Skikkelse til et stift Buk. Lull nejede graciøst, idet hun let foroverbøjet holdt sit Glas frem mod hans. Glassene klirrede sammen, Sagføreren gjorde en pludselig Bevægelse fremad - Tue rettede sig uvilkårlig i Sofaen, men Lull snurrede hastig rundt og løb tilbage, smuttede ind bag Bordet og lo drilsk til Buemann. Han var blevet stående midt på Gulvet, i sin opknappede Frakke, med de langstøvlede Ben let skrævende og Glasset stadig løftet i Hånden.

Tolderen huggede Hånden i Bordet: «Buemann, for Satan, pas Deres Tur, Kæmneren sidder og skraber det altsammen til sig!»

«Ja, pas Deres Sager, Sagfører!» råbte Lull

Buemann løftede på Skuldren, bukkede stumt og gik tilbage til sin Plads, men han kastede skødesløsuvilligt Kortene fra sig, og hans Øjne dvælede stadig på Lull.

Tue rejste sig hæftigt, Lull så op.

«Hvad Tue - går du allerede?»

«Ja,» svarede han kort, han gik hen til Stumtjeneren, hvor hans Frakke hang.

266

«Går De, Hr. Tavsén?» Buemann bøjede sig frem henne ved Bordet.

Tue svarede ikke, men trak Frakken på.

«Farvel, Hr. Sagfører,» nikkede Lull.

«Går De også?»

«Ja - op og søve.»

«Å -» Sagføreren gjorde en hurtig Bevægelse, men i det samme huggede Tolderen sin Klo i ham, «Buemann vil De blive! er De da splittergal! ser De da ikke, at Kæmneren og Ritzau -»

«Hæ - hæ,» gnæggede Kommunelærerens spotske Hestelatter, Kæmnerens fede Ansigt skinnede i stille Velbehag.

«God Nat!» råbte Lull ind over Tærsklen, smækkede Døren i og stod med Tue på den mørke Trappegang.

«Tue, hvorfor går du nu?» hun lagde sin Hånd ind i hans og så skælmisk på ham. Han rynkede Brynene: «Herregud, Lull, hvad skal vi i det hele taget her? har du nu ikke selv indrettet det så godt hjemme? og hvad vil du med denne Buemann, den Abekat?»

«Fy! fy!» lo hun frydelig og klemte hans Hånd, «skal du skælde min Kavalier ud? - han er så sjov,» hun stod lidt og grundede, så så hun pludselig op med tindrende Øjne:

«- Tue, nu kysser jeg dig!»

Tue stirrede på hende - kysser - det jog hedt igennem ham - men -

«Å jo,» hun slog hurtigt Armene om hans Hals, «du skal ikke være bange, det er bare på en Hoteltrappe, så det betyder ingenting - Tue, nu skal du lige høre.»

Hun vuggede ham sagte frem og tilbage, hendes Øjne spillede, idet hun sang med sin svenske Stemme:

267

«Små jäntorna stå i dörren,
vill så gärna dansa -
och dansar inte du med mig,
så dansar inte jag med dig,
och då blir ingen dans utaf
- ach, ingen dans utaf!»

«Husk på det! God Nat!»

Hun slap ham, et hæftigt Kys brændte hans Mund, og hun var borte.

Tue blev et Øjeblik stående oven over Trappen med Hånden om Rækværket, han greb hastig for sig, som skulde han falde, så gik han hurtig ned ad Trappen, han fæstede Øjnene ufravendt på Trinene.

Han kom gennem Porten ud på Torvet, standsede midt ude, stirrende ned på de snedækte Stene.

Hun havde kysset ham - hun havde kysset ham

- igen - efter så lang Tids Forløb, men - var det da ikke forbi?

Nej! nej! det *var* ikke forbi - han følte det i vældende Angst, det vilde op igen, al det frygtelige, fortærende, vejløse - al det fra i Sommer - den jagende Angst, Hungren, Tørsten - - og det andet, al det de havde levet i disse Måneder - - det var forbi, det var borte som intet - - hun havde kysset ham igen - - -

Tolv tunge Slag drønedes fra Kirketårnet gennem Vinteraftnens mørke, kolde Luft, hen over Byens tilsnede Tage - - -

Han vendte sig hastig - ikke agte det, ikke høre det - deres Læsning, deres Fortællen, deres Besøg i Hjemmet - det måtte han holde sig til, klynge sig til - lukke Øjnene, stoppe Øren og Mund, for ellers

- ellers - å hvor *havde* hun dog kunnet kysse ham!

- - -

«Tue,» sagde Lull, hun stod foran ham og stirrede på ham, næste Dag.

268

«Ja,» han løftede ikke Hovedet, bøjedes sig kun længere ned over Bogen.

«Tue, véd du hvad?» hun lagde sig på Knæ foran ham og så op på ham med forfærdede Øjne.

Det gav et Sæt i ham - hvordan var det, hun så ud?

«Hvad er der?» udbrød han.

«Tue, tænk - i Går da du var gået, da -»

«Hvad da?»

«Da friede Landsknægtshøvdingen.»

«Fri - -» det var, som fik han et Stød for Hjærtet, han sank tilbage i Stolen.

«Ja, friede -» nikkede Lull langsomt, hun så på ham med stive Øjne, «hvad synes du? da jeg kom op fra dig, da stod han på Trappen og så - så friede han -» hun bøjede Hovedet.

Tue stirrede på hende - han friede - friede til hende, til *Lull*, som om - -

«Ja, han vilde have mig til Kone - og han - og så - så løb jeg min Vej - helt op til min Dør, men han - satte efter mig og greb mig deroppe og -»

«Greb dig!» han bøjede sig frem, han knugede sine Hænder, så Knoerne hvidnede, »og så - så - ?»

«Så sagde han: Frøken Wedén, De må blive min - jeg kan ikke undvære Dem, jeg må have Dem, ellers går jeg -»

«Går jeg -»

«I Hundene -» Lull brast pludselig i Gråd, med Ansigtet ned mod sine Hænder, knuget om hans Knæ, «å Tue, han var vild, aldeles vild - Barn, Englepige kaldte han mig - og sled i mig - hans Øjne brændte og -»

Tue snappede efter Vejret: «Men du, Lull, du - du -?»

«Jeg - jeg sagde: Slip mig - er De fra Forstanden - jeg er jo gift.» 269 «Gift -» han stirred forvirret på hende, «er du gift?»

«Ja da - jeg -»

I det samme faldt Meningen ned over hans Hjærte som en Isblok over en flammende Ild - han blev ligbleg, det isnede gennem hans Årer - gift - -

«Er du gal!» skreg han.

«Gal?»

Han foer op med gnistrende Øjne.

«Hvor vover du - at -»

«Å Tue, *er du* nu dér igen - ja, jeg tænkte det jo *nok* i Går - men *vil* du da aldrig - Tue, jeg holder det ikke ret meget længere ud!» hun kastede sig hulkende ned over Skamlen.

Han stirrede ned på hende - det fløj igennem hans Hjerne: Hvad følte du, da du hørte om hans Frieri - og i Går - Går - - og i et Nu bruste det op igen, Elskov og Skinsyge i vildeste Brand og Begær - det *var* sandt, det *var* forbi, han slap ikke fra det, han kom ikke uden om det mere - - de friede til hende, uden videre, som om *han* ikke eksisterede - de vovede - «forlovet - Deres Forlovede -» o Gud, hun var det jo ikke, endsige - - og *kunde* aldrig blive det - og de vilde allesammen - og en Gang - og han - han -

Han hørte hende hulke og stamme i Vrede:

«Tue, Tue, er I da bægge to tossede - - å, den halvgamle Karl - at han vover det, blot fordi jeg - - at han tror, jeg vil være hans - være - Sagførerfrue - i sådan en lille By, i dette her lille Land,» og hun hånlo, »og du - der - - -»

Og det jog igennem ham i en Frysning: Hvad forlanger hun da af dig? - af dig - hvor var han nu igen! -

Han sank tilbage ned i Sofaen.

Stod han nu ikke foran Afgørelsen?

Han sad næste Aften ude hos Pastor emeritus i Mørket, i det gamle Hjemms Stilhed, tyet herud for at finde et Øjeblik's Åndepust og Hvile - et Håb om Udvej og Frelse.

Pastor emeritus' Pibeild glødede, og hans højtidelige Stemme lød:

«Nej, nej, Døden er slet ikke, som vi forestiller os den - den er ikke den grinende Benradsmand, der raser i vild Triumf på Bonde-Brueghels Billede, Pier den Drols, som jeg så det i det Lichtensteinske Galleri i Wien, ikke Dødedanskongen, der river Oldingen med sig og lokker Barnet til sig med et Æble - ej heller Brentanos Høstkarl, der ligegyldig mejer alt til Hobe: «Weh' Rosen, weh' Lilien - weh' krause Basilien! -» eller Turgenjews lille, gamle Kone med det ene stirrende Øje, der aldrig slukkes - ja, ej en Gang gamle Wandsbecker Botes «Freund Hain». Døden er ikke noget uden for os, Døden er noget i os, en uimodståelig fremskyndende Drift - hm ja - jeg véd ikke, om De erindrer et gammelt Æventyr, «Dødens Stemme» kaldes det, om hint Land, hvor Menneskene ikke dø, men en Dag få høre en Stemme, der kalder på dem, og de bryder strax op. midt fra deres Familjekres, fra deres Arbejde, Leje og Bord: «Nu kommer jeg! nu kommer jeg!» og intet kan hindre dem, men de iler derud, hvor Stemmen kalder, og forsvinder, ingen véd hvorhen - - se, det Land, det findes alle Vegne, hvor Menneskene leve og dø, om blot vi vilde dømme rettelig om Sagen, men dømme så, vil vi just mindst om Døden - ingen rolig Skæbnens Skrift er således blevet forvansket af Menneskenes vrangvillige Sind som Døden - og dog er det så naturligt, vi er jo efter Messiadens Ord: «Die Erben des Grabs» - og en Dag før eller senere, råber Opløsningens Stemme i os: «Nu! Nu!» og vi svare: «Jeg kommer! Jeg kommer!» - det ser tit ud for andres Øjne, som gik vi modvillige, kanhænde vi 271 til Tider gøre det, men vi vide dog, vi *må* gå: Stemmen kalder.»

Tue flyttede sig uroligt i Sædet, i Dag var det ham umuligt at fanges af Emeritus' Ord; han var kommet herud for at finde et Øjeblik's Ro, men nu var det knap, han hørte, hvad Emeritus sagde, endsige mærkede Mindestuens Valmueduft - det andet derudefra vilde ikke forlade ham, dets Uro brændte ham i Årerne, hjemme ventede Lull, og i Morgenen, i Morgenen

- - -

Der havde længe været ganske stille i Stuen, Ildskæret legede over det blomstrede Tapet, Tue sad sammensunken i sin Stol, Emeritus bøjede sig over sin Pibe, Datteren tav i sin Krog.

«Hmm,» Emeritus flyttede Piben over i sin anden Hånd, han klappede sig sagte på Knæet, «se, Hr. Tavsens, der er noget, jeg gærne vilde tale med Dem om -» han så op og fæstede de klare Øjne på Tue, «min Datter og jeg har i længere Tid tænkt på det - det er - hm - vi har lagt Mærke til, at De ofte var i så tungt Humør og - hm - det må vel ikke undre, når man ret betænker, hvad De alt i Deres Alder har måttet opleve, men - hvad det gælder om for os Mennesker, det er jo at vinde Forståelsens Ro. Den er tung, ja vist, især når man er ung, men skulde De vinde den noget Sted, måtte det vel være her i dette Hus, hvor den Livstørst, der nu én Gang er ethvert Menneskebarn medfødt, for Deres Vedkommende blev kvalt.»

Det gav et Ryk i Tue - han havde ikke hørt de første Ord, men nu blev han pludselig lysvågen, han stirrede med opspilede Øjne på Emeritus - -

«Hm ja - og derfor er det vi, min Datter Wendela og jeg, har tænkt på at spørge Dem, om De ikke havde Lyst til at flytte bort fra den Lejlighed, De nu bebor, og her tilbage ind i Deres gamle Hjem?»

Tue vendte sig bort, han så pludselig en Dør gå 272 op for sig - et Mylder af Stemmer kaldte, Mørket blev som levende - -

«Ja, De kan jo få hvad Værelse De helst vil,» vedblev Emeritus' stille Stemme, «næsten hele Huset står ubenyttet, det var jo altfor stort til os, vi valgte kun at bo her, fordi det lå ensomt her ude i Landets Stilhed, vi var jo vant til megen Ro og trængte til den, både min Datter og jeg.»

Tue svarede ikke, han bøjede sig forover, som måtte han trods Mørket skjule sig, han rystede, så han måtte klemme bægge Hænder om Stolens Arme for at holde sig siddende - nu stod han for Afgørelsen - nu sprang den Dør op, han tryglende havde banket på, fra første Gang han var vendt tilbage for at søge sit Hjem i den Sorg, hvis Skræmsel han havde villet undfly til Ligegyldighedens Europa - nu kaldte de dødes Stemmer ham derind til sig, ind til al det forgangne Liv - - ind - -

- - men - men - angst som en Lue for Pustet fra en Dør åbnet ud til Tomhedens gabende Mørke veg hans Hjærte tilbage - et Sekund - så - hastigt, knejsende, båret op af en anden Bør - rejste den sig, fast som et Spyd.

«Jo mange Tak,» sagde han roligt, «det har jo været mit hemmelige Ønske, lige fra jeg kom her til Byen.»

«Nå så - i Sandhed det glæder mig - og De kan komme, når som helst, når De vil - Wendela skal -»

«Undskyld, Hr. Tavsens,» skurrede det pludselig ud fra Mørket, «men hvad tror De, Frøken Wedén vil sige? skal De ikke først tale med hende?»

Lull - der fløj som en ny Dør op, en ny Stormvind suste ind over ham, atter kastende Flammen ud i dens vidløse Flakken, svidende med Smærte gennem hans Legeme - - - Lull! hvad kom dette *hende* ved! hvad havde hun med hans Beslutning at gøre!

273

Han hug Hænderne i Lænestolens Arme:

«Det kommer ikke hende ved, det må jeg selv bestemme!»

Han foer sammen - hvad var det, han sagde: «kommer ikke hende ved» - han blev blussende rød, han så sig hastigt om i Mørket, havde nogen hørt, hvad han sagde - kommer ikke hende ved - - ja, så var det ingen Sag - ingen Sag? - nej, nej, ingen, så gjaldt det jo kun ham - men hende - hende - å Gud, hvad var det nu, han så - hvad var det for nye Forviklinger, Forviklinger, han aldrig havde anet - - -

Han rejste sig fortumlet, forvirret.

«Jo - ja Tak, jeg skal tænke over det - jeg - men nu tror jeg helst, jeg må gå -»

«Ja ja da, Farvel, Hr. Tavsens,» Emeritus klappede ham beroligende på Skulderen.

«Farvel og - »

«Farvel, Hr. Tavsens, og hils Deres Kæreste.»

Frøknens hårde Hånd klemte hans, han mærkede de strænge, brune Øjne på sig og lukkede angst sine, som stod han her overfor sin Dommer, der sagde ham Sandheden, hvis ubønhørlige Blik havde gennemskuet ham og al hans Forvildelses Væv, havde set, hvor længst han havde svigtet sit oprindelige Kald, hvor dybt han havde indladt sig med Lull, og hvor hensynsløs han nu var i Færd med at svige hende - han, den trofaste! - hvor vejløs forvildet han var - - - Han svælgede som en Klump af Smærte.

«Jo Tak, så skal jeg - senere -»

«Ja vel så - og på Gensyn.»

Døren faldt i efter ham.

- - - -

Tue sad og grundede i sin Stol - at han havde Pligter mod Lull, aldrig havde han tænkt på det før, men nu havde en fremmed lært ham det, den tavse 274 Frøken derude, hende, han altid instinktmæssig havde anset for Lulls Fjende, hun var med Et trådt frem som Lulls Ven og Beskytter - Lulls Beskytter - imod *ham* ! - hvad havde *hun* mon oplevet, at hun skuede så dybt ind i deres Forhold? - hans Ord derude - at han havde kunnet sige dem - han havde jo selv hørt dem gungre hule af Løgn, gjaldende ind i hans Hjertes Inderste og derinde for første Gang vækkende Ekko - Ekko, der råbte om hjærteligt Forbund med Lull, om Pligt mod Lull, Pligt - *contra de døde* - - - og det skulde han høre der ude i sit fordums Hjem, af hende, der var blevet ham som selve det forgænges mørke Ånd - - -

Men nu - hvad nu? ja siges til Lull måtte det jo. Det var jo deres Livs Skæbne, der nu skulde afgøres - - men - - -

Han så op - Vintersolen skinnede ind mellem Gardinerne, Lull stod henne ved de böcklinske Raderinger i sit store, blå Forklæde, med Ryggen til og støvede dem omhyggeligt af med den brogede Fjerkost, midt imellem de mange Ting, hun efterhånden havde fået samlet her i deres Stue, og som smilte så venligt og muntert i det smalle, mørke Rum mellem alle de høje, tunge Reoler - gamle, sjældne Genstande fra Tues Hjem, som hun omsider havde fået Lov at hente op af Egechatollets dybe, bugede Skuffer der inde i Sovekamret, hvor de havde ligget gemt i Mørke fra den Dag, Tue flyttede fra sit Hjem, og som han aldrig mere havde troet at skulle se omkring sig: Krystalskåler, Blomstersatsler, Småure - bizarre og kostbare Kunstskatte fra Lulls Morfaders Samling: Raderinger, Kobberstik og Relieffer - og lette, lyse Pyntesager, Silkesløjfer, sommerfugleindvævede Tæpper og Sofapuder, hun havde siddet og broderet de lange Vinteraftner, når de var ene her hjemme om Lampen, og Tue læste højt for hende.

275

Og fyldende næsten hele Gulvet med sit Mørke Skindet af den Nordlandsbjørn, hendes Fader havde skudt, og i hvis bløde, dunkle Favn hun hver Aftenskumring holdt så meget af at putte sig ned. Og fremme på Bordet stod farvede Fotografier fra hendes Hjem i Immerstadt og Luleå, og mellem deres forgyldte Fløje, i hvid, antik Ramme hendes eget Portræt, som hun uanfægtet af hans drillende Protest havde anbragt dér lige

for hans Øjne - «for det skal du have at se på hver Dag.» Reolernes mørke Bogrygge havde hun, endog nu midt i Vintren, fået næsten ganske skjult bag et Flor af lyse, krøllede Asters i Glas.

Hvor passede Lull ikke til at færdes i denne Stue, nynnende fornøjet for sig selv, ordnende Sløjferne, mønstrende Billedernes forskellige Stillinger, givende dem et Puf for at få dem til at hænge lige og støvende Medusaerne i Ansigtet med sin Kost. Og selv nu, da hun dog i Går havde været så oprørt og fortvivlet, selv nu gled hun let og lydløs om, pudsede og stillede, som var der intet hændt - kun hendes Kinder var lidt blege, og hendes mørke Bryn rynkede, og hun nynnede ikke - -

Denne Stue, hvor han nu sad, var ikke den hans rette Hjem, her, hvor han og Lull nu henved halvandet År havde grundet over Oldtids tunge Værker, havde beriget deres Ånd og Hjærte, havde sunget og fortalt, spist og drukket, skændtes og forligtes, mens Årstiderne vexlede der ude i Landet under Højdeskovens Bue - -

Og al det forgangne, ejede dette Rum ikke også det, alt hvad Huset der ude forud havde besiddet, var det ikke reddet herhen til nyt Liv fra Verden der ude, ja fra sin egen Undergang? levede det ikke mellem disse fire Vægge fra alle de lange Tider og Dage, han havde tænkt på de døde her og manet dem levende frem for sig - Huset ved Sønderbro, var det andet end en forladt og øde Ruin, hvor disse 276 to fremmede, hvis mørke Ånd var så vidt forskellig fra de dødes lyse, havde slået sig ned som Ravne, der kun kan bygge i de sorte Bo, Mennesker har forladt - - - -

Ja - men derom var der jo slet ikke Tale, der var jo ikke Spørgsmål om de døde, om Minder eller ej, men om Frelse eller Fortabelse - og frelses kunde han, hvis han kom derud at bo, dér bag de sorgtunge Mure, dér i Ruinen, om ellers noget Sted, måtte Roen komme - at drømme om Ro her, det havde han vel nu lært var forgæves - her i de lyse Stuer var Undergangen vis, men derude - den Kuldegysning i Går, den var vel tilstrækkelig, den sagde ham vel hans Pligt - altså - - -

Han drejede sig atter ind mod Stuen.

«Lull.»

«Ja.»

Hun vendte sig hastig om imod ham fra sin stille Sysse, hendes Øjne blev ængstelige, som måtte hun nu vente sig alt fra ham - han - som ene burde have det Ord at sige hende, det eneste Ord: Lykke, Lykke - å, hvorledes havde de faret med hinanden, at han nu måtte tale så - - -

Han rakte Hånden ud imod hende.

«Lull, kom herhen.»

«Ja-a,» hun satte sig på Stolens Arm, hun holdt Hånden støttet bag hans Ryg, hendes Øjne dvælede angstfuldt spørgende på ham.

Han strøg sagte hen over hendes Hånd, idet han så ned for sig.

«Lull, ser du, i Går, da du var gået i Seng, var jeg ude hos Emeritus.»

Lull rørte sig ikke, hendes Øjne var stadig stift fæstet på ham.

«Hos Emeritus?»

«Ja - og så - så spurgte han, Lull,» hans Stemme blev rolig, nu måtte det jo afgøres, «om jeg vilde 277 flytte ud til dem og for Fremtiden bo dér i mit gamle Hjem - - - -»

Han hørte et kort, skarpt Skrig, det var, som fløj der Ildgnister i hans Ansigt - hun lå ved hans Bryst, med Armene om hans Nakke, kyssende ham vildt, i Blinde, hvor hendes Mund kunde træffe, knugende ham, så han snappede efter Luft, og det blev rødt for hans Øjne, kyssende, kyssende, hulkende, stammende :

«Nej, Tue, nej!»

Han kæmpede for at komme løs, Kyssene faldt ned over ham, på Øjne, Næse, Mund.

«Lull er du -» han tabte Vejret.

I et voldsomt Ryk rev han sig løs og tumlede tilbage i Stolen, idet han greb sig op til Struben.

Hun havde sluppet ham og stod foran ham, ligbleg med knugede Hænder, hendes Øjne flakkede rundt.

Hun snurrede omkring og løb ind ad den åbne Dør til Sovekamret.

Tue sad alene tilbage, hans Kinder brændte, Hjærtet hamrede ham i Halsen, angst, som havde han lige reddet sig ud fra en Livsfare, fra et Båls knitrende, vilde Luer, hans Læber dirrede, Stuen svømmede for ham i blodrøde Bølger.

Det lindede henne ved Døren, den gled sagte op.

Han skimtede lige Mo'r Engelbrekts lille, blege Ansigt i den hvide Kappes pibede Ramme om det grå Hår, med et Par ængsteligt spejdende, mørke Øjne.

Han stirrede bedøvet på hende - hvad kom nu?

«Å, undskyld -» hun trak hastigt Døren til, «jeg hørte Frøknen - og så - jeg troede -»

Døren gik lydløst i.

Tue lænede sig tilbage i Stolen, han strøg sig hen over Øjnene, så brast han i en kort, hånsk Latter - ret så, nu kom de lige ind i Stuen til dem for at beskue dem og deres Kval.

278

Han skottede hen imod Døren ind til Sovekamret, så rejste han sig besværligt og gik hen på dens Tærskel.

Lull lå inde på Gulvet, midt på Tæppet. Hun vendte sig sky, da hun hørte hans Skridt knirke, så bøjede hun sig atter forover.

Hendes Forklæde var gået op og hang om hendes Skuldre - Aftensolen lyste ind i det lille, tætbeplakkede Rum og skinnede over hendes store, opløste Hår, der i en bred og guldglimsende Strøm flød ned om hende og Tæppet, i hvis mørke Mønster hun støttede sine små, hvide Hænder.

Han blev længe stående og stirre på hende, så rejste han Hovedet og udbrød med dirrende Stemme:

«At du kunde gøre det, Lull - åh, så hæsligt, så hæsligt -»

Hun svarede ikke, men blev liggende ubevægelig og stirrede ned i Gulvet, midt i Solskinnet.

Han rettede sig hæftigt.

«Lull, du ser, det kan ikke blive ved at gå - du må rejse - nu er det jo snart Jul - rejs så de Par Dage før.»

Lull rettede sig op på Knæ, slog Håret tilbage og foldede Hænderne i Skødet, hendes store, tåreløse Øjne stirrede ud ad Vinduet mod Trægrenenes lette, hvide Kniplingsvæv mod den blegblå Aftenhimmel. Hendes Mund stod halvåben.

«Tue, hvorfor skal jeg rejse?»

«Hvorfor - fordi - fordi jeg *må* have Tid til at tænke mig om!»

Hun så hastigt op på ham, der fløj som en Lysning hen over hendes blege Ansigt mellem Hårets tætte Bølger.

Han så det, og der jog en Frysning igennem ham, han strakte hastigt Hånden ud, men den sank ned, ti i det samme vidste han, at det var uundgåeligt sandt, at han ikke slap uden om det.

279

«O, nej! nej!»

Lull bøjede sig atter forover, mens Håret sank ned om hende som en skjulende Silkekåbe, i hvis Guldlød Solglitret blinkede.

«Ja, ja da, Tue,» hviskede hun.

280

VIII.

Tue sad i Mørket, i den sorte Lænestol ved Vinduet. Snelandskabet skinnede derude.

Nu var han altså ene - som han havde krævet og villet for her i Ensomheden, kun ind for sig selv, at træffe den store Afgørelse.

Afgørelse - der gik en Gysen igennem ham som fra den natlige Kulde derude - det Ord havde han jo frygtet, fra han var Barn, i al sin Hjemmefølelses skælvende Gru for det ukendte nye - og når havde han stået for en Afgørelse som denne? denne var jo det: Lyst ifor og mørkt ibag, som uigenkaldelig kastende alle Broer af for evigt bar bort fra al det, der hidtil havde været hans Væsens dybe Grund - og hvorhen?

Ja, hvorhen? - hans Blik stirrede stift mod den dødshvide Skov der ovre under den sorte, stjærnetomme Himmelbue - kendte han det? vidste han det? kendte han hende, med hvem han gik? gik fra det fædrene Hjem ud i den fremmede Verden - og kendte han det, hvortil hun førte ham?

Nej, han kendte det ikke, han gruede kun for det i sit Væsens Dyb.

Og hun - var hun til at forlade sig på, turde han stole på hende, som han havde stolet på det gamle, at hun vidste Vejen fremad for dem og kunde 281 føre dem frelst til Målet, at hun ej med Et forsvandt for ham i Mørket, og han da stod dér alene midt i det aldrig før sete Land, hvorfra intet Spor ledte tilbage til hans Hjem, men han måtte omkomme i lufttomt Rum, som imellem Himmel og Jord - - - vidste han, hvad det var, han solgte for det, han købte?

Lull - var hendes Grundkilde rundet fra samme Jord som hans, og løb den i det samme Leje? havde han kendt hende fra Barndommen af, gennem alle År og Dage, var de Søskendevæsner med samme Blod i Årene og samme Syn i Øjet? - eller var hun ikke en fremmed fra et fremmed Land, hvis Slægt han ikke kendte, hvis Tanke han ikke forstod?

Lull, som hun var fra første Færd, han så hende, da hun gik i Kølholt Have om Plænerne, og Sommerfuglene omflagede hende, som hun havde været ved Sigurds Side, som hun var hin dybe Aften i Grejs - - -

Og siden, da hun kom til ham og blev, da hun kyssede ham igen, trods alt, da hun - - - hin Nat, hin Nat - - den Aften hun gik på Bal for at danse i fremmedes Arme, og Aftenen derude med Parret ved Kølholt Landevej, og nu tilsidst hendes ansvarsløse Leg med Buemann - var hun den, om hvem han havde drømt som vågnende Knøs - den hvis Ansigt fødtes af Soldisen i Regitzes lyseblå Jomfrubur, svømmende ham i Møde som en Rose, forjættende ham al Livets hvilende Lykke, den hvis Ansigt halvt var Moders, halvt var Søsters og dog ingen af dem - - ?

- hvor let havde hun ikke glemt sine døde, forladt deres Kister for påny frejdig at gå ud til Livets Fest - og så han, som hun dér først var faldet i Favn, Sigurd, hvor var Bestandigheden dér? hvor hedt havde hun ikke klynget sig til ham, og hvor hastigt havde hun ikke slidt sig løs for at gribe efter ham - ham selv - når kom Turen til *ham*, at 282 han skulde forlades? når så hendes livsbegærlige Øjne den nye, som nu skulde fylde hendes Hjærte?

Var det et Væsen for ham at bygge Hus på? var det ej at rejse sin Bolig på døgngammel Is, mens det urokkelige Granitfjæld, Fortiden og dens Liv, lå bag ham?

Han gjorde en hæftig befriende Bevægelse med Albuen - der klang et lille Klap i Bordet - han vendte sig - et af Fotografierne var faldet om - han tog det op - det var Lulls -

- i samme Nu sank det altsammen for ham, og han vidste, det var Luftslotte, han havde bygget, spørgesagtige Genspejlinger fra en forsvunden Tid, som aldrig mer kunde komme - at han forlængst havde forladt det, han nu sad og grundede på, om han skulde forlade, at han forlængst havde flyttet sit Hus til Isen og måtte blive dér, enten den nu bar eller brast, at han var hendes for lange Tider siden og måtte gå under eller bæres oppe med hende - - -

- træffe Afgørelse - som om en Afgørelse ikke forlængst var truffet, som om han ikke sad her og skælvende af Længsel efter hende - efter at se hendes Ansigt og Hår, efter at høre hendes Kjoles Raslen og føle hendes Hænder på sine Kinder og hendes Mund på sin Pande - - -

- som om det ikke var det bestemte: Lyst ifor og mørkt ibag, som om der bag i Mørket var andet end nyt Forræderi - til ingen Nytte - - og for i Lyset andet end Udvejen, den eneste, i hvor det så bar hen - - -

- - - -

«Lull, kom til mig, jeg er i Hørdum Kro» - «Lull, kom til mig, jeg er i Hørdum Kro» - - -

Ordene sang i ham, idet han steg op ad den tilsneede Trappe mod Kroens brede, røde Facade med den lange Vinduesrække og hørte Togets Klappen tabe 283 sig bag de snedækte Høje ud i det hvide, tomme Land

- «Lull, jeg er i Hørddum» - -

Han standsede inde i den øde Forstue - ja, han var her atter i Hørddum Kro - du gode Gud, *hvad* var han her for? - for at »træffe Afgørelse«? - han smilte hånligt - som om han nu endelig ikke havde lært, at aldrig træffer et Menneske en Afgørelse, men altid træffes den for ham af Livet, som, trods hans Væsens dybeste Drift, tvinger ham med derhen, hvor dets dunkle Løb strømmer - nej, fordi han måtte følge Strømmen, nu han én Gang havde ladet sig gribe af den, var han her - - -

Men - å hvor var han træt - så han kunde lægge sig på dette Murstensgulv med dets Søle af Snesmuds og Halm - - men - han smilte bittert - han lød jo Livets Lov - -

Han rev Døren op ind til Skænkestuen - Stemmer og Latter skogrede imod ham, Tobakståge drev ham i Møde - hele det store Rum svømmede i Mosekonedis, mørke Skikkelser bevægede sig hid og did, Støvletramp lød, Skraben med Stole og Dunk af Glas i Bordet - en Stank af våde Klæder, Tran og sur Øl bølgede ud gennem Døren.

Han standsede midt på Tærsklen, forvirret - var det Hørddum hyggelige Krostue fra sidst, hvor Solen skinnede på det sandstrøede Gulv og et Par jævnt snakkende Bønder?

Han var nær vendt om, men så gik han hastig til - han kendte jo dog også det fra tidligere Tid, fra Markedsdagene i Kroerne - uden om det brede Bord i Midten, hvor de tætteste Klynger skrålede og skreg, hen imod Disken i Stuens Baggrund.

Og dér, midt i Bøgskyerne, under de høje Hylderækkers blanke, mangefarvede Flasker og Glas stod Værten, lille og grå som sidst, med det grå, forpjuskede Hoved ivrig bøjet over Dagens Post, som hans kortfingrede Hænder ordnede i den sorte Lædertaske 284 til Afsendelse med det første nordfra kommende Tog.

Uden for Disken sad Landpostbudet, en lavstammet, krogrygget Mandsling sammenhuget med Knortekæppen mellem Knæene og blanke, spejdende Øjne under Læderkasketten.

«Undskyld -»

Værtens bekymrede, gule Ansigt så hastigt op, hans hårløse Øjenlåg glippede.

«Ah, Herre, God Dag,» han skubbede en stor Bakke smudsige, sjatfyldte Glas til Side, idet han fæstede sit Blik på Tue.

Tue så et Øjeblik ned for sig, som bedøvet af Larmen bagved, så rettede han sig.

«Kan jeg ikke komme lidt op på Deres Gæsteværelse?»

«Jo - jo - jo - Herre - nu skal jeg - ja, det er jo Marked i Dag, men nu skal jeg - - - Kirstin'!» skingrede han ud gennem en Luge under Hylderne, «Kirstin'! kom li' her og - - hm, nå, hun er nok ikke - men jeg -»

Lærredsryggen vimsede ud gennem en Bagdør.

Tue lænede sig træt mod Disken, hans Øjne strøg hen over Hyldernes broget etiketerede Flasker og sænkede sig så mod Disken - men - hvad - dér stod jo hans Navn med små, sorte Bogstaver på den Konvolut dér yderst i den Vifte, Kromanden havde kastet, da han løb efter Kirstin' - - hans Navn, hvor kom det her? og hvem - det var jo Lull - det var jo Lulls hæftige, lille Skrift, kun endnu mere hæftig end ellers, som var det et Ilbud kastet ned i flyvende Hast - deres Breve måtte have krysset hinanden, men hvad havde hun - -

«Hov! Hov!» en indigneret, brun Næve blev rakt frem, og han så ind i Postens runde, grå Øjne.

«Jamen det er mit - det er til mig - er det ikke 285 til mig?» vendte han sig til Værten, som i det samme kom frem bag Disken.

Værtens Museøjne smuttede fra den ene til den anden.

«Jo, jo, det er Herrens Navn - jeg har det her i Protokollen,» han begyndte at blade i den.

«Tak,» Tue stak Brevet til sig - Postens Øjne fulgte det, gloende uforstående under Læderskyggen - og vendte sig om mod Pigen, der var fulgt med Kromanden og nu stod og tørrede sine frostrøde Arme i et blåtærnet Forklæde, mens hendes tandfyldte Mund gabede sløvt.

«Ja, Herre, nu viser Kirstin' Dem op,» nikkede Værten.

Pigen satte sig i Gang, og Tue fulgte efter hende, tilbage gennem Larmen og Røgen - flere røde

Bondeansigter med blakkede, tomt måbende Øjne drejede sig om mod dem, henne i et Hjørne skraldede en tyk Latter over en saftig Vittighed; der sjaskede Øl i Gulvet med et sprøjtende Smæk.

Så slap han ud i Gangen, hvis Dør stod åben ud til Trappen og Landets hvide, øde Flade.

Og bag efter Pigens svuppene Trætøfler kom han op ad en smal, knagende Trappe mellem Bræddevægge - frem af Loftets Mørke trådte en kalkhvid Skorsten som et bredt Spøgelse.

- - -

Han sad der oppe på Kvisten med Brevet i Hånden, sad på Sengekanten og stirrede gennem de smudskede Ruder ud i Vinterdagens hængende, grå Himmel - han så kun Poplernes lange, nøgne Grene, det sneplettede Stationstag og Telegrafstængernes porcelænsklokkeprydede Toppe, der drejede efter Banelinjen og forsvandt, mindre og mindre, ud i Horizontens Skyer - sad ubevægelig og stirrede ud for sig, som fastnaglet ved den blå- og rødtribede Dyne.

Det var et langt Brev, Lulls, et langt, forvirret 286 Brev, fuldt af Klage og Udråb - han havde læst det hele, og det havde givet Genlyd i hans eget Hjærte, hans Hjærte, som just nu havde indset, hvor bitter deres Nød var, og skælvede af Angst for Vilkaærets Uundgaaelighed - . Så var han kommet til den Sætning, der stod til allersidst, og som var så dunkel dyb, at hans Hjaerne ikke mægtede at grunde den ud, men så stærk, at den af hans Minde havde udslettet alle de øvrige Sætninger, som var dens Tåre mættet med end bitrere Salt end deres - og som han nu så brænde blodig der ude i det døde Skylag bag Vinduets brede, korstegnede Felt.

«Tue, det er ikke hæsligt, men du elsker mig ikke, som jeg elsker dig.»

Elsker ikke - hvad var det for Ord, hvad mente hun med dem, hvad betød de?

O Gud, var det sandt, det, hun dér sagde, ja, da var jo al Nød ovre, da så han jo atter pludselig Vejen for sig løbe frem mod Frihed og Selvstændighed, da havde jo al hans Kval været Indbildning og Drøm - men - - ved Gud, det var ikke sandt - så vist som han havde sandet det derhjemme, så vist som han sad her for at tage hende i sin Favn og give sig hen til hende for stedse, fordi det måtte være så - havde ikke hans Blod brændt under hendes Kys, havde det ikke brust i Harmen, da hun fortalte ham om den andens Frieri, havde det ikke isnet af Skræk, da han skulde slippe hende og flytte til Emeritus' Hus, havde det ikke sygnet af Længsel blot for de få Dage, de havde været skilte? stundede ikke alt hans Væsen imod hende, som Floderne stunde mod Havets Dyb? O jo - jo - men da - hvad var da ret? *stolede* han på hende og på Livet? - - på Livet? nej, nej, han *stolede* ikke på Livet - - -

og - ja, dér var det: «elsker ikke, som jeg elsker dig -» 287 Det var, som sank han sammen i Sengen for et Lansestød - nu så han det endelig, endelig - her var Udgangen af Labyrinten - her -

«elsker ikke, *som* jeg elsker dig -» - elsker, men elsker ikke ret, elsker, så det er en Skændsel for dig og en Skændsel for hende, elsker så du må slippe hende i samme Nu, du véd det - og hvorfor? hvorfor? fordi du ikke *vilde* elske ret, fordi du ikke *vilde* lyde Livet - fordi du satte dig op mod Livets gode Lov, blev du påtvungen dets onde, fordi dit Hjærte i egenkærlig Kulde forhærdede sig imod Kærlighed, fik dit Blod Brynde, ti Livets Lov undflyr ingen, og det tåler ej Oprør af nogen - - -

Og derfor må du skilles fra hende, strax i denne Time, om du ej vil smudse hende i Dynd, så hun aldrig mer bliver ren - selv er du sunken så dybt i Dyndet, som nogen synke kan, og dér må du blive til Dommedag, men hun - hun skal ej derved til Gengæld for sin rene Kærlighed, ja ren - ti nu så han, den var ren, nu han så, hvor hans egen var smudsig, nu forstod han den, som den gudløse forstår Drømmen om Gud - - -

Han rejste sig over Ende og stirrede hen for sig - Pligt mod Lull, ja han havde Pligt mod Lull, men Pligt som skar hundredfold dybere, end han havde tænkt - ja, dybere, dybere var alting, dybere end nogen vidste - - og den var modsat af det, han før havde tænkt, ja, modsat - før bød den ham blive, nu bød den ham gå - -

Han bøjede sig forover og rokkede frem og tilbage med Ansigtet skjult i Hænderne.

Og den Gang den bød ham blive, da skælvede han af Attrå mod at gå, og nu den bød ham fly, da rystede han af Trang mod at blive - nu var det ham Frelse, som før var ham Undergang, nu anråbte han om, at det måtte blive ham til Del, han fordam havde anråbt om at befries fra - - - 288 nu, nu da det var forsent, nu da hans ubrugte Magt til Livet var forvitret, hans Kærlighed gået vild, så den aldrig mer kunde finde tilbage, nu da han havde lært sig at have hende kær som en Søster - en Søster, han dog begærede! ja, ej en Gang som en Søster, ti hvor kunde han om en Søster have tænkt så kolde Tanker som dem, han tænkte derhjemme - som et Middel elskede han hende, som et Middel og intet andet, før et Middel til Værn mod Ensomhedens Gru, nu et Middel til Sansernes grådige Lyst - - - tilfrosset var hans Hjærte, så det aldrig kunde optøes og aldrig gyde i Blodet den Guddommens Nektardråbe, som ene skabte Kærlighed, den Himmelsæd i de vilde Vande, hvoraf ene Afrodite opstod.

Således var da altså Livet mod sine Modstandere, tilsidst rev det deres Øjne op, for i et grufuldt Nu at lade dem se, hvor skøn og nær Frelsens Kyst rejste sig, for så ubarmhjærtigt at lade dem gå til Bunds i Tilintetgørelsens Bølger.

Han havde talt om, hvorvidt det, han vandt, kunde veje op mod det, han tabte, nu så han, at han havde tabt alt og ej vilde vinde en Styver.

Til Bunds måtte han gå, han, som havde sænket alle Skibe til den gamle Verden og nu måtte rømme fra den nye, han, hvis Blod brændte, og som måtte forlade den, for hvem det brændte.

Tvende Gange havde han forbrudt sig mod Livets Lov, første Gang, da han rejste til Ensomhedens Europa fra Menneskene og den Sorg, der var blevet hans, og som det var hans Pligt at tømme til Bunds - da havde Livet tilgivet ham og skænket ham Lull, til Prøve - nu havde han forbrudt sig påny, mod hende, mod Kærligheden, og nu var der ingen Tilgivelse mere - i samme Nu Lull forstod, hvorledes det var med ham, af hvad Grund han stred imod hende, vilde hun med Harme forlade ham, og dog *måtte* det siges, dog *måtte* hun vide det, nu 289 da de skulde skilles - vide det - men var det ikke hende selv, der - o nej, nej - hun kunde ikke vide det, kunde kun dunkelt fornemme og ane det - men når hun nu fik Sandhedens hæsligt-nøgne Øgle at se - - og han, han selv skulde sige hende det - - sige *hende det* - - -

og så - så -

Han foer sammen.

Der lød et hastigt Piskeknald nede foran, travle Hestesko klaprede, og ilsomme Hjul rullede op foran Krotrappen.

Dér var hun, han vidste det, dér ilte hun ham tillidsfuld i Møde med sin Kærlighed.

Der foer en Isnen igennem ham, Beslutningens Iskulde, han rettede sig hastigt og gik med faste Skridt mod Døren, ja - det var givet, *hun* skulde frelses og han lide sin selvforskyldte Død - - -

Det knagede i Trappen - han så Lulls Ansigt løftet op imod sig, så fløj hun ham i Møde, og inden han sansede, lå hun ved hans Bryst, med Armene slynget om hans Hals, kyssende ham - kyssende ham - -

«Tue, Tue, tak for dit Brev, tak, å Tue, nu - nu -»

Fyrreskovsduft og Vinterluft ombølgede ham, hendes varme Kys traf hans Mund.

Det snurrede rundt for ham, han vilde rive hende til sig for at sluge hende med sine Kys, trække hende op imod sig - men slap hende pludselig og stirrede med opspilede Øjne - nede i Skænkestuen stod der tykt af svære Bondeskikkelser og røde, gloende Ansigter, Røgen bølgede om dem ud i Forstuen, hvis Dør gabede ud til Snelandet.

I et Spring var han oppe af Trappen og inde i sit Værelse - - -

«Tue, hvad er der dog?» Lull stod forbavset foran ham. Han sad på Sengen, han stirrede på hende, det 290 svælgede i hans Bryst, han rokkede frem og tilbage

- Ro, Ro, fremfor alt Ro - hvor havde han nu ikke nær forbrudt sig?

«At du gør det - dér, over for alle de drukne Karle - at du - at du kan.» Lull blev blussende rød.

«Å hvad, det så jeg slet ikke,» hun slog Øjnene ned, hendes Skospids stødte mod Gulvets sandfyldte Sprækker, «jeg så ikke andre end dig, Tue.»

Han stirrede på hende - Blodet brændte endnu i ham efter det hæftige Favntag, ophidset end mer ved det pludselige Syn af Bønderne. Tag hende, tag hende, hviskede det i ham, og hun er din for altid, uadskillelig knyttet til dig, ihvad du så end bagefter siger. Har hun ikke selv villet det så, to Gange før, og nu, overfaldt hun dig ikke strax med Omfavnelser og Kys? har hun ikke gået ud på det Dag for Dag fra den første Færd, I sås, tændt Glød på Glød, til din langsomme, hvilende Natur, din Moders Natur, tillukket i ligegyldig Kulde, omsider brast ud i Flamme? hvad kan du for, det ikke blev Kærlighedens Ild, men Bryndens vilde Luer? glødede hin Ild ikke i dig en Gang, i hine Sommerdage i Haven og ved Kølholt Mur, med Sigurd - men kom ikke Døden over dig i samme Time og tvang dig, om du ikke vilde blive en Forræder, til at kvæle den ned i Aske? er hun da ikke - Forbryderen, hun som nu foregøgler dig Kærlighed, ondt, som man foregøgler den fordums seende Solens slukte Lys? Vinen er jo tømt, kun Bærmen er tilbage, vil hun den, så lad hende få den!

Lull så op.

«Tue,» hviskede hun, «du véd ikke, hvor jeg blev glad for dit Brev, jeg troede: nu, nu! - jeg troede

- men -» hun sænkede Hovedet.

Han lukkede Øjnene, han skælvede over alle Lemmer og knugede Hænderne imod Sengens Kant.

O Bedrag, o Bedrag - hun kom her i jublende 291 Glæde, fordi hun troede, nu var Sejren hendes, fordi hun troede, nu havde hun fået ham karsk og sund, mens han sad her og ventede for at - - og i overstrømmende Fryd havde hun kastet sig i hans Favn, beredt, beredt - glemmende alt i Verden for ham, den frelste, den helbredte - hendes - - - Hvad kunde hun for, at han ikke *kunde* helbredes, hvad kunde hun for, at det var for en blind, hun havde ladet sin varme Sol skinne? hvad vidste hun vel om, at Dødens hårde Hånd havde stukket hans ene Øje ud, og han selv udrevet det andet, for ikke at se Livets Lyst og påny fanges deraf, for påny at miste det - hvad kendte hun til hans Væsens kolde Kilde og al påtvungen og villet Kvæling af al senere Ungdomslyst, hvad vidste hun om, at den, hun elskede, var en - en - o Gud! en åndelig - - Gilding - -

Han rejste sig brat.

«Lull, lad os gå.»

«Gå?» hun så forundret på ham.

«Ja - lidt ud ad Landevejen.»

«Ja Tue,» hviskede hun sagte og knappede den lodne Kåbe over Brystet, mens hendes Øjne hang ved hans Ansigt.

Han vendte sig hastig om mod Vinduet - angst som måtte hun ikke se det, forstå det - -

- - -

Kroen og Stationsbygningen forsvandt bag ved dem, dukkende ned i det lave Lands Sneøde; i tunge, tætte Rækker hang Skyerne ud over den vinterlige Egn, hvor ene Landsbyens fjærne Tage lå som et Vidnesbyrd om menneskeligt Liv, bag ved dem, ude langs Horizontens Grå skød sig Fyrreskovens mørke Bølgestribe.

Tavse gik de ad Vejen i det drøje Sneælte, stadig videre frem, Lull med Blikket frit ud for sig, men med Furen bekymret grundende mellem de sorte Bryn, Tue med Øjnene stift fæstede på en Bondeslædes 292 sjanglende Medespor, som vovede han ikke at se på hende, der vandrede ved hans Side.

- Sige hende det, sige hende det - han burde det, det var hans Pligt, dobbelt nu, da han havde set, hvor let han faldt for Fristelsen i hendes Arme, og hvor hurtigt Håbet tændtes i hendes Hjærte, så ofte det end var blevet skuffet - - Og sagde han hende det ikke nu, vilde hun da ej en Gang *fatte* det, hun nu kun dunkelt *anede* - havde han ikke alt måttet vende sit Ansigt bort fra hendes Blik der oppe, havde han ikke set det, som det vexlede fra stormende Glæde gennem Skuffelsens Smærte til denne næsten kolde Forsken, han aldrig før havde mødt? og om hun virkelig selv en Gang kæmpede sig frem til at fatte Grunden, o, var det da ikke hundredfold værre, end om han ærligt havde tilstået hende sin Afmagt og sin Brøde?

Han bed sig i Læben og klemte om Stokken - jo, det *måtte* siges, og det, han vidste det jo, hun tog ikke mod nogen anden Grund til Skilsmisse - men - se hendes Ansigt i det Øjeblik hun fik det at vide, se det blusse op i Harmen og hendes Øjne sprude Foragt imod ham, de Øjne, der så ofte havde dvælet på ham i kærlig Beundring og Varme - og så - Afskedsordet - det sidste - og siden, når han gik i Tomheden, da at vide at hun vandrede et Sted fjærnt borte fra ham med Hjærtet frosset til af Foragt, vide, at han aldrig turde sende sine Tanker til hende med Håb om, at de vilde mødes i vemodigt Minde, men at de vilde vises bort med hånfuld Vrede - - ja, om de havde kunnet tænke på hinanden med Kærlighed i den evige Skilsmisse, da blev den vel til at bære, fordi den *skulde* bæres, men nu - og hende - den Krænkelser af hende - - Snak! Egenkærlighed igen - vis nu, at kan du ikke elske hende, så kan du i al Fald holde af hende og være hende taknemlig - - - 293
«Lull,» han løftede Hovedet.

«Nej, Tue, se dér!» hun greb ham ivrig i Armen og så ham ind i Øjnene, Furen var forsvunden, hendes Ansigt lyste af glad Overtaskelse.

Tue så sig forvirret om - det var pludselig blevet Sol omkring ham, et Øjeblik, en lang Solstribe skælvede ned over ham oppe fra Himlen, hvor et blått Gab havde åbnet sig i Skyernes grå Flos.

De stod på Landevejen uden for et lille Hus, over hvis mosgrønne Stråtag Solstriben sitrende skød ned, så Skorstenen gnistrede kalkhvid, og Ruderne glitrede muntert under Tagskægget.

På en Gærdestave midt i Solen sad en stornæbet Ravn, ivrigt flaxende med Vingerne, så Farverne

spillede blåligt i det varme Lys, og bag ved den, bag Gærdet, stod en Flok Rørn med hvidhårede, blotte Hoveder og leende, missende Øjne.

«Tue, se på den, se på den - den kan tale,» lo Lull og trak ham nærmere ved Ærmet.

«Ja, ja - God Dag! God Dag!» skrålte Ravnene og smældede bægge Vingerne til Vejrs, mens dens gule Øjne steg mod Himlen.

Børnene bag Gærdet opløftede et Jubelråb, de hvide Hoveder løb sammen i glad Forvirring.

«Værsåartig, værsåartig!» snadrede Ravnene, idet den sænkede Vingerne, lagde Hovedet på Skakke og smalnede sine Øjne ind til tvende, svovlgule Striber.

«Tue, Tue, den ligner Mo'r Benjamin, når hun siger: værsåartig - - så kom da!»

Lull løb over Grøftebrættet ind i Haven, og Tue fulgte mekanisk med - han skulde sige hende det, og de skulde skilles, men nu - det kom siden - nu et Øjeblikks Frist - hun vilde det jo selv - -

«God Dag!» hilste Lull og slog op med Hånden, hun stod på Havegangen mellem de nøgne Snebuske, i det spillende Sollys, «er det jeres Ravn?» 294 «Jow,» Børnene trykkede sig sammen i en forlegen Klynge, en enkelt fniste af Lulls fremmede Accent.

«Og den hidder Jo-kum,» vovede en stumpet Tøs med Snotnæse og gult, strittende Hår.

«Kan den sige mer?» spurgte Lull ivrig, hun holdt op i sin Kjole, mens hendes Øjne interesseret løb fra Fuglen til Børnene.

«Det kommer an po, om han vil.»

Ravnene havde langsomt drejet sig om mod Gruppen, dens Vinger slæbte langs Gærdestaverne, dens Øjne gnistrede hvast - pludselig strakte den Halsen frem og vrælte:

«Hold Kæft! Hold Kæft!»

Vingerne baskede i rasende Sus.

Et Fryderåb steg op i Luften, Børnene hoppede i deres Træske og stirrede henrykt på Lull, der lo højt og slap sin Kjole ned i Sneen.

Men Tue trådte et Skridt frem og stirrede på en Dreng, der sad midt i Børnenes Klynge, i en høj, udstoppet Kurvestol, indsvøbt i tætte, grå Hestedækner. Han mødte et forvildet Blik fra to store, blåagtige Hindeøjne, der forskræmt svømmede i det stramme, gule Dødningeansigt med de hule Tindingknokler og de blå og brystne Læber, to lange, tynde Hænder famlede uafbrudt med et Bundt af tilisede Kviste, der lå i hans Tæppeskød, mens den langstrakte Krop hugede sig sammen i Stolen i en puklet Bue.

Han følte det kvalme i sin Mund - de runde, røde Ansigter, der trængte sig i travl og munter Stimmel omkring Dødningen, den tindrende Solstriben, alt forsvandt i et tomt, sort Hul, hvorfra kun det hulkandede Ansigt stirrede ham i Møde som en Hilsen fra fjærne, glemte Dage - - -

«Lull,» han rørte ved hendes Ærme.

«Ja,» hun vendte sit smilende Ansigt om imod ham.

295

«Lull se -» han pegede med stirrende Øjne.

Der løb et Gys gennem Lull, hele hendes Legeme skælvede, hun blev hvid, som sank alt Blod fra hende, så udstødte hun et Skrig, rev sig løs og fløj over Grøftebrættet ud på Landevejen.

Der skød en voldsom Vrede op i ham - han skulde - så standsede han brat.

Dødningen var holdt op med sin rastløse Bryden Kviste og stirrede efter Lull, der alt var et godt Stykke nede ad Landevejen, og pludselig troede Tue fuld af Angst at se en vild Smærte dukke op i de glasagtigt higende Øjne - så kastede den syge Hovedet tilbage og satte i et skingrende Skrig så det genlød atter og atter, mens hans Nakke hamrede mod Stolens Ryg, og de lange, tynde Hænder fægtede frem for ham - skreg ustandseligt, vildere og vildere.

I det samme sugedes Solstriben i Vejret, Skyerne trak sig sammen, og Vinterdagens kolde, grå Mørke bredte sig omkring dem. Ravnene baskede som en rasende på sin Gærdestave, med rullende Øjne: «Bare lystig! bare lystig!» Børnene rokkede med Stolen for at få den syge til at tie.

Så tav han da omsider, lukkede Øjnene og lænede Nakken mod Stoleryggen, gult Skum flød om hans sprukne, blålige Læber og Hagens Kant.

Tue bed Tænderne sammen for at få sin Stemme rolig:

«Er det jeres Broder?» spurgte han dirrende.

«Jow - det er Jakob.»

«Og han er - syg?»

«Næj, det er han it.»

«Jamen ->»

«Næj, sådan har han våren fra han blev født - - men han gør ette Fortræd.»

«Han er trei År æller end mæ,» oplyste en hjulbenet, 296 fjortenårs Dreng med Pæonkinder og runde Øjne under Strikkehuen.

«Nå,» Tue lagde hastig en Mønt på Stolens Arm og gik over Brædtet ud på Landevejen efter Lull.

Bag ved sig hørte han den syge begynde at skrigte påny, akkompagneret af Ravnens Vræl: «Bare lystig! bare lystig!» og han påskyndede sine Skridt.

Lull stod ved en Snedrive og ventede, i sin sorte Pels, med Øjnene fæstet på ham.

Han stirrede hende stift ind i Ansigtet, idet han standsede foran hende.

«Hørte du, han skreg?» spurgte han anstrængt.

«Ja,» hun så trodsig på ham.

«Véd du, hvorfor han skreg?»

«Nej,» hun rystede på Hovedet.

«Fordi du ->» stammede han, «fordi du løb fra ham som fra et forpestet Dyr.»

«Det var han også.»

«Lull ->»

«Ja, Lull, Lull - og jeg véd ikke hvad ->» hun trådte hastigt et Skridt frem, hendes Øjne flammede, hun knugede Hænderne, «men jeg siger det alligevel, for jeg vil leve, og jeg vil ikke omkomme i Stank og Kadavre - han var væmmelig, han var afskyelig - hvorfor skal han have Lov til at leve? hvorfor bliver han ikke slået ned?»

Tue trådte forfærdet tilbage. «Lull, at du kan være så rå ->»

Det gav et Sæt i ham - rå - rå? hvem var rå, han eller hun, han, som -

Der knaldede et Skud ud i den lyd tomme Dag, smældende skarpt ovre fra Fyrreskoven og med udrullende Ekko langs Skovranden og ud i Landets Øde.

Han foer sammen, og det brast ud af ham:

«Gid det havde ramt!»

«Hvem?» spurgte Lull uvilkårlig.

297

«Os bægge to.»

«Tue,» hun lagde hurtigt og blødt sin Hånd på hans Arm og så ham ind i Øjnene, «hvorfor er du sådan? hvad er der dog i Vejen med dig? hvorfor kom du op til mig? du sagde jo, at du vilde betænke dig, hvad vil du så?»

Vil - vil - han stirrede på hende, det sitrede om hans Mund - nu skulde det komme, nu skulde det ske -

«Tue, elsker du mig da slet ikke?»

Han stirrede på hende - lad hende sige det, alligevel, så krænker du hende dog mindre -

«Tue,» hun bøjede sig helt frem imod ham, «jeg har troet, du gjorde det, så tit, især den Gang i Skyttehuset, da kyssede du mig dog så varmt - og så, Tue, nu da du skrev - men så vilde du ikke kysse mig, da jeg kom -»

Han svarede stadig ikke - stirrede kun - nu måtte hun jo snart nå det.

«Tue, det er mig så naturligt at kysse dig, det er ligesom at sige God Dag til dig - og jeg holder så meget af det, så synes jeg først rigtig, jeg har dig nær - - hvorfor er du så sjælden glad, når du kysser mig?»

Tues Øjne veg bort.

«Lull, du véd -»

«Hvad véd jeg?»

Han svælgede, som skulde han kvæles, han stirrede langt ud for sig.

«Du véd, at du er smuk.»

«Ja, det véd jeg nok - men -»

«Ja, og andet er det ikke.»

Lull stirrede på ham, uforstående, så skyllede en brændende Bølge over hendes Ansigt, hun veg sky tilbage, idet hun pressede Hånden mod sit Hjærte, hendes Øjne stirrede, stive og opspilede.

298

Tue sank slapt sammen i Skuldrene - så - nu havde han gjort det, nu kunde hun -

Lull vendte sig om og gik hastigt ned ad Landevejen, hurtigere og hurtigere. Tue fulgte efter, som draget med - han måtte jo vide Besked - så standsede hun pludselig, drejede sig om imod ham, og idet hendes Øjne lyste ind i hans, hviskede hun sagte og hæst:

«Tue, kys mig endda.»

Tue standsede mælløs - endda -

Lull trådte hastigt nærmere, hendes Øjne flakkede, hendes Læber skælvede, Håret hang hende løst ned om Kinderne.

«Ja, kys mig endda - kys mig blot - det gør ingenting - jeg skal nok tilsidst - når blot du vil kysse mig - - lære dig det - -»

Intet - det var, som drejede Horizonten sig rundt - hun sagde, det gjorde ingenting - kys mig endda - ingenting - og det sagde hun nu - nu da han var nået frem til at sige hende det efter at have lidt således for hendes Skyld - og hun vilde tåle det, nu da hun vidste - hun, som han havde æret og dyrket - hun -

«Skøge!» foer det ud af ham.

Lull blev blussende rød, hendes Øjne gnistrede, hun løftede uvilkårlig den knyttede Hånd - så sank den ned, hun åndede langt ud, de tårefyldte Øjne strejfede vidt ud over Landet.

«Kald mig kun, hvad du vil og må, Tue,» hviskede hun, «men kys mig blot - ja,» hun vendte sig om imod ham i et krampagtigt Sæt, «kys mig, for ellers - ellers går jeg min Vej - jeg *kan* ikke nøjes med det, du giver mig, jeg må have dig helt! helt! ja, kys mig, kys mig - ellers *kan* jeg ikke blive - og jeg *vil* ikke slippe dig, nej, jeg *vil* ikke slippe dig!» - «vil ikke» - «ellers går jeg» - en hæftig Skræk greb Tue i Struben, hvad var det nu 299 dér, hvad var det, der nu kom op? går - jamen det var jo det, han havde ventet, det han havde - nej, nej, han *havde* ikke ventet det, han *havde* ikke troet det, fablet om det havde han, løst og uden Grund, nu - først nu fornå han det i al sit Kød og Blod, hvad det vilde sige at skulle skilles fra hende - nu *hun* sagde det, og nu da de *måtte* skilles - ja, måtte, dobbelt måtte de nu - nu da det var ham, på hvis Skuldre Ansvarets Byrde var blevet væltet over, nu da det var *hans* Hånd, der skulde for evigt forene eller skille dem, og nu da hun erklærede, at hun *vilde* finde sig i det, vilde tåle det, og *hvorfor*? Han forstod det, i det vanvittige Håb om Frelse en Gang - men han, som vidste, at dette Håb aldrig vilde ske Fyldest, at det aldrig vilde kunne ske, at det var forgæves, han nedværdigedes, og hun smudsedes til, *han* måtte sige det Ord: «Nej, nu skilles vi -» - men så - så, *når* Ordene så var udtalt, *når* det uigenkaldelige så var sket og de for altid skilte - hvor vilde så den Kraft, der nu skræmmede og foragede ham, om han end nu begreb den, hvor vilde den så få sit Udløb, hvor vilde hun så vende sig hen med alle de brusende Gaver, han ikke turde, ikke kunde tage imod - hvor

vilde hun så vende sig hen med sin Latter, sine Smil, sit Favntag, sine Kys?

- Til en anden, til en anden vilde hun gå - og han skulde vide det, og han skulde være den, der havde sendt hende i den fremmedes Favn fra sin egen - - o snildelig, snildelig havde hun handlet, lokket ham ind i Saxen og nu ladt ham selv om han vilde blive dér eller overgnave sit Ben - - -

«Tue, må jeg følge med dig ind til Århus?»

Han stirrede stift på hende - hvad nu? hun så roligt på ham under den store Hat.

Med til Århus - der skød en brændende Hede op i ham - var *det* Meningen? - var det et sidste 300 Forsøg - - ja, ja, men så beholdt han hende dog så længe, så behøvede han ikke at træffe Afgørelsen endnu, i dette Øjeblik, her på Landevejen - så var der endnu en lille Stund tilbage - Stand til Betænkning.

«Gør som du vil,» mumlede han kort, han så ned for sig.

«Tak, Tue.»

De gik lidt videre fremad mod Landsbyen, men så standsede Lull.

«Tue, vi skal vist gå tilbage nu, om vi vil nå til Kroen, inden det bliver mørkt.»

«Nå,» han vendte sig om og gik tilbage i sine egne Spor, mekanisk, som drejet rundt af hendes Hånd.

De kom hen forbi det lille Hus. Lulls Øjne strejfede det sky, det lå nu i Vintermørket med Døre og Ruder tæt lukkede under Halmtagets Tyngde. Gærdestaverne stod tomme om den forladte Have, hvor kun Buskene bøjede sig under Sneen.

Hun vendte sig et Par Gange for at skotte tilbage, men da Huset omsider forsvandt ved Landevejen i Tusmørket, åndede hun lettet op og strøg sit Hår tilbage fra Kinderne, hendes Øjne lyste, og der vågnede næsten et lille Smil om hendes Mund.

I Tavshed vandrede de videre gennem Landet ned mod Stationsbygningerne og Kroen, der nu atter langsomt dukkede op som underjordiske Boliger i Ødet. Vejen løb foran dem lige ind mellem de opmågede Snevolde, langs bægge Grøfter pegede de hældende Telegrafpæle i Vejret som brudte Master på forulykkede Skibe, langt ude på den anden Side Banen rejste sig et Kirketårn som en ensom Bautasten, fjærn imod Horizontens Grå.

Det skumrede rundt omkring dem, mens de gik, Vinteraftnens hastige Skumring, og da de nåede Broen, hvis Ekko genlød hult under deres Fødder over Åens døde Frossenhed, var det ganske mørkt.

301

Lull standsede midt mellem Rækværkerne og så frem ad Vejen. Tue løftede Hovedet og stirrede besværligt på hende - en eneste Tanke havde under hele den lange, trælse Vandring gennem Sne og kommende Aftenmørke hamret i hans Hjerne, fastere og fastere for hvert Skridt, de kom fremad, hamret i Takt til Aftenklokkerne, der en Tid lang havde tonet hen til dem over Snemarkerne: «Du har hende endnu, men snart skal du miste hende - du har hende endnu, men snart skal du miste hende,» hamret i Rådløshed og Angst, til hans Hjerne stod i Glød, og pludselig, som han nu så hende stå dér, rank og mørk, med Hovedet vendt til Siden og seende frem for sig, gnistrede det op af den: «Hun higer efter at forlade dig, hun har kun drejet hele denne Sag om og lagt den på dig for at tvinge dit Hjærte til Afgørelse, dit Hjærte, som hun véd bredfuldt af Pligtens bitre Drik» - ja, ja, var det ikke Komædie fra først til sidst, vidste hun ikke meget vel, hvorledes det var med ham, havde hun ikke selv først oplyst ham om det forat - forat - og - hvor kunde hun ellers også sige: «Det gør ingenting -» - det var jo umuligt, hun kunde *mene* det - -

Han begyndte at ryste af Harme - det var, som det hele gryede for ham, hele hendes Plan, nu hun var træt og led af den forgæves Kamp med ham, nu hendes Blod brændte bort mod en anden, der i overstrømmende Mål kunde give hende al det, han ikke burde, ikke formåede at skænke hende én Dråbe af - å - han så det hele - *han* skulde nødes til at slippe hende, han selv, så havde han ikke noget i Fremtiden at bebrejde hende - men du, du - kan hænde du dog tog fejl, kanhænde du dog byggede for meget på mit Hjærte og dets Pligt, kanhænde det nu kom som Tilbageslag imod dig, at du har vænnet det fra al Pligt og Ære - - og havde han end en Rest tilbage deraf, hvad var der 302 så her Tale om Ære og Pligt - nu, hun handlede således, nu -

«Nej, Tue, se, se,» hun pegede ivrig hen for sig ad Vejen.

Nede, hvor den drejede om bag Rejsestalden, der løftede sig som en Tønde i Mørket, strålede det af Lys, i lange, brede Vifter helt over på Grøftens hældende, ru Popler og ind over Ødemarkens hvide Snekant. Fjærn Råben og Larmen nåede dem.

«Det er Bønderne,» sagde Lull og trippede på Broen, «de holder Gilde endnu.»

Tues Øjne hang som fasttryllet ved hende.

Nej, nej, bi du - bi du -

«Kom Tue,» hun gik hastig fremad, og han fulgte efter frem mod Lysstriben - Larmen kom nærmere, og i det Øjeblik de drejede om Rejsestaldens Hjørne, slog den dem bragende og brusende imod, så de uvilkårlig stoppede op i Sneen. Hele den lange Bygning funkede, alle Ruder glanede oplyste ud i Mørket, sorte Skikkelser bevægede sig idelig hid og did bag Glasset i vildt fantastiske Stillinger med højt opløftede Arme, med tilbagekastede Hoveder og fægtende Hænder. Klirren af Glas, Lattersalver og dyriske Brøl gjaldede ud i Aftenen, så det sorte Tag syntes at skælve over Ruderækkens Glans.

Lull stod og stirrede med Øjnene spillende af Nyfigenhed. Tue så hendes Ansigt i det stærke Lys derindefra, og det steg som et Klageråb fra hans Hjærte: hun forlader dig - hun forlader dig - så brusende er hendes Livslyst, at den begærer at dukke sig selv i den Fryd derinde, i disse Kæmpelegemers vilde Tummel, i denne Stank af Lampeos, Brændevin og Sved.

Han følte sig med Et så dødsensmat - hvad mægtede han mod sådan en Livets Kraft? han kunde ikke holde på hende, han måtte give Slip - han lukkede Øjnene - men så foer han sammen - «nej, nej, ikke slippe hende, har du lidt, så skal hun også lide, har hun ladet dig vånde dig således, for at hun kan nyde, så skal du vide at standse hende - -» - ja, ja, han skulde lade det falde tilbage på hende selv, nu tog han hende på Ordet.

«Vi går over på Stationen,» sagde han kort.

«Over på Stationen -» hun vendte sig hastig om imod ham, hendes Øjne strejfede ham skuffet.

Han bed Tænderne sammen - hun foretrak dem derinde for Ensomheden med ham.

«Bliv her så længe, jeg går lige op på mit Værelse.»

«Ja - jamen Tue, så siger jeg Staldkarlen Besked imens.»

«Nå.»

Han løb hastig op ad Stentrappen, Larmen bragede ud gennem den lukkede Skænkestuedør, Lyset skinnede gennem dens Sprækker i tynde Striber over på Kalkvæggen, og Røgen sivede deri i Spiraler. Han løb forbi, op ad den smalle, knagende Bræddestige, famlede sig omkring Skorstenens kalkede Kæmpeskikkelse og kom ind på sit Værelse.

I Mørket fik han hurtig fat i sin Rejsetaske og sit lodne Tæppe - det gjaldt om ikke at lade hende for længe ene - talte nogle Småskillinger op på Bordet og vendte sig hastig mod Døren, men standsede så pludselig og trådte hen til Vinduet - han så Snelandskabets tungsindige Øde flade sig bort i Mørket, og atter kom Afmagten over ham - dette Land så knugende stort og tungt, og dette fremmede Krokammer, hvad havde han ikke oplevet af Kvaler her, tilrettelagte af hendes Hånd for at unddrage sig ham - å, hvad formåede han mod det, hvor kunde han holde på hende, når hun vilde undslippe - og hvor kunde han undvære hende - - Han rettede sig i et Ryk - i et Par Spring var han nede af Stigen, gennem Forstuen og ude på Trappen.

Jo, hun stod der endnu der nede på Stenbroen og 304 så nysgærrig op mod Ruderne. Lyset faldt ned over hendes lokkede Hår, der gnistrede om hendes Ansigts blege Oval, og over hele hendes ranke, fuldmodne Skikkelse i den sorte Dragt.

Han blev et Øjeblik stående fortabt og stirrede på hende - ja, var han hende voxen - han og hun - - så løb han de sidste Trin ned.

«Kom så,» han gik hastig forbi hende.

«Ja Tue,» hendes Øjne slap langsomt Kroens Lys, så fulgte hun resolut.

Stationsbygningen lå ovre til Venstre, hvor Landevejen drejede mod Syd, dens Stentrappes gik ned i Vejens Sne, og dens tomme Rudeøjne stirrede under Skifertaget ud over Landet. Der lå Sne på Postkassens Kronekant og på det tunge Bislag over Døren.

Et Ur dikkede dem i Møde fra Ventesalens Mørke, dæmpet Snelys skinnede ind gennem Ruderne.

«Nej, Tue, så her er sort,» Lull standsede på Tærsklen og skottede hen til Glasdøren ud mod Perronen, hvor det andet Sneland lyste ind, «og så koldt,» hun så på ham, «hvad skal vi nu gøre? har du Svovlstikker?»

Han rystede tavs på Hovedet, men Lull famlede sig frem gennem Mørket til Bordet midt i Stuen og fik fat i en Svovlstiksæske, hun rev Ild, opdagede en næsten tom Petroleumslampe i det ene Hjørne, tændte den og bragte den hen på Bordpladen.

En lang, gul Tunge rakte sig osende i Vejret, spillende i Vinduernes og Dørens dunkle Glas - Snelandene derudenfor veg bort fra Stuen - et sygeligt, gult Skær bredte sig over de trange, oliemalede Vægge, Stolene og Bænkene dukkede langsomt frem af Krogene.

«Så, nu kan vi da se hinanden,» smilede Lull lettet.

305

Tue havde sat sig på en Stol ved Vinduet med Armen støttet i dets Karm og stirrede ud.

Han hørte hende nynne sagte og hendes lette Trin færdes rundt om på det sandstrøede Gulv, så standsede de.

Han skottede tilbage, hun stod foran det lille, slidte Vægspejl med dets matforyldte Ramme ved Siden af Kakkellovnens kolde, sorte Søjle, og var med løftede Arme i Færd med at ordne sit store Hår - pynte sig - hvorfor pyntede hun sig nu? hvad skulde det til her ude på Landet? hun gjorde aldrig noget uden Hensigt.

«Tue, du ser på mig!» hun snurrede hurtigt rundt.

«Nu kommer jeg,» hun løb lige hen til ham, kastede sig op på hans Knæ, lagde sin Hånd over hans Bryn og kysede ham hæftigt, «så - så -»

Han stirrede hende stift ind i Øjnene - hvad skulde nu det betyde, hvorfor pyntede hun sig? var det for hans Skyld - «nu kommer jeg» - vilde hun dog ikke forlade ham, gjorde han hende dog Uret, o, turde han håbe det?

«Du,» hun kysede ham endnu en Gang lige på Panden, så rejste hun sig, gik et Par Skridt hen over Gulvet og standsede så ved Bordet, hun læste i en Avis, som lå opslået dér - pludselig blev hun opmærksom, bøjede sig forover, greb så fat i den og kom i fuld Fart tilbage til ham.

«Tue, Tue, her skal du se,» hun regerede ivrig med det raslende Blad, «her står, der er Komedie inde i Århus - ja - her - Opera - Kammersanger Herold som Gæst - han skal være så dejlig, Forestillingen begynder Kl. 8 -» hun så op over Avisen, «Tue, dér skal vi ind.»

Ind - Komedie - Kammersanger Herold - dejlig - -

«Ja, ja - vi kan lige nå det,» hun løb tilbage til Spejlet, spidsede Munden til og trak Sløjfen til Rette 306 under Hagen, «Toget kommer Kl. 7,20 og - lad os se - ja, det tager en halv Time om at nå derind, så har vi 10 Minutter, men - å da også, at jeg ikke har en pænere Kjole på - men det er din Skyld, du skrev, og så foer jeg lige af Sted -»

Tue vendte sig hastig om mod Vinduet, der jog en skærende Smærte igennem ham, han lukkede Øjnene - nå sådan, nå sådan, han knugede Hånden fast mod sin Tinding og bed Tænderne sammen - at han havde kunnet tro - at han havde kunnet lade sig narre igen - Bedrag - Bedrag - for ham pyntede hun sig, og for dem pyntede hun sig, løs og troløs var hun, på Komedie vilde hun, efter *det*, de havde oplevet i Dag - «å, at jeg dog ikke har en pænere Kjole på -», ja for Kavalererne der inde i Århus, nu måtte hun jo se prydelig ud, nu det gjaldt at erhverve en ny, nu da den gamle snart slap - men nu, nu, den sidste Aften, de måske var sammen, deres store Afgørelses Aften, nu da hans Hjærte skælvede af rådløs Fortvivlelse, nu vilde hun på Komedie - nej, så havde han dog ikke taget fejl, men -

Hun kom hurtigt hen imod ham.

«Tue, skynd dig så at tage Billetter, Manden kommer snart, at han kan få hejst den røde Signallygte, ellers holder Toget ikke og -» hun standsede og så på ham med runde, forbavsede Øjne, «hvad er der, Tue?»

«Vil du på Komedie?» spurgte han anstrængt.

«Ja - ja, hvorfor ikke?»

«Nå, så rejs - jeg bliver,» han vendte sig atter om mod Ruden.

Så - så - nu var det afgjort, nu rejste hun, nu blev han tilbage, så var det afgjort - endelig - å Gudskelov, så var Loddet dog en Gang kastet - nu vidste han dog sin Skæbne - -

«Jamen Tue -» 307 Han svarede ikke, han kom til at ryste hæftigt på sin Stol - ja, ja, nu rejste hun -

Det klirrede ved Døren ud til Perronen, en Lygtes Vifteskær faldt ind i det halvmørke Rum, en høj, regnkappeklædt Mand stod på Tærsklen, Lyset flimrede svagt i hans Tressehue, over det skæggede Ansigt og den lange, sortblanke Gummidragt.

«Nå, her er nogen - ja, De skal vel med Toget til Århus?»

Tue svarede ikke, hans Hånd knugedes kun stærkere mod Tindingen - så -

Lull så sørgmodigt på ham, så vendte hun sig langsomt om mod Manden og rystede på Hovedet.

«Nej,» svarede hun sagte.

Der foer en Skælven igennem ham, det var, som slappedes hele hans spændte Legeme - nej, hun sagde nej - hun gik ikke, hun rejste ikke, hun blev hos ham, her i Mørket, på Landstationen.

«Hm ikke - jamen -» Manden løftede gummiraslende Lygten, så dens fulde Skin faldt lige hen over dem og mod det sortglinsende Rudespejl bagved, «hvorfors - -»

«Vi kan ikke være på Kroen,» sagde Lull.

«Hm - nå, nej - men - ja, ja - jeg er bare bange, her bliver noget koldt, og mørkt er her jo også - - men - nå, ja så hejser jeg altså ikke Lygten til Standsning?»

Atter fornåm Tue Lulls Øjne på sig, bønfoldende, sørgmodige, men han formåede ikke at tale - var det kun en ny Manøvre, hvorved hun væltede Ansvarets Byrde med en endnu tungere Bebrejdelse på ham, for at han omsider skulde segne under det og slippe hende - eller var det virkelig hendes Mening? Han fornåm Tungen tyk mellem sine Tænder.

«Nej,» sagde hun og så ned for sig - Tue så det alt i Rudespejlet.

«Hm, ja, ja da - nå nu melder han -» 308 Tre skarpe Slag klingrede ind gennem den åbne Dør, Lygteskinnet på Ruden forsvandt, hastige Skridt fjærnedede sig ned ad Perronens Betongulv - så sang kun Telegraftrådenes jævne, langvejsfarende Sang.

Lull stod lidt, ubevægelig, så vendte hun sig, hun forsvandt fra Vinduesspejlingen, han hørte hendes Trin knase over Gulvets Sand og forsvinde ud over Dørens Tærskel.

Han drejede sig om på Stolen og så ud gennem den åbne Dør - Snelandet lyste derude, fjærnt og hvidt, som en Nordpolsvinter -

Der gik et Gys igennem ham - hvad var det, han havde gjort?

En fjærnt Buldren nærmedede sig - han rejste sig uvilkårlig - dér var Toget - om han havde gjort hende Uret, og de blev her, med dette Land for sig - - -

Han nåede lige Tærsklen, da der foer et Ildskin hen over Perronens Gulv, over Skinnerne og over Snehækkene på den anden Side.

Han greb et Tag i Dørkarmen - så bragede det forbi ham.

Han sansede en øredøvende Larm, et knugende Tryk for Brystet med oljet Stank, et Mylder af oplyste Ruder, af sorte Silhuetters Virvarrids, et Pres for Hjærnen, så Øjnene glippede - så reves den sidste Vogns runde Puffer ud i Natten - en Ildfane faldt ned over Perrongulvet, hvert Sandskorn skimtedes, Skinnerne glimtede pletvis, så skyllede Mørket frem fra den anden Side, kun en fjærnt Larm lød

Han snappede efter Luft, Tærsklen rystede endnu under ham.

Lull kom løbende lige hen imod ham - han så hendes Ansigt, ophidset, med Håret i Brus om Kinderne, i Petroleumsluset bag fra.

«Å Tue, Tue - sådan lader du alting køre fra os, Kærlighed, Lykke, Liv - alting, alting -» Hun 309 dukkede sig under hans Arm og løb ind i Ventesalen, hvor hun tyede hen til Kurvesofaen, kastede sig ned i det ene Hjørne, med Ryggen til ham og gemte Ansigtet i sine Hænder.

Tue slap langsomt Dørkarmen - ja, ja, det var just det, han havde følt, da Toget i Bulder og Lys fløj forbi ham, fløj gennem Ensomheden og Natten ind til den store Stads Lyshav, hvori den travle Menneskemængde larmede - men nu var de her uigenkaldeligt ladt tilbage på denne øde Landstation mellem Sneen - og hvorfor? hvorfor? hvad Grund havde han haft til at tro, at hun vilde forlade ham, uden hans Samvittigheds Angst? de gøglende Luftspejlinger over hans egen Goldheds Ørk?

- havde han nu ikke fået at se, at hun blev hos ham - trods alt - jo, set det, set det - forsent - som altid forsent.

Skridt nærmede sig nede ad Perronen, Lygteskinnet dukkede atter op, og Manden kom raslende nærmere.

«Nå - er De dér - ja, så er der jo ingenting at gøre, så må De jo blive her. Men det næste Tog, 10½, det vil De vel så med? det er det sidste.»

Manden stod med Lygten løftet, hans Øjne forskede ind i Tues Ansigt.

«Ja, ja,» han nikkede.

«Hm nå - ja - ja så hav det godt så længe - De kan jo lade Petroleumslampen brænde, så længe til den går ud - jeg har ikke Lov til at give Dem ny Belysning - hm nå, hils Frøknen, farvel.»

Han vendte sig og forsvandt ned ad Perronens Mørke med Lygteskinnet flammende foran sig, det drejede til Venstre ind mod en Bræddedør, der faldt i med et Smæld langt ud over Snemarkerne - så mumlede atter Telegraftrådene i det tomme Mørke.

Tue vendte sig hastig mod Ventesalens Dør, angst for den genlydende Tomhed - men i det samme blussede Petroleumslampen højt op - i et vildt, rødt 310 Skær så han i et Nu Lull der inde i det nøgne Rum med de tomme, kolde Vægge, så sank Lyset, Mørket strømmede ind, og Snelandet derovre pressede atter sit Ansigt mod Ruden og stirrede imod ham med sit stive, hvide Blik.

Han rykkede tilbage, som fik han et Stød for Hjærtet - så, *havde* han nu endelig en Gang fået nok af Kulden, Goldheden, Ensomheden, den højtlovpriste Treenighed, nu han havde fået dem fængslet herude midt imellem dem, eller var det dem, der havde fængslet ham og Lull? - fordi de krævede ham som deres lovlige Bytte?

Han famlede sig angst igennem Mørket hen til sin Stol og kastede sig i den - nu havde han dog hende bag ved sig i Ryggen mod Tomhedens Gab derude. Han rettede sit Blik stift imod Vintren, men han følte det, som hver Dråbe Blod i ham var forvandlet til et Angrens og Nagets Søm, og skyllede de i hvasoddede Bølger gennem hans Hjertes Skælven - -

- forbi, forbi - ja, nu var det forbi - Lulls Tog var gået dem forbi; nu gik Operaen derinde, den hun så gerne vilde have set, i Varme, Sang og Musik, og de *kunde* have været med, på Fløj eissæderne midt i den lyttende Menneskemængde og dog ene, de to, under Lysekronens Prismeregn, som *hun* vilde, Lull - - og siden - - men han - - og at hun vilde på Komædie, kunde han undres over det? hvad havde det betydet for hende, det, der var sket i Dag, hun, hvis Samvittighed var livssund og stærk, hun, som havde Kraft til at tåle Livet og dets Kår, fordi hun aldrig havde forladt Livets Kilde, men drak sin Styrke af dets foryngende Væld, og som havde - Håbet - - Men han - han havde handlet, som han *måtte* - og «Anger», hvad var det for et Ord? hvad nyttede det? forgæves Spild i Danaïdernes Kar - - Således som han én Gang havde slået sin Væv op, således måtte han væve den 311 til Ende, dens Tråde havde han tvundet for fast, til *hans* Hånd mægtede at trævle dem op, tvundet dem gennem mange Sorgens og Ensomhedens Nætter. Taget Livets Kår, som de kom og faldt, således som Lull havde gjort, og hvori hun havde fundet Lægedom for dets Kval, det var det, han aldrig havde ævnet - protesteret havde han, mod det, som ikke lader sig protestere imod, og da han så, hvor lidet det hjalp, havde han tilkapslet sit sårede Hjerte så fast, at Livet, der, kan det slå Sår og kan bringe Lægebod, ej kunde nå det med sin Lise, men Sygdommen blev blødende frisk og åd sig ulægelig fast - - ja, tilkapslet det - havde han nu selv gjort det? eller var det ikke hans Natur, der lukkede hans Hjerte til, der tvang ham til at tage al Livet så bitterligt - hans Skæbne, der var ham bestemt fra Fødslen af, ja fra før, fra Moders forgangne Sorg, han ikke kendte, fra Faders lange Ungdom, hvorom han intet vidste -? - - Han så det ikke mere, hvad der var skabt af ham selv i Angst og Nød, og hvad der var ham givet, men under *Nødvendigheden* var han, berøvet sin egen Vilje og dens Handlekraft. - Men Lull - ja, hun handlede efter sin egen frie, franke Vilje, fordi den var og altid havde været ét med Livets rette, frugtbare Lov - - Havde han ikke fornummet det i Dag, da han stod der ude foran Drengen, at han var bundet til sin Fortid, at Sygdommen brændte ulægelig i hans Sind? han havde set sin Fortids røde Tråd skinne, hans Barndoms fortærende Medlidenhed, dens vanvittig-gørende Fordyben sig i Smærten, hans Ungdoms Angst, dens Forhærdelse og dens skæbnesvangre Forsagelsesed - ja, ja så dybt, så fast havde han skuet i Døden, at dens Skygge for bestandig blev tilbage i hans Øjne, af hvor mange brogede Livets Billeder de så end siden blev fyldte.

Selv om han nu gav sig hen til Lull og hendes 312 Vilje, selv om han nu fulgte hende i det larmende Tog dér ind til Storstadens strålende Lys og Menneskemylder, og *selv* om hendes Hånd altid vilde holde ham fast, var de så derfor, som hun kortsynet drømte, frelste for altid - *han* frelst for altid -? vilde hans Minder ikke ved hver Lejlighed bryde op for ham igen, dobbelt stærke, nu han just vidste, de skulde være for evigt begravne i Glemsel? ja, og *selv* om det utænkelige kunde ske, som hun troede, at hun i Favntagets livsfyldte Øjeblik fik Glemsel favnet i ham, og han som Elverhøjsridderen drak af Tryllekruset så dybt, at han glemte, hvad der én

Gang var hændt ham - selv om de tusind Bånd brast, var den så derfor ikke til, Livets Skæbne, fordi den var glemmt? var det derfor forsvundet for evigt, det, som var bag ved alting, det, som ikke kunde fornægtes, Døden, der fulgte Livet saa sikkert som Skyggen Legemet, Døden, som var alle Tings Mål? og når det så brød frem, det som *måtte* komme, før eller senere - - - Hun priste sig stærk, og hun var det, ti Livet var stærkt, men stærk over Døden var hverken hun eller Livet - og hvad formåede hendes Styrke mod de tre Græer: Sygdom, Vanvid, Død? dem, for hvis grå Åsyn han alt én Gang havde stået, og hvis étøjede Blik han ikke vilde kunne udholde én Gang til, uden at det brast for hans Forstand - -? Hendes Legeme, hvori hun nu lovede ham selve Livets frelsende Styrkedrik, var det ikke tværtimod Dødens snilde Lokkemad, kastet ud for at fange ham påny? gemtes ikke Dødens skarpe Fangekrog dybt i hendes Legeme for påny triumferende at hugge sig ind i hans livshungrige Gane og påny slænge ham ud i Fortvivlelsens og Ensomhedens Hav, hvor han *måtte* gå under, han, som bar tvende mistede Verdnens Møllesten om sin Hals - -

Nej, nej, hvor kunde han tage med Livets Tog, han, som vidste, at dets Damp forude en Gang vilde slippe op, og han atter holde i Ødemarken, hvor Ulvene vilde flokkes hungertudende om hans ensomme, stillestående Kupé, og vidste, at han da ikke mere vilde have Våben til at holde dem fra sig, men hjælpeløs måtte hjemfalde til deres hvastandede Gab - -?

Det *var* nu en Gang Skæbnen, medfødt og selvskabt Skæbne, men - - han var jo ikke alene Skæbne for sig selv, han var jo også Skæbne for hende - - hun, som sad her hos ham, mens Togene fløj - -

Ja, ja dér var Ansaret, det Ansvar, han ikke kunde vedblive at bære, som han måtte kaste af sig, nu, han fornam, hvilken Vægt det havde, og at det vilde voxte sig tungere Dag for Dag og aldrig vilde kunne lettes - -

- *måtte* kaste af? som om han kunde det! hvad var der ikke gået igennem ham i de Øjeblikke, han ventede på hendes Svar, om hun rejste eller blev hos ham?

Hun vilde ikke slippe ham, hun havde svoret det, og han havde ikke Kraft til at sige: Gå! - Kraft! som om han havde Kraft til nogetsomhelst, som om han kunde nogetsomhelst i Verden - -

O Lull, Lull, du Livets lyse, troende Barn, at du fik mig - mig - Livsfornægteren, Livsforøderen - -

Han sank helt sammen i det, nu havde han vel nået sin Bitterheds Dyb - - -

«Lull,» han vendte sig angst om imod hende.

«Ja,» hendes Stemme kom sagte fra Mørket, sprød af Gråd.

Han rejste sig og vaklede hen til hendes Sofa, hun løftede sit Ansigt op imod ham, og han så det i Mørket og Sneskæret lyse så smærtefuldt og tårebadet, at hans Hjærte krympede sig sammen af Nød - hvad førte han over hende, hvad førte han over 314 hende - - han greb hæftigt hendes Hænder og trak dem op mod sig.

«Lull, gå fra mig! gå fra mig! lad mig alene - -»

Der fløj en hastig Vexlen over Lulls Ansigt, de tårefulde Øjne tindrede pludselig som Diamanter, tændte indenfra, hun løftede Armene og drog ham ned til sig.

Han sank villig sammen, med Hovedet i hendes Skød, han fornam hendes små, feberhede Hænder klappe hans Hår, og hendes Ånde over sin Nakke. «Så, Tue, sig nu ikke sligt, sig nu ikke sligt.»

Han lukkede Øjnene - Stemmen, hvor var nu også den forandret, al dens sårede Kval forsvundet, kun Medlidenhed strømmede hjælpsom igennem den

- og hendes Hænder klappede ham - hun glemte sit eget, da hun så, hvor han led - - ja, ja, nu så hun, hvor han led og havde lidt i Dag, nu glemte hun sin Lyst til Komædie - -

Forståelse, Tilgivelse - hun forstod ham, hun forstod ham, hun tilgav ham - han, som syndede så imod hende, som måtte synde så, ej alene nu, men altid, uforanderlig altid - -

Han så hendes Ansigt bøjet over sig med de tårefunklende Øjne, han pressede hendes Fingre mod sin Mund, de var brændende hede -

«Lull dog -» han rejste sig hastig, «du har Feber

- se her.»

Han vendte sig og greb det store, lodne Tæppe, som lå på Godsbænken ved Siden af for at svøbe det om hende.

«Nej, Tue, nej,» hendes Hænder standsede ham, «ikke mig alene, sæt dig her, det er stort nok til os bægge.»

Han lod sig glide ned i Sofaen ved hendes Side, og hun vikledede det hurtigt omkring dem med let og øvet Hånd, pakkende det sammen som en Fodpose, så Kulden måtte vige en Kende.

315

Hans Arm lå bag ved hende, og hun havde lagt sit Hoved ind til hans Bryst.

Telegrafrådene sang og sang, Vintren stirrede ind til dem.

Tavse sad de og så ud i Mørket, deres Ånde fyldte det øde Rum.

Tue mærkede Kulden og Stumheden omkring sig, og hendes Hoveds bløde Tynge. Der kom en egen Dvale over ham, som havde han med en sidste Kraftanstrængelse nået ind i en Havn, og holdt nu Nervernes jagende Marterhjul stille - Livet veg bort som urolige Syner, forgik som bag Søvnens og Dødens Tåger, en dyb, bevidstløs Slummer som efter Hjærteblodstab - - - -

- - Han vågnede pludselig ved, at Lull svagt trykkede hans Hånd og så ham ind i Ansigtet.

«Så, Tue, nu kommer Toget.»

Han stirrede sløvt på hende, Toget - hvad for et Tog? hvad kom Toget dem ved? havde de ikke siddet her, bundet i Søvn under Nordpolens Ro fra Arilds Tid, og skulde de ikke blive siddende her gennem Æoner? Toget - Toget fra Livet, hvad kendte de til det? var de ikke ovre det nu - omsider?

Han så hende løbe tværs over Gulvet i en Lysstribe fra en lille Luge, som stod åben henne i den mørke Væg, og hørte hendes hastige Stemme: «To til Århus - anden -» og tænkte over det, at de var to - - at det var bedre, om de var én - -

I det samme flammede et rødt Ildskær over Ruderne og Loftet, en Buldren hørtes, og Sofaen gængede under ham - han rejste sig hastig op.

Lull kom hurtigt løbende:

«Så, Tue, kom nu - det holder kun et Øjeblik.»

«Ja,» han nikkede, idet han fulgte efter hende ud af Glasdøren, nu forstod han det, nu skulde de med Toget, nu var det deres Tur at komme med, nu da det var forsent, nu da der var slukket og tomt dér, 316 hvor de kunde være kommen til Lys og Varme og Glæde - nu var det deres Tur - -

Fra Perronens Kulde og det tilsede Trinbrædt steg han efter hende op i den lumre, polstrede Kupé, hvor han sansede Mennesker omkring sig i Mørket, og hvor der flød et svagt, mælkeagtigt Lys.

Døren knaldede i bag efter ham, et Ryk - og Vognen gled frem.

- Mørket strømmede hen forbi Ruderne - hastigere og hastigere - i Sus, som bårne af lange, hastende Vinger -

Glaskuplen i Kupéens hvælvede Loft lurede halvsjult bag sin grå Hætte som et Rovfuglelje bag sin Blinkhinde, og Lyset skælvede over Ansigterne, der pletvis dukkede frem af Mørket, blege som Dødnings med Kraniepander, sorte Øjenhuller og udstående Kindben.

Ude bag Vinduerne med de sjanglende Gardiner fløj der forbi, nu Øjet var vænnet dertil, en hvid Stribe og en sort Stribe, Ødemarkens Sne og Nattehimmels Mulm - en sort Stribe og en hvid Stribe

- i al Evighed - - -

Tue mærkede Lulls Hånd i sin, varmere og varmere, og han fornam, hvor uroligt hun trykkede sit Legeme ind til ham, og hvor hun skælvede i Hede

- han fornam det klart og koldt, i Undren over, hvor ukueligt Livet dog var - så såre hun blot slap bort fra Nordpolsstuen derbag, og Varme og Hygge atter omgav hende, blussede det ufortrødent op påny

- men han følte det, som sad han bag Glas og så det, som et Faktum, han ikke forstod -. Hans Øjne stirrede stift ud for sig. De hvide Dødningshoveder sad stadig derovre, og de hvide og sorte Striber blev ved at flyve forbi - -.

Forude gennem Vinduet steg en Lysbue mod Natten i lange, vibrerende Viftestråler, som lå dér 317 et lysende Dyr og rejste alle sine sølverne Børster i Vejret.

Lull bøjede sig tæt ind til ham, han mærkede hendes Kys dæmpet på sin Kind.

«Så, Tue, nu er vi i Århus.»

Han stirrede på hende - ja, ja - nu - nu - -

Vingerne forneden begyndte at flaxe i urolig Takt, Lys flød ind fra bægge Vinduer - så et Ryk, og de holdt.

«Århus! Århus!»

Løben og Larmen - -

Ja, Århus - hvad vilde det sige - - -

- - - -

Tue sad ene i sit Værelse og stirrede ind i Lyset - dæmpet Mørke flød rundt om ham i Hotelværelsets bløde Lunhed - ubevægelig sad han og stirrede - -

Nej, nej, han kunde det ikke, han kunde det ikke - febrilsk havde hun talt under Kørslen herop i den klirrende og raslende Hotelvogn, hoppet på Sædet og set ham ind i Øjnene med disse Blikke, der brændte af Blod og lyste af Sjæl - Blod og Sjæl, der var ét hos Lull, uadskillelig ét - men hvad havde *han* følt?

Intet, intet - han havde set på hende, hjælpeløs, under Vinternattens Afmagt - hans Hjærte var indefrosset som en Fisk i Vinterhavens dybe Is, han ejede ikke mere Sjælsviljens tændende Gnist - -

Og Vandringeren op gennem de halvmørke, grå Korridorer, hvor hun gik tæt ind til ham og stadig stirrede på ham med de lysende Øjne, skønt Opvarteren fulgte dem tæt i Hælene med Kandelabrene - til de nåede Døren, og hans Hånd gled ud af hendes, uhjælpelig, og han stod der uden Mod til at gå og uden Magt til at blive - og da hun trådte frem og stirrede ham ind i Ansigtet, angst, truende, fortvivlet - og hun så vendte sig, og Døren slog i 318 efter hende - - - men det Blik, det sidste, han så i hendes Øjne, denne kvalfulde Drukken - kunde han nogensinde blive så gammel, at han glemte det?

Nej, nej - men hvad kunde han for det? Livets Kraft var så liden i ham og var blevet udtømt så hårdt i Dag, nu trængte han kun til Hvile, vilde ikke andet - - Dødningsridderen var han, der skulde favne den levende Jomfru, forgæves stred han for at løfte sin Knokkelarm - den sank ned som Jærn synker mod Jorden - - ja, svag var han - så svag, at han ej en Gang som Wilhelm i hin hendes Sang «Lenore» kunde voldføre hende med sig - til sit - til Graven - afmægtig var han - afmægtig - -

Som hun skuffedes - å, som hun skuffedes - og harmedes - men han vidste det, i Morgen vilde det være glemmt, da havde hun forstået - o Gud, om hun nu ikke forstod, om hun en Gang gik - -

Han så sig omkring i Hotelværelset - Stilheden kogte ham i Ørene, som en mægtig Konkylie, hvorom Bølgerne nylig larmede, og hvorom de vil larme i Morgen igen, men som nu synger sin ensomme Sang i et Øjeblikks natlige Ebbe - - ja, han hørte den atter, Hotelstilheden, hørte den atter suse, som før, i gamle Dage - og hvor langt længere var han nået siden da? dette sammenkoblede Slaveri, var det ikke blot værre end Ensomhedens Gru, hvis Saulspyd dog ene ramte *hans* Hjærte - - men nu - nu - -

Han lagde Armene ned på Bordets Tæppe, og Stilheden sang og sang - å så træt - så mat, så dødsensmat - - -

- hans Øjne gled til, og modstandsløst sank han ned i Dvale - - -

- - Et skingrende Skrig, så hvinende skarpt, at det jog gennem Murene og ned ad de øde Korridorer, så skærende råt, at det væltede som en sprøjtende Møddingpøvs efter sig, så brat, at der fløj som 319 en hvid Ådselsgrib op af hans Søvn, af Gadens Mørke - -

Han lå forfærdet tilbage i Stolen og stirrede ud for sig - hvad var det? hvad var - han greb sig til Panden - en Kvinde - en Kvinde, der skreg - som han havde hørt Kvinder skringe de sorte Nætter i Storstæderne, da han sad ene på sin svimlende Kvist - - -

En hed Bølge væltede op igennem ham, Hjærtet hamrede løsnet og drev Blodet frem gennem Årerne

- han snappede efter Vejret for det pludselige Pres

- Afmagten veg, Livet brød op - - og - Lull - Lull - det skød rødt op for hans Øjne - Lull - han kom på Benene, famlede sig hastig et Skridt frem mod Døren med udstrakt Hånd -

- så standsede han brat, vendte sig om, kastede sig næsegrus over Sengen og huggede sine Hænder i Puderne - - -

Han var løsnat ved et Gejlhedens Hvin, han begærede hende ved en Skøges lystne Skrig - - - Livet slog igen mod sin Fjende - - -

«Tue.»

«Ja.»

«Det gør ingenting, Tue!»

Han dukkede Hovedet.

«Når blot du vil love mig -»

Love - det foer angst igennem ham - love - hvad nu?

«Tue, at du ikke flytter ud til Emeritus.»

Emeritus - det gav et Ryk i ham - han stirrede med opspilede Øjne på hende, som hun sad der overfor ham på den anden Side det tæppelagte Hotelbord med det grå Morgenlys ind over sig fra det gardinomhængte Vindue - Emeritus - det havde han jo ganske glemt - Emeritus, han havde jo tilbudt - - - 320 Hun bøjede sig frem over Bordet og så smærteligt på ham under de trætte, løftede Bryn.

«Tue, lover du mig, du ikke flytter derud?»

«Ja, ja,» han nikkede mekanisk, idet han så hende ind i Øjnene - - at han havde kunnet glemme det - at Emeritus havde tilbudt - at dér - -

Lull rejste sig.

«Ja, Tue, så tager jeg altså tilbage til Hørdum.»

«Ja.»

«Og bliver borte en lille Tid.»

Hun trak langsomt sin Pelstrøje på, stod lidt og så gennem Vinduet over mod Genbohusets Tegltag, hvor Sneen lå mønstret i rødhvide Tærner under Skorstenen og den grå Himmel - så kom hun hen til ham.

«Tue.»

Han så op.

Hun bøjede sig hurtigt ned over ham og kyssede ham.

«Tue,» hviskede hun med Stemmen fuld af Gråd, «bryd dig ikke om det - det bliver nok godt en Gang - du kan tro - når blot du bliver - når blot du stoler på mig.»

- Stoler på hende - -

Der lød en Rumlen nede i Portgangen, genlydende op gennem Etagerne.

Lull greb sine Handsker fra Tæppet.

«Farvel, Tue, nu må jeg gå -» hun gik hen mod Døren, men standsede med Hånden på Låsen, hendes Øjne dvælede tøvende på ham.

«Tue, husk så, dit Tog går om en halv Time.»

«Ja - ja,» han nikkede.

«Farvel, Tue,» hviskede hun.

«Farvel.»

Døren gled sagte i.

Han rejste sig hastig op - at han ikke havde tænkt på det - at dér var Frelsen, Udvejen - dér 321 i det Tilbud - «om De ikke vil flytte bort fra Deres Lejlighed og her ind i Deres gamle Hjem» - at han havde kunnet glemme det - «når Nøden er størst, er Hjælpen nærmest» - ja, ja, her så han det - når havde Nøden været stor som nu - og dér var Hjælpen - ja, til Emeritus, til Emeritus måtte han - der var ikke Tale derom - - Lull - han havde sagt: jo, han vilde ikke flytte - ja, men hvad vidste han om det? han havde svaret rent i Ørske, hans Tanker var langt borte, hjemme hos Emeritus, og i al Fald - sligt Løfte, hvad i al Verden betød det mod det, at de måske kunde frelses, selv nu - -

- «det gør ingenting - -» - ingenting - o ja, men det var jo heller ikke hende, der - - «når blot du stoler på mig -» stoler på hende - ja, det var jo netop det, han ikke turde - og stole på sig selv - -

- nej, han måtte af Sted, det var den eneste Ud vej - men hurtigt, det gjaldt om at være hurtig, han måtte være flyttet og alting færdig, inden Lull kom tilbage, ellers - - -

Nå, dér var den anden Hotelvogn - -

- - -

Snemarkerne fløj forbi ham til bægge Sider med lange, sorte, strittende Tjørnehegn op over de tilføgne Banker og ned i de dybtfyldte Dale, små Huse lå langt borte under de hvide Skovbryn - et ensomt Slot på en Bakke - -

Ubevægelig lå han i de gulgrå Hynder og stirrede ud mellem de daskende Gardiner - ja, ja, nu var det besluttet, dér var Frelsen - -

- - - -

Jærntappen skrattede under hans Trin, og den gule Ringeknap skinnede ham i Møde. Han rakte Hånden ud efter den, men i det samme foer der som en elektrisk Gnist fra den igennem hans Arm, og Hånden sank lammet ned - 322 Lige fra det Øjeblik, Lull havde nævnt Emeritus, havde han set den for sig som det Mål, han måtte sigte efter, men nu var det, som faldt der Skæl fra hans Øjne, det Beslutningens blindende Konkospind, han havde spundet ud af sit Hjertes Ørthed, brast, han mærkede Virkelighedens Luft isne om sig, mærkede, hvor han stod, hvorfor han stod her, og hvad det skulde føre til.

I ét Nu afsløredes Fortidens Liv for ham derinde - Medicinlugten, Mørket, Hosten, alt hvad han havde hørt og lidt, indelukket bag denne Dør - -

Al det overvundne, Angsten, Spændingen, Kvalen, det ventede ham alt derinde påny, lurede bag Døren for at styrte sig over ham i samme Øjeblik, han trådte over Tærsklen, voldtage ham i sin Favn, udsuge ham for hans sidste Kraft -

Og Livet - al det han havde levet siden da - og Lull - det skulde forgå igen, lukkes ude bag sorte Døre, og han bøjles fast i det ene, ene: Døden, Døden, Døden - - -

Han veg uvilkårlig et Par Skridt ned ad Trappen, idet han stirrede på Døren.

Hans Hjem - var det hans Hjem, hans Barndoms, hans Minders Bolig? nej, nej, han havde jo erfaret det forlængst, Fortidens Liv blomstrede ikke i de forladte Stuer, så lidt som de elskede levede i de skørnede Kister på Kirkegården - - men Fortidens Lig lå der, Fortidens rådnende Lig - og til det vilde han lukke sig ind, at han kunde kvæles i Stanken - -

- uigenkaldelig, ja, det var uigenkaldelig, det var Afgørelsens Tærskel, var han gået over den, var han Dødens, for evigt - blev han udenfor, var han Livets - -

- Livets - - for evigt - -

Der foer en Gysen igennem ham, og i samme 323 Nu løb han op ad Trappen, greb efter Knappen og rev til.

Nej, nej, han måtte derind, han måtte derind - trods alt - det gik ikke an, det i Går og al det, han havde oplevet med hende - nej, nej, nu så han det klart: på den ene Side Undergang, på den anden Side Skændsel - vidste han så ikke, hvad han valgte? og Skændslens dyndede Strøm, vilde dog ikke også den tilsidst munde ud i Undergangens døde Hav - -? nej, nej, her var intet at betænke, han havde selv faret så, at der var kun de to Veje: der ind eller tilbage til hende - og så derind!

Han hørte Skridt nærme sig indenfor, studsede et Øjeblik, det var ikke Emeritus' hurtige, lette Fjerskotrin, men Datterens tunge, faste - -

- - så svimlede det for ham - han så Lulls Ansigt, lysende af Munterhed og den venlige Stue derhjemme

som Baggrund - så gik Døren op, Wendelas stive, gule Ansigt med de sorte Øjne stirrede på ham fra Gangens Mørke, og han hørte sig selv spørge, dumpt, som langt borte fra:

«Er Præsten hjemme?»

«Hjemme?» Wendela kom et Skridt frem, han så det flamme til i de sorte Øjne, «véd De da ikke -» hun veg tilbage, «Fa'r er død.»

Døren knaldede i så brat, at Sneen føg op om ham fra Karmen, og han hoppede på Trappen.

Så fik han forsigtig fat i Rækværket og kom ned i Alléen.

Død - han stirrede forvildet om sig - død - ja, ja, naturligvis, den Dør kunde som Tyrving ikke oplades uden den forkyndte Død - død - ja, naturligvis måtte han dø i det Hus - -

Hans Øjne løb hen over den vedbendgrønne Facade, de fangedes af det nærmeste Vindue i Sovekammeret, dér hang et stort, hvidt Lagen for - og i det samme blussede det op i ham: du *kom* ikke 324 over Tærsklen, du er fri! du er fri! - du kan blive hos Lull, her ude i den friske Luft, du skal ikke ind i Døden, Mørket, Forrådnelsen, det blev ikke til noget -

Han knækkede sammen -

- blev ikke til noget - nej, men hvad blev det andet til? han skulde ikke derind, nej, men hvor skulde han hen?

Og Emeritus, Emeritus som var død, Emeritus, som han havde holdt af, Emeritus, som havde levet derinde og vandret omkring, høj og rank, som havde siddet ved Ovnens og set i de blussende Gløder - - men -

- og - *havde* han ikke valgt? tvunget sig gennem Valgets sønderrivende Klippespalte, kastet alt bag sig, ringet på - og så - forgæves - - og Lull - hvorledes havde han handlet mod hende? - for hendes Skyld? å Snak, for hendes Skyld - havde hun ikke selv villet - - nej, en Forvildelsens, en Fejhedens Gærning var det - han havde ment, han kunde frelse sig selv og så - - og en Bedrageriets Gærning - og Emeritus, som var død -

Men - men - han åndede langt op - *fri* var han dog, og hellere alt andet end ind i Fortiden - det havde han lært nu - -

Han gik hurtigt op gennem Alleen under de snetyngede Kastanjer og standsede først på Sønderbro. Han støttede Armene på dens svære, sneplettede Granitbrystlæn og stirrede ud over Engenes hvide Flade med den bugtede, frosne Å og de fjærne, blånende Banker, hvorover Solnedgangen glødede i vinterligt grå Skyer - Skibet Kirkes bitte Tårn spidsede sig langt borte.

Wendela - han så hendes Ansigt for sig, isnende hårdt og koldt, og Glimtet i hendes Øjne: «Fa'r er død» - og Døren, der smældede i. Kendte han det ikke, mindedes han det ikke fra sig selv, fra den 325 Stund, da hans Fader, den sidste, døde, da han gik i de mørke Stuer og dirrende lyttede til hver Ringning, da han hadede hver der udenfor som sin Fjende, hver, der ikke havde været med til det, som var foregået herinde? - å jo, hvor forstod han hende - - al sin medlidende Kvindeømhed og Beskyttelsestrang havde dette barske Væsen samlet om ham, om Faderen, hvem hun havde set både Moder og Broder bedrage og fortørne - om da ellers Lulls Nysgærrighed havde sporet rigtigt her - al sit Hjertes Sum, alle forsagede eller bristede Lykkedrømme havde hun sat ind på ham - og nu var det forbi, nu var det slået fejl, nu stod hun tomhændet dér.

Farligt var det at bygge sin Lykke på Livet, men at bygge den på det svindende Liv var Selvmord. Hvor skulde hun nu hen i Verden? så han ikke den store Advarsel i hende?

Og Emeritus - Tue støttede Hovedet i Hånden og stirrede ud i Solnedgangens Brænden.

Han vilde altid mindes ham, som han sad dér på Sladrebænken ved Ovnens og så i Gløderne - - «se, dér sidder endnu Manden! - over Æterhavet ud - stirrer han mod Østerlide -» - således havde han siddet og stirret hele sin lange Alderdom igennem efter sit Livs dybe Bedrag til den Ø, hvor alle de Skatte fandtes gyldne, som her måtte ruste - - men nu - «den høje Venus har til sig ham taget» og «sådan sad i Dødens Bo - ikke langt fra Glemsels Kilde - begge Elskende nu stille - - -» - ja, dér sad han nu, Dødens Yndling, i den Evighedens Rø, hans omtumlede Hjerte havde sukket efter, ved Foden af Venus Uranias Trone, under hendes høje Skygge - - -

Tue rettede sig - ja, han var død, som han havde ønsket og villet, havde hørt hin kaldende Stemme, hvori Døden bestod for ham og lykkelig lydt den, ti hans Liv her på Jorden var forlængst udrundet - 326 men på *ham* kaldte en anden Stemme, Livets, og også den vilde lydes, han havde fornummet det i Dag.

Lydes - ja, men kunde den lydes - - kunde den mægte andet over ham end at holde ham tilbage, kunde den nogensinde kalde ham frem? havde han ikke set det - han var kun dens Tvang halvt undergivet; fængslet ham midt mellem Himmel og Jord havde den, men formåede ikke at kalde ham helt op til sig. - Sørge over at Døren nu var lukket for ham, det hjalp jo ikke, han følte jo, at således var det dog bedst - men - Lull - - - han så dem for sig, som de sad dér oppe i Hørdums øde Stationsstue mellem Sneen - og han mindedes Kvindeskriet og den Helvedes Afgrund, det havde styrtet ham i - - var det ham bedre dér? han, som ikke knnde glemme Lull for sig selv og ikke sig for Lull, han, som havde Kraft nok til hendes Beskæmmelse, men for megen Svaghed til hendes Oprejsning - han, hvis Legemes Begær havde forsinket hans Fod, så den ikke nåede Dødens Bo, og hvis Sjæls Erindring standsede den på Tærsklen til Livets - - -

Solbranden var ulmet hen dér ude i de fjærne Skyers Grå, men Tue stod endnu i Skumringen, der langsomt kom op ad Åen og op over Granitbroen.

Nu var den ene af de to Veje uigenkaldelig lukket, han vidste det - ej blot i Virkeligheden, men også i Drømmen - og den anden, eneste, hvor vilde den føre hen?

- - -

Han gik på Jærnbstationen, frem og tilbage under Glastaget og ventede på Lull.

Løftet - Løftet - han havde lovet Lull at blive hos hende, og under Løftets Skjul havde han snildt søgt at unddrage sig hende - og nu - fortie det for hende, det kunde han ikke, nu da han skulde 327 blive hos hende, stedse leve med hende, nu kunde han ikke beholde dette Lovbrud skjult i sig, men - -

Han standsede og stirrede hen for sig - det var, som så han ind i hendes Øjnes dybe Ømhed og Trofasthed og hørte hendes skælvende Stemme: «Tue, det gør ingenting, når blot du bliver hos mig» - - *det* gjorde ingenting, det - - *når* blot - - - og han *havde* ikke gjort det - - -

Der foer en Isnen igennem ham - om nu - om hun nu - -

Han rettede sig hæftigt og gik tilbage ad Perronen

- den Tanke var umulig, den kunde ikke tænkes

- så veg jo selve Jorden bort under hans Fødder, så faldt han jo ud i det tomme Himmelrum. Han havde tøvet så længe, for længe hos hende, for hendes Skyld, nu *måtte* hun blive hos ham, trods alt, nu måtte hun give ham Erstatning.

Fløjten peb bag ved ham - han vendte sig og så Toget komme ind mellem Husene og Leddet.

Han blev stående ubevægelig og stirrede mod det frembrusende Lokomotiv - Lull, Lull, nu kom hun - -

Et Vindue henne i Vognrækken sloges ned, Lulls blonde Hoved blev stukket ud, hendes Øjne ilede spejdende frem mod Stationen.

Da slog en voldsom Jubel op af hans Sind, tværs gennem Anger og Angst, som en lysende Lue: «Du er fri! Du er fri! du er ikke lænket der ude i Mørket! Du har Vejen åben for dig, Vejen til hende!»

Han løb frem imod Toget. I det samme så Lull ham, hendes Øjne tindrede op, hendes Mund lo, hun viftede af alle Kræfter med Lommetørklædet:

«Tue, God Dag! God Dag!»

Toget brusede op foran Perronen og holdt med en lang, dyb Snurren.

Døren blev revet op, og Lull sprang lige ned i Armene på ham.

328

«Tue, God Dag,» pustede hun stakåndet.

«God Dag,» han glippede angst med Øjnene for hendes Blik - således sprang hun ned i hans Favn, og nu skulde han sige hende det, hvorledes han havde handlet mod hende - og - hvor var hun dog let i Sind, al den Kval der oppe i Hørdum, den var som sporløst slettet af hendes Sjæl, mens han -

«Tue,» hun pressede sig tættere op imod ham, idet hun stirrede ham ind i Øjnene, «nu er jeg hjemme.»

«Ja,» han nikkede - o Gud, hvad hjalp det, om hun tilgav, blev de derfor klare på hinanden?

Han følte, hun stak sin Arm ind under hans, og han fulgte med hende ind gennem Ventesalen, mellem alle de ud-vandrende; han fornåm nysgærrige og forargede Blikke stirre på sig og Lull, men han agtede det

ikke, hvad kom al Verden ham ved? de måtte gærne se på dem og tro om dem, hvad de vilde - nu var det jo netop det bedste, om han tilhørte Lull - ja, om han tilhørte Lull - - -

Han standsede på Terrassen ud mod Torvet, hvor Teatret lå hinsides den snedækte Plads, og lagde sin Hånd på hendes Arm.

«Lull.»

«Ja,» hun så smilende på ham.

Det jog i et brændende Stik igennem ham: nu skulde han igen krænke hende, nu skulde han igen forøde det gode Forhold imellem dem, spille hendes Glæde, til ingen Nytte - men - nej, på en Løgn kunde han ikke leve.

«Lull, jeg har været ude hos Emeritus.»

«Hos - Emeritus -» hun blegnede langsomt, hendes Øjne stirrede stift på ham, og hendes Læber skilte sig dirrende, Blikket blev stivere og stivere, så slap hun pludselig hans Arm, løb ned ad Trappen og gik hurtigt hen over Torvet.

Det sortnede for ham af Angst, han styrtede ned ad Trappen - nej, nej, ikke nu, ikke nu - hun måtte ikke gå! så stod han ene i Verden, fortabt - nu - men hun vidste jo ikke alt - hun vidste ikke, at - - -

«Lull,» han kom åndeløs op på hendes Side, «Lull, Emeritus er død.»

«Død!» hun standsede.

«Ja, ja - af et Hjerteslag, Lull, Mo'r Benjamin siger -»

«Nå, dér kan man se -» Lull stod og så ud for sig, «det er det, man kalder den højere Retfærdighed. »

«Den -»

«Ja,» hun vendte sig hæftig imod ham, hendes Næsebor sitrede, hendes Overlæbe krummede sig, «hvad skulde de to Dødsfugle lokke dig for? lad dem beholde deres Kadaverelendighed for sig selv, hvorfor skulde de smitte dig? fordi de har ladet alting narre fra sig, hvorfor skulde de så narre alting fra andre? - den gamle Hanrej og den gamle Pebermø!» hun knyttede Hænderne og gik hastigt til.

Tue fulgte efter - Hanrej og Pebermø - det isede i ham - at hun kunde sige det - - men - men havde hun ikke Ret? - Dødens Lovprisning kom den ikke derfra og - narre fra sig - ja, ja, lade Livet narre fra sig og så siden - - -

«Men Lull, Lull - skal vi da ikke hjem?»

Han stod foran hende, rystende af Angst - hun var drejet op ad Residensgade - -

Hun standsede og så forpint på ham.

«Nej, Tue, jeg går op på Hotellet, lad mig være lidt alene -»

Han stirrede på hende - og det var, som kom det først nu over ham i al sin kvalfulde Tynge, hvad det var, han havde gjort mod hende, nu sidst, *hvor* langt værre det var end alt andet, han havde handlet mod hende.
330

Han trådte hastig nærmere, famlende efter hendes Hånd:

«Jamen Lull - Lull - jeg vidste ikke - -»

Hun rynkede Brynene.

«Jo, Tue, du vidste godt, hvad du gjorde - men -» hun rev hæftigt Hånden til sig, «nu må du forstå, du må lade mig gå.»

«Jamen Lull - i Morgen - i Morgen -»

«Ja, ja - i Morgen - men -» der kom et uendelig træt Udtryk i hendes Ansigt. «Farvel,» hun vendte sig og gik hastigt videre ad Gaden.

Han blev stående og stirre efter hendes ranke, lette Skikkelse -

«Du må forstå, at du nu må lade mig gå -» - nu sagde *hun* det til *ham*, det, han så mange Gange havde stammet for hende - uden Frugt, fordi hun ikke vilde - og nu, nu da hun sagde det til ham, nu var det forsent, nu kunde han ikke, nu var han bunden ved hende og hele Verden rundt om ellers øde - - - og hun - - - «du vidste godt, hvad du gjorde -» - ja, ja, han vidste det, men - var det ikke så imellem dem, at han måtte handle som en desperat? var de ikke således trængte, at selv det vildeste måtte prøves?

331

IX.

Lull sang tyske Sange for ham i Skumringsmørket. Udenfor lyste Højdeskovens Snebue i Ramme af Vinduets mørke Karm.

Hun sad oven over ham, på Lænestolens Arm, med Hånden bag hans Ryg, seende ud i Sneen og Natten, og han sunken ned i Sædet, stirrende ud for sig, hentryllet lyttende til hendes dæmpede Nynnen.

«- - Ich weisz nicht, was soll es bedeuten,
dasz ich so traurig bin - - - -
ein Märchen aus alten Zeiten,
das kommt mir nicht aus dem Sinn - - -»

- ja - han nikkede - ein Märchen aus alten Zeiten - det var jo netop Pulsen, Blodet i disse tyske Lieder, deres Sjæl, deres vidunderlige Magi, at de var ein Märchen aus alten Zeiten, Toner fra mere følsomme, mere blide, mindre pansrede Tider, mere frimodige, åbenhjærtige, glødende Tider - et Underhorn, der kaldte fra Hjærtets Dyb ind til aldrig sete Egne i Gemyttets dæmrende Dunkelhed, derinde hvor Sjælen lever i nøgen Frihed, hvor al det urmenneskelige ånder frit og urørt af Århundreders Civilisation, blunder stille i det stride Tjørnekrat, en 332 fangen Prinsesse, til dette hastige, bløde Kys nu vækker hende af Slummer, til et kort, flygtigt Smil, et eneste, anelsesfuldt Glimt - til Tjørnene atter lukker sig, til Prinsessen atter sover ind i sit ubevægeligt dybe Blund, og Tonerne klager deres Sørgesang over hendes Leje, den evigt tabte - - - Dybt, dybt fornåm han disse Toner kalde på sig, kalde på al det oprindelige, friske, ved Fødslen skænkede, af Sorg og Vrede overgroede i hans Sind - kun et Glimt, og det sank atter tilbage og forsvandt - - -

- - - og nu - -

«- - Kind Gottes, o wie längst dahin -
längst tot und tief verscharrt - - -»

- det sukkede fra de for evigt sunkne Kisters Dyb, Muldens dumpe Opgivelsessuk - -

«- - längst dahin - - -
längst tot und tief verscharrt - - -
- - - lasz fahren - hin ist hin - - -»

og så, som et Pust hen over de forgangne Grave:

»- - Und du - du Menschen-Schifflein dort,
fahr immer, immer zu - - -«

så henåndende langt, så befriende roligt og sundt

- - Floden strømmede, Vandet randt, Livets altid nye Strøm, hen og forbi - immer, immer zu - fjærnere og fjærnere svandt det bitte Menneskeskibs spinkle Master bort mod det forglemtes, det usynliges Ro - immer, immer zu - - nu randt den store Flod tom og fri ind i Horisonten.

Men så - med Et - nu skiftede Tonerne, blev mørke, blev vilde - dybt inde var det i Schwarzwalds sorte, grænseløse Tannenwälder, dér hvor det sværeste Tungesind bor, hvor den grådtunge Ve læner sit Hoved mod de rødbrune Kæmpestammer og hulker sit:

333

«Meine Ruh ist hin,
mein Herz ist schwer;
ich finde sie nimmer

und nimmermehr - - ->

men i hvis Dybder også al Rædsel har hjemme, hvor snigende Fodtrin lister på de mossede Stier, hvor skinnende Øjne lurer fra det nålegrønne Mørke, hvor Kviste rasler langt borte under vanvittig tumlende Flugt - al det ældgamle Germaniens Gru, al Dybets truende Mystik - - -

Tue følte sit Hjærte skælve som en sanseløs Fugl mellem Nålegrenene, han så som gennem Slør Lull hæve sig på Stolen, hendes Øjne lyse i det dødblege Ansigt, mens Håret rejste sig brusende om hendes Pande, en Huldre, en Lorelei - - -

Til hun atter sank sammen, til Stemmen blev klagende, blev hulkende, og hans Øjne atter sank til - det evige Savn, det aldrig opfyldte Håb - - - ein Lied von übergroszer Not - - - al Tysklands forunderligt resignerede Smærte grædende i hendes Røst og i hans Sjæls Lytten - aldrig hæftig, aldrig skrigende, bare klagende, bare hviskende - med Hænderne i Skødet:

«- die müle ist zerbrochen,
die liebe hat ein end - -
so gsegn dich got, mein feines lieb,
iez far ich ins eilend - - ->
«- - - iezt get es an ein scheiden - - ->
«- - - ach gott - wie we tut scheiden - - ->
«- - - es mocht nit anderst gesein - - - ->

- sagtere og sagtere, mer og mer dæmpet tyssende og mumlende - til det alt flød ud i stille, blankt Mørke:

«Die Luft ist kühl, und es dunkelt,
und ruhig flieszt der Rhein - - -
- - es dunkelt - - -
und - ruhig - flieszt - der Rhein - -
- - dunkelt - und - ru - hig flieszt - - der - ->

334

Stemmen svandt bort, der blev lydløst stille.

Tue lå med lukkede Øjne, han følte det sitrende gennem alle sine Lemmer - dette Liedernes: Ich weisz nicht, was soll es bedeuten - - denne undrende, længselsfulde Skælven ind for det vidunderlige, der nu vældede dybt dernede som en varm Kilde, han vidste ikke hvorfor, op gennem Minderuinernes Aske og Grus - det han fornåm vågne og dæmpet stride, som Heines Grenadere, hun sang om, stred mod Liglagnets Kulde og Ligstenens Tyngde, ti de hørte Napoleon, Livets Kejser, ride over Graven -

«- viel Schwerter klirren und blitzten - ->

- - ja, ja, Livets Kejser red over Graven - - -

Han åbnede Øjnene, og uvilkårlig, som i Drømme, strøg han sagte hen over Lulls Hånd, der nu hang løst ned over hans Skulder.

Hun vendte sig hastig om imod ham - han så hendes Øjne fyldes af Lys og stråle frem i glad Ømhed - hun bøjede sig og slog bægge Arme om hans Hals og vuggede ham smilende frem og tilbage, idet hun nynnede:

«Wer, Trautel, ist wohl mehr für dich,
und wer für mich geboren? - -
O Trautel, ohne dich und mich
sind ich und du ver - loren - - ver - loren - - ->

Hun så ham ind i Øjnene, så kyssede hun ham hæftigt midt på Munden.

«Nicht wahr? mein Herzgeliebter, *mein* Herzgeliebter - ->

Han så lettet på hende - hun kyssede ham - hun kyssede ham igen - hun havde forstået, hun havde tilgivet - - - Forståelse, Tilgivelse, ja, nu måtte han jo have det, nu var der jo ikke andre 335 Steder for ham - og hvorfor skulde han ikke tage imod det fra hendes Hånd?

Men Lull havde atter rejst sig og sad opret og stirrede over mod Snebuen. Hendes Træk, der nylig blussede ham i Møde i erotisk Betagelse, stivnede atter som i Fjærnhed og Kulde, hun blev som langt ældre end sine vante atten År og førtes ligesom så langt bort fra ham ind i en grundende Efertanke, han ikke

begreb.

Men - hvad betød det dog? hendes Sang for ham, hendes Kys - og - havde hun ikke selv sunget det: «ohne dich und mich, sind ich und du verloren» - - verloren, ja *han*, han var verloren, det vidste han, men hun - - -

Han strakte uvilkårlig, angst, sin Hånd ud efter hendes, som for at gribe, holde fast - men lod den synke på Halvvejen -

- Kom han nu igen ind på de Fantasterier - hvad skulde de til? hun sad jo her ved hans Side

- og når hun blot blev, så fik jo alt andet være, al det, der ellers var imellem dem og måtte være, de kom vel også til Ro med det en Gang - og så

- hvad vilde han så foreløbig bekymre sig om mere? han havde jo set det, at hun blev hos ham - - - Han lukkede atter Øjnene og gled tilbage i Stolen, og i Mørket begyndte Lulls Stemme atter dæmpet at nynne:

«Droben stehet die Kapelle,
schauet still ins Thal hinab,
drunten singt bei Wies' und Quelle
froh und hell der Hirtenknab' - - -

- - -

Droben bringt man sie zu Grabe,
die sich freuten in dem Thal.
Hirtenknabe, Hirtenknabe,
dir auch singt man dort einmal - - -»

einmal - ja, einmal - - 336 De sad på Bænken ved Pastor emeritus' Grav, hvis nøgne Kulle en Nats fornyede Snefald havde forvandlet til en pragtfuld Marmorsarkofag, af hvis Hjørner Roser og Tulipaner stak deres gule og røde Blomsternæb op, kranset af grønne Blade, som lå dér en exotisk Fuglefauna i Rede.

Støttet op mod Bøgestammens nøgne Rod stod Marmorpladen med den gammeldags Due over og den udhugne Skrift: «Her hviler Pastor emeritus Thomas Bartholomæus Grå, f. 14. Januar 1817, død 25. December 1896. 1847-1860 Præst i Glimminge på Sjælland, 1860-1894 Præst på Læsø i Kattegat. Fred med dit længselsfulde Støv.» Og længere nede den ene Linie: «Jeg vil rejse mig og gå til min Herre.»

Tue havde taget en lille Isklump op i Hånden og sad foroverbøjet og stirrede på de sorte Bogstaver.

- Længselsfulde Støv - længselsfuld - mod *det* - - og Støv, Støv - jeg vil gå til min Herre - - hvad vilde det sige? gå, hvor kunde Støv gå?

Han fornam Isklumpens Kulde isne gennem Håndledet helt op i hans Skulderblad og klemme om hans Hjærte - nej, nej, Nød og Angst, hvad andet var der i det risikable Liv?

En svag Varme gød sig om hans Hånd - han så ned.

Lull lå lænet frem over hans Knæ, han så kun hendes Pelshue, hendes lyse Nakkeknude og sorte Skindkrave.

Han vågnede op som af en Hypnose, men blev siddende ubevægelig og stirre på hende.

Alt som Lull så uforstyrret åndede videre, mærkede han, hvor den stramme Kulde lindedes i Håndled og Skulder, og så, hvor Klumpen trak sig sammen, sugende og bidende i Huden, mens Vandet flød bort mellem hans Fingre, mere og mere - -

Pludselig bøjede hun sig og trykkede sin Mund 337 ned i Håndens tomme Hulning til et varmt, fugtigt Kys.

Tue kom til at ryste over alle Lemmer, han sænkede sig hastig ned over hende.

«Lull.»

«Ja,» hun så op på ham, anstrængt og med Håret løst om de røde Kinder.

De stirrede hinanden ind i Øjnene en Stund - det bølgede og skiftede derinde, han kunde ikke ret fange hvad - men han følte Isen tøet bort af sin Hånd og sit Hjærte atter levende i Brystet - - Længselsfuld? ja, ja, Emeritus, havde han ikke været længselsfuld? og Døden, havde han ikke lært ham, at Døden, den rædselsfulde, var intet andet end den Stemme, der råbte fra Kødets Opløsning, råbte bort til den Herre, der

bor bag Skyernes Forhæng - han, hvis Væsen ingen kender, men som hver enkelt giver *sit* Navn - Fader eller Nirvana - og - hvad var det, hun sang for ham forleden: «Hirtenknabe, Hirtenknabe, dir auch singt man dort einmal - -» - det var den fælles Skæbne, der ventede alle - einmal, ja einmal, men nu - nu sad hun her hos ham, hun som havde åndet Isen bort, så hans Barndoms gennem mange År bundne Kilde dybt dernede nu atter tog på at rinde - - hun som - -

«Lull,» hviskede han.

«Ja.»

Han fik den våde Mund til et hæftigt Kys.

Han strakte Armen ud efter hende, men hun drejede sig hurtigt ud af den og rejste sig.

«Nej, Tue,» sagde hun med rynkede Bryn, vendte sig og gik ned ad den hvide Kirkegårdssti mellem de tilsneede Tujahække.

Han blev et Øjeblik siddende og så efter hende - hvorfor vilde hun ikke favntages af ham, hun, som ellers altid - - var hun lunefuld - eller endnu en 338 Smule vred - vred? nej, nej, havde hun ikke givet ham sin Tilgivelse i det Kys - men - -

Nå, i al Fald, han måtte følge hende - hun, som ene ejede den varme Mund - -

Han rejste sig og gik hurtigt hen ad Stien - forude hørte han Kirkegårdslågen smælde i - hvad? var hun allerede så langt? så måtte han - - han gik hurtigere til.

Lull stod ved Vinduet og så ud. Tue sad bagved i Lænestolen og læste i en stor, gammeldags Foliant, han havde fundet hos Byens Marskandiser.

Pludselig gled den fra ham ned på hans Knæ, han stirrede forbavset på Lull.

Hun stod og græd med Panden knuget mod Ruden, med Hænderne knyttet mod Vinduesbrættet, græd hidsigt og voldsomt.

«Men Lull, hvad er der dog i Vejen?» stammede han, «hvorfor græder du dog? sådan -»

Hun vendte sig i et hastigt Ryk fra Vinduet og stirrede på ham med grådtindrende Øjne.

«Tue, jeg holder det ikke ud, jeg holder det ikke ud,» stødte hun frem.

Hans Hjærte hamrede pludselig angst: «Hvad - hvad mener du?»

«Den - den - - Vintren!» hun vendte sig gysende bort fra Ruden.

«Vintren,» mumlede han tomt forbavset.

«Ja, ja, Vintren -» hun gik hæftigt ind i Værelset, vridende Lommetørklædet i Hænderne, hendes Mund dirrede, Tårerne hang i hendes Øjenvipper, «al det hvide, al det døde, der ligger og stirrer og stirrer derude, stirrer tværs gennem mig, lige ind i Hjærtet på mig - å, det spidder mig - ja, det spidder mig - som en Fugl på en Pind - jeg kan ikke holde det ud - al det Slud og Kulde og Mørke, jeg er ikke født til det, det klemmer Livet af mig - jeg 339 bliver ligeså kold og sort som det og - - å se dog!» hun rev Døren op ind til det andet Værelse og pegede gennem dets Vindue ud mod Byens Tage, som sås fjærnt i den grå Horizont, «hvor ser det dog ud

- så grønlandsk, så man skulde tro de Mennesker, som bor dér, lyste med Torskehoveder og drak Tran og spiste Spæk til og gik klædt i Skindbuxer allesammen - også Kvinderne -» hun trak Vejret langt, idet hun blev stående på Tærsklen og så ud.

Tue sad og så på hende - hvad i al Verden var dog det for et hadefuldt Udbrud mod Klimaet og Landet, lige nu på én Gang? - hun holdt det ikke ud, det klemte Livet af hende -

Han vendte Blikket ud mod det fjærne, hvide Billede bag det halvmørke, kolde Værelses rimdækte Rude - grønlandsk sagde hun - om hans Fødeby

- ja, ja, det var Vinter højt i Norden, men - var den ikke netop højtidsfuld smuk, denne Vinter? Når Sneen således skinnede derude i de lange Aftner, da følte han ret, han var født nær Tule, da følte han sig så oldnordisk alvorlig og tanketung som en Runesten midt i Lyngheden, når det skumrer mod Nat, og fornam, at hans Sjæl bar dunkle, mosgroede Runer fra de Dage - - Og hun, ja, hun var et Sydens Barn, men mindedes hun dog ikke, hvor de to havde haft det godt efter Dagens støtte Arbejde ved Ovnild og Lampelys,

mens hun kogte Te og Æg til dem ved den snurrende Maskine, når de spiste sammen og sladrede Aftenen hen i den lune Stue - - - Og hvor længe siden var det, hun havde stået der i Karmen, med det øverste Vindue åbnet og kigget gennem de nederste Ruder ind i den oplyste Stue, og mens hun ivrigt trippede på Vinduesbrættet, havde kaldt: «Tue, Tue, kom her og se,» og da han var steget derop og havde lagt Armen om hendes Liv, havde presset sin Kind ind til hans, og mens de med Hovederne tæt ved hinanden havde set ind i Stuens 340 lampelyse Hygge, havde hvisket: «Tue, Tue, det er vores -» - og deres Ånde havde blandet sig i den kolde Vinterluft - - - Og Kulden, ja, men var det ikke hende, der altid vilde ud, der ikke kunde tåle at være en hel Dag inden fire Vægge, men så strax snappede efter Luft som en Fisk på tørt Land og absolut måtte ud og trave op og ned ad Bankerne tværs gennem Sneen, ligegyldig for hvordan Kjoler og Skørter så blev redt til, blot hun var i den frie Luft? - når hun frøs sådan, hvorfor kunde hun så ikke ligesom han blive inde? Og - *hvornår* havde hun klaget før?

«Jamen Lull -» begyndte han.

«Å Italien - Italien -» klagede hun og lænede Hovedet mod Dørstolpen. Italien - i et Nu glødede et farverigt Billede frem for ham bag den mørke Rude derinde: blånende Druer i vældende Overflod ned over en solgul Mur under en Himmelbues tindrende Blå, græsgrønne Kaktus' strittende, knivskarpe Arme, højrøde og safrangule Dragter forbi i støjende Tummel, Æselsskryden, Stokkepøgl, giftigt sviende Fluers Stik, blændende hedt Støv - - Italien, Italien, Overmodenhedens Land, hans Frygt fra Barn af - hvad vilde hun dog dér?

«Ja, Tue,» hun vendte sig hastig om med Hænderne om Dørkarmen og bøjet frem imod ham, «når vi nu bliver gift, så rejser vi lige derned.»

Det var, som sprang en Bombe for ham - han sank tilbage i Stolen og stirrede på hende, som hun gik dér frem og tilbage på Gulvet med Hænderne på Hofterne og bølgende Bryst, stirrende hæftigt, med rynkede Bryn mod de to Snelande, for og bag.

Gift - som hun talte - når vi nu bliver gift - som om det var en selvfølgelig Sag - -

En selvfølgelig Sag - ja - han greb sig til Panden - *var* det ikke en selvfølgelig Sag? var der nogensomhelst anden Udvej, måtte de ikke - - giftes?

341

nu, nu de - om ikke *tre* Måneder - var Studenter - var så ikke Målet nået, der blev sat, da de sluttede sig sammen? - Målet, som om han havde haft andet Mål end Frist - Frist - Frist - - - men nu - - -

Blive hos ham - blive, hvad vilde det sige? som hvad blev hun? når nu deres Umyndigheds Tid om tre Måneder var omme, når de så var endelig - - «voxne» - - -

Veninde - hans Veninde - han vidste det jo, hun vilde det ikke, hun havde svoret, hun vilde have ham helt, helt - eller hun - - gik - - og - Veninde - han, hvor kunde han? blot hun sagde Ordet: gift - så, var det der så ikke alt igen - som en brændende Hede gennem hans Legeme - kun et Øjeblik, så var han rolig igen - men - kendte han det ikke? vidste han det ikke? dér i Århus - tænkte han måske så voldsom en Ild kunde kvæles med Et? ja, Angst, Kræftsløshed, Vinter - de kunde dæmpe den en Tid, men så - - Som Spaniens underjordiske Floder var det, en Tid forsvundet i Mørket, og så atter oppe i en sprudlende Hvirvel - en Hvirvel, som *måtte* suge dem til sig tilsidst.

Nå, og hvorfor ikke? han havde sagt hende det, hvorledes det stod til med ham, og hun havde svaret, at det gjorde hende intet - og samme Aften havde hun - - og nu: «når vi nu bliver gift -» ja, men så *efter* Festen, *efter* Rusen, hvor skulde de så hen, når han dog var, som han var? Bringe Kilden i ham til at rinde i stille, blid Livsglæde, det havde hun kunnet, men ånde på den, så den stod til Vejrs som et Lidenskabens kogende Geiser, kunde hun det? turde han tro, hun kunde det, så fast som hun selv troede? - og om hun kunde, var hendes Mund da så varm, at den kunde ånde *Livets* Is bort? fordi om Døden kun var Naturens kaldende Stemme, der 342 råbte ind til det ukendte bag Skyerne, var det derfor et Svar på, hvorledes det Liv, der reves bort hernede, erstattedes? fordi det gav Trøst for dem, der var døde, gav det derfor dem, der blev tilbage, Brød at leve på? Forsikringen om Livs-Evigheden, ejede hun den?

Og så «gift» - han så med Et Ordet for sig, skrevet med Jærnbogstaver på en Bådstuetavle. Gift, så var han jo Borger, Statsborger, indrulleret, med Ansvar, med Pligt - hvor kunde han det? Nej, nej, nu var det, som så han det fra en hel ny Side, så det, som han aldrig før havde set det. Af hvad skulde de leve? hans 2000, hvad forslog de - til hende? og hun - ja, hun havde jo mange, mange fler - men leve af *hendes* Penge, når han - - og om de nu gik tabt, både hendes og hans, og de stod med tomme Hænder, på bar Bakke - havde man ikke set det før? - hvad så? og - hvad skulde han tage sig til? studere - ja vel, men hvad indbragte det? - og *hvad* ?

Det var, som så han det med Et: nu havde han nået det, han havde frygtet helt fra Barn af, da han under Angst talte sine Fødselsdage, nu var alle Årenes beskyttende Mure brudt ned, nu stod han over for det

barske: Nu er du voksen, bestem nu for dig selv, nu er du blevet Mand, hav nu Mands Ansvar og Mands Gærning!

Mands Gærning - han - nej, nej - ene, befriet fra al godt og derfor også fra al ondt, pligtfri, ansvarsløs, en Løsgænger blandt alle bundne, det kunde han, men - med Lull - - -

Han ene ! - som om han kunde det - - -

Nej, nej, der blev dog ikke andet for, han måtte ind i det, trods alt, han havde jo set det, alt andet var umuligt og - - alt andet? som om ikke også *dette* var umuligt - - -

«Tue.» 343 «Ja,» han så op, han betvang sig hastigt, hun måtte ikke se - hvorfor, hvorfor måtte hun ikke se? det jog brændende gennem ham: for så gik hun! men

- om hun gik? nej, nej, hun måtte ikke gå - nu

- men - -

Lull lukkede hurtigt Døren ind til det tomme Værelse med Snebyen.

«Tue, lad os nu tænde Lampen og læse, så vi dog en Gang kan få en Ende på det.»

Ja, ja, læse - læse - han greb ivrigt Bøgerne: «Her er det Lull, her -» det var det eneste, døde sig, døde sig i Læsning, døde sig og glemme, tænde Lampen og rulle ned - der var jo endnu tre Måneder tilbage, endnu tre Måneders Galgenfrist - - -

Tue sad i Sognepræstens Værelse, lige overfor det smalle Vindue, mellem hvis brune Gardiner Lyset grånede ind.

Det var en sildig Aften i Marts, og lydløst stille. Vinduet vendte ud mod Havnen og Havnepladsen, og dér var alt nu forstummet i Mørke.

Præstens hvide Pande og foldede Hænder lysnede henne under Vægpanelet fra Sengen, hvor han lå ubevægelig udstrakt, med lukkede Øjne, som i Søvn.

Alle Døre var lukket til det tarvelige Kammer, men bag Ruden løftede sig Himlen, mod hvis tågede Øde Skibenes Master tegnede deres tætte Tovværk - bagved, i Horizonten, samlede sig Kysternes høje Skove som truende Skykæder - et Lys fra en Gårdsgavl deroppe tindrede som en enlig Stjerne gennem Mørket.

Det knagede svagt fra Sengen. Tue vendte Hovedet, og der foer uvilkårlig en Gysen igennem ham: snart vilde han ikke få den til at knage mer.

Ja, nu skulde han dø, Præsten, den absolut sidste fra Barndommen, den sidste, der havde færdedes i Hjemmet på Sønderbro - - - 344 Han mødte hans store, mørke Øjne, og det var, som så han gennem dem ind i hele sin Fortid.

«Ja, ja,» nikkede Præsten imod ham, «nu ser jeg dem snart, dine døde,» han lukkede Øjnene, «og alle, alle de andre, alle dem jeg lovede Opstandelse og Liv, skønt jeg kastede Muld over deres rådnende Lig

- - nu får jeg dem snart at se, om de kom over Tærsklen ind til noget, eller om de blot styrtede gennem en Faldluge - - ned, bort - -»

Han drejede sagte Hovedet frem og tilbage i Puderne.

«Ja, ja, jeg får det at se, om jeg talte Sandhed, eller om det blot var en Dåres Drøm - det får jeg at se.»

Han lagde Pudren tilrette under Kinden.

«Jeg var Præst, skønt jeg ikke vidste det sikkert

- for jeg kunde ikke slippe Håbet - Døden var jo ellers umulig - - og hvad andet skulde jeg være? det eneste, jeg havde, var Medlidenhed.»

Han drejede Hovedet om mod Vinduet, hvor Ruderne begyndte at dugges af Havets nære Kølighed, så Masterne svømmede ud.

«Jeg har sagt Ordene atter og atter og ikke vidst, om de var mulige, men å, hvor har jeg ventet - ventet - for at se, om de var det - - ja,» hans Stemme sank ned i Hvisken, «ventet så hårdt og tungt, at jeg mangan

Gang hørte de Ord hviske i mine Øren

- jeg læste dem, da jeg var ung, da jeg troede på, hvad jeg læste, jeg mindes ikke mere hvor, men jeg kan aldrig glemme dem: «O gebt euch der Natur, eh sie euch nimmt!» - men stedse mindedes jeg, det var Synden, at jeg ikke havde Ret til at gå, før Naturen bød, og - -» han rystede på Hovedet, «hvor turde jeg? var der et Liv hinsides, hvor kunde det da modnes for den, der ikke havde fuldbragt Løbet hernede? - - nej, nej, om jeg vilde se, om de andre blomstrede op påny, da måtte jeg ikke skille min 345 Rod fra deres, men nu - - nu da jeg *har* delt Skæbne med dem her nede i Jordetågen, nu må jeg også få samme Blomstring i den nye Have - - - o jo, o Gudskelov jo, at jeg blev - nu får jeg da Blomsterfloret at se.»

Han løftede Hovedet og stirrede på Tue med strålende Øjne. Tue stirrede tilbage, og han følte det løbe skælvende gennem sit Hjærte: sådan elskede dette Menneske Livet, at hans Liv var en evig Venten for at se, om det var Liv, om det blev sig selv og os trofast og holdt ud - - -

«Ja, ja,» nikkede Præsten, «jeg blev - skønt de Akilles' Ord: «Bortsnak mig ikke Døden» stod mig for Øje Dag og Nat, så blev jeg - og holdt Håbet højt.»

Tue sænkede Hovedet: «Bortsnak mig ikke Døden» og «holde Håbet højt» - - ja, ja, den Vægt og den Vinge burde hver vel stedse bære, for hvem Livet var for Alvor kært. Men kunde det hinsidige Liv ej modnes for den, som ikke havde fuldført Løbet her, hvor kunde det da modnes for den, der aldrig havde blomstret her? hvor kunde der sættes Frugt uden Blomst?

Han rejste sig langsomt - en halv Time havde Eline Petersen sagt, længere måtte han nødtigt blive.

«Farvel, Hr. Pastor.»

«Nå - Farvel,» Præsten så op, «hvor underligt,» sagde han, idet han klemte Tues Hånd mellem sine magre, dødskolde - Tue følte atter i sig et Gys, det varme Livs Gys for den kolde Død, «hvor underligt: der skal være Begravelse her i Byen, men det er ikke mig, der skal lukke ude fra Livet og love Livet, men mig, der skal lukkes ude og loves Livet - - endelig, endelig!» Han vendte sig atter mod Vinduet og surrede ud mod Skibenes Master og deres Tovværks tindrende Lys.

«Farvel.» 346 «Farvel,» hviskede Præsten åndsfraværende.

Og da Tue en sidste Gang vendte sig på Tærsklen, lå han og stirrede mod Stjærnen, som var han alt på Rejse ud imod den - tværs gennem Havnens og Havets Tåger.

Tue lukkede sagte Døren efter sig og gik ned ad den smalle Trappes mange, hulslidte Trin. Hans Hånd gled langs det stejle Rækværk. Han mærkede den kolde Havneluft ånde imod sig.

Ja, ja, nu forsvandt han, Ahasverus, den evigt søgende - nu gik han ind for at spørge om Livets Gåde, ind bag Skyernes Forhæng for at spørge og se. Svar? - nej, han bragte ikke Svar tilbage, men var han ikke som selve Menneskehedens udsendte Spørgsmål, det Spørgsmål, der letter den spørgendes Hjærte?

Og så - nu han var død, han, som havde set alle de andre dø, var det så ikke, som selve Døden veg bort med ham?

Og ene det vanskelige Liv blev tilbage - - - -

Lull stod henne ved den høje, nøgne Flagstang, der rystede under Blæstens voldsomme Stød. Med venstre Hånd støttet mod den, så hun mellem de nejende Graner ud over det dybtmede liggende Skovland. Højre Hånd greb i den blå Baret, Kjolen svøbte sig i Bølger om hendes Ben, hendes slanke Legeme vuggede frem og tilbage for Flagstangens Gyngen.

Tue sad bagved på den smalle Fyrrestammebænk, krøben ind mod det ru Hjørnelæn, stirrende ret ud for sig, med sammenknebne Øjne og sammenbidte Tænder, med Blæsten lige i Ansigt og Bryst.

Nåleskoven bagved larmede som et Hav. Bjærgfyrrerne på Skrænten dystede med Blæsten som svære, kappeklædte Poper, slående i Luften med sorte, knyttede Næver og stejlede bagover med oprakte, klunkebehængte Arme for så atter at styrte frem i stridbar 347 Hævn. Enebærbuskene dukkede sig ved Siden som spidshattede, stridende Dværge, kilende på fra nedden, og Gyvelbuskene bruste som opbragte, lavstammede Ugler med alle Fjer rejst.

Længere nede gik et sort, kogende Hav af Fyrre, kastende deres Bølgetoppe hid og did mod den uvejrsfulde Himmel, over Landets Mørke af susende Skove, indhyllede Enge og lyngnøgne Højdekuder, hvor dybest nede Landevejens grå Stribe skimtedes som en Orm smuttende hen mellem de stritryggede Næs. En urolig Lysprik flimrede ud fra Lunden, hvor Kølholt Gård lå gemt.

Vester fra kom Skyernes Flåder sættende i vild Trængsel frem over Vejrhøj mod Øst. I korte Drag åndede Tue den isnende kolde, men vårstærke, stormrene Luft - han følte den blæse sin tugtende Friskhed tværs gennem hans Bryst ud af Ryggen, Håret fløj ham ned i Øjnene og luftede ham om Ørene som Slør.

Ja, ja, det blæste på med Forår nu - som hun havde ventet så længe, Lull -

Forår - altså et År var gået, et År siden hin Aften, da de stod ved Vinduet og så Trækfuglene komme susende, da havde de troet, det var Lykken til dem, men nu - hvor var den Lykke blevet af? Ja, hvad havde han vundet siden i Fjor? Vundet - han smilte bittert - skulde han ikke hellere først se, hvad han havde tabt? *ham* lå dog *det* nærmest. Tabt? Ja, tabt havde han sin evige Overbevisning om, at i Døden, Fortiden hørte han hjemme, tabt sin Tro på, at der lader sig leve på den golde, men urokkelige Granit, set, at hans Livs faste Borg var en sammensunken Ruin, hvori intet levende Menneske kunde bo, set, at død er død, og at det henvisne Træ aldrig kan bære livsnærende Frugt, men at Mennesket, så længe det lever, kræver at næres - mærket Dødens øde Ro forsvinde og Livets Begær vågne, men ikke derfor 348 Livets Kraft. Ja, ja, al det, han endnu i Fjor byggede på, så stolt, så selvsikker troende, det havde han alt set briste under sine Fødder.

Han klemte Hånden fastere om det harpixduftende Fyrrelæn, idet han stirrede frem imod Stormen - - og vundet, hvad havde han så vundet? Kunde Tabene mulig opføres som Vinding?

Nej, nej, det kunde de ikke. Ti da Dødens Dør uigenkaldelig slog i for ham, da sprang ikke derfor Livets Dør op som et åbent Velkommen! Al det vundne var, at han vidste, at der var kun én eneste Dør, og at han *måtte* derind - - men Mod og Kraft til at gribe dens Lås, åbne den, træde ind, hvor fik han det fra?

Og i Fjor, hvad gjaldt det da? da var der endnu lange Stunder til Modning, til Samling, til Helbred, men nu - nu da den nye Vår og Kravet kom, nu stod han dér så evneløs som i Prøveåret i Fjor. Forsømt havde han, forsømt den lange Frist, der var ham givet, ladet Lykken suse hen og ikke søgt at standse dens Flugt, stridt imod i misforstået, umulig Kærlighed, i selvisk Angst, i stædig Sygdom og nu

- - Altså: fra i Fjor til i År havde han sat sin Arvelod overstyr og ikke løftet Hånden til at erhverve sig ny Formue til Fremtidens Liv - blev det da ikke hans Skæbne at omkomme af Hunger?

«Lull,» kaldte han uvilkårlig.

«Ja,» hun vendte sig om i Blæsten, med Hånden på Huen.

Han så på hende - hun var Tilflugten, den eneste

- den eneste, han nu havde at tro og holde sig til

- ellers var det jo tomt omkring ham. Mester Linné død, Emeritus død, Præsten død - og Huset, Huset derhjemme af Wendela bortauktioneret til Nedrivning

- snart forsvundet de sidste Spor af Fortidens Liv på Jorden. Lull, hun var jo hans Fremtid, hans et og alt.
349

«Lull.»

«Ja.»

Hun kom hen og satte sig hos ham, stille, tavs, med Hænderne i Skødet. Han skottede til hende fra Siden - hendes rene, lige Profil under den flade, blå Hue og de flyvende Lokker mod Skovens sorte, bølgende Baggrundstæppe - hvor var hun dog skøn, ja, hvor var hun skøn - - o, om han kunde få Mod til at følge hende
- - -

«Lull,» han lagde svagt sin Hånd på hendes - - Mod - Mod - - -

«Ja Tue,» hun så på ham, «- Tue, hvad var al det, du skrev i Dag?»

«Skrev -> det gav et angst Sæt i ham, han greb uvilkårlig til Jakkelommen, dér lå Hæftet - skrev - ja, ja, han havde skrevet det ned, alle de sidste Ugers Nød, al hans Trængsel og Tvivl. Det var kommet over ham i den sidste Tid, at han *måtte* gøre det - nu da Afgørelsen stod over for ham - han måtte befri sig for det, se det for sig sort på hvidt - om det kunde klare, mulig klare det Kaos, hans Bevidsthed nu var - det Kaos af Spænding, Længsel og Angst - - - Men Lull, at hun vidste det, at hun havde lagt Mærke - - du gode Gud, om hun så det - - hvad vilde hun - -

«Nej, Tue, du behøver ikke at være bange,» hun rystede på Hovedet, idet hun så ned for sig, «jeg skal ikke se det, men Tue - al det du dér skriver, tror du ikke at det - ->

«Hvad?»

«Ingenting -> hendes Fod borede i den fugtsorte Nålejord, så foer hun sammen i et Gys i Blæsten, «uh Tue, så koldt og mørkt her bliver, lad os gå.»

«Ja -> Tue rejste sig mekanisk og fulgte hende over Pladsen forbi Flagstangen, der rystede og dirrede på den blotte Kulm som en ossiansk Harpestræng under Stormens voldsomme Ryk, hen mod Nedgangens 350 åbne Fingalsvælg af Graner, nøgne Skrænter og rodgennembrudt Jord.

Blæsten slap dem, idet de dukkede ned på den stejle Hulsti, men peb voldsomt gennem Bjærgfyrrenes stride Toppe, og oven over dem kogte hele Bjærget som en oprørt Jættekedel.

Pludselig, idet de drejede om Hjørnet, veg Læbæltet, og Stormen kastede sig gennem en Udkæring forrygende ind over dem og jog dem i Løb ned ad Vejen, til de kom om næste Hjørne og atter i Læ bag Træerne.

Lull standsede forpustet og snappede efter Vejret. Hun glattede med bægge Hænder på Lokkerne om Ørene. Hendes Bryst gik højt under den svære, blå Snorejakke.

Tue så på hende. «Lull,» begyndte han tøvende.

«Ja,» hun så ikke på ham.

«Hvad mente du med det før: tror du ikke, det kan -?»

Hun stod lidt med Hænderne op om Håret, så vendte hun sig rask om imod ham og så ham ind i Øjnene.

«Tue - jeg mente: tror du ikke også, det kan hjælpe?»

«Det -»

«Ja,» hun vendte hurtigt Hovedet bort og begyndte at gå.

Tue fulgte efter - «tror du ikke også, det kan hjælpe - det -> hvad mente hun?

Han standsede med Et, som lynramt. Det var, som brød der en Kløft i ham - det - det - det

- hun forlod ham - hun forlod ham - hun vilde

- - det - det skulde hjælpe, det - nu da - nu,

i dette Kaos da - - -

De stod på den flade Landevej, Poplernes svære Stammer ovre bag Stendyngerne girede for Blæsten med raslende Kroner, bag de nøgne Grene jog Skyflåderne hen ude over Engenes åbne Mørke. Et Stykke henne på Vejen skinnede Ruden i Kølholt Gård.

351

«Farvel Tue,» mumlede Lull, hun vendte sig hurtigt og gik ind i Mørket.

Han blev stående og lytte efter hendes Skridt, til de slugtes af Blæsten - ja, ja, hun gik - derhjem, til Kølholt, dér boede hun nu igen, altid, siden Historien med Buemann vilde hun aldrig mere op på Hotellet, aldrig - nej, undtagen den Gang, da hun kom hjem, og han meldte hende, hvad han havde gjort, da vilde hun derop, hellere derop og udsætte sig for at træffe Sagførereren end følge med ham hjem, end være sammen med ham, hellere - -

«Tror du ikke også, det kan hjælpe -> Skrækken jog pludselig op i ham som en Bølge, så voldsomt at alt i et Nu blev skyllet bort - Fremtids Frygt, Vaklen, Nag - - alt for dette ene: betød det: «jeg kan ikke mere, jeg vil ikke mere, nu går jeg, lad så det andet hjælpe?» - går, går - nu - var det muligt, at hun gik nu? nu da han netop stod på Springet, nu da alt var sat ud på Spil, nu da Afgørelsen var for - - og - det andet - det, det skulde hjælpe ham - hjælpe - det! denne Tumlen med hans Tanker, der skulde rydde ham Vejen frem til hende, denne tunge Kamp, den skulde selv hjælpe! disse iskolde Kampestene hjælpe ham, der skreg efter levende Kød! - hvad mente hun, hvad mente hun - var det muligt at - og så - dér stak hun det ud - og løb så strax sin Vej, angst, uden han kunde standse, uden han - -

Jo, jo, hun mente det - - men - troede hun da, hun slap sådan, troede hun, han gav Afkald på hende nu, da hun havde fået ham så langt - nu da alle andre Døre rundt om var murede til, troede hun nu, hun kunde nægte at slå den eneste, der var tilbage, op for ham? nu da hun havde berøvet ham al andet, troede hun så - - nej, nej! kunde han ikke andet, så skulde han - skulde han - voldføre hende - som Wilhelm Lenore - skulde han - - - 352 I det samme kom det over ham, tværs gennem det angstophidsede Raseri som et dræbende Kølleslag: Hun går - går, og du bliver alene, nu er det dér, nu, det du har spillet med så længe, nu er det over

dig, endelig, i Alvor - -

Han sank sammen på det våde Stendige under de ruskende Graner og stirrede som sanseløs på det jærnrustne Rør, hvorfra Vejrhøj Lægevand sivede ned i den stavfaldne Baljes mørke, blæstbølgede Vandspejl.

Men - men - for knap en Måned siden havde hun sagt det: «når vi nu bliver gift, så rejser vi til Italien.»
Og så - -

Til Italien - - ja, ja, til Italien - Varme, Sol, Liv - han vilde derned, han vilde derned med hende, nu så han det, pludselig, Livets Land - det var dertil han måtte at læges, det var Frelsens Land for ham og hans Slægt, som Regitze rigtigt havde set det

- om hun havde nået det selv - - - til Italien, de skulde derned fra Vintren og Mørket her og - -

Vintren ? Vintren, hun ikke mere kunde udholde, som klemte Livet af hende, som gjorde hende ligeså sort og kold som den selv, Vintren, hun aldrig før end nu havde anket over - Vintren, var det *ham* ?

Betød det, at han spærrede hende Vejen til Livet, Lykken, Solen, frøs hende inde i et fremmed, højnordisk Land - men at hun nu længtes bort til andre, lysere Luftsfærer, til sit Hjemlands grønne Bjærg, til det Glimt af Italien, Guldorangernes Land, hun havde set fra deres høje Tinder, en Dag, da Tågen drev hen - - ?

O Gud - og han - som nu med Magt havde klaret for sig, at hun var det eneste for ham, som endnu i Dag deroppe havde anråbt om Mod til at følge hende og blive hendes - - hun vilde ikke mere have ham med, hun vilde rejse alene - - hun

- - og han - - 353 «Tror du ikke også *det* kan hjælpe -?» - han sank sammen med Ansigtet skjult i Hænderne - det sagde hun til ham - det - hende han elskede - - - ja, ja, hende han elskede - for Alvor, i Sandhed og ret - tilbad - hende, der var det eneste Ly i Verden - - det - det - det hjælpe - - ham - - -

- - -

Tue sad over Frölichs «Åge og Else», sad og stirrede på de Verslinier, der havde grædt i hans Sjæl fra Barndommen af, men som dog stadig gemte Tårer, det endnu forestod ham at græde, Sorg, han endnu ikke kendte til.

«Og hør du, Ridder Hr. Åge,
allerkæreste min -
hvordan er der under den sorte Jord,
i Graven din?»

«Sådan er der under den sorte Jord,
i Grav hos mig
som i det frydelig Himmerig,
ti glæd du dig.»

Som i det frydelig Himmerig - ti glæd du dig - - -

«Og hør du, Ridder Hr. Åge,
allerkæreste min -
må jeg dig følge i sorten Jord,
i Graven din?»

«Sådan er der under den sorte Jord,
i Grav hos mig:
som i det sorteste Helvede,
slå Kors for dig!»

Som i det sorteste Helvede - slå Kors for dig - - -

Ja, ja, slå Kors for dig - han lagde Panden ned på Bordet - «slå Kors for dig!»

Ja, ja, det var Kærlighed, det - men han - - elskede hende, sagde han - - ja, ja, han elskede 354 hende - men havde han nogensinde talt således til hende, således - med denne Kærlighedens sande Røst? havde han ikke tværtimod klamret sig til hendes Hånd, ej en Gang for at hun skulde hjælpe ham at rejse sig af Graven, ti han vilde ikke, han turde ikke forlade dens dybe Ly, men for at han kunde drage hende ned til sig, at han ikke skulde være ene i dens Mørke - - og klamrede han sig ikke til den endnu, nu mer end nogensinde, nu han vidste, at Graven faldt sammen over ham, hvis han ikke snart kom op - - -

Kærlighed? jo, jo, det var vel Kærlighed, det han følte for hende, det, der havde klynget hans Hånd til hendes, det, der nu endelig jog ham op i hendes Arme - det - - - jo, jo, Kærlighed til ham selv, til Opholdelse af hans eget Liv, Desperation, nu Gravens Vægge skred, opildnet Elskovshunger - men Kærlighed? O Gud ja, hvad bød han hende vel nu? en Kærlighed som Krampe, en Kærlighed fuld af Forvildelse, Forskræmthed og Nag, en død Mands Kærlighed - - hende, hende bød han det, hun, der var Livsfylden selv - en død Mands Kærlighed -

Og dog - dog ved Gud! han elskede hende - ja, elskede hende - han længtes op mod hende fra Graven, om så den end aldrig var skredet, længtes af al sit Væsens Dyb, ti ene hos hende var der godt, ti hun var mer end alt, mer end det, der havde været hans Hjertes Skat her i Gravens Kulde gennem mange År, mer end alting, over alting - hun, han tilhørte med Legeme og Sjæl, hende han skyldte bægge og var bægge skyldig, hende, hos hvem de ene var hjemme, og uden hvem de intet var - o jo, han følte det, han følte det, nu da hun vilde gå, at han elskede hende ret, i Sandhed, for Alvor og evigt - - -

Men da, hvor lå da Bristen? - dér, dér lå den, 355 at han var uden Tillid og Styrke og derfor uden Elskov og Ret.

Derfor elskede han hende ikke som hun ham - derfor, alene derfor, han så det, alt andet var kun Forvirring - hvad vilde det sige, Fabelordet Brynde? Brynde, Fabelordet, det vilde sige Elskov, som ikke ejede Frimodighed og Sandhed. Men Sandhed - ingen Kvinde kunde være en Mand i Sandhed mer kær, end hun var ham, hun til hvem Taknemlighed og Sanseglød knyttede ham - men Frimodighed? nej, nej, han var uden Frimodighed - Frimodighed til at tage hvad han vilde - uden Frimodighed og Tillid, Tillid til Livet, at det kunde bære og blomstre, Tillid, som alene skaber Elskov og Magt - - - og derfor alligevel: «slå Kors for dig!»

Og før, før, hvad forstod han vel da - - og da hun vilde - - men nu, nu da hun selv - - måtte han nu ikke løfte sin Hånd og råbe: «Slå Kors for dig! Slå Kors for dig!»

«Du se dig op til Himmelen,
til Stjærner små!
så ser du dig så gladelig,
hvor Natten går.»

Ja, ja, hvor Natten går, og hvor Morgenrøden stråler i hendes lykkelige, løftede Øjne - mens han - han -

«- i Jorden slap den døde Mand,
hun ham ej så -»

Mulm, Mulm slog sammen over ham, den skindøde Mand, den selvforskyldte Doms evigt begravende Mulm - - -

Det klirrede ved Døren - dér var hun - han vendte sig hastig, forstyrret.

«God Dag, Tue,» hun standsede, overrasket, og så på ham, så foer der en blussende Rødme hen over hendes Ansigt, «Tue, hvad er der?» 356 Han svarede ikke, stirrede kun, ikke en Lyd kunde komme over hans Læber.

Hun vendte sig hurtigt, gik ud og hængte sit Tøj, kom så atter ind, hen til ham, lagde sig på Knæ ved hans Stol og slog Armene om ham.

«Tue, Tue,» hviskede hun, hun så ham ind i Øjnene med sine fulde af Tårer.

Han kæmpede imod, men så sank han ned mod hendes Arme - ja, ja, det måtte ske - trods alt - trods alt - - -

«Lull, Lull gå fra mig! hører du! gå fra mig, som du vil - - hører du, det er ret.»

«Tue, Tue,» hun kyssede ham hæftigt på Panden, Gråden brød ud over hendes Mund.

«Og gå nu, Lull, nu - ligestrax - jeg kan bedre tåle det nu, nu - end siden, Lull - - gå nu, du går dog en Gang.»

«Tue, Tue - jeg -» hendes Hænder glattede ivrigt, skælvende hans Hår, «Tue, Tue, du må ikke græde - ikke græde sådan - Tue, Tue dog.»

Hør, hør - hun nægtede det ikke, hun - - Han

kastede sig ned mod Skrivebordet med Ansigtet gemt

i Bogens opslagne Blade - hun mente det, hun

mente det - hun gik - - -

Han mærkede hende bøjet blødt over sig og hendes

ømme Kys i sin Nakkehule.

«Tue, Tue, tro det ikke, jeg mente det ikke - jeg

- det var kun et Lune, Tue - - jeg var så træt

- nu da du sidst - - Emeritus - - og jeg troede, jeg - - men, Tue, jeg går aldrig - jeg går aldrig.» Han løftede Hovedet og så på hende, hendes Øjne stod fulde af Tårer, hendes Mund bævede. Går aldrig - - hvor turde han tro - når hun én Gang havde sagt det - *hun* sagt det - hun, der havde været som et Kærlighedens Træ, fuldt af Blomster og Frugter - så måtte den sidste Blomst være plukket og det sidste Æble rystet ned.
357

Lull lod sagte sine Fingre glide gennem hans Hår, en for en, hun smilte vemodigt og nynnede sagte:

«Så tog hun op en Guldkam,
hun redte hans Hår -
for hver en Lok, hun redte,
hun fælded Tår.
For hun haver den Ridder trolovet. -»

«Tue, hør dog din egen Vise - «for hun haver den Ridder trolovet -» derfor må hun jo græde Tårer, men det kan ikke være andet - vel? - «for hun haver den Ridder trolovet» - hvor kan hun så gå?»

Tues Øjne glippede angst, det jog igennem ham - nå, *derfor* blev hun, fordi - «for hun haver den Ridder trolovet,» derfor måtte hun blive, knyttet til hans Dødningehånd, for Løftet måtte holdes - Løftet

- og «tror du ikke også, det kan hjælpe» - hjælpe - Trofasthed - Medlidenhed - - - men - Liv! Liv! Elskov! Lidenskab! - - hvor var de? havde de aldrig været der, havde det aldrig været andet? jo, jo, ved Gud, det havde det været, men han havde forspildt det, nu var de forsvundne - - og - hvor kunde det være andet, ti -

«alt om deres Bryllupsaften
han måtte dø - -»

Ja, dø, dø - -

Han kom til at ryste som i Krampe, men nu følte han hendes Arme fastere om sin Hals og hendes Stemme rolig i sit Øre:

«Så, Tue, kys mig nu dog og glem så den dumme Historie.»

Han sank tilbage mod hendes Skulder, og hun pressede sine Læber til hans.

«Så, så -»

Han stirrede hende ind i Øjnene, dødstræt - nu kunde han ikke mere - - - 358 «Lull, Lull, hvad hjælper det? når en Gang Elskoven kalder på dig.»

«Når en Gang -» hun studsede, «- når en Gang -» hun så hen til Siden, «Elskoven kalder på mig - -»

der gled et eget anelsesfuldt Skær hen over hendes Ansigt - men i det samme vendte hun sig hastig om imod ham, med bægge Arme om hans Hals og sit Bryst stemt mod hans.

«Snak, Tue - du véd det jo - sig dog ikke sådan - den *har* jo kaldt, den har jo kaldt - det er jo dig og ingen anden - sig dog ikke sådan!»

Hendes Øjne strålede ham i Møde med en forunderlig lysende Glans, men - hvad var det? var

det Kærlighed - igen? eller var det kun - - havde han taget fejl, og var hun - - eller var hun kun - -

«Tue, Tue.»

Han lagde sig helt ind i hendes Favn - han vidste ikke ud, og han vidste ikke ind - - men tog imod det, hvad Gave det så var, hun gav ham, hvad Gave hun kunde give - - - ti han måtte det - han måtte det - - - han, den døde Ridder - - -

En bragende Raslen - og en Sky af Murstensstøv dampede op om de knoppebrune Kastanjer.

Mellem de nedrevne Skorstenes forhuggede Støtter, Dynger af virvarstrittende Sparreværk og rødtspækkede Murstensbarrikader sås Havens knoppeflimrende Kroner mod Fjordens blå, solblinkende Spejl bag et Flor af svævende Kalkstøv.

Tue vendte sig og så ud over Engene, så gik han langsomt ud af Alleen og over imod dem. Han bed Læberne sammen og klemte Hånden om Stokken, mens det raslede videre bagved under Murerfløjt, Stålklang og Hammerslag. Fuglene sang lystigt i Træerne over hans Hoved, Åen bølgede som et Silkeslør gennem Engenes dybe Grønne. I de fjærne, blå Bankers 359 Favn blomstrede hvide Landsbyer som Anemoneprikker.

De rev hans Hjem ned - - ja, hvorfor ikke? bort med det, altsammen - og - ramte det ham? var det ikke én Gang solgt og borte for ham? Hans Forvildelse derind påny, hvad havde den været andet end et Ruinbesøg - Livet derinde, det fordums, bar han det ikke i sit Hjærte, frelst fra jordisk Forkrænkelighed nu som før? - dér hvor han altid ene burde have søgt det - - - Huset, hvad var det blevet ham andet end den tomme, forladte Skal? lad kun Skallen knuses.

Men - men - Bankerne forsvandt på én Gang, Engene svømmede ud for ham som grønne Vande, Åens blå Slør viftede fjærnt over dem - det havde dog været ham Edens Have, hans Hjærtes Tilflugt, en Havn gennem mange, dyrebare År - - - og var det nu ikke, som de elskede derinde først for Alvor blev erklærede slettet af Jordens Overflade? nu da man sløjfede det, der havde været deres Bo - - og som råbtes det for Alvor til ham gennem Murenes Brag: «Gå du ud i Verden og byg dig selv dit Hus, hvor du kan leve - ti dette er for altid forbi.»

«Hr. Tavsén.»

Han så op, hastig - hvem talte til ham her? her - -

Wendela Grå stod foran ham, høj og knokkelstærk, med det ubevægelige, strænge Ansigt under den store, sorte Blondehat, i sort Pelerine, med elfenbensskæftet Paraply i Hånden. Hendes brune Øjne dvælede på ham med det skarpe, indtrængende Blik.

«Hr. Tavsén, jeg vilde dog lige sige Dem Farvel - og bede Dem hilse Deres Kæreste fra mig.»

«Farvel - Far - - Tak,» Tue så forvirret på hende.

«Farvel, husk at hilse Deres Kæreste.»

Hun vendte sig og gik med hurtige Skridt ned 360 gennem den nøgne, sol- og skyggeplettede Kastanjeallé. Det vårgyldne Bølgeflimmer gled over hendes høje, stivryggede Skikkelse, Paraplyens Elfenbensskaft stak ud til Siden.

Tue stirrede efter hende - ja, ja, han havde dog lært af hende og Emeritus - lært Nederlagets Skræmsel, lært Dødens Resignation - og nu - hun, Wendela, selv nu, i dette Øjeblik mindedes hun dog, at han var ung og skulde ikke dø, men leve, og gav ham det Skub bort fra Ruinen, som hun selv havde lært var Frelsen - - -

Nu forsvandt den høje, mørke Skikkelse der oppe ved Sønderbros grå Granit, og Alleén lå tom, soldryppet, skyggestænket. Men han blev ved at stirre ned mod Broens ensomme, grå Bue for Enden af det vårlige Perspektiv.

Var der dog mer Håb for Wendela, mer end han havde troet? hun, som var stærk nok til at nedbryde det Hus, der havde set hendes Livstro glippe, og gå ud i Verden for at søge nye Veje?

«Hils Deres Kæreste -» - ja, det var alt et Skub fremad, da hun sagde det første Gang - og nu igen, nu viste det ham, at det var dér, han hørte til, i hendes og hans Fremtidsbo, dér, og ikke - - -

Muren raslede sammen med et Brag, det udvæltende Støv slog ud over ham, Murbrokker ramte hans Fod, han forgik helt i en muggent lugtende, kvælende grå Sky.

Han sprang angst et Skridt tilbage fra Ruineu, der røg op i Luften som en endnu ikke udslukt Vulkan, mens de løsrevne Vedbendranker daskede mørke ned over de dampende Brokke.

Var det forsent? slog nu Ruinen i sit Fald sin gustne Sky om ham som sin? kunde det fornyede Besøg, trods det skete ved hendes Side, dog ikke blive uhævnet? tålte hun og Livet ikke den Trods 361 - nedbrødes hans Hus, forlod hun ham, og var der ikke mere det Sted, hvortil han kunde hælde sit Hoved?

Lull kom lydløst ind, Tue sad bøjet ved Bordet, fordybet i sin Bog, gennem det åbne Yndue suste Fuglesangen ind. Tue læste og mærkede intet, før det på én Gang gled silkeblødt over hans Ansigt, det glitrende grønt ind i hans Øjne - et Mylder af Dunblade bævende om en Grens Kvistevirvar, og svagt en Skovduft af Solfriskhed og Mos.

Han sank tilbage i Stolen - en vidtudsprungen Bøgegren vuggede for hans Øjne, udrakt i Lulls Hånd.

Han så forbavset op på hende. Hun sad på Stolearmen i sin hvidgule Kjole og lo til ham under den store Stråhat.

«Lull, allerede en Bøgegren, hvor er den dog fra?»

Hun så skælmsk på ham.

«Ja gæt.»

«Hvor?»

«Fra Højknøs.»

«Højknøs - men Lull - så højt -»

«Ja netop,» hun ordnede Grenens flimrende Blade, «da jeg kørte ind til dig, så jeg den nede fra Vejen, så grøn mellem alle de brune Kroner der oppe, så tænkte jeg: den må jeg have, og så bandt jeg Bjørn ved en Poppel og krøb op ad Bakken.»

«Så stejlt, Lull, og højt.»

«Å ja, det var morsomt,» hun lo og knejste med Halsen, idet hun tog Stråhatten af, «mellem al det Solskin og Græs og Biller - men Grenen sad skam langt oppe i Træet. Jeg måtte næsten helt op til Toppen,» hun kastede Hatten hen på Sofaen.

«Op i Træet, Lull?»

«Ja da, Grene gror da ikke på Jorden - du skulde set, hvor jeg kravlede og entrede - det var godt, 362 jeg var vant til det fra Immerstadt, men så - det huskede jeg ikke på, at jeg havde fået sådan noget Stas om mig siden,» hun bøjede sig frem og slog sin Råsilkekjole ud; der var trævlet en lang Flænge op gennem dens majsgule Skørt.

«Men Lull da -» Tue så fortabt på Flængen.

«Ja, Tue, men du skulde da have den første Bøgegren.»

«Tak, Lull,» han så op.

«Jo -» hun nærmede sit Ansigt tæt til hans, Panden, hvor Håret skyggede, var endnu hvid og sval, men Næsen og Kinderne gylden varmet af Vårsol. Bøgebladene funkede som små, grønne Flammer inde i Øjnenes regnbuefarvede, spejlende Blå, Mundens røde Læber åndede adskilt, «for det kunde du trænge til.»

Trænge til -

«Ja, Tue, trænge til for at tro igen - og så er du ikke mere vred? vel? det var godt, Tue, det var godt, at jeg fik at se, hvor meget du dog holder af Lull - nu går det altsammen godt, og lad det så være glemt.»

Glemt - der skød en vild Jubel op i ham - det var ovre, hun tilgav, hun tilgav - han kunde være sikker, hun elskede ham igen, hun blev hos ham -

Han greb hende om Nakken, deres Munde mødtes hurtigt, mens Øjnene sank ind i hinanden.

Bøgegrenen svajede ned over dem, hvislende i Blæsten fra Vinduet med alle sine grønne Tunger som en Vårsang om kommende Solvarme og Sommerlykke.

«Så, Tue, nu bliver det en Arbejdets Tid - om en Måned skal vi have Examen, og nu må den tages,» sagde Lull og stablede en mægtig Bunke Grækere og Latinere op på Skrivebordet - - Må tages - - - 363 - Det blev en Arbejdets Tid, en Tid med Anspændelse af alle Kræfter som aldrig før, en sand Druknen i Arbejde, i Homer, Herodot, Horats, i Mytologi, Statslære, Madvig, i Frederik Nielsens og Johan Ottosens Historier, i

Fransk og Tysk, i Oldnordisk, Fysik, Astronomi. De svømmede ind over dem, Bog på Bog, var den ene skyllet bort, vældede der stedse nye ind, alle Evner måtte nyttes, om man ikke vilde gå til Bunds - Sluserne var løftede, nu bruste det på.

Hukommelsen gabte som en Natravn, evigt slugende, aldrig mæt, Tankernes Hjul stod i evig Surren, det sved for Øjnene af sorte Typers Mylder, mens Hænderne ivrigt greb i Bunken efter mer, mer - -

Udenfor svulmede Skoven som en Bølge mod Himlens blomstrende Blå. Landevejen støvede i hvide Skyer, Vogne rullede hid og did, Fugleskygger kresede over Havens solhede Muld.

De mærkede intet, de sad i Arbejdet, i Arbejdet, som de skulde igennem, før de nåede ud til Afgørelsen, Afgørelsen, som nu måtte komme, for den kunde ikke længere tøve, Afgørelsen, der først skulde skabe dem Liv. I Øjeblikke kunde det glimte frem af Sliddets Mørke for Tue, ramme hans Hjærte som et skærende Lyn: hvorfor dette Slid, hvorfor denne Kamp? nu, nu om en Måned - og så - så var det Turen for ham at vise sig, alt beroede nu på ham, deres Skæbne lå i hans Hånd. Teseusstenen, hvorunder Lykkens Sværd lå dulgt, Sværdet til Forsvar og Erobring, den skulde løftes af hans Hånd, og Ariadne var hans - selv havde hun rakt ham Tråden gennem Labyrinten, nu skulde han blot følge den ind i hendes Favn og - men ejede hans Hånd Styrke nok til at vælte Stenen bort, og Sværdet Hvashed nok til at dræbe Minotauros? eller var hans Hånd end for svag, og Sværdet for sløvt mod Minotauros' Kobberplader? - Men atter slog Bølgen 364 højt op om ham, og atter reves al hans Sans ind i Kampen, til Kampen blev til for sin egen Skyld, til Verden blev Grammatik, Regler, Årstal, Navne, et mægtigt Skema, blev velgørende enkel og ret, blev som Matematikken havde været for ham i gamle Dage, i hans Livs tungeste Stunder, den upersonlige Opsluger af al menneskelig skælvende Hjærte og al menneskelig lidende Sans.

I pludselige Glimt så han Naturen, på de hastende Farter hjem fra Mo'r Benjamins Skovhus, hvor Maden spistes under nervøs Tavshed eller gensidig Overhøring - en hældende Bøgestamme, grå, beskyttet af det bævende Løv, en Bæks sorte Bølger smuttende hen under det sandgnistrende Bræt, Rækværkets solbagte, bugtede Stang mellem Skove af hvid Skarntyde og rød Dueurt, det saftgrønne, frodige Skovliv. Og i andre Glimt Lulls Ansigt med det løse Hår sammenholdt af et blankt, bredt Silkebånd, med en Krans af store, klare Perler om den blottede Hals, med Munden ivrigt halvåben og Øjnene strålende i fjærn Betagethed. Hendes rundt hvælvede Bryst åndede hæftigt under Bluselivet, hendes Knæ slog under den iltomme Gang mod den lyse Kjole, og Solen strøede en Funkeregn i hendes nøgne Armes fine Dun, hvis små, solbrændte Hænder klemte sig energisk sammen. Og da følte han vældende gennem sig al Sommerens frodige Livsfryd, en mægtig Trang til at tage hende tæt i sin Favn - men i samme Nu, som et Bistik gennem et Bøgeblad, en forunderlig svimlende Smærte, der bragte alt til at blegne bort og svinde hen i Tåge, en dybtvækkende Mathed, som måtte han helst synke under Jorden og ligge dér, Matheden fra Hørdum hin Vinternat, den tvivlgennemborede Kraftesløshed, den reflexionsopløste Viljeløshed.

Men så var Stuens Kølighed bag nedrullede Gardiner atter om dem, og Bordet fuldt af åbne Bøger, 365 de måtte dukke i, til Examenens Malstrøm atter sugede dem bort fra Sommerdagen og Livets Tvivl og Angst, og de atter selv var forsvundne, deres begærende Kød og Blod, deres lidende, urolige Sjæle, og kun to lektieremsende Stemmer tilbage.

Tue følte Pulsslagene dunke i sine Tindinger, overspændte af Ængstelse, Anstrængelse, Hede, og pludselig kunde han blive lammet helt ind i Hjærtet af Frygt for, at han ikke skulde nå til Målet, at hin Svaghed skulde bringe ham til at synke under Vejs

- men rettede sig så hastigt i Vejret: hvad vilde han agte på den Svaghed, hvad vilde han med Betyrninger mer, var ikke al Betyrning ovre? hun elskede ham jo - blot gennem det, så - - - Examenen skulde tages, andet vidste han ikke.

- - -

Den sidste Dag, Examenens sidste.

Lull sad der henne ved Bordet med det grønne Tæppe, mellem de alvorlige, skæggede Mænd, med Ryggen til, rank, hvidklædt, med den tunge, blonde Hårknude, den ranke Hals.

Det var Tysk, hendes eget Mål, det sidste Fag, og han hørte hendes Stemme synge som en Triumfsang gennem det dunkle Rum.

Han var sunken sammen i Skuldrene og skottede mekanisk hen til Vinduet, i hvis Gab det mørke Gardin blafrede, mens en smal Solstribefor Vindens Pust rullede frem og tilbage over det ferniserede Gulv som en gylden Stang, og det støtte, solhede Kog af Skovkronerne bruste.

Nu var Lull snart færdig, så skulde han op, så var Studenterhuen dem vis, Examenen ryddet bort

- og så -

Han havde følt hin Matheds Tynge voxte uhinderlig, til der *nu* ikke var andet for ham end dette at synke ned i Hvile, Hvile - alt andet fik så vige for det - men - hvor kom dog den Svaghed fra, nu 366 da netop alt skulde være lykkeligt og stærkt? Tvivl og Frygt? Tvivl om han havde Kraft mandsvoxen nok til at løfte Teseusstenen og finde sit Sværd - Frygt for den sidste, endelige Dyst med Minotauros? ak ja, han vidste det, der var endnu Rest tilbage af både Frygt og Tvivl - men Svaghed var det, langt overvejende rent legemlig Svaghed, Udmattelse fra den lange Tid, han oprørske havde sat sig op mod Livets Vilje. Nu havde han ydmyget sig og føjet sig i dets Bud, nu trængte han blot en Stunds Hvile, så følte han, Livet atter vilde oprejse sit angrende Barn og trykke ham Sværdet sejrrikt i Hænde - men - *først* Hvilen, *først* Hvilen - for han følte det, hårdt havde Livet taget på sin trodsige Modstander, så hårdt, at han syntes en hundredårig Søvn måtte til, inden han kunde rejse sig karsk og sund.

«Mange Tak, Frøken, *det* var Tysk, det var en Glæde at høre det rent og smukt en Gang igen.»

Tue kom langsomt op, besværligt - nu var det ham, endelig, men - han så Lulls hvide Skikkelse rejse sig i den grønne Skumring og mærkede hendes strålende Blik over sit Ansigt - ja, ja, hun var fri, Trædemøllens Støv og Damp var omme, hun var ude i det frie Livs Sol og Luft, et Menneske med egen Vilje og Beslutning, men han - han var bunden endnu, skulde over et Bjærg endnu - men så, så skulde han hvile.

Han kom til Sæde på Stolen, famlende over Tæppets grønne Engbund efter den sidste, lysende hvide Papirstrimmel - han følte sig så ør i Hovedet, så klemte om Hjærtet - Lull, Lull, hvorfor så hun således på ham? - han kunde knap skimte, hvad der stod på Sedlen med snirklede, små Bogstaver, og fordybede sig så i en Bogs opslagne Blade.

Han sansede et Digt af Heine, om Sommer, om Alleer, om gule Stråhatte, et Digt af Lulls, sunget ind i alle hans Sanser i lange Vinteraftner derhjemme 367 med dybt Mørke til at skjule sig i, dyb Fred til at hvile sig i - Vinter - nu var det Sommer med Lys, med Varme, med nære Krav.

Han så Lulls Ansigt i Bogen, Stråhatten buede sig ned om hendes lokkeomhyllede Kinder, Alleens grønne Skygger flimrede over hendes Pande, som hun kom ham i Møde gennem Solprikkerne - hans Livs Smærte, hans Livs Glæde - hans hele Liv.

Så blev der spurgt, en rolig Gammelmandsstemme

- Tue så nogle Brillglas blinke imod sig som kølige Vandspejle og derunder et Par sorte Øjne, et stridt, gråt Skæg struttende ud over et hvidt, stivet Skjortebryst,

Han tog sig voldsomt sammen - Afgørelsen, husk det var Afgørelsen - og han hørte sig selv svare som langt borte fra, dumt som en Fonograf, bevidstløs som den, sin udenadlærte Lektie - nu var det snart omme, nu kunde han komme til at hvile sig - og siden - -

Så bøjede det grå Hoved sig let, Tue kom på Benene, vendte sig om og så Lull stå for sig, hvid i de grønne Skygger, i den lange, løse Kjole med en dunkelrød Rose i Udskæringen ved Skuldren - hendes Øjne tindrede, hendes Hår bruste korngyldent under det blå Bånd, hendes Bryst åndede så hastigt og hæftigt, at alle de tunge, klare Perler skælvede og glitrede som en Krans af Vanddråber, der vilde briste og springe som Glædeskilder ned for hendes Fod

- en Sommerdagens varme Gudinde - - -

Han mærkede hendes Hånds Greb om sin, skælvende og dog fast, og gennem den åbne Dør dér foran trådte de ud i den mørke, kalkkølige Gang - fri, ja fri, nu var han jo ogsaa fri, nu lå den bag dem Skolen, nu lå det foran dem Livet, nu gik de jo over Afgørelsens Tærskel - men - vent endnu lidt - - -

Han så Kammeraterne om sig som ivrigt bevægede 368 Skygger mod Murens løvskyggede Hvide, tænkte et Øjeblik, at nu skulde han skilles fra dem, og han havde aldrig kendt dem, aldrig kendt andre end Lull, at hun havde taget alt hans Liv i de to År, disse to rige År, som nu skulde synke bort fra hans Liv, fordi ny skulde oprinde, ny under andre Sole og andre Vilkår - ja, ja, det var godt, han længtes imod det, men - - -

Så følte han sig hurtigt drejet om mod Døren - en sort Skikkelse med lysende Skjortebryst stod dér i Gabet mod Stuens blå Baggrundsgardin, og der lød en læsende Stemme - Kammeraternes Navne, Lulls Navn - hans Navn - Tal - - -

Så følte han et stormende Kys på sin Mund, to hæftige Arme om sin Hals og hendes løftede Bryst trykt mod sit, og fortunlet så han hende ind i Øjnene.

«Så, så, så Tue!»

Han sansede en Forvirring omkring sig, en Mængde sorte Skygger, der bevægede sig, Lykønskninger, Trykken i Hænder, hans Navn og Lulls, som blev nævnet sammen, og atter de kølige Brillen, det grå, buskede

Hoved, som bøjede sig: «de to dygtigste Elever, forlovede, ser man det, må man gøre sin Kompliment, det må da blive til noget - til Lykke.»

Blive til noget - ja, ja, det skulde blive til noget - men senere - for nu - - -

Så så Lulls Ansigt op på ham, rødmende, forvirret, hendes Hånd rykkede hæftigt i hans:

«Tue, kom nu, lad os gå hjem.»

Og de vendte Ryggen til alle de smilende Ansigter og gik ned ad de brede, brune Trapper, hen over den solhede, grusede Plads, gennem den røde Portbue, ud i den skyggefulde Allé.

Tue standsede et Øjeblik og drog Vejret - det var, som Alleens høje Kroner svømmede hid og did over ham, Skoven, der skimtedes mellem deres Toppe, 369 gik i lange Bølger under Himlen, de brune Stammer vaklede - alt flød ud i et Virvar af grønt.

«Tue, hvad er der, er du syg?» han så Lulls spørgende Øjne.

Han stirrede på hende - syg - nej, nej - men - å jo, jo, han var syg, han var - - -

«Nå, men kom så da,» hendes Hånd trak i ham, Sandet knagede under deres Fodtrin, og han hørte hendes Stemmes bestandige, glade Lyd i sit Øre. Ja, ja, nu var de fri, nu lå Livet for dem som en evig Sommer - hvor måtte de nu være lykkelige - - -

Han mærkede Lulls Hånd, som klemte hans fastere og fastere, hun så op på ham med lysende Øjne og smilte, han vilde tale til hende, takke hende, juble med hende, men - hans Gane tørredes til, der pressede som en knyttet Næve under hans Hjærtekule, det skød rødt op for hans Øjne, det kvalmede i hans Mund, men han holdt fast ved hendes Hånd, fast - det måtte han jo, de hørte jo sammen, de to, altid, sammen -

«Men Tue, du er bleg.»

«Nej, nej, Lull, intet.»

Så var de atter oppe i deres egne Værelser, i Sovekamret, med Vinduet åbnet ud til Kastanjernes solgrønne Kuber. Fuglesangen surrede ind, Kirkegårdens Kors glimtede mellem Løvet, Fjorden blånede frem i tindrende Flige - Spejlet glitrede som en løvgrøn Sø mellem de hvide Gardiner. Men dér, dér var den kølige, hvide Seng - å Sengen så favnende dyb og blød - - han skulde hvile sig lidt dér, så blev alt godt - - -

Han hørte Lull rasle med en stor, blå Pose og så pludselig to hvide Studenterhuer - nej, nej han vilde ikke, han kunde ikke gå med dem nu, ikke nu - - men så følte han den ene trykket let om sin Pande og så hende presse den anden ned om sin brusende Lokkefyldte, så i et Glimt den røde Ring 370 om Hårbrynet, Huens Sølvkors blinke, den hvide Pul løftes let af Sommerblæsten, så hendes Ansigt stråle under den lille, blanke Skygge, hendes Arme rakte ud imod sig - - -

- så bøjede det løvgrønne Vindue sig pludselig i en Bue, Træerne styrtede frem, et Brus, som vældede al Blodet op om Hjærnen, en mørkerød Nat slog sammen om ham, han greb for sig endnu en Gang, så faldt han på sit Ansigt plat ned over Sengen, dødstræt, bedøvet, som styrtede han sig i sin Grav.

- - -

En lang, vild Tid, en Tid i en Hjærnefebers sanseløse Rus, en Tid i rystende Angst, i anråbende Anger, i vejløs Flakken, en Tid, hvor han vuggedes som på en Vægtskål ud over et uhyre Dyb, snart oppe mod den frelsende Klippekam, snart slingrende langt ned i det gabende Svælg, en Tid fuld af brændende, fortærende Tørst og vild Skræk for at drikke - Vandet var forlokkende dejligt, berusende farligt, men måtte drikkes - en Tid, hvor Sommerdagene strøg forbi som grønne, forvirrede Zigzagstriber i et rødt og kogende Hav.

Og så en lang Søvn, hvorunder han sank bestandig dybere, tynget ned som af et Hundredårs-Levnets Omtumlen og Besvær, en Udslukkelse af hver Gnist af sanselig og sjælelig Bevidsthed, femhundred Alen dybt under Jorden, snart som vilde han glide gennem Søvnens Tunnel over mod Evighedens Hvile, snart frem mod Dagens rensede og fornyede Lys.

Så en blid Opvågningstid, - en kvægende Udstrakthed i bløde Puder, et Åndedræt så let som var Bjærgtyngder væltet fra hans Bryst, en Følelse af kølig Legemsløshed, hvor Sjælen som en Sæbeboble svævede hen under Himlens nyfødte Lys i skælvende Higen, som første Gang den skabtes til Livet.

Sommerløvet stod som en grøn Sø for hans Bude, 371 hvor han lå i vandsval Skygge og hørte Vinden suse og Fuglene synge og så Kastanjeløvs-Skygger bevæge sig under Loftet som grønne Bølgespil, så Gulvet så blankt og grønt som en sivfyldt Dam og følte sig, helbredet ren og fri - så fri, så ren som han havde drømt, han en Gang skulde blive.

Ja, drømt - han mindedes en Drøm fra sine Barneår, fra hver Gang han havde følt sig syg, magtesløs, overtræt, følt Livet som en Byrde, sin Sjæl fuld af Nag, sit Legem tungt af Gift - Begæret, at falde i ret en Sygdom, en Sygdom med Hænder af vældig Kraft, at han kunde få sig for Alvor udrystet, udtømt, udhvilet. To Gange før var det sket, ved Antons Død og ved Moders Død, men aldrig nok - men da havde heller ikke Giften svulmet sig så stor som nu. Nu følte han sig ganske lutret, ganske udrenset, det Lys, der nu skinnede ham ind i Øjnene var rent som i hans Fødselsstund, hans Sjæl var blank som en uhåndteret Mønt, fri for al Minderust, rede til at spille i Livets Sol.

Han skimtede svagt gennem Øjenhårene Lulls Ansigt bøjet over sig, åndeløst spejdende, med Hænderne presset ned i Pudsen - ja, Lull, Lull - og Lægen -

Den unge Læge fra Faders Dødsleje, han havde set ham gennem Tågerne, hans blege Ansigt mellem de brune Lokker og det brune Skæg, så årvågent, påpassende. Han følte det, det måtte gøres godt imod ham, alt ondt, alt hånligt - den Gang ved Faders Død, hvorledes havde han ikke været mod ham, mod alle - og hvad kunde de dog for, at de kære måtte gå fortabt? - Men nu, nej nu var der Klarhed over Verden, Fred med alt, hun havde lært ham det, Lull, påny, det venlige Liv - nu stod det atter åbent for ham - Lull, hun som var Lyset selv, det Lys, der nu badede ham i sit Dugbad efter den lange Tørkes Nat.

372

Han løftede med Besvær sine Øjenlåg og smilte. idet han lettelig strøg hen over hendes Hånd, taknemmelig, mat, ja hende skyldte han Tak, hende frem for nogen, angerfuld Tak og Bod - - -

Han hørte et stammende Udbrud af Glæde, så pludselig hendes Øjne flamme op, følte hendes Mund mod sin og sig selv løftet op i et hæftigt Favntag.

«Tue, Tue, Tue -»

Der jog en Angst gennem ham - nej, nej, ikke det, ikke det endnu, ikke det voldsomme Liv endnu - han var så svag, han -

«Nej, nej, Lull, du må ikke, jeg er så træt,» han sank tilbage i Sengen, han smilte til hende, «jeg har det så godt, Lull, nu er det ovre, så godt, men - vent endnu lidt, Lull, så - God Nat.»

«Jamen Tue -»

«Nej, nej, Lull, god Nat.»

Hans Hånd famlede efter hendes, han gled som ad en sagte Skrænt ned mod Søvnens dybe, bløde Eng - han vilde sove endnu en lille Stund, end en liden Stund, ligge her ind under det vegetative Livs tyste Lyskilde og drikke sig sæt i Sundhed og Søvn - og han kunde jo hvile sig så trygt, han vidste jo, at Lykken sad over ham og vågede og ventede - - -

Lull rejste sig, der gik som en Stivnen hen over hendes Ansigt, hendes Arme sank ned, hun stod et Øjeblik og stirrede på ham - så vendte hun sig og gik hurtigt hen til Vinduet.

Hun krøb med det ene Knæ op i den store Lænestol og med Albuerne støttet i Karmen og Kinderne i sine Hænder så hun over mod Skovens grønne Bølger.

Længe lå hun ubevægelig og stirrede stift ud for sig, så drejede hun sig om og så hen på ham.

Han sov dybt, med sagte Pusten, hun så hans magre Profil mod Baggrundsvæggens grå Tapet, så 373 Tindingens Hulning under det svære, lysblonde Hår, hans magre Bryst og tynde, foldede Hænder, så hele hans Skikkelse udstrakt under det lette Sommertæppe. Kommet sig, kommet sig - ovre det - ja, nu da -

Hun bøjede sig pludselig sammen, som ramt i Hjertet og brast ud i en skærende Gråd, med Hovedet ned mod Skødet, sunket om i det ene Hjørne, græd så hele hendes Legeme rystede fra Hårknuden til den lille Lakskohæl, der funkede under Kjølebræmmen.

Tues lette Åndedrag lød i Stilheden. Solen skinnede ind over dem, et Par citrongule Sommerfugle sværmede i Leg ud og ind gennem Vinduet - - -

Lull lå stille og så hen for sig med tåreløse, klare Øjne, med Lommetørklædet knuget i Hånden, så og så i rastløs Grubien - Svar - Svar - - -

Ovre under Højdeskoven blussede et Dannebrogflag valmuerødt mod de grønne Træer, hen ad Landevejen kom Støvet rejsende - buet til en Karm af Blæsten, trukket af Lohengrins usynlige Svaner svævede det lysende gennem Solen ind i Grundet Skovs blåligt dæmrende Gab - en Eventyrkarm på Fart mod sit Hjemland.

- - -

«Å, Tue, at du skulde blive syg nu - netop nu -»

«Nu?»

«Ja, nu da alt var godt - nu da jeg igen - -»

«Igen?»

«Å intet -» hun bøjede sit Hoved og tegnede med Fingren på det brune Bord Figurer i det spildte Vand fra Blomsterglasset, der løftede sig køligt og højt, fuldt af gule, duftende Teroser, «å, Tue, nu er det ligesom alt er gået i Stykker, sprunget midt over,» hviskede hun.

«Hvad,» han rejste sig i Sædet, «hvad er gået i Stykker?» 374 «Å, Tue -» hun så ud for sig, så flyttede hun tøvende sit Blik hen på ham, «Tue, tror du ikke, det er bedst, du rejser lidt?»

«Rejser -» han slog Tæppet til Side fra sine Ben, han så overrasket på hende.

Hun mødte hans Blik, usikkert, flimrende.

«Ja, Tue - rejser lidt - ser at komme dig - nu inden -»

«Inden -» han følte, hvor Hjærtet jog Blodet op i Kinderne - inden - sig det, Lull, sig det - -

Lull bøjede sig frem: «Ja, Tue - nu skal det jo afgøres - men - du er så svag - og, Tue, lad os tænke lidt først.»

«Tænke lidt -» hvad - hans Hånd greb om hendes.

«Ja, Tue,» hun så bort.

«Jamen, Lull, Lull,» han rejste sig hæftig op i Kurvestolen, Tæppet faldt i en Bølge ned på Gulvet.

Lull vendte sig om imod ham, deres Øjne mødtes.

«Tue - Tue - jeg mener jo kun,» stammede hun, «der er jo så meget at gøre med Udstyr og -»

Udstyr - han sank ned i Stolen - han stirrede ud for sig, der gik som et Lys hen over hans Ansigt - det -

«Ja, Tue, ikke sandt,» hun lagde sin skælvende Hånd på hans, «vil vi være lidt alene inden - ikke?»

«Jo, jo,» mumlede han, «-Lull,» han greb pludselig hæftigt om hendes Håndled.

«Ja,» hun så smilende på ham, «Tue,» hun lagde sine Hænder på hans, «du kunde jo ikke være her under al den Uro, nu du ikke er helt rask og - sådan jeg må flyve rundt, kunde jeg jo slet ikke være hos dig. Det er meget bedre, du kommer ud på Landet, så du rigtig kan komme dig i al den Ro og Stilhed - ikke?» hun så ham ind i Øjnene.

«Jo,» han nikkede mekanisk, jo, hun havde Ret, 375 han følte det jo, Ro og Stilhed kunde han have behov, endnu en lille Stund, inden han trådte ind til Livets Kraft - Ro og Stilhed til ret at helbrede sig, ret at samle sig til den store Fest - - -

«Men Tue, hvor vil du hen?»

«Hen - det véd jeg ikke, Lull - du véd jo, jeg har ingen Steder.»

«Jamen til mine Slægtninge, Tue?»

Det gav et Ryk i ham. «Nej, ikke til dine Slægtninge,» udbrød han.

Lulls Øjne veg bort.

«Men Lull -» han så ud for sig, «der er jo - Magisteren,» han så på hende, «kan du huske ham?»

«Magisteren?»

«Ja, Regitzes Lærer - han var Græsklærer på Skolen.»

«Nå-å,» Lull så forbavset på ham, «men hvorfor vil du da til ham?»

Tue svarede ikke, men nikkede hen for sig selv, tilfreds, Magisteren - ja, til ham vilde han - at han havde glemte ham så længe, at han var endnu tilbage, endnu levende, efter Mester Linné og Lægen og Præsten, den allersidste fra den forgangne Tid. Jo, jo, hos ham vilde han dvæle en liden Stund, inden han gik ind til det nye Liv - -. Han vidste, at han var blevet Præst et Sted i Jylland, i Hedeegnene oppe under Limfjorden. Forresten underligt, at Magisteren, Grækerværmeren, var blevet en Kristi Præst, han, som havde drømt med Regitze om den klassiske Lykke - -. Havde mon hun, hans elskedes Død, lært ham, at den hellenske Glæde var ikke livsstærk nok, at Ikaros' Vinger brast fra Skuldrene, når den store Sols Glød brændte nær - at Kristi hvide Stålvinger måtte til, de som ej var påklæbede med Vox i Nødens Time, men langsomt skudt ud fra selve Menneskets forkrænkelige Kød, til den store Flugtstund kom?

376

Han mindedes tydelig en Aften på Sønderbro i Dagligstuen ved Lampen. Magisteren havde læst Grundtvigs Digt, det allersidste, det Troskæmpen skrev få Timer, før hans eget muldtunge Hjærte gik ud på sin søgende Flugt: «Nærmest er de dødes Rige - nemt det er at stævne did», og hvor de Ord havde grebet om hans Hjærte med Undren, han, som altid havde troet, at der var kun så lavt et Trin op til det fornyede Livs Blomsterenge, og at Menneskene med et Gys vendte sig did hen fra Gravens Kulde. Men den Gang mægtede dette Blomsterfrø ikke at fæste Rod i Gravens nye, løse Jord - spirede det mon nu i den af megen Mørkets Regn og megen Lysets Sol fastpressede Muld, i den af Emeritus og Præsten gødgede Grund?

«Nærmest er de dødes Rige - nemt det er at stævne did» - var de Ord sande, turde han stole på dem? o, han vidste det ikke, men det vidste han: «Men, o ve for Uglesangen - bundløs dér er Undergang», de Ords Sandhed vidste han til sin inderste Marv, og - jo, han længtes mod Magisteren, mod at trave rundt på de brede, brune Heder der oppe og tale med ham om al det forgangne og dets Skæbne, mens Lull -

«Men Lull - hvor længe?»

«Å-å - en - vel til Jul, Tue?»

«Til Jul.»

«Ja og, Tue - vi vil ikke - ikke skrive til hinanden, vel?»

«Ikke skrive til hinanden -» han så forbavset på hende.

«Nej vel, for -» hun bøjede sig frem imod ham, med røde Kinder, optaget, indtrængende, «for så kan vi - så kan det - helt blive nyt for os.»

Han så på hende, forundret.

«Ja-a,» sagde han, «når du - men - -»

Lull dukkede pludselig Hovedet og brast i Gråd, 377 hulkende, så hun rystede, med Panden presset mod Kurvestolens Arm.

Tue foer op: «Men Lull dog - Lull, hvad er der?»

Hun så på ham, forvildet, med Tårerne løbende ned over Kinderne, hun greb om bægge hans Hænder og stirrede ham ind i Øjnene:

«Å Tue, Tue, hvorfor skal vi dog skilles? Å, hvorfor skal vi dog -»

«Jamen Lull - var det - var det ikke dig selv, der -»

«Jo, jo, men - å Tue,» hun pressede Panden ned mod hans Hånd.

Det gav et Sæt i ham, en vild Angst jog op i ham, han greb fastere om hendes Hænder.

Hun så op på ham og rakte sin Mund frem til Kys.

Så smilte han og kyssede hende blødt. Snak, hun havde jo lovet - og som hun havde våget over ham, mens han var syg - hun havde holdt ud med ham i Nødens Time, skulde hun nu ikke ville dele Sejren med ham, Sejren, som ene var hendes Skyld?

«Lull,» han klappede hende på Håret, «når du nu bare kan klare alle de Sager alene - for det bliver vist ikke så lidt, om jeg kender dig ret,» han smilte - å, hvor følte han sig dog ikke let, nu Sygdommen var overstået, og nu der forestod ham en lille Hvilestund, den sidste -

«Å -» hun så ud for sig, «det må de på Kølholt -» mumlede hun, så kastede hun sig pludselig op til hans Bryst, knugende sig ind til ham:

«Nej, nej, Tue, rejs ikke, rejs ikke!»

«Så, så, Lull,» han skubbede hende læmpeligt fra sig, idet han rynkede Brynene let, «lad nu dog være med det Snak, nu det én Gang er bestemt - og - det er såmænd godt for os bægge to - hvad skulde jeg vel her i al den Hurlumhej, og så glæder jeg 378 mig så meget mere til at komme herhjem og se al det, du har fået lavet.»

Hun rørte sig ikke, men stirrede ubevægelig på ham med tårefyldte Øjne.

«Så ->» han rejste sig hurtigt, nu var hun dér igen med sine Pigenykker, han måtte helst lade, som han ikke så dem, ellers fik det aldrig Ende og - for hendes egen Skyld, hun skulde ikke bydes til Bryllupsfærd, inden hans Sjæl og Legeme var fuldkommen rede til hende og fuldkommen fyldte af Livets Styrke og Tro, «Lull, så skriver jeg de Par Ord til Magisteren med det samme ->»

- - -

Den sidste Dag var gået, den sidste Dag.

De havde været ude i Skovhuset hos Mo'r Benjamin og spist i den lyse Stue med det blankskurede Gulv og den vinrankesnoede Klokkestræng ad det blomstrede Tapet, med Vinduet åbnet mellem de hvide Blondegardiner ud til den blå, skumstribede Fjord og de hinsidige, brogede Høstskove. Den sidste Dag var de gået hjem gennem den høje, luftige Bøgesal, langs Bækværket over den sumpige Kørevej, fra hvis lavt ludende Kastanjer de brede, gule Blade svirrede ned. De havde pakket sammen, alle hans Klæder og alle hans Bøger, til de lange, ensomme Aftner deroppe, nu han skulde til grundigt at sætte sig ind i Middelhavets to Oldtidsprog, de som skulde blive hans Studium og med Årene hans Levebrød, de som havde opladt det forsvundnes Verden for ham i de flittige Timer ved hendes Side og lært ham, at det, der én Gang levede for Alvor stærkt, ingensinde kan dø, men at dets Ekko bestandig vil tone i de dybe Grotter, og dér kan fanges af hvert lyttende Øre - Troen på Livs-Evigheden havde han lært hos Græsk og Latin, og pakket ind var Horats og Homer og Vergil og Ovid.

Og pakket ind var også, af Lulls egen Hånd, hendes 379 Fotografi i den hvide, antike Ramme, det som skulde stå på hans Bord i Præstegården og smile til ham og fortælle ham om hende, der nu gik derhjemme fjærnt borte fra Hederne og beredte alt, mens han - - han lod uvilkårlig den sidste Pakke synke - ja, beredte ikke også han - sig selv, sig selv beredte han til det, der skulde komme, vævede sig sin Brudgomsdragt deroppe.

De havde ikke fået talt stort sammen, han og Lull, andet end Småsnak om det og det skulde tages med eller ej - Tue havde gerne ført hele Huset bort med sig, om ikke Lull læmpelig havde protesteret - men nu stod endelig Kufferten færdig, lukket og låset, beredt til at drage af Sted, alting var færdigt, men nu var det også blevet Nat.

Og så sad de da her for sidste Gang for denne Sinde i dette høje, smalle Værelse mellem Reolerne og Vinduet, hvor de havde levet disse stærke, indholdstunge År - Tue, som altid, halvt liggende i Sofaen, Lull på Knæ ved hans Side.

Det var Måneskin. Det så de, nu Lampen var slukket. Langt ude i Himmelrummet stod Månen over Højdeskovens sorte Rand, ensom i Tomhedens Blå -

Trætte, tankefordybede stirrede de ud imod den, og den stirrede tilbage på dem, stift, som et mægtigt Troldøje.

Gardinerne hang i sorte Buer ned om de emmede, svagt lysende Ruder og Vinduespostens ranke Kors, Karmens Skygger strøg frem som tvende skarpe, bredte Vinger, men midt imellem dem blånede Skrivebordets Plade randfuld af Månelysets sitrende Sø. En Stols Ryg bugtede sig som et Slangedyr op over Böcklins Selvportræt. Bjørnehudstæppet skumlede nede i Mørket som et lådent, lurende Uhyre, krybende frem. Reolernes tætte Bogrygge flimrede som et Stammegitter.

380

Tue drejede Hovedet lidt og så Skorstenen træde frem af det dybe Mørke som en ordløs Gigant beredt til Kamp, Kakkellovnen knejste foran strag som en Dødningeridder opstillet i sin sorte Rustning; der lå en Månering om hans Fod, en Månedråbe tindrede hvast i Hjælmhattens Knap.

Under Loftets Gibshvide vævedes der af Palmer, Gummitræer, stive Kaktus og Venushår et Skovhvælv over deres Hoveder, et Væv af udtunget, sammenslynget, vildtforvirret Løv - Lulls vandrande Juden hang ned under Taget som en Kæmpeedderkop med udspilede Ben, og frem af Løvet funkledede som en ny Måne Amplens kolde, blå Flammer.

Et fortroldet Vildnis var det, Jærnedskoven, med Jættestammer med hundredårige, knudrede Grene,

med rugende Løvmasser, med lurende Vilddyr i Dybet, med Genfærd bag Stammerne, med ragt opskudte Kæmper - alt fasttryllet af Månens stirrende Dødningsøjne der oppe mellem Kronerne.

Tue vendte uvilkårlig sit Blik ud mod deres egen Måne, den rette, store, der ude i Himmelrummet, og fyldtes øjeblikkelig af dens Lys, isnende gennem alle Årer, helt ind i Hjærtet, der blafrede som et Blad angst for at forgå i Kulden.

Han følte en dødsfold Stivnen gennem alle Lemmer, helt ned i sin Fod, det var, som sank han tilbage og frøs fast i Sofaen, ubevægelig, udstrakt under Månens tomme Ensomhed - - -

Det gav et Ryk i ham, han vendte sig hastigt om mod Lull, Lull som var levende her i Skoven, og bøjede sig mod hende.

Hun så langsomt op, Skyggen fra oven flimrede ned over hende, Pupillerne tindrede sorte i de underfuldt store, blånede Øjne i det blege Ansigt, Håret hvælvede sig svagt lysende som en dugbesprængt Blomsterkrans om Panden - en Skovnymfe, en Mittagsjungfrau - - - 381 Han strøg uvilkårlig over hendes Bryn - hvad, fortrylles du også, hildes du også i Mørket, du Lysets Barn? - se, nu lyste hendes Øjne -

«God Nat, Lull.»

«God Nat, Tue - - - God Nat!»

Han følte sig pludselig trukket hæftigt ned mod hende og hendes Kys på sin Mund, hastige, åndeløse, hendes Arme knugende om sin Nakke, hendes Bryst skælvende mod sit - - -

Blodet skød voldsomt op i ham, der gik et Sus gennem hans Hjerne, han vaklede under hendes Armes Tryk, Troldskovens vilde Mulm slog sammen om ham - så kastede han sig tilbage i et Sæt, han rejste sig hastig over Ende.

Nej, nej, ikke endnu, ikke endnu - ikke alt var bevidst og - ikke i dette Mørke, i denne Vildskab

- til Julen, til Julen.

Lull havde sluppet ham, hun sad med Hænderne begravet i det store Hår og så ned for sig, ubevægelig i Måneskinnet, som blev nu også hun forstenet.

Han drog Vejret langt, Idet hans Øjne dvælede på hende med tåret Ømhed - o, hvor var hun ham kær, den vilde, stolte Pige - som hun var fra først til sidst og altid og i al sit Væsen, Lull, Lull og altid Lull - - - og hun *skulde* jo sejre en Gang

- en Gang? ja, snart, snart - - -

«Lull.»

Han tog hendes Hånd op i sin, den var kold, han trykkede den tæt mod sine Læber - så, så lille Lull, vent dog, vent - - Hun sad og så på ham.

«God Nat, Lull.»

«God Nat.»

Hun rejste sig pludselig og trykkede et hæftigt Kys på hans Mund, så gik hun hastig ud og lukkede Døren bag sig. Hun skulde den Nat sove hos Mo'r Engelbrekt, det havde hun bestemt.

382

Tue blev stående og så på den lukkede Dør. Kysset brændte endnu hans Mund - så rettede han sig og strakte Armene ud for sig og smilte - *min* Lull, *min* - til Jul, til Jul - da kom Livet.

Han vendte sig og så mod Ruden - det jog i ham.

Månen havde ligesom drejet sig og forvandlet sig til et Kranie, en Dødningskal, der hang tung der ude i Natteblåningen med den hule Nakke til.

Skoven skød sig hen derunder i høje Bølger, en Guirlande af svulmende, sorte Roser.

Roser - Døden - han smilte.

Nej, nej, nys havde han været Døden nær, men nu var han ovre Døden og Dødens Kranse, Troldhammens sidste Trævler var bristet om ham, Troldskovens Mørke veget over hans Hoved, og nu gik han som et frit Menneske ud i det sande Livs lyse Dag - et frit Menneske som for længe siden, i den friske

Barndom, fordum en Gang - og derfor: Måne, god Nat for alle Tider, god Nat! Nu funkler Solens Guldblomst som Symbol på mit Livs Himmel, hvor ikke mere din Dødningskals Tomhed lyser.

- - -

Tue sad i sin Kupé, og Lull stod på Trinbrættet. Solen skinnede ned gennem Glastaget, Mennesker løb frem og tilbage under det, langs den plakatsmykte Mur, Kufferter slæbtes skurende over Betonens Sand, forude hvæsede Lokomotivets Damp ud i gennemtrængende Syden, gennem Vinduernes høje, blanke Ruder sås det høstligt brogede Torv om Teatret og Alleerne med fremadkørende Vogne og rejsende ilende hid og did. Bagerst i Toget smældede allerede Dørene i, en for en, med højlydt Knald.

For tre År siden, da skinnede Solen som nu, da hvæsede Toget som nu, og han sad her i Kupeen, men - hvilken Forskel fra da til nu!

Den Gang, for tre År siden, da rejste han tilintetgjort fra Døden ud i Døden selv - men - hvor havde 383 Livet ikke spiret siden, og hvor nær var det ham ikke nu. Tre Måneder skulde gå, og han skulde vende tilbage til hende, som stod der foran ham i Solskinnet, og han skulde fejre Bryllup med hende og modtage Livet af hendes Hånd - hun, han den Gang flyede som selve Livets Fare. Ja, han havde vovet sig ind i Faren, og den var blevet ham til Frelse. Had var blevet til Kærlighed, Død var blevet til Liv, og derved havde hans Hjærte vundet Lægedom, men -

«Lull, har du ingen Roser til mig?»

Hun så op på ham.

«Roser -» sagde hun langsomt.

«Ja, har du ikke?»

Hun stirrede længe på ham med et forunderligt glasklart, dvælende Blik, så bredte hun Hænderne ud og viste ham, de var tomme.

«Nej, Tue, jeg har ingen Roser.»

Han rynkede svagt Brynene - hvorfor havde hun ingen Roser - det havde hun den Gang, da han havde kastet dem gennem den åbne Rude ud i den forbistrømmende A - nu da han havde villet bevare dem som Verdens kosteligste Skatte, nu rakte hun ham ingen, og han måtte rejse med tomme Hænder.

«Lull dog,» sagde han halvtsmilende.

Hun så på ham. «Ja Tue, Tue,» hviskede hun.

«Nå, Lull,» han bøjede sig frem, idet han klappede hendes Hånd, der lå på Skyderuden, «så trøst dig, jeg tager Roser nok med endda, ikke sandt?»

«Tue,» mumlede hun, «Tue -» hun flyttede ikke sine Øjne fra ham, så faldt der pludselig et hastigt Lys hen over hendes Ansigt, «Tue, hør -»

«Standser ikke før - den Dame må stige ned - År - - hus!»

Lull blev revet ned, Døren knaldede i efter hende, Tue gav uvilkårlig et Hop på Sædet, så kom han hurtigt op, han vilde - 384 I det samme så han Lulls Ansigt over Vinduesrammen, blegt, forvirret, med Hænderne klamret om Vindueskarmen. Det gav et fremadgående Ryk gennem Vognrækken - den begyndte at køre.

«Lull, Lull,» han greb angst om hendes Hænder, «spring dog af, Toget kører jo.»

«Tue,» hun stirrede vildt på ham, «- Tue, rejs ikke!» skreg hun pludselig, idet hun gjorde en Bevægelse, som vilde hun springe ind til ham, «-eller tag mig med!»

«Lull dog, vil du -»

«Den Dame -»

Lull forsvandt for en Konduktørs skyndsomme, blå Greb.

Tue hang ud af Kupévinduet, rystende - min Gud, gik det?

Jo, jo, han så Lull - hun stod på Perronen, yderst ude, ret op og ned, med knugede Hænder og stirrede efter Toget.

Konduktøren lå på Knæ og børstede hendes Kjole.

Bagved i Menneskevrимlen så han et Øjeblik, i et Glimt, Sagfører Buemanns store, grå Filthat - så kun Lull, der stirrede efter Toget og ham, uden at agte noget omkring sig, uden at røre en Hånd til at vifte -

Så forsvandt hele Scenen bag en Syrenbusks hældende Bladehang.

Kupeen drejede i en brat Bøjning, og efterårsbrogede Haver omsluttede den på bægge Sider, glidende med i en rød, grøn og gullig Strøm.

Tue tørrede hæftigt sin Pande - Lull, Lull, hvor kunde hun dog -

Pludselig skar det gennem ham, Råbet: «rejs ikke!» - som det havde lydt - som et Nødskrig, så vildt som - - - hvad - hvorfor - et Kog af Angst stod op i ham - hele Rejsen - betød den - - 385 han snurrede rundt, Blikket fløj op til Nødbremsen, han strakte Hånden ud - -

Så sænkede han den og smilte - han så ud for sig mod de forbifarende Efterårstræer - - af Kærlighed var det, af Kærlighed - således som hun nu én Gang elskede, så vildt, så voldsomt, som hendes Natur bød det - -

Han kastede sig tilbage i Sædet og strakte sig behageligt ud i de bløde Hynder - ja, således som hun elskede og var - - han huskede det, i tidligere Tid, hvor han ofte havde råbt til, at hun, han havde truffet, havde været anderledes - set et andet Kvindeansigt for sig, koldt og strængt, med bleg, sørgmodig Pande, mørkt Hår og Munden fast og hårdt tillukket, og forbandet det Brus i Lulls Faders svenske Blod, der var skyllet ind i hendes Moders dvælende, tyske Smærte - men nu -. Når han nu så hendes Ansigt for sig, i Profil, med det blonde Hår i ustyrligt Purr ned over Panden og Kinderne, med de higende Næsebor og den stærke, blussende Munds hæftigt åndende Læber - var det så ikke just hende, han skulde elske, den *eneste* sande og rette, den *eneste* mulige for ham? måtte han så ikke velsigne Faderens overmodige Svenskhed, Sindet fra de lysspillende Birkeskove, at det havde blandet sig med Moderens vefulde Germanisme dybt fra Tannenwäldernes Nat og derved ene skabt i hende den Forståelsens Medlidenhed og den Livets Styrke, der havde formået at afvæbne ham og tvinge ham i Knæ for sin Fod? Ti ene af en blomsterkranset Kildes levende Spring, ikke af en Nordpolssøs dødsfrosne Spejl kunde Lægevældet drikkes.

Jo, jo - han nikkede, mens Lys og Skygge under den hastige Kørsel gennem Skoven strømmede hen over ham og fyldte Kupeen med sit skiftende Bølgespil - og hvad ejede han så ikke i hende af blomstrende 386 Skønhed, hun, som hvert Mandsøje misundte ham.

Al Livets rigeste Lykke var dog tilfaldet ham, dets lidet værdige Barn; som Faderen havde det slagtet Fedekalven for sin forlorne Søn.

Han smilte, men han følte det blusse gennem Hjærtet af Tak for Godhed og Nåde.

Han havde troet sig en Livets Fjende, for evigt fængslet på Ensomhedens Mark, fjærn fra det Menneskehedens luende Arnebål, han havde spyttet i og selv forladt med Had og Hån, men så sig nu bænket i dets inderste Krog, med hendes Hånd i sin, atter optaget i Fællesskabets lune Skød.

Udenfor strøg Træerne forbi i det stærke Sollys som vindruegyldne Espalier'er, mens Fjordens dybe Drueblå funkede frem mellem de tæthængende Klasers Rækker.

- - -

Tue kom gående ind gennem Ventesalen på Viborg Station.

Høstdagen havde opløst sig i stærk Regn, og i denne Regnskumring var han vandret op og ned ad Viborg Gader, blandt de mørke Huse, der stod i tætte, tungsindige Rækker og sammenbøjede syntes at grunde over de henfarne Tider, da denne By i mismodig Tilbagegang, i uundgåeligt Forfald havde været «vor Frue på Bjærget», hvorimod alle kommendes Blikke der nede på den vide Slette rettedes i Andagt og Forventning.

Den blege Solnedgangshimmel fyldte Husenes dybtsiddende, buklede Ruder med sit matgule Skær, stribede de høje Stentrappers sortblanke Gelænder og plettede Brostenenes talrige Vandpytter. Gullige Gaslygter flimrede i Regntågen med lange Afstande som sjatfyldte Sherryglas, glemte fra en nu overstanden Fest. Dybt inde fra Butikernes mørke Baggrund brændte Petroleumslamper mod de dråbeflydende Ruder 387 som Bjærgmandslygter forladede i udtømte Skakter. Ikke en Lyd hørtes uden Regnens Fald og Støvleskridtene fra en høj Officer, der med Kraven op om Ørene og sænket Hoved, tæt hyllet i sin Kappe, slentrede ned gennem Gaden, sørgmodigt grundende i sin grånede Knebelsbart over den nære, truende Aldersgrænse og forgæves sagte raslende med sit Sabelgehæng. Så faldt Domkirkeklokkernes tunge Toneslag ind og rungede i den regnmørke Aften sin Begravelsessalme ud over Tagenes fortrykte, sodbrune Klynger

- - -

Tue rystede på Hovedet - hvilken By, hvilken By - godt han ikke var født her, da havde han vel med sit Sinds Afhængighed været uhelbredelig i Dødens Vold. Når nu blot Toget snart vilde køre og bringe ham over Hederne ud i det åbne Lands Friskhed til Magisteren og hans ensomme Præstebo.

Han gik langsomt op og ned ad den våde Perron langs Vognrækkens åbentstående Kupeer; gennem de modsatte Ruder sås Regnen falde der ude foran de gule Materialbygningers langstrakte, vindusøjede Facader. Han lugtede fugtigt Jærn, harsk Olie og gammelt Klor - den kendte, råkolde Jærnbanelugt. Og pludselig, i et Nu så han for sig de fjærne Stationer derude i das grosze Vaterland, hvor han havde stået ubevægelig, som lammet af denne alle Nutidslandflygtiges Atmosfære, og ventet på de nye Tog, der skulde rasle videre med ham til nye Stationer, hvor samme Lugt skulde ånde ham forgiftende i Møde, strax han åbnede Kupevinduet, og bringe ham Bud om den Ensomhedens Tomhed, der ventede ham også i denne Stad, og som vilde stivne hans Hjærne og Hjærte til evig Goldhed og Død - - -

Men nu hørte han atter de sindige, snakkende Stemmer med det ægte jyske Tonefald, de mange Fedtlædersstøvlers Skridt og Fårenes Brægen fra Toget, og løftede atter Hovedet til et frit Åndedrag - 388 nej, nej, denne Gang rejste han i et andet Land og på en anden Færd. Og de fjærne Stationer - at gå hen over deres af Alverdens Fødder tilsmudsede Gulve med Lull ved sin Side, med hendes Kjøles Hvisken i sit Øre, når de nu snart drog gennem Germanien til det forjættede Solland, Italien, midt i den travle, hastende Vrimmel, de to - - hvad kunde vel da Jærnbanestanken gøre ham? dens Pust var jo ene giftigt for dem, der gik ene blandt Menneskene og - - - nej, nej, det var ikke godt for Mennesket at være ene, ikke godt, men - - -

Han standsede brat, han så pludselig ind i et kendt Ansigt, et Ansigt fra fjærne Dage, fra Dage før Lull, i Barndommens fredlyse Morgen, fra Dage med Lull, i Ungdommens higende Trængsel - et kækt, smukt Ansigt, han en Gang havde tilbedt og en Gang havde hadet - et Ansigt, der nu var blevet en ung Mands med et lille, opadsnoet Overskæg og Filthat trykket fladt på de brune Krøller, men som endnu så ind i hans med samme overmodige, blå Øjne og krusede samme drengelystige Mund.

«Nej Tue da - God Dag!»

Sigurd smilte med alle sine blanke Tænder og trykkede hans Hånd med det vante, gamle Ryst.

«Hvordan går det?»

«Jo - Tak.»

«Hvor skal du hen?»

«Ud på Landet til - til en Præst.»

«Præst - så? hm nå ja - men hør, hun, Lull, hvordan har hun det?»

«Jo-o Tak,» Tue så ham usikkert ind i Øjnene - Sigurd, Sigurd, havde hun dog ikke været hans en Gang, før han selv - Sigurds, hun som nu snart - for altid - - -

«Hm ja,» Sigurd så ud for sig, idet han sagte fløjtede mellem Tænderne, «det var en Satans dejlig Pige, hm - nå ja, nu er hun vel din?» 389 «Ja -» Tue glippede med Øjnene - din - hvad -

«Hm nå ja - ja, jeg er sgu for Resten også blevet forlovet,» han rettede sig, smilte og slog Tue på Skuldren.

«Forlovet -> Tue åndede pludselig lettet - å, at han blot havde kunnet tro, at Sigurd - *Sigurd* - skulde kunne huske og holde af - -

«Ja du - med en *stor* Købmandsdatter her fra Viborg - mange Penge - nå da, for Resten en sød Pige, Gunver hedder hun, Gunver Réé. Jeg så hende i Foråret i København, og så har jeg været her i Ferien, men nu ->

«Nu skal du til København?» spurgte Tue adspredt.

«Ja-a,» Sigurd nikkede, «nu skal jeg rejse - for, ser du, jeg havde jo nok Lyst til at blive her lidt endnu, den Politeknikum er sgu ikke morsom, men Svigerfa'r han,» Sigurd kneb det ene Øje sammen til en blå Ridse, idet han lumskelig spændte sin brune Kind ud med Tungen, «har opdaget, at Gunver og jeg har haft mer for, end vi har Lov til - den Ræv.»

Det gav et Sæt i Tue - han stirrede målløs på Sigurd - du gode Gud, at han - - og de havde ikke set hinanden i tre År - - det begyndte allerede at klukke i ham mod hans Vilje, men så blussede det pludselig rødt op for hans Øjne - Sigurd, han havde allerede, Sigurd og Gunver, som kun - -

«Hm ja,» Sigurd smilte forstående, «vi er jo alle Mennesker - men Død og Pine, nu er hun derhenne,»

han så hen mod Indgangsdøren, hvor en hvid Pigestråhat dukkede frem i Trængslen, «så må jeg - Farvel, gamle Dreng, og hils hende, Lull, din Kæreste -» han standsede og så ham ind i Øjnene, så udbrød han pludselig, idet han gav hans Hånd et hæftigt Tryk, «Satans, du gamle Fyr, hvor jeg misunder dig hende, hun var sgu ligegodt bedre - å, når jeg tænker - - nå Farvel!» 390 Han løb hurtigt ned mod Skaren, der nu spredte sig ud over Perronen og begyndte at stige ind i de åbne Kupeer. Tue så ham med den gamle, chevalereske Holdning bøje sig over den unge Pige og hende løfte et lille, blegt og blondt Ansigt med læmpeligt krøllede Lokker imod ham.

Han betvang et Smil, vendte sig om og steg op i sin Kupé.

Sigurd, *Sigurd*, på Fornuftægteskab! og alligevel - - - nå, Gud véd, hvorlænge han holdt ud dér. Nej, nej, han havde virkelig ingen Grund til at føle sig skyldig over for ham eller beklage Lull, fordi hun -

Men - at Sigurd og Gunver allerede - mens - der jog uvilkårlig en Angst op i ham - så længe havde han tøvet, så længe - - var der ikke noget, der hed at gribe Lykken i dens Flugt?

Han rynkede hæftigt Brynene - Lykken, det var jo kun Smuds det, ej noget, der sømmede sig for ham og Lull, de havde ikke slig Hast. Og - - -

Sigurds lille, krøllede Dukke og *hans* Lull - nej, nej, hvem havde så mon dog spillet bedst med *Livet* og vundet den store Gevinst? han, den forsagte Tue, eller Sigurd, Prinsen, hvem hele Verden tilhørte - - Men at han vovede at formode, at han og Lull ligesom - nå, han kendte jo Sigurd, sådan måtte han jo tro - og efter sin egen Erfaring om Lykken - -

- - -

Flade Lande, mørkt udstrakte under Himlens Granen - kun Hjulenes Larmen hen gennem den dødsstille Ro.

Tue sad ved Vinduet og så ud.

Kraftig Duft af regnvåd Lyngris og Porse strøg ind til ham, Høstluften var køligsval efter Dagens lange Regn, langt ude rødmede Skyerne i Ildstriber efter Solnedgangen. Himlens tunge Grå spejlede sig i Mosehullerne, hvorom Klynestakkene stod som et 391 Dværgfolk, Fladens Beboere, samlede her til Nat fra Hedens dybe Ensomhed. En Hjejle flagrede med tunge Vingeslag langs Toget - fjærnt i Horizonten rundede sig en Kæmpehøj, et ensomt Vidne om Heltelivets Undergang i Nord.

Tue så på Urets Skive, der lyste hvid i Skumringen - otte - så måtte han være der -

Ja, nu et kort Skrig forude - Hjejlen kastede sig angst til Siden - Hjulenes Rumlen tog til, Kupeen slingrede uroligt - et langt, syngende Ryk, og Toget holdt.

I et Spring var Tue nede på en sandet Plads med et Tagskur foran sig, hvor en langstrakt Bænk lyste i Mørket.

Så vendte han sig om og så Toget køre langsomt videre ud over Heden - en lav Række sorte Vogne hen gennem den endeløse Fladhed, hvor kun Telegrafpælene, blæst skæve, tegnede Vejen i en strittende, kummerfuld Allé. Hjejlen sejlede med Toget, vuggende op og ned, som en Ødemarkens Ånd, der fulgte Fredsforstyrrelsen ud til Grænsereglets Land.

Ja, det forsvandt - men han blev tilbage, sat af mod Nat her midt i den sorte Lyngris-Ørken, mens Toget drog videre ud mod Morgnen og Kornlandet.

Snak - han rettede sig og smilte - snart drog han herfra igen med et hastigere Tog og til et rigere Land, end dette nogensinde skulde nå - - med hende, med hende - - -

Men - han gik uden om Skurets forkrøblede Tagstøtte og så ud over Hedelandets mægtige Mørke - der var jo ingen Vogn efter ham - den sandede Vej, som nu var sort og tung af Regnvæde, løb i lige Linie ud i den tomme Horizont, men - - jo, langt derude der kom en Vogn kørende, bitte som en Koler aflue, krybende ilsomt gennem Mørket frem ad den dyndede Stribe.

Han blev længe stående og så ud imod den - 392 Magisteren, Magisteren, Regitzes elskede, nu kom han i sin ensomme Vogn - så vendte han sig og dukkede atter ind under Tagskurets Læ, hen og fik fat i sin Kuffert, som bredte sig dér høj og grå, med sit hvælvede Låg, flagrende i Vinden med sin løse Adressestrimmel, som en Skibskiste strandet her på Sandøen midt i Havets Sorte.

Han fik fat i dens Læderhank og den møjsommeligt slæbt frem mod Stolpen - den pløjede en dyb Fure i det løse Sand.

Blæsten suste oppe under Taget, og bag ved Skuret hørte han en Vogns hastige Raslen komme nærmere.

Så rettede han sig og gik ud om Skuret - Himlen grånede under opgående Måne - to mankesorte Hestehoveder knejste iltet, og en gråhyndet Agestols Vogn drejede i en sandfygende Bue op for ham.

«God Aften, God Aften, Hr. Tavsens - velkommen

- purrr -> en klar Stemme bremsede Hestene, et smalt, solbrunt Ansigt med en grøngrå Jægerhat vendte sig om mod Tue, med et lyst, lidt usikkert Smil, «jeg kommer nok lidt for sent?»

Tue stirrede forbavset - Magisteren, Magisteren selv - som Kusk! i en Vogn med to vælige Heste

- - solbrændt, rank, med Jægerhat på det lyse Hår.

«Ja, ja - men det er ikke sådan at beregne Afstandene her på Heden, og Vejene var jo drøje at køre i Dag, efter al den Regn - den tiltrængtes for Resten - ja værsgod, sid her.»

Han slog Forlæderet bort, og Tue kom til Sæde ved Siden af ham på den høstoppede Agedyne.

«Purrr - så, svøb nu Tæppet godt om Dem, De er ikke vant til Luften heroppe - og den er biderhvas,» Præsten smilte, «nå, så kan vi.»

Han slap Hestene, Vognen svingede i en skæv Bue, og i rask Fart gik det tilbage i de ligeudløbende Spor. De gængede på Hynderne for Vognens Duven 393 i det fugtgyde Sand, Hestenes lange, svajende Haler piskede Tue skarpe Sandstænk i Ansigtet. De slette Marker gled forbi til bægge Sider, groede med sort, lavpurlet Lyng, Blæsten pressede dem i Nakken, og foran veg og veg Horizonten, Fjed for Fjed, ladende bestandig mer Flade åben for dem, visende Hedens Dybde og Uforanderlighed.

Tue hørte Magisterens Stemme i sit Øre, dæmpet og rolig, som Landet og dets Farve om dem, og efterhånden som de kom længere frem, forstod han, at Magisteren var blevet en anden, at Landet og Præstegærringen havde forvandlet den blege Stuelærde til en Mand fra Friluft, en Mand med Handledygtighed og Beslutsomhed for andre, forstod, at han havde brødes med sin Sorg i Herrens Navn, bøjet den i Knæ for sin Fod og rejst sig stærk fra Kampen.

Men dette Lys over hans Pande, dette frejdige Blik i hans Øjne og denne ranke Holdning - hvor kom den fra? Magisteren - som han var knækket sammen over Bordet hin Dag i Dagligstuen efter Regitzes Død, i håbløs Hulken, en Mand med Fremtidsålet knust - fordi Sorgen var slukt, var derfor Glæden kommet?

Tue skottede forundret til hans fine Profil, der tegnede sig skarpt mod Hedens store Baggrund - hvor havde hans Mund drukket af Livets Kilde siden da? Og atter følte han denne forunderlige, lidt bespændende Ængstelse - havde både Magisteren og Sigurd deres Høst i Hus, mens han endnu havde sin udestående? Å - han smilte - den Høst var ham jo sikker nok, den var ikke af den Art, at noget Vejrligs Luner kunde øde den. - Månen dæmrede bag Skyerne, men kunde ikke komme frem. Hele Himlen grånede som et plettet Silkeklæde. Nede i Vest, hvor Lyset brødes i hængende Byger, skar sig en lysende Måneregnbue hen over nogle Kæmpehøjes sorte Muldvarpeskud.

394

Midt mellem deres Rækker tegnede et Kirketårn sin Firkant.

Magisteren pegede ud imod det med sin Pisk.

«Dér har vi min Kirke.»

Min Kirke - det lød i Tues Øren, som sang han det ud: se dér min Gærning, mit Liv!

Han drejede sig halvt i Agestolen og så tilbage over den sorte Lyng.

Helt nede i Horizonten skimtede han sit Halvskurs Bræddetag - så sank det under, og Fladen lå stiv og slugende tom.

Han vendte sig atter.

«Ja, nu er vi snart hjemme,» lo Magisteren til sine Heste og gav dem længere Tøjler. Farten tog til, Vugningen i Sæderne blev stærkere, og Kæmpehøjene med Kirketårnet imellem hastede frem imod dem. Hestenes Manker fløj som sorte, tungede Faner.

«Så så,» fløjtede Magisteren.

Magisteren fløjtede - - -

- Kirketårnet sprang sort frem foran dem, hvide Længer lyste ud om dets Fod, en Haves sorte Kuppelhav bredte sig som en Favn.

- - -

En lav, lys Stue med snehvidt Bjælkeloft, med Blomster hængende ned om Mælkekuppellampen, med et varmt, brunt Mahognibord med bløde Lænestole midt på Gulvet og en Porcelænskakkelovn knejsende henne i Stuens Baggrundsmørke mellem Reolen og Empireuret.

En høj Kvindeskikkelse rejste sig let fra Stolen bag den lavthængende Lampe, et hvidt Broderi sank i Bølger ned over hendes Skød mod Bordpladen.

«Må jeg præsentere - Student Tavsén - min Hustru.»

Min - - - Stuen drejede sig rundt i hvidt og mørkebrunt - - Hustru - Hustru - - - 395 «God Aften,» en fjævn, blid Stemme med udenlandsk Tonefald.

Tue stirrede som besat - Regitze stod for ham, Regitze, høj og smækker, med det blege, langagtige Ansigt i det røde Hårs Skygge, matgyldent, med de sødunkle, grønliggrå Øjne og den lange, røde Mund - Regitze - ja, Regitze som voxen, fuldmoden Kvinde, som Hustru - her, hos Præsten på Heden.

Hans forvirrede Øjne mødte Magisterens, han stod bleg, støttet mod Pillespejlets blanke Konsol og stirrede i spændt Forventning på ham.

Tues Øjne gled tilbage til den høje Præstefrue, hun slog sine ned - i det samme rødmede de alle tre.

Og i den dybe, pludselige Stilhed, hvor kun den flygtige Vind hørtes suse og det evige Ur dikke, svævede der som en Ånd hen under det lave Bjælkeloft, og trods de nedslagne Øjne så de den alle tre, og vidste alle, hvem det var.

- - -

Tue sad bag det lange Bord, der var tæt bedækket med alle hans udpakkede Bøger, hulter til bulter - ubevægelig, med Hovedet støttet i Hænderne, stirrende stift over mod den nøgne, limfarvede Væg.

Omkring ham stod det store, halvtomme Rum, der var blevet ham anvist til hans tre Måneders Ensomheds-Bolig, og over hans Hoved hang Bjælkeloftet, mørknende lavt.

Men i hans Hjærte stredes end en Gang Striden - Striden mellem Dødens fortærende Kval og Livets bestandigt fordrende Krav, mellem Fortidens hentågende Drømmerige og Nutidens hjærtenære Livsblussen, mellem den smærteramte Opgivelse af alt og den glædessvulmende Bemægtigelse af alt - stred så stille, men så stærkt som aldrig før alle hans Dages Had og Nag og Lyst, alle hans Nætters Ve og Anger og Frygt, 396 alle Sotens og Vanviddets Ånder i sidste, vildene Strid med Frelsens og Livets.

Regitze, Regitze - - Magisteren - glemt, glemt

- og han selv - glemt, glemt, glemt alt for hende, Lull - - - her hvor han var kommet for at finde den uforandrede Fortid, her mødte han den ukendte Fremtid i Stuen - og hjemme - - -

Med Hænderne knuget mod sine Tindinger, med halvåben Mund stred han.

Lampen lyste på det nedrullede, mørkeblå Gardin og kogte med varsom, lyttende Susen - vidt og bredt var alt dødsstille - kun hans Bryst bankede under Kampen, for hvert hamrende Slag oprivende Spørgsmålets ulægte Sår i evig Brænden Ret eller Uret, Liv eller Død? du min Gud, hvilket af dem? Svar mig - hvilket af dem?

- - -

Solen skinnede under det hængende Gardin i en morgengylden Stribe ind på det hvidskurede Gulv; bag dets blå, solgennemlyste Dække hørtes Haners skingre Galen, Kørs tørstige Brølen og Ænders rappe Snadren. Mælkespande skramlede, Vand postedes og Træsko travede over Stenbro - som en gylden Strofe slyngedes Menneskers og Dyrs muntre Travlhed mod hans nattedunkle Rude: «Morgenstund har Guld i Mund!»

- Han satte sig hastig over Ende og stirrede mod Ruden - han havde siddet her i Stolen og sovet hele Natten og nu - da han sov ind, udmattet af Kampen og Rejsens lange Hedeluft, var alt dødsstille derude, nu da han vågnede, stod alt i et Kog af Liv, Nat var vexlet til Dag, Sol var ovre Horizonten, Dyrene vågnede, og

Menneskene rørte sig flittigt til deres Virke - - og han - -

Han lukkede uvilkårlig Øjnene - han mindedes Aftensang derinde i Går i den store, halvmørke Stue

- Præsten forrest ved Bordet med Lampen, lille og 397 rank, med den opslagne Bibel for sig, og Folkene rundt omkring under det lave Bjælkeloft, Karlene med grå Hoveder, i islandske Trøjeærmer, på Hosesokker med Huen i Hånden, og Pigerne med svagt lysende Hovedduge, ubevægelige, med sænkede Pander og foldede Hænder, og længst i Baggrunden den unge, græske Præstefru som en Helgeninde med Hårets røde Glorie - og Sangen -

«Lykken gækker store, små,
leger med Guldtærning.
Lykkeligst at hvile på
er fuldendte Gærning - -»

Ja, ja, nu havde Livet der ude i Natten hvilet på sin fuldendte Gærning, nu rejste det sig ved Morgen til sin nye - -

«Til vor lille Gærning ud
vi fuldglade ile - -»

Fuldglade - men han - fuldendte Gærning - hvad Gærning havde han at hvile på, og til hvad Gærning rejste han sig? - -

Han vaskede sig og klædte sig om, hastigt - han måtte derud, derud til Livet og dets Tummel, til det sunde, landlige Liv, han huskede så godt fra Faders Dage, med dets naturbestemte Vexlen af Lys og Mørke, af Arbejde og Hvile.

Han bandt med dirrende Hænder den løse Sløjfe om Kraven og løb til den hvidfæltede Dør, hvorimod den smalle Solbølge gød sig, ivrig for at briste ind til det rige Lys, som skinnede under Karmen.

Tue bankede hurtigt på, der lød intet «Kom», så rev han Døren op og trådte ind.

Han standsede brat, ubevægelig, med Hånden på Låsen.

To klare, grønliggrå Øjne rettedes imod ham, løftede 398 i det stærke Solskin, der mellem de smårudede Vinduers gule Gardiner frit strålede ind i det blåtapetserede Værelse med de mange, tætte Boghylder langs Væggen og de bibelske Litografiers genspejlende Glas bag det lave, papirbedækte Bord - to klare, grønliggrå Øjne i et lille, rundt Hoved, der løftede sit lyse, rødlig Dunhår med tilbagebøjet Nakke og halvåben, hjærteformig Mund.

Midt i Strålefloden sad han, halvt med Siden til, i rød, strikket Kjole, med bare Arme og bare Ben, med røde Strømpestumper og brune Næsesko.

Et Sandfad stod mellem hans strittende Ben, med en knækket Træske presset ned på tværs. Hænderne lå med spredte Fingre på Gulvet. Stille Undren lyste af hele den tætte, lille Person.

Tue stirrede forbavset - et Barn, et Barn - - længe, længe var det siden, han havde kendt et Barn - kendt - ja, blot tænkt på, rørt ved et Barn - - og dette Barn, denne etårgamle Dreng, hvor kom han fra, her? - Magisterens - ja, det måtte jo være Magisterens og -

Tue knælte ned på Gulvet. De grønliggrå Øjne stirrede ufravendt på ham, det sagte Åndedræt svævede ham i Møde, han fornåm en Duft, halvt som af krydrede Æbler, halvt som af nymalket Mælk - en Duft af Livets Friskhed.

Han tog om Barnets bitte, muskelløse Hænder, hans Blik fortabte sig ind i Øjnernes forstandige Klarhed.

Ubevægelige lå de overfor hinanden i Morgensolen, i dette bibelske Præsterum, mens Køernes Brølen derude fjærnede sig på Vej mod Hedemarkerne, som fordom Isaks Hornkvægsflokke på Vandring til Rebekkas Bo.

Tues Øjne strålede som Guld, hans Hjærte slog til, hans Mund åbnede sig som til Råb: Victoria! Victoria!
399

Han forstod det! han forstod det! Med dette klare Blik i sit, med disse bløde Hænder i sine forstod han det: Døden, Livet, alt - Dødens aldrig hvilende Hærgning, Livets stedse påny opvældende Blomstring - han forstod det - Elskov var det, Elskov, der som en underjordisk Ild bragte Blomstervældet til at slå som duftende, blussende Flamme op af Gravens golde Hule - Magisteren forstod han, Magisteren i hans sønderknuste Sorg over sit standsede Liv, i hans Flugt fra hans Lykkegravs Egn, i hans Møde i Lykkelandet

med denne Kvinde, der var blevet ham et Livsens Tegn på, at han ikke skulde fortabes med den, der var tabt, men i Livet finde det tabte påny, at den Sol, der var sunket for ham i Vest, nu atter steg i Øst, at han i dens Lys påny skulde smede sin Lykkes brystne Teseussværd, hint Sværd til Forsvar mod Minotauros, til Erobring af Ariadne - og sin Ariadne forstod han, Lull, først og fremmest Lull, i hendes stolte, frimodige Elskovslængsel, i hendes knejsende Lyden af Livets vise Herskerbud, i hendes naturgivne Tro at i Opfyldelse af Elskovs Krav bor Frelsen for alt, i hendes aldrig hvilende Vilje at drive ham fra hans skyggemørke Dale gennem Elskovs røde Flammebåls Lutren til Livets altid sollyse Bjærgetind - - -

Og han så, at den Trang, der trods al Angst, al Vilje uhinderlig var voxet i ham gennem disse tvende Samlivets rige År, var selve Dødens Overvinder, at den Lykke, der nu bragte ham til at svimle i sin Forventnings Betagelse, ej var en ør Stemnings svigefulde og hastigt bortflygtende Rus, men selve Livets varige Sandhed, ti af Livet selv var den Lykke udsprunget og vendte tilbage til Livet selv, som Springvandsstrålen i evig Stigen og Synken, vældende fra Dybet og stigende mod Himlen, befrugtende og fødende sig selv, i udtømmelig Frugtbarhed.

I Sandhed - havde Magisteren sørget med hans 400 golve Trofasthed, med hans forgæves Medlidenhed på de forgangne Grave og ikke modigt rejst sig og taget Livet i Favn påny, da var dette Barn aldrig blevet født til Verden, dette Barn, der nu så på ham med Regitzes grønliggrå Øjne, dette Barn, der nu åndede Livets Ånde, i hvis Vejrs Boblen han hørte Fremtidens Susen, Evighedens Sejrssang, hin Lyd af Livets Fugl Fønix-Kvad han havde søgt over det halve Europa og nu fundet - fundet her i et Barns etårige Åndedræt - Svaret på alle Spørgsmål, Løsningen på alle Gåder.

Sitrende bøjede han sig over Barnet og kyssede dets vege, rosenrøde Hænder, og gennem hans Hjærte løb den brændende Længsel mod Lull, det Ophav, hvorfra han var steget, og hvori han atter skulde synke, hun, af hvis Mund han havde drukket Livets Styrke, og af hvis Skød, genfødt af hans Elskov og Tro, hans af Livet tilintetgjorte Slægt skulde stige til Livet påny, til bestandig sig fornyende, aldrig udgående Blomstren, befæstende sig i Evighedens rette, ustandseligt fødende Jord.

401

X

Immerstadt. Oktober 1897.

«Kære - kære Tue - - nu skriver jeg til dig - jeg er nu rejst langt bort fra dig og Danmark - og - kære Tue, jeg kan ikke gøre for det - men Tue - jeg kommer ikke mer, jeg kommer aldrig mere - - -

Tue, jeg véd ikke, hvordan det er kommet, det kom lidt efter lidt og - Tue, jeg holder ikke mere af dig - eller - jo, jo - men jeg - *elsker* dig ikke mere - og så - - Tue, jeg kan ikke blive hos dig og ikke være din, det kan jeg ikke og det vil jeg ikke - og jeg kan ikke blive din nu, jeg kan aldrig blive din, jeg har lovet det, men jeg kan det ikke - å Tue, vær ikke vred - - -

Jeg kunde det lige til den sidste Aften, men nu kan jeg det ikke mere - du skulde have taget mig den sidste Aften, og det var alt blevet godt, altsammen, endnu, jeg kunde være kommet mig endnu i dine Arme og altid blevet hos dig, men Tue - du vilde stadig vente, vente - - og så - - -

Ja Tue, det begyndte længe, længe før - det begyndte tidligt - at jeg havde taget fejl - men jeg vilde ikke tro det, jeg vilde ikke have taget fejl - 402 taget fejl i det, det var det værste, jeg vidste, så syntes jeg, at alt var forbi - men - - -

- og Tue, jeg tog heller ikke fejl, ved Gud, jeg *har* elsket dig, å hvor *har* jeg elsket dig - men du -

A Tue, når du nu bliver vred - husk så, hvor tit du afslog det - det jeg vilde give dig, fordi jeg holdt af dig - og - jeg brød mig ikke så meget om det ellers - for, Tue, du var jo helt anderledes end alle andre Mænd, og det var jo heller ikke fordi du holdt af en anden, for så - men Tue, det *blev* for meget - og du vilde ikke stole på mig, men tog ud til Emeritus skønt jeg - - Tue, *det* kunde jeg ikke tåle, *det* var først den rigtige Krænkelser - - - og al det du sagde, Tue, om hvordan du holdt af mig, det troede jeg slet ikke på, for det var bare fordi du ikke turde - - - men Tue, at du holdt så meget på de døde og var så bange at du ikke turde tage mig - det var så slemt.

Men, Tue, jeg vilde ikke tro det endnu, at det måtte være forbi - men så blev du syg og - imens gik det i Stykker og - så, Tue, så var det, jeg bad dig om at rejse bort - - Tue, Tue du tror da ikke, det var for at jeg

kunde løbe bort fra dig mens du var borte, vel? nej, men - å, jeg måtte have Tid til at tænke mig om, til at tænke det hele sammen og prøve hvordan det var - og så - Tue, du måtte ikke være her, så kunde jeg ikke tænke som jeg skulde - - -

Og jeg begyndte at samle ind til vort - - å Tue, du véd det nok - alle Moders Sager og også nye - men så gik det helt itu for mig, og så vidste jeg det kunde ingenting blive til - og så græd jeg, jeg lå og græd på det altsammen - for Tue, å hvor var det Synd, Synd - - Og så tænkte jeg: jeg vil prøve - - jeg har lovet det og nu bygger han på mig - og jeg vil prøve det - men så - - - nej, nej, jeg kan 403 ikke og jeg vil ikke - jeg kan ikke være halv og kold i det - jeg må være hel og varm - - og - å Tue, jeg kunde ikke gøre det, jeg måtte støde dig bort, for jeg elskede dig jo ikke og så kunde jeg ikke - - Tue, du sagde det var hæsligt - ja, nu er det blevet hæsligt for mig.

Og så var det jeg huskede på de Ord, der står i Morfaders Bog - husker du dem ikke også Tue: «Livet lader sig ikke bespotte -» - og det var jo noget, han selv fik at se, han som først sagde *hvor* glade vi skulde være over Livet og hvor ærbødige og hvor frit vi skulde lade det råde - og så bagefter sagde al det modsatte, fordi han blev bange for Menneskene, og så igen angrede det og blev helt forvirret og døde af Fortvivlelse, fordi han var blevet en Forræder mod Livet, han holdt så meget af -

Å Tue, det huskede jeg på at vi ikke skulde blive to Forrædere i vor Familie, når vi vidste hvad der var ret.

«Livet lader sig ikke bespotte,» de Ord havde jeg hørt fra jeg var ganske lille - og så - og det var jo netop det jeg vilde gøre, hvis jeg blev hos dig skønt jeg ikke mere holdt af dig - og det vilde Livet ikke tåle og så vilde det gå os galt.

Men Tue, du, du har gjort det, Tue - du har bespottet Livet - du vilde ikke gøre, som det vilde - først vilde du ikke tåle at det tog alle dine kære fra dig, og så vilde du ikke lyde det og tage imod mig, som det gav dig i Stedet for - for at alting kunde blive godt for dig igen - - Tue, du har bespottet Livet, det har du - for du har villet det skulde være som du tænkte, men det kan Livet ikke have -

Tue, Livet er så godt, så godt når man vil lade det råde, men ellers hævner det sig forfærdeligt.

Tue, jeg så at du vilde nok komme dig, men Tue, da var det forsent - da var det forbi for mig - 404 og jeg kan ikke gøre for det - for det er din Skyld at jeg nu må gå. - Og Livet *kan* ikke vente.

Tue, du fortalte mig en Gang, du var sød, din Moder har sagt dig, da du bare var et Barn, at Else i jeres gamle Vise må glemme Åge hvis hun skal leve - Tue, det er sandt - men du har aldrig villet det og derfor må jeg glemme dig - ti jeg *vil* leve -

Men Tue, hvor skal jeg kunne det og glemme dig og den lille Stue med Skoven derhjemme, og sådan som jeg har holdt af dig og været hos dig sålænge? og - - -

Men - jeg *skal* glemme det - for jeg *vil* det - jeg vil have Livet og jeg har også Kræfter til det endnu, og derfor går jeg nu og venter ikke - - - Og jeg har boet så mange Steder før.

Og nu er jeg her nede i mit Hjem, hvor der er varmt og alle Mennesker glade, og bag ved Bjærgene, dér véd jeg at Italien er - - -

- - å Tue, er du vred fordi jeg taler sådan? - å men jeg må det, jeg må det - for Livet er så voldsomt stærkt i mig og det bærer mig nok siden hen over det her med dig - - -

Og Tue - det bærer også nok dig - å Tue, gør det ikke? - jamen så er det din egen Skyld, men - gør det ikke? eller var jeg alt - - nej, nej, nej Tue, sig det ikke, sig det ikke - jeg holder for mine Øren - for så - -

Så, Tue - jeg må det alligevel for - - - Tue, jeg er mere værd end du - - - - -

Så Tue - Tue, kære - å Tue - Farvel - - -

- Jeg græder - græder - -

Tue
din
Lull.

Tue - en Gang - siden - husk så på, vilde jeg være den Lull du holdt af, hvis jeg ikke gjorde, 405 som jeg nu gør? Tænk på det, Tue, og hold så igen af mig, og jeg vil også holde af dig, langt borte fra dig, men komme til dig og elske dig Tue, det har du gjort at jeg aldrig mere kan eller tør, for du har bespottet Livet, Tue.

Lull - Lull.»

Han, som missförstår lifvet, skall icke
utsträcka sin hand till det höga -

Törnrosens bok.

406

407

HARALD KIDDE AAGE OG ELSE - DØDEN -

Om Døden og om Troskab mod de døde handler denne sæere Bog, hvis Strenge klinger i Folkevisens dybe Mol. Dens Hovedfigur er en lille tidlig moden og tænksom Dreng, der vokser op i et smukt og hegnet Hjem, hvor hver Dag rinder som en Fest, men hvem Døden endnu i hans Barneaar berøver alle hans kære, Søster og Broder, Fader og Moder og den lille Ven, han halvt modstræbende har sluttet sig til. Og hver Gang lukker han sit Hjærte sammen i Sorg over den døde, rugende over Savnet, mens han med Afsky vender sig fra det støjende, letfærdige Liv blandt Menneskenes korttænkende Børn, dette Liv, hvis første Lov er at glemme. Saa brutalt synes det ham i Modsætning til det fine, kærlige Liv, der leves i Hjemmets stille Stuer, i Mindets og Drømmens stille Haver. Hele Bogen er som en Skaal, fyldt til Randen med Bitterhed over de Mennesker, der ingen anden Udvej véd end at glemme, der altid sky viger til Side for Sorgen. - Sikkert er det, at denne første Del i alt sit skælvende Tungsind er en Bog, som ikke glemmes. Den er saa rig, saa skøn, saa skær i sin Støbning og i Grunden af Sind saa lys op mod den mørke Baggrund, Forf. med bevidst Forsæt har givet den. Og hvor dybt har han ikke stirret i denne Drengesjæl med dens hastigt skiftende Stemninger, snart «himmelhoch jauchzend» og snart «zum Tode betruht».

A. I. i «Samfundet».

Han er en skribent, der virkelig kan skrive. Man finder en moden og sikker kunst i hans sprog; det er hverken søgt eller skruet eller parfumeret; det er et ærligt dansk mål, lifligt som et nyplukket æble, udtryksfuldt og dækkende. Hans naturskildringer og billeder er rammende rigtige og poetisk indtagende, og han har magt til at give jævne 408 ord frisk farve og fuld tone. Hans æmne er gribende og sindrigt valgt. Mange af personerne er kvikt og tydelig tegnede.

Niels Møller i «Nordisk Tidsskrift».

Saa sikkert det er, at Enkelt-lagttagelsens broget udarbejdede Kunst kan gøre et Værk rigere og ligesom mere levende, saa sandt er det, at de faste rene Helhedslinier, den gennemklingende Grundmelodi i Længden bliver det afgørende for dets Livsværdi. Derfor griber en anden Bog om Døden, Harald Kiddes Aage og Else, saa stærkt - Det er Inderligheden, Trofasthedens dyre og stolte Hellighed, Samfølelsens evige Styrke, som her sættes op imod det, Menneskene kalder Livet. I denne Bog, som ikke er «sund» og ikke uadvendt i Styrke og ikke svulmende, dyrkes i Døden Sjælens stille Ømhed og skælvende dybe Kærlighed. - Den forunderlige Stemning i Bogen bæres af en ganske egen ren og følsom Stilens Kunst. Lidt lang, som Harald Kiddes «Aage og Else» er, lidt anstrængende i sit stille Sjælemaleri, er det alt i alt en Bog, som fængsler med en forunderlig ny og sær Magt.

Chr. G. i «Illustreret Tidende».

«Aage og Else» er trods sine Mangler alligevel en meget betydelig Bog. Den rammer dybt, rammer ogsaa forsaavidt sikkert, som den stiller Spørgsmaalet Liv og Død eller Liv efter Døden i en skarp intensiv Belysning. Er der intet Liv efter Døden, saa er Døden Livets stærke og ubønhørlige Herre. Saaledes ser Tue Tavsen det, og medens han hader baade Døden og Livet, gaar han ud af Bogen - dens første Del - som Dødens overvundne Træl. Men selv om Læseren i dette og meget Andet kan være uenig med Forfatteren, maa han i hvert Fald beundre den Inderlighed og Alvor, der præger denne mærkelige Bog. Og rent kunstnerisk frydes man over dens Klarhed og Fasthed i Formen, dens ypperlige, med faa Streger givne Naturskildringer og dens paa en Gang smidige og dog fast udhamrede Stil. Harald Kiddes Stil og Fortællemaade er næsten klassisk.

F.B. i Nationaltidende.